

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	1
1.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.2	ΣΤΟΧΟΙ	2
1.3	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΧΟΟΑΠ Δ.Ε. ΑΤΣΙΚΗΣ	3
2.	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4
2.1	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ/ΚΥΡΙΟΣ ΈΡΓΟΥ– ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ /ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	5
3.	ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.....	7
3.1	ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΣΧΟΟΑΠ.....	7
3.2	ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΟΟΑΠ.....	8
3.3	ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΟΑΠ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	9
4.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	17
4.1	Α΄ ΣΤΑΔΙΟ ΣΧΟΟΑΠ	17
4.2	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	18
4.3	Β΄ ΣΤΑΔΙΟ ΣΧΟΟΑΠ.....	19
4.4	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	19
4.4.1	Οικιστικοί υποδοχείς.....	19
4.4.1.1	Αγ. Δημήτριος.....	22
4.4.1.2	Αττική και υπόλοιποι μικροί - φθίνοντες οικισμοί.....	24
4.4.2	Ασφάλεια-Προστασία οικισμών.....	35
4.4.2.1	Προστασία από σεισμό	35
4.4.2.2	Προστασία από πλημμύρες	36
4.4.2.3	Πυροπροστασία	36
4.4.2.4	Ζώνες Προστασίας - ειδικοί όροι δόμησης στις αστικές περιοχές	36
4.4.2.5	Ζώνες κινήτρων, μηχανισμών, παρεμβάσεων.	36
4.4.2.6	Πράσινο - Ελεύθεροι χώροι	36
4.4.3	Περιοχές Ειδικής Προστασίας (Π.Ε.Π.).....	38
4.4.3.1	Π.Ε.Π. Αρχαιολογικών Χώρων & Μνημείων (ΑΧ, Μ & ΜΚ στο Χάρτη ΣΜΠΕ1).....	38
4.4.4	Π.Ε.Π. Προστασίας φυσικού Τοπίου (ΠΤ στο Χάρτη ΣΜΠΕ 1)	42
4.4.4.1	Επιτρεπόμενες χρήσεις και περιορισμοί δόμησης	42

4.4.5	Π.Ε.Π. Περιβάλλοντος & Φυσικών Σχηματισμών (ΠΠΦΣ στο Χάρτη ΣΜΠΕ 1)	44
4.4.5.1	Επιτρεπόμενες χρήσεις	44
4.4.5.2	Περιορισμοί δόμησης	45
4.4.6	Λοιπές περιοχές & διατάξεις προστασίας	46
4.4.7	Περιοχές Ελέγχου & Περιορισμού της Δόμησης (Π.Ε.Π.Δ.)	52
4.4.7.1	Δραστηριότητες Α' γενούς: `	52
4.4.7.2	Δραστηριότητες Β' γενούς.....	55
4.4.7.3	Δραστηριότητες Τουρισμού-Αναψυχής.....	57
4.4.8	Ιδιαίτερες χρήσεις	59
4.4.8.1	Νεκροταφεία	59
4.4.8.2	Στρατιωτικές εγκαταστάσεις.....	59
4.4.8.3	Λατομικές ζώνες.....	59
4.4.8.4	Περιοχή Αερολιμένα Ήφαιστος.....	60
4.4.9	Γενικές & Μεταβατικές Διατάξεις	60
4.4.9.1	Γενικές Διατάξεις.....	60
4.4.9.2	Μεταβατικές διατάξεις	65
4.5	ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	66
4.5.1	Μεταφορικά δίκτυα και Υποδομές	66
4.5.1.1	Οδικά δίκτυα	66
4.5.1.2	Δίκτυο κυκλοφορίας πεζών.....	67
4.5.1.3	Αεροπορικό δίκτυο.....	67
4.5.1.4	Αλιευτικά Καταφύγια	68
4.5.1.5	Ενέργεια - ΑΠΕ.....	68
4.5.1.6	Πάρκο Α.Π.Ε.....	68
4.5.1.7	Τηλεπικοινωνίες.....	69
4.5.1.8	Ύδρευση.....	69
4.5.1.9	Αποχέτευση	71
4.5.1.10	Αποχέτευση ομβρίων	72

4.5.1.11	Απορρίμματα.....	72
4.6	ΣΤΟΧΟΙ – ΑΞΙΟΝΕΣ - ΜΕΤΡΑ ΣΧΟΟΑΠ.....	73
5.	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ.....	77
5.1	ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΛΥΣΗ.....	77
5.2	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	77
5.2.1	Σενάριο Α: (ήπια παρέμβαση – ρεαλιστικό)	77
5.2.2	Σενάριο Β (Τάσεων).....	82
5.2.3	Σενάριο Γ (έντονα παρεμβατικό):.....	83
5.3	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	84
5.4	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΟΙ ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	85
6.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	88
6.1	ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	88
6.2	ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	88
6.2.1	Γεωμορφολογικά – Τοπογραφικά χαρακτηριστικά	88
6.2.2	Υδρολογία - Επιφανειακή απορροή & Υγρότοποι της περιοχής.....	89
6.2.3	Γεωλογία - Έδαφος ευρύτερης περιοχής.....	91
6.2.4	Κλιματολογικά – Μετεωρολογικά χαρακτηριστικά	93
6.2.5	Υδρογεωλογικά Στοιχεία	94
6.2.6	Στοιχεία Βλάστησης - Εδαφοκάλυψης.....	97
6.2.6.1	Γενικά Στοιχεία Οικοσυστημάτων	97
6.2.6.2	Βλάστηση-Οικοσυστήματα	97
6.2.6.3	Αξιόλογα οικοσυστήματα – Προστατευόμενες περιοχές – Φυσικά τοπία.....	98
6.2.6.4	Υπόλοιποι οικότοποι	105
6.2.6.5	Κίνδυνοι υποβάθμισης.....	106
6.3	ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	109
6.3.1	Πληθυσμός.....	109
6.3.1.1	Πληθυσμιακή εξέλιξη και δημογραφικά χαρακτηριστικά	109
6.3.1.2	Πυκνότητα πληθυσμού	111
6.3.1.3	Εξέλιξη μόνιμου πληθυσμού ΟΤΑ.....	111

6.3.2	Πρωτογενής Τομέας	113
6.3.2.1	Είδη καλλιεργειών.....	114
6.3.2.2	Αρδεύσιμες εκτάσεις.....	116
6.3.2.3	Κτηνοτροφία.....	117
6.3.2.4	Αλιεία	118
6.3.2.5	Συμπεράσματα πρωτογενούς τομέα	118
6.3.3	Δευτερογενής Τομέας	119
6.3.4	Τριτογενής Τομέας	121
6.3.4.1	Εμπόριο	121
6.3.4.2	Μεταφορές-Συγκοινωνίες.....	121
6.3.4.3	Τουρισμός.....	122
6.3.5	Τεχνική Υποδομή	125
6.3.5.1	Οδική- μεταφορική- συγκοινωνιακή υποδομή.....	125
6.3.5.2	Θαλάσσιες, αεροπορικές συγκοινωνίες - υποδομές	127
6.3.5.3	Ύδρευση.....	127
6.3.5.4	Αποχέτευση - επεξεργασία λυμάτων	128
6.3.5.5	Διαχείριση απορριμμάτων	129
6.3.5.6	Ηλεκτρική Ενέργεια	129
6.3.5.7	Τηλεπικοινωνίες	130
6.4	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ	131
6.4.1	Κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι	131
6.4.2	Κηρυγμένα μεμονωμένα βυζαντινά μνημεία	131
6.4.3	Μη κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία:	132
6.4.4	Παραδοσιακοί Οικισμοί	133
6.4.5	Πολιτισμός και Τουρισμός	133
6.5	ΠΙΘΑΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	134
6.6	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	135

7.	ΕΚΤΙΜΗΣΗ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	136
7.1	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	136
7.2	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	140
7.3	ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΟΑΠ	143
7.3.1	Οικιστικοί υποδοχείς.....	143
7.3.2	Περιοχές Ειδικής Προστασίας Αρχαιολογικών Χώρων & Μνημείων (ΑΧ, Μ & ΜΚ στο Χάρτη ΣΜΠΕ 1)	144
7.3.3	Περιοχές Ειδικής Προστασίας Τοπίου (ΠΤ στο Χάρτη ΣΜΠΕ1).....	145
7.3.4	Περιοχές Ειδικής Προστασίας Περιβάλλοντος και Φυσικών Σχηματισμών (ΠΠΦΣ στο Χάρτη ΣΜΠΕ1)	146
7.3.4.1	Λημνία Γη	147
7.3.4.2	Προστασία αμμοθινών - περιοχής Φαρακλού.....	147
7.3.4.3	Νήσος Σεργίτσι SPA: GR4110008	147
7.3.4.4	Δασικές Εκτάσεις.....	148
7.3.4.5	Ρέματα.....	148
7.3.4.6	Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ)	149
7.3.4.7	Αξιόλογοι γεωλογικοί σχηματισμοί - Απολιθωμένο Δάσος.....	151
7.3.5	Περιοχές ελέγχου και περιορισμού δόμησης (Π.Ε.Π.Δ.)	151
7.3.6	Περιοχές Γεωργικής Παραγωγικής Γης	152
7.3.7	Δραστηριότητες β' γενούς.....	152
7.3.8	Δραστηριότητες Τουρισμού-Αναψυχής.....	153
7.3.9	Χώρος ιδιαίτερων χρήσεων – εγκαταστάσεις αστικών υποδομών	155
7.4	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	155
8.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	158
8.1	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	158
8.2	ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ - ΔΕΙΚΤΕΣ.....	161
8.2.1	Πλαίσιο Συστήματος Παρακολούθησης	161
8.2.2	Προτεινόμενοι δείκτες για τις δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ.....	165

9. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ.....	167
10. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ	168

A. Θεσμικά Κείμενα.....	172
--------------------------------	------------

B. Βάσεις Δεδομένων και Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις	174
---	------------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ Β1' ΣΤΑΔΙΟΥ, ΑΠΟΨΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ & ΑΛΛΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ – ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΜΕΛΕΤΗΤΩΝ ΕΠΙ ΑΥΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ Δ.Σ. ΤΩΝ ΣΤΑΔΙΩΝ Α, Β1 & Β2 ΣΤΑΔΙΩΝ ΣΧΟΟΑΠ Δ.Ε. ΑΤΣΙΚΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V ΧΑΡΤΕΣ-ΣΧΕΔΙΑ

1. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αφορά την εκτίμηση και αξιολόγηση των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτών Πόλεων (ΣΧΟΟΑΠ) για τον τέως Δήμο Αττικής νυν Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε.) Αττικής Δήμου Λήμνου του Νομού Λέσβου, της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και εντάσσεται στο πλαίσιο της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης. Η εκπόνηση του ΣΧΟΟΑΠ αναμένεται να προσδιορίσει την κατεύθυνση της χωροταξικής και πολεοδομικής οργάνωσης σε όλη την έκταση της Δημοτικής Ενότητας, βάσει της καταλληλότητας, των τοπικών αναγκών, αλλά και των αρχών για βιώσιμη ανάπτυξη και να αποτελέσει το εργαλείο εκείνο που θα επιτρέψει τη χωρική οργάνωση και ανάπτυξη του Δήμου, με γνώμονα τον υπερκείμενο χωροταξικό, εθνικό και περιφερειακό σχεδιασμό.

Το πλαίσιο εκπόνησης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) καθορίζεται στο Άρθρο 6 της ΚΥΑ 107017/2006, ενώ στο Παράρτημα ΙΙΙ του Άρθρου 11 περιγράφεται αναλυτικά το περιεχόμενό της, όπως και αυτό παρουσιάζεται στα παρακάτω κεφάλαια.

Το ΣΧΟΟΑΠ Δ.Ε. Αττικής εκπονείται σε δύο (2) στάδια, σύμφωνα πάντα με τις τεχνικές προδιαγραφές:

Α' Στάδιο

Περιλαμβάνει την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης, την διάγνωση των προβλημάτων, προοπτικών και τάσεων του τέως Δήμου Αττικής και την διατύπωση της κατ' αρχήν πρότασης ή των εναλλακτικών προτάσεων για την περιοχή.

Β' Στάδιο

Γίνεται λεπτομερής επεξεργασία του ΣΧΟΟΑΠ, βάσει των προτάσεων και περιλαμβάνει τα επιμέρους κεφάλαια:

Π1 – Δομικό σχέδιο χωρικής οργάνωσης της Δ.Ε.: Αναφέρονται τα βασικά προγραμματικά μεγέθη σε επίπεδο Δ.Ε. και οικισμών, όπως αυτά προέκυψαν μετά από συνεκτίμηση του προγραμματικού πλαισίου (αναπτυξιακές και χωροταξικές κατευθύνσεις), των ενδογενών δυνατοτήτων, που σχετίζονται με την παραγωγική βάση και τους ανθρώπινους πόρους, τις σχέσεις εργασίας – κατοικίας κλπ., οι σχέσεις των οικισμών και οι ρόλοι τους στο οικιστικό δίκτυο, καθώς και οι βασικές αρχές οργάνωσης του αστικού, του περιαστικού ή/ και αγροτικού χώρου.

Π2 – Οργάνωση των χρήσεων γης και προστασία περιβάλλοντος

Παρουσιάζει τις χωρικές ρυθμίσεις σε όλη τη διοικητική περιφέρεια του τέως Δήμου, οι οποίες, σύμφωνα με τις εξουσιοδοτήσεις, που παρέχονται βάσει του Ν.2508/97, περιλαμβάνουν τον καθορισμό βασικά των κάτωθι περιοχών:

- Περιοχών Ειδικής Προστασίας, καθώς και περιοχών περιορισμού ή ελέγχου της δόμησης.
- Περιοχών οικιστικής ανάπτυξης (ήδη θεσμοθετημένων ή προς πολεοδόμηση), ζωνών παραγωγικών δραστηριοτήτων (εφόσον τεκμηριώνονται σχετικές ανάγκες), καθώς και γενικές χρήσεις γης ή/και κανονιστικές ρυθμίσεις για τις παραπάνω ζώνες, όπως επίσης και για περιοχές που βρίσκονται εκτός των ζωνών αυτών.

Π3 – Γενική πολεοδομική οργάνωση και ρύθμιση των οικισμών, καθώς και των λοιπών Πολεοδομούμενων Περιοχών: Περιέχει τις κατευθύνσεις και τα προγραμματικά μεγέθη της πολεοδομικής αναβάθμισης των ήδη θεσμοθετημένων οικιστικών υποδοχέων ή της πολεοδομικής οργάνωσης των νέων προς πολεοδόμηση περιοχών, με τον γενικό στόχο της βελτίωσης της ποιότητας ζωής στις πόλεις και τους οικισμούς.

Π4 – Πρόγραμμα ενεργοποίησης του ΣΧΟΟΑΠ. Περιέχει τις προτάσεις σχετικά με την ίδρυση φορέα εφαρμογής του ΣΧΟΟΑΠ, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν.2508/97, τις τυχόν απαιτούμενες ειδικότερες μελέτες, τα αναγκαία έργα, παρεμβάσεις και εν γένει αναπλάσεις, τις αναγκαίες θεσμικές ρυθμίσεις.

1.2 ΣΤΟΧΟΙ

Το Σχέδιο Χωρικής Οργάνωσης του τέως Δήμου Αττικής, περιλαμβάνει συνθετικά το πρότυπο οικιστικής ανάπτυξης και χωρικής οργάνωσης της Δ.Ε., σε σχέση και με το ευρύτερο περιβάλλον της που προκρίθηκε από το Α' Στάδιο της μελέτης.

Στόχοι της πρότασης είναι:

1. η εφαρμογή στην περιοχή της Δ.Ε. του υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού, και ο καθορισμός κατευθύνσεων για τον υποκείμενο χωρικό σχεδιασμό (πολεοδομικές μελέτες, περιοχές οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων κλπ.),
2. η ικανοποίηση των οικιστικών αναγκών και η βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος,
3. η αύξηση του τοπικά παραγόμενου εισοδήματος των παραγωγικών δραστηριοτήτων,
4. η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, του δομημένου περιβάλλοντος και των πολιτισμικών και πολιτιστικών πόρων και
5. η αειφορική διαχείριση των διαθέσιμων πόρων της περιοχής μελέτης.

Για το ΣΧΟΟΑΠ προέχουν:

- Ο προσδιορισμός της χωρικής ταυτότητας της Δ.Ε. Αττικής ως μίας ενότητας γεωργικών καλλιεργειών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, παραδοσιακής και οικολογικής ανάπτυξης ήπιας μορφής, σε συνδυασμό με εξειδικευμένη μορφή τουρισμού (αγρο-οικο - τουρισμό).
- Η διαφύλαξη της γεωργικής γης είναι επίσης σημαντικός στόχος. Ωστόσο, το ζητούμενο δεν είναι κυρίως η ποσοτική διαφύλαξη, όσο το δυνατόν περισσότερης γης, αλλά η ανάπτυξη της γεωργίας πρότυπων προϊόντων ονομασίας προέλευσης, η εξειδίκευση και υιοθέτηση ενδεχομένως βιολογικών καλλιεργειών, η καθετοποίηση της γεωργικής παραγωγής και η ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων της περιοχής μελέτης.
- Η ανάδειξη της ταυτότητας των οικισμών με προστασία και προβολή των ιστορικών στοιχείων-κτιρίων, η διάσωση των παραδοσιακών και αξιόλογων οικισμών με τη διατήρηση του τοπίου τους, την προστασία και ανάδειξη του ιστού τους, την προσέλκυση συμβατών δραστηριοτήτων. Η πολεοδομική οργάνωση, με κάλυψη του μεγαλύτερου ποσοστού των κοινωνικών αναγκών, κυρίως μέσα στο υπάρχον κτιριακό απόθεμα.
- Η διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των πλούσιων φυσικών, πολιτιστικών και αρχαιολογικών πόρων, του ιδιαίτερου τοπίου και της γενικότερης προστασίας του περιβάλλοντος.

1.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΧΟΟΑΠ Δ.Ε. ΑΤΣΙΚΗΣ

Το Γενικό Πλαίσιο στοχεύει στη διαμόρφωση ενός χωρικού προτύπου ανάπτυξης, στο πλαίσιο των αρχών της αειφορίας, που θα είναι αποτέλεσμα μίας συνθετικής, ισόρροπης, θεώρησης στο χώρο, παραμέτρων που προωθούν την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της χώρας και ενισχύουν την κοινωνική και οικονομική συνοχή και την ανταγωνιστικότητα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Ειδικότερα, επιδιώκεται:

1. η εξειδίκευση των κατευθύνσεων του υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού στην περιοχή μελέτης.
2. για τους οικιστικούς υποδοχείς, η εξέταση των ορίων τους με βάση το προγραμματικό πλαίσιο, η οριοθέτηση ζωνών κατηγοριών χρήσεων γης των περιεχομένων στο Π.Δ 23/2/1987 (ΦΕΚ Α 166/6-3-1987), ο καθορισμός όρων δόμησης ο υπολογισμός των αναγκών σε κοινωνικό και τεχνικό εξοπλισμό με βάση τον πληθυσμό χωρητικότητας του κάθε οικισμού και ο προγραμματισμός υλοποίησης του αναγκαίου κοινωνικού και τεχνικού εξοπλισμού με βάση την εξέλιξη του πραγματικού πληθυσμού ανά οικισμό μέχρι το έτος 2024.
3. για τις παραγωγικές δραστηριότητες: η οριοθέτηση ζωνών κατηγοριών χρήσεων γης ανά ομάδα συναφών ή συμπληρωματικών παραγωγικών δραστηριοτήτων με βάση τα περιεχόμενα στο Π.Δ 23/2/1987 (ΦΕΚ Α 166/6-3-1987) και ο προγραμματισμός απαιτούμενων τεχνικών υποδομών ανά ζώνη χρήσεων γης για την υποστήριξη της λειτουργίας τους.
4. για την προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος: η οριοθέτηση ζωνών προστασίας τους, δια περιορισμού των χρήσεων.

Οι αναπτυξιακές προοπτικές της Δ.Ε., όπως αυτές διαπιστώνονται στην Α' Φάση του ΣΧΟΟΑΠ είναι προς τις εξής κύριες κατευθύνσεις:

- ✓ Ποιοτική τουριστική ανάπτυξη, αξιοποίηση των τουριστικών πόρων της περιοχής και αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών.
- ✓ Διατήρηση – εξειδίκευση – καθετοποίηση γεωργικής παραγωγής με παραδοσιακού χαρακτήρα – υψηλής ποιότητας αγροτικά προϊόντα, με έμφαση στην αμπελοκαλλιέργεια – κρασί ονομασίας προέλευσης.
- ✓ Διαφύλαξη των φυσικών (κυρίως υδατικών) και πολιτιστικών πόρων, διαχείριση αποβλήτων και προστασία των οικοτόπων.

Βασικοί στόχοι και αρχές που τίθενται είναι οι κάτωθι:

- ✓ Η συγκράτηση / σταθεροποίηση του νησιωτικού πληθυσμού, μέσω της άρσης απομόνωσης, της βελτίωσης προσπελασιμότητας και της εξασφάλισης υποδομής και παροχής υπηρεσιών.
- ✓ Η ολοκληρωμένη οικονομική ανάπτυξη, με διεύρυνση των δυνατοτήτων απασχόλησης και την στήριξη εναλλακτικών μορφών ήπιας ανάπτυξης.
- ✓ Η προστασία φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς με την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων και την ποικιλότητα του τοπίου με την ανάδειξη των ιστορικών πολιτιστικών μνημείων.

2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αφορά στην εκτίμηση και αξιολόγηση των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του προτεινόμενου ΣΧΟΟΑΠ.

Συντάσσεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Σύμβασης και τις απαιτήσεις της ΚΥΑ 107017/28.8.2006 «*Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ.....*» και της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 27^{ης} Ιουνίου 2001 «*σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων*».

Το Γενικό Πλαίσιο, στοχεύει στη διαμόρφωση ενός χωρικού προτύπου ανάπτυξης στο πλαίσιο των αρχών της αειφορίας που θα είναι αποτέλεσμα μιας συνθετικής, ισόρροπης, θεώρησης στο χώρο των παραμέτρων που προωθούν την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της Δ.Ε. και ενισχύουν την κοινωνική και οικονομική συνοχή και την ανταγωνιστικότητα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Τα επιμέρους βήματα της Μεθοδολογίας, που ακολουθείται στην παρούσα ΣΜΠΕ παρουσιάζονται επιγραμματικά στη συνέχεια:

- Καθορίζονται οι άξονες προτεραιότητας του σχεδίου και αντιστοιχίζονται οι στόχοι.
- Περιγράφονται οι περιβαλλοντικοί τομείς ενδιαφέροντος (π.χ. βιοποικιλότητα, υδάτινοι πόροι, κλπ.).
- Προσδιορίζονται οι περιβαλλοντικοί στόχοι και δείκτες βάσει των οποίων θα αξιολογηθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον του προγράμματος και επιλέγονται οι πλέον συναφείς και σημαντικοί. Η θεώρηση των δεικτών στην ανάλυση των επιπτώσεων οδηγεί και σε μια πρώτη προσέγγιση των δεικτών παρακολούθησης των επιπτώσεων αυτών.
- Αξιολογούνται η υφιστάμενη κατάσταση, οι τάσεις και οι αναμενόμενες εξελίξεις σε περίπτωση μη υλοποίησης του προγράμματος.
- Καθορίζονται η έκταση και ο χαρακτήρας ανάλυσης των επιπτώσεων, που αντιστοιχούν σε εναλλακτικές δυνατότητες του προγράμματος.
- Κατάληξη μέσα από ένα πίνακα συναξιολόγησης προτεραιοτήτων και περιβαλλοντικών στόχων, σε εκείνους, που παρουσιάζουν μια συμβατότητα και επιβάλλεται η περαιτέρω ανάλυσή τους.
- Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (σημαντικές μόνο) με βάση τους περιβαλλοντικούς δείκτες και σε σχέση με τα προτεινόμενα μέτρα και δράσεις.
- Αξιολόγηση σωρευτικών επιπτώσεων του προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες, τους στόχους και αναλύοντας τις επιπτώσεις για τα μέτρα και τις επιλέξιμες δράσεις.
- Καθορισμός σωρευτικών επιπτώσεων του προγράμματος ανά περιβαλλοντικό τομέα/στόχο και παρουσίαση των συνολικών σωρευτικών επιπτώσεων στους κύριους τομείς του περιβάλλοντος.
- Παρουσίαση μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων.

- Με βάση τους σημαντικούς δείκτες, ως καθορίστηκαν, προτείνεται πρόγραμμα παρακολούθησης των επιπτώσεων κατά την εφαρμογή του προγράμματος.

Ειδικότερα επιδιώκεται η διατήρηση, προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, διατήρηση και ανάδειξη της ποικιλομορφίας της υπαίθρου, καθώς και η βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων.

2.1 ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ/ΚΥΡΙΟΣ ΈΡΓΟΥ– ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ /ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

1. Φορέας Υλοποίησης/Κύριος Έργου: Δήμος Λήμνου

2. Επιβλέπουσα Υπηρεσία: Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμου Λήμνου

Αρμόδιοι Μηχ/κοί: **Πολυτάκη Ελευθερία**, Αρχιτέκτων Μηχ/κος &

Δανιήλ Κλεοπάτρα, Πολιτικός Μηχ/κος

3. Ανάδοχος Μελέτης ΣΧΟΟΑΠ:

Η μελέτη με τίτλο «Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. Δημοτικής Ενότητας Αττικής, Δ. Λήμνου» ανατέθηκε με την υπ' αρ. 103/2009 Απόφαση της Δημομαρχιακής Επιτροπής του τότε Δήμου Αττικής, στη σύμπραξη μελετητών:

Ευθύμιος Χατζηδημητρίου, κατ. 1 και 7

Αρχιτέκτων Μηχ/κος Πολεοδόμος – Χωροτάκτης

Δ/ση: Κατακάλου 2, 54643 Θεσ/νίκη, Τηλ.: 2310-8343371

Θεόδωρος Παντέκας, κατ. 2 και 6

Αρχιτέκτων Μηχ/κος Πολεοδόμος

Δ/ση: Αγ. Νικολάου 4-6 Νέοι Επιβάτες, 57019 Θεσ/νίκη, Τηλ.: 2510-229700

Αντώνιος Παπαναστασίου, κατ. 10 και 16

Αγρ. Τοπογράφος Μηχ/κος

Δ/ση: Λυκαονίας 22, 54453 Θεσ/νίκη, Τηλ.: 2310-901359

Ευάγγελος Ντάβας, κατ. 27

Περιβαλλοντολόγος

Δ/ση: Στρ. Μυριβήλη 24, 811 00 Μυτιλήνη, Τηλ.: 22510-36088

Γεωστατικοί Σύμβουλοι Μηχανικοί, κατ. 20

Δ/ση: Σαπφούς 3, Κινέζικη Αγορά, 54627 Θεσ/νίκη, Τηλ.: 2310-243170

Ειδικός Συνεργάτης:

- ο **Α. Καλτσιδης**, Αγρ. Τοπογράφος Μηχ/κος – Πολεοδόμος

4. Ομάδα εκπόνησης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ):

- **Ευάγγελος Ντάβας**, Περιβαλλοντολόγος (Ανάδοχος)
- **Χριστόφορος Μανδυλάς**, Περιβαλλοντολόγος - Χωροτάκτης (Συντονιστής)
- **Μαρία Ελευθεριάδου**, Περιβαλλοντολόγος, MSc
- **Ζωή Γαρυφάλλου**, Περιβαλλοντολόγος, MSc
- **Κάρολος Αήγγης**, Περιβαλλοντολόγος, ειδικός στα G.I.S./CAD

3. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

3.1 ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΣΧΟΟΑΠ

Σκοπός του ΣΧΟΟΑΠ είναι η οικιστική οργάνωση και η χωρική ανάπτυξη της Δ.Ε. Αττικής με τοπικά χωροταξικά και αναπτυξιακά εργαλεία, με πρότυπο τη βιώσιμη ανάπτυξη και άξονες την ισόρροπη ανάπτυξη από την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος ακολουθώντας τις βασικές προτεραιότητες και τις στρατηγικές επιλογές για την ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη του χώρου που θέτει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτης-Νήσων Αιγαίου»:

Οι στρατηγικές παρεμβάσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κρήτης - Νήσων Αιγαίου 2007-2013» εντοπίζονται στους ακόλουθους Γενικούς Στόχους:

1. Βελτίωση της προσπελασιμότητας (ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής),
2. Διασφάλιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων,
3. Ενσωμάτωση της αειφορίας στις αναπτυξιακές επιλογές και παρεμβάσεις σε συνδυασμό με προστασία του ευαίσθητου φυσικού περιβάλλοντος της αναπτυξιακής χωρικής ενότητας,
4. Ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης και στην ενδυνάμωση των εξωστρεφών συνεργασιών,
5. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, καλλιέργεια της καινοτομίας, προσέλκυση επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας,
6. Συνδυασμένη αξιοποίηση των τουριστικών και πολιτισμικών πόρων,
7. Αντιμετώπιση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και των αναπτυξιακών ιδιαιτεροτήτων,
8. Ανάπτυξη δικτύου ιεραρχημένων αστικών πόλων και ενίσχυση των τάσεων δικτύωσης μεταξύ αστικών κέντρων της χωρικής ενότητας.

Έτσι, το προτεινόμενο ΣΧΟΟΑΠ θέτει ως κυρίαρχες αναπτυξιακές ενέργειες τη διατήρηση κατά το δυνατό του μεγαλύτερου τμήματος του φυσικού περιβάλλοντος, την αξιοποίηση παραγωγικών δραστηριοτήτων με διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην πρωτογενή παραγωγή, τη θέσπιση χρήσεων γης με κριτήριο την ορθολογική οργάνωση των εκτός σχεδίου περιοχών στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης, την προστασία των ευαίσθητων οικοσυστημάτων, την ολοκλήρωση του σχεδιασμού των ήδη διαμορφωμένων υποδοχέων τουριστικής ανάπτυξης και παραθεριστικής κατοικίας και την ολοκλήρωση των απαραίτητων τεχνικών, κοινωνικών, διοικητικών και άλλων υποδομών.

Οι στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας του παρόντος σχεδίου είναι:

1. Η κατανομή της ανάπτυξης σε επιλεγμένες θέσεις, η διατήρηση των φυσικών πόρων και η ενίσχυση των υποδομών.
2. Η ολοκλήρωση της πολεοδομικής οργάνωσης, ο καθορισμός χρήσεων γης και η προστασία των οικολογικά ευαίσθητων περιοχών, του αιγιαλού και της παραλίας.
3. Η ολοκλήρωση των τεχνικών υποδομών σε συνδυασμό με τη, βελτίωση του εξοπλισμού και της λειτουργικότητας των υφιστάμενων οικισμών.
4. Η διαφύλαξη των τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, η προστασία παράκτιου χώρου και των φυσικών σχηματισμών.

3.2 ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΟΟΑΠ

Το Σχέδιο Χωρικής Οργάνωσης του τώως Δήμου Αττικής, περιλαμβάνει συνθετικά το πρότυπο οικιστικής ανάπτυξης και χωρικής οργάνωσης της Δ.Ε., σε σχέση και με το ευρύτερο περιβάλλον της, που προκρίθηκε από το Α' Στάδιο της μελέτης.

Η μελέτη ΣΧΟΟΑΠ Δ.Ε. Αττικής, αποσκοπεί:

1. στον προσδιορισμό των κατευθύνσεων χωρικής οργάνωσης της εν λόγω Δ.Ε.
2. στον καθορισμό των μεγεθών της οικιστικής ανάπτυξης σε όλη την έκταση της Δ.Ε., με βάση τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, της δημογραφικής εξέλιξης, τις τοπικές ανάγκες των οικιστικών και πολεοδομικών συνθηκών και καταλληλοτήτων, καθώς και τις κατευθύνσεις, που προκύπτουν από το ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.
3. στην ικανοποίηση των οικιστικών αναγκών και η βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος.
4. στην αύξηση του τοπικά παραγόμενου εισοδήματος των παραγωγικών δραστηριοτήτων.
5. στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, του δομημένου περιβάλλοντος και των πολιτισμικών και πολιτιστικών πόρων.
6. στην αειφορική διαχείριση των διαθέσιμων πόρων της περιοχής μελέτης.

Για το ΣΧΟΟΑΠ προέχουν:

- Ο προσδιορισμός της χωρικής ταυτότητας της Δ.Ε. Αττικής ως μίας ενότητας γεωργικών καλλιεργειών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, παραδοσιακής και οικολογικής ήπιας μορφής, σε συνδυασμό με εξειδικευμένη μορφή τουρισμού (αγρο- οικο - τουρισμό).
- Η διαφύλαξη της γεωργικής γης είναι επίσης σημαντικός στόχος. Ωστόσο, το ζητούμενο δεν είναι κυρίως η ποσοτική διαφύλαξη όσο το δυνατόν περισσότερης γης, αλλά η ανάπτυξη της γεωργίας πρότυπων προϊόντων ονομασίας προέλευσης, η εξειδίκευση και υιοθέτηση ενδεχομένως βιολογικών καλλιεργειών, η καθετοποίηση της γεωργικής παραγωγής και η ορθολογική διαχείρισης των υδατικών πόρων της περιοχής μελέτης.
- Η ανάδειξη της ταυτότητας των οικισμών με προστασία και προβολή των ιστορικών στοιχείων-κτιρίων, η διάσωση των παραδοσιακών και αξιόλογων οικισμών με τη διατήρηση του τοπίου τους, την προστασία και ανάδειξη του ιστού τους, την προσέλκυση συμβατών δραστηριοτήτων. Η πολεοδομική οργάνωση, με κάλυψη του μεγαλύτερου ποσοστού των κοινωνικών αναγκών, κυρίως μέσα στο υπάρχον κτιριακό απόθεμα.
- Η διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των πλούσιων φυσικών, πολιτιστικών και αρχαιολογικών πόρων, του ιδιαίτερου τοπίου και της γενικότερης προστασίας του περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με τον Νόμο 2508/1997, τα Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. αποτελούν στην ουσία τα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (Γ.Π.Σ.) του μη αστικού χώρου (άρθρο 1, παρ. 3), εφόσον οι αντίστοιχοι οικισμοί είναι όλοι μικρότεροι των 2.000 κατοίκων.

Με βάση τα στοιχεία αυτά:

Αντικείμενο της μελέτης είναι η ταυτόχρονη ρύθμιση του χώρου εντός και εκτός των σχεδίων των πόλεων και οικισμών, έτσι ώστε η ικανοποίηση αναγκών ένταξης περιοχών σε σχέδια ή προς πολεοδόμηση ζώνες, να εξασφαλίζεται με τις απαιτούμενες ρυθμίσεις προστασίας, κυρίως στον εξωαστικό χώρο.

Οι μικροί οικισμοί των οποίων μέχρι σήμερα η ρύθμιση γινόταν μεμονωμένα, χωρίς να είναι απόρροια γενικότερου σχεδιασμού, τώρα **εντάσσονται σε ευρύτερα οικιστικά σύνολα** ενός πλέγματος μικρών οικισμών – και κατ’ αυτόν τον τρόπο η οικιστική τους οργάνωση εναρμονίζεται με τους γενικότερους στόχους του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού και με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.

Το ΣΧΟΟΑΠ εκπονείται στο σύνολο της εδαφικής περιφέρειας ενός πρώην Ο.Τ.Α. νυν Δημοτικής Ενότητας. Η διαδικασία εκπόνησης της μελέτης καθορίζεται με το άρθρο 5 του Ν.2508/97 και τα άρθρα 3 και 4 του Ν.1337/83.

Το Γενικό Πλαίσιο στοχεύει στη διαμόρφωση ενός χωρικού προτύπου ανάπτυξης στο πλαίσιο των αρχών της αειφορίας που θα είναι αποτέλεσμα μιας συνθετικής, ισόρροπης, θεώρησης στο χώρο των παραμέτρων που προωθούν την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της Δ.Ε. και ενισχύουν την κοινωνική και οικονομική συνοχή και την ανταγωνιστικότητα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη διατήρηση της βιοποικιλότητας

Το ΣΧΟΟΑΠ Δ.Ε. Αττικής εκπονείται λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις γενικές κατευθυντήριες αναπτυξιακές γραμμές του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κρήτης & Νήσων Αιγαίου», όσο και τους στόχους προστασίας περιβάλλοντος του Επιχειρησιακού προγράμματος.

Επίσης, σχετικά παράλληλα με το ΣΧΟΟΑΠ Δ.Ε. Αττικής εκπονούνται και ΣΧΟΟΑΠ των όμορων πρώην Δήμων Μούδρου και Νέας Κούταλης.

3.3 ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΟΑΠ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.

▪ Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Π.Π.Χ.Σ.Α.Α.) Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Για την Περιφέρεια Β. Αιγαίου έχει θεσμοθετηθεί με την Υ.Α. αρ.26297/03 (ΦΕΚ 1473/Β/2003) (2003) το «*Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (Π.Π.Χ.Σ.Α.Α)*», στο οποίο αναλύονται οι προοπτικές και καθορίζονται οι αναπτυξιακές κατευθύνσεις που προσδιορίζουν το πλαίσιο εντός του οποίου κινείται η παρούσα μελέτη.

Το Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, όπως και τα υπόλοιπα Περιφερειακά της χώρας, προηγήθηκε του εθνικού και των ειδικών εθνικών χωροταξικών πλαισίων.

Συγκεκριμένα το κεφάλαιο Γ. ΠΡΟΤΑΣΗ αναφέρει:

«Καθορίζονται οι **Στόχοι** της ολοκληρωμένης διαχείρισης των νησιών, οι οποίοι είναι:

- *Η συγκράτηση/σταθεροποίηση του νησιωτικού πληθυσμού, μέσω της άρσης της απομόνωσης, της βελτίωσης της προσπελασιμότητας και της εξασφάλισης υποδομής και παροχής υπηρεσιών.*
- *Η ολοκληρωμένη οικονομική ανάπτυξη, με διεύρυνση των δυνατοτήτων απασχόλησης και διαφοροποίηση της οικονομικής βάσης των νησιών (συγκριτικά πλεονεκτήματα) και τη στήριξη εναλλακτικών μορφών ήπιας ανάπτυξης.*

- Η προστασία φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς με την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων και της ποικιλότητας του τοπίου και με την ανάδειξη των ιστορικών πολιτιστικών μνημείων.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών υιοθετούνται οι κατωτέρω **Αρχές**:

- Η προστασία της φυσικής και πολιτιστικής ιδιαιτερότητας κάθε νησιού πρέπει να αποτελεί τον πυρήνα ενός Ολοκληρωμένου Νησιωτικού Σχεδιασμού.
- Ο σχεδιασμός των δραστηριοτήτων και των αντίστοιχων έργων ή των έργων υποδομής θα πρέπει να σέβεται τη φέρουσα ικανότητα των φυσικών οικοσυστημάτων και πόρων.
- Η αειφόρος ανάπτυξη απαιτεί την κινητοποίηση του νησιωτικού πληθυσμού και την καλλιέργεια του αισθήματος κοινής ευθύνης.
- Ο σχεδιασμός για την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης θα γίνεται σε επίπεδο νησιού και νησιωτικής ενότητας (Νομαρχία/Περιφέρεια).
- Κατά τη χάραξη των διαφόρων αναπτυξιακών – τομεακών πολιτικών, απαιτείται ο σεβασμός της φέρουσας ικανότητας των νησιών και των οικοσυστημάτων.

Οι δράσεις και πρωτοβουλίες κατευθύνονται προς:

- Την διατήρηση και διαφοροποίηση των σχέσεων και εξαρτήσεων της Περιφέρειας με τα μητροπολιτικά κέντρα Αθήνας και Θεσσαλονίκης.
- Την ανάπτυξη σχέσεων και συνδέσεων με δυναμικά σημεία του χερσαίου και του λοιπού νησιωτικού χώρου της Ελλάδας, με τις αναγκαίες συμπληρωματικότητες.
- Την βελτίωση των σχέσεων και εξαρτήσεων με χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, του Ευξείνου Πόντου και της Μεσογείου. Ξεχωριστό ρόλο θα διαδραματίσει η βελτίωση των σχέσεων με την Τουρκία.
- Την αναβάθμιση του ρόλου των αστικών κέντρων και των εδρών των νέων δήμων, με παράλληλη ανάπτυξη τοπικών δικτύων και συμπληρωματικότητας μεταξύ των πρωτευουσών των νησιών.
- Την ανάπτυξη της γεωργίας πρότυπων προϊόντων ονομασίας προέλευσης και της επιδοτούμενης περιβαλλοντικής γεωργίας με στόχο τη διατήρηση του τοπίου μέσω διαδικασιών προσομοίωσης παραδοσιακών μεθόδων, που έχουν χάσει τη δυνατότητα να είναι βιώσιμες.
- Την ανάπτυξη του τουρισμού με παράλληλη πρόσληψη διαφοροποιημένων μορφών του τουριστικού προτύπου, συνεργασία με τον τομέα της γεωργίας και αξιοποίηση της πολιτιστικής υποδομής με παράλληλη προστασία της.
- Την πολεοδομική αναβάθμιση, ανάδειξη και προστασία των κέντρων πόλεων.
- Την διάσωση των παραδοσιακών και αξιόλογων οικισμών, διατήρηση του τοπίου τους, προστασία και ανάδειξη του ιστού τους, προσέλκυση συμβατών δραστηριοτήτων.
- Την βελτίωση, συντονισμό και εξισορρόπηση του δικτύου μεταφορών, εκσυγχρονισμό του στόλου της ακτοπλοΐας, βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών, συνεργασία με τα άλλα μέσα, διατήρηση της γενικής διάταξης του δικτύου των αερομεταφορών.
- Την βελτίωση και εμπλουτισμό του τομέα των τηλεπικοινωνιών.

- Την ανάπτυξη των ήπιων μορφών ενέργειας σε όλα τα νησιά, με παράλληλο σεβασμό του περιβάλλοντος και του τοπίου.
- Την λήψη και εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων για την επίλυση των συγκρούσεων χρήσεων γης, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη διαφύλαξη του εξωαστικού χώρου που αποτελεί τον σημαντικότερο πλούτο των νησιών.
- Την οριοθέτηση και προστασία των «ζωνών υψηλής προστασίας» (δάση, αρχαιολογικοί χώροι, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, περιοχές NATURA 2000) με παράλληλη ανάληψη χωρικών δράσεων για την προστασία και ανάδειξη του ενιαίου χαρακτήρα του φυσικού και πολιτιστικού χώρου.
- Τη βελτίωση των βασικών κοινωνικοοικονομικών και παραγωγικών μεγεθών της Περιφέρειας

Ειδικότερα η **αναπτυξιακή φυσιογνωμία σε επίπεδο του Νομού Λέσβου** προσδιορίζεται για το έτος 2015 ως εξής:

- Ο πληθυσμός του Νομού αναμένεται σε τουλάχιστον 120.000 άτομα. Η μεγαλύτερη αύξηση αφορά στο νησί της Λέσβου.
- Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός εκτιμάται ότι θα αυξηθεί, με παράλληλη αύξηση του εργατικού δυναμικού, η απασχόληση πλησιάζει το 95% του εργατικού δυναμικού και η ανεργία μειώνεται σε επίπεδα μικρότερα του 6%.
- Το Ακαθάριστο Προϊόν του Νομού αυξάνεται με εντονότερους ρυθμούς από τους αντίστοιχους ρυθμούς των δύο άλλων Νομών της Περιφέρειας.
- Η διάρθρωση του Ακαθάριστου Νομαρχιακού Προϊόντος διαφοροποιείται σημαντικά. Το αγροτικό Ακαθάριστο Προϊόν αυξάνεται περισσότερο από το προϊόν του δευτερογενή τομέα, ενώ σημαντική αύξηση παρουσιάζει και το προϊόν του τριτογενούς τομέα.
- Η παραγωγική δραστηριότητα του Νομού στηρίζεται στο μεγαλύτερο μέρος της στον τουρισμό, με έμφαση στον ποιοτικό τουρισμό, ενώ παράλληλα αναπτύσσονται και οι άλλες υπηρεσίες, όπως το εμπόριο, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, και οι υπηρεσίες μεταφορών, υγείας και εκπαίδευσης.
- Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και η αγροτική παραγωγή, η οποία εκσυγχρονίζεται προς την κατεύθυνση εξευγενισμένων προϊόντων ονομασίας προέλευσης ή / και οικολογικών, με κυρίαρχη καλλιέργεια την ελιά, τα κηπευτικά και τα κτηνοτροφικά προϊόντα, τα οποία τροφοδοτούν τη σύγχρονη κτηνοτροφική παραγωγή.
- Η πρωτογενής παραγωγή εκσυγχρονίζεται και εξειδικεύεται διαφορετικά στα δύο μεγάλα νησιά του Νομού, με έμφαση στην παραγωγή υψηλής ποιότητας κρασιού και σιτηρών ή / και κτηνοτροφικών φυτών στη Λήμνο, ενώ στη Λέσβο η εξειδίκευση επικεντρώνεται στο λάδι, τα κηπευτικά και τα κτηνοτροφικά φυτά. Παράλληλα, και στα δύο νησιά, σημαίνοντα ρόλο διαδραματίζουν η κτηνοτροφική παραγωγή και η ιχθυοκαλλιέργεια.
- Η παραγωγή όλων των καταναλωτικών αγροτικών προϊόντων καθετοποιείται πλήρως.
- Ο δευτερογενής τομέας υποστηρίζει τις παραγωγικές δραστηριότητες των δύο άλλων βασικών τομέων. Στη διάρθρωσή του, κυριαρχούν η μεταποίηση, οι κατασκευές και η παραγωγή ήπιων μορφών ενέργειας.
- Αυτή η διάρθρωση της παραγωγικής δραστηριότητας συνοδεύεται από εντατικοποίηση των δημόσιων επενδύσεων για υποδομές και από ενισχύσεις / κίνητρα για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων, καθώς και από την ανάπτυξη της έρευνας και τεχνολογίας, με παράλληλη ενίσχυση των μηχανισμών και των διαδικασιών ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.»

▪ Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α)

Το υπό μελέτη ΣΧΟΟΑΠ οφείλει να εναρμονίζεται και προς το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Το Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α. της χώρας εγκρίθηκε από την Επιτροπή Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης με την Απόφαση υπ' αριθμ. 6877/4872/2-07-2008 και την Ολομέλεια της Βουλής (ΦΕΚ 128/Α/3-07-2008).

Στο ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ δίνονται οι στρατηγικές επιλογές για τα πιο κάτω επίπεδα σχεδιασμού:
«ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ & ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Άρθρο 5: Χωρική οργάνωση των κύριων εθνικών πόλων και αξόνων ανάπτυξης, καθώς & των διεθνών και διαπεριφερειακών εισόδων-πυλών και συνδέσεων της χώρας

A. Γενικά:

*Για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής στο σύνολο του εθνικού χώρου και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του στο διεθνές περιβάλλον, επιδιώκεται η πολυκεντρική οργάνωσή του, με το μετασχηματισμό του διπολικού μοντέλου σε πολυκεντρικό και τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλέγματος αστικών πόλων και αξόνων ανάπτυξης. Για τα νησιά του Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, το πλέγμα αυτό, όπως αποτυπώνεται διαγραμματικά στο παρακάτω **Χάρτη 5**, λαμβάνει τη **μορφή ενός πολυπολικού αναπτυξιακού συμπλέγματος**, με εσωτερικές διασυνδέσεις και διασύνδεση του με την ηπειρωτική χώρα και την Κρήτη. Για τις μειονεκτικές περιοχές επιδιώκεται η ενδογενής - τοπική ανάπτυξη με τη δημιουργία της απαραίτητης υποδομής, την παροχή υπηρεσιών και την αξιοποίηση των τοπικών πόρων και του ανθρώπινου δυναμικού. Για την αξιοποίηση και τη διάχυση της δυναμικής των πόλων ανάπτυξης στα μικρότερα αστικά κέντρα και την ύπαιθρο απαιτείται η εγκαθίδρυση εταιρικής σχέσης μεταξύ τους με την προώθηση των αναγκαίων δράσεων.*

Στο πλαίσιο αυτό, τίθενται οι εξής βασικές επιδιώξεις:

A2. Πολυπολικό αναπτυξιακό σύμπλεγμα νήσων Βορείου και Νοτίου Αιγαίου

- Οργανώνεται ως αυτόνομη χωρική – αναπτυξιακή ενότητα στην οποία επιδιώκεται η ανάπτυξη δράσεων διεθνούς και εθνικής εμβέλειας με την προώθηση της συνεργασίας των αστικών κέντρων των νησιών και τη δημιουργία ενός πλέγματος οικονομικής και πολιτιστικής δραστηριότητας μεταξύ τους με κύριο προσανατολισμό τον τουρισμό, τον πολιτισμό και το περιβάλλον, αξιοποιώντας παράλληλα και άλλες δραστηριότητες στις οποίες τα κατ' ιδίαν νησιά διαθέτουν συγκριτικό πλεονέκτημα (όπως, επί παραδείγματι, η μαστίχα Χίου, η εξόρυξη στη Μήλο, στο Γιαλί και στη Τήνο, ή η μικρή μεταποιητική δραστηριότητα που συνδέεται με την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, στον κλάδο τροφίμων-ποτών, στο σύνολο του νησιωτικού συμπλέγματος, ή ο αναρριχητικός, ο αλιευτικός και καταδυτικός τουρισμός στην Κάλυμνο και άλλα νησιά κ.α.).

- Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την άρση της απομόνωσης των νησιών του Βορείου και του Νοτίου Αιγαίου, με την ανάπτυξη των συνδέσεων των κύριων αναπτυξιακών ενοτήτων τους (στις οποίες συναρθρώνονται λειτουργικά τα μικρότερα νησιά) τόσο μεταξύ τους, όσο και με τους κύριους πόλους του ηπειρωτικού χώρου και της Κρήτης (παραπάνω Χάρτης 5). Για την ανάπτυξη των συνδέσεων αυτών, που λειτουργούν ως νοητή προέκταση των υποδομών που υποστηρίζουν τους χερσαίους άξονες ανάπτυξης και ενισχύουν τη συνοχή και την

ανταγωνιστικότητα της ενότητας στο σύνολο της, προωθούνται τα αναγκαία έργα υποδομής και οι κατάλληλες δράσεις σύμφωνα με όσα ειδικότερα προβλέπονται στο άρθρο 6.

Οι ως άνω επιδιώξεις εξειδικεύονται περαιτέρω ως εξής:

Δ. Πολυπολικό αναπτυξιακό νησιωτικό σύμπλεγμα Βορείου και Νοτίου Αιγαίου

Το ενιαίο αυτό σύμπλεγμα συγκροτείται από επιμέρους υποενότητες (του Β. Αιγαίου, των Κυκλάδων, των Δωδεκανήσων) οι οποίες αρθρώνονται γύρω από τις **κύριες αναπτυξιακές ενότητες: α) Λέσβου – Χίου, η οποία περιλαμβάνει τους δευτερεύοντες εθνικούς πόλους Μυτιλήνης και Χίου, β) Σάμου – Ικαρίας, γ) Σύρου – Πάρου – Νάξου, η οποία περιλαμβάνει τον δευτερεύοντα εθνικό πόλο της Ερμούπολης και δ) Ρόδου – Κω - Καλύμνου, η οποία περιλαμβάνει τον δευτερεύοντα εθνικό πόλο της Ρόδου.**

Για το νησιωτικό αυτό σύμπλεγμα, πέραν των όσων αναφέρονται στην παράγραφο Α2. του παρόντος άρθρου, επιδιώκονται επιπλέον τα εξής:

- Η ανάπτυξη δομών και σχέσεων διασυνοριακής συνεργασίας.
- Η ενίσχυση της συνεργασίας και της διασύνδεσης του νησιωτικού συμπλέγματος με την Αθήνα, την Κρήτη, και τη Θεσσαλονίκη και, κατά περίπτωση, με άλλα αστικά κέντρα της ηπειρωτικής χώρας (π.χ. Καβάλα, Αλεξανδρούπολη).
- Η ανάπτυξη συνεργασιών στους τομείς του τουρισμού, της αγροτικής παραγωγής, της μεταποίησης και της διακίνησης προϊόντων, της εκπαίδευσης, της έρευνας και τεχνολογίας, με έμφαση σε αντικείμενα αιχμής για τον νησιωτικό χώρο, καθώς και της προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Η ανάπτυξη του αθλητισμού και της υγείας.
- Η ανάπτυξη δράσεων για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων προβλημάτων του νησιωτικού χώρου και ιδίως της διοικητικής, συγκοινωνιακής και ενεργειακής εξυπηρέτησης, της διαχείρισης των υδατικών πόρων και των απορριμμάτων-αποβλήτων, του ελέγχου της δόμησης κ.α.....

Στο **Άρθρο 6 «Χωρική διάρθρωση των στρατηγικής σημασίας δικτύων υποδομών και υπηρεσιών μεταφορών, ενέργειας και επικοινωνιών»** του ΓΠΧΣΑΑ δίνονται οι κατευθύνσεις και οι στρατηγικές για τους τομείς που ενδιαφέρουν τον **Νομό Λέσβου** που είναι:

«Α. Μεταφορές

A1. Γενικές κατευθύνσεις για τις μεταφορές

- Κρίσιμο στοιχείο αποτελεί η βελτίωση της προσβασιμότητας των ορεινών και γενικά των δυσπρόσιτων περιοχών και κυρίως των νησιωτικών περιοχών. Ο νησιωτικός πληθυσμός πρέπει να απολαμβάνει αναβαθμισμένες υπηρεσίες μεταφορών/ συγκοινωνιών χαμηλού κόστους, υψηλής ποιότητας και ταχύτητας και αυξημένης συχνότητας δρομολογίων.

B. Ενέργεια

B.2. Υποδομές Ενέργειας

- Αξιοποίηση για παραγωγή ενέργειας των ιδιαίτερων ενεργειακών πλεονεκτημάτων συγκεκριμένων περιοχών της χώρας και ιδιαίτερα σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σύμφωνα με τις ειδικότερες κατευθύνσεις Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ.

Γ. Επικοινωνίες

Γ.2. Υποδομές επικοινωνίας και πληροφορικής»

- Προτεραιότητα στις τεχνολογίες αιχμής της πληροφορικής και των επικοινωνιών πρέπει να δοθεί για τις απομονωμένες και απομακρυσμένες περιοχές της χώρας και κυρίως τις νησιωτικές, ανεξαρτήτως μεγέθους νησιού και νησιωτικού πληθυσμού, με στόχο την άρση της απομόνωσης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας (ενίσχυση, κυρίως, των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, τηλεεργασίας και τηλειατρικής).

Στο **Άρθρο 7 «Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα των παραγωγικών τομέων»**, του Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α. της χώρας δίνονται οι κατευθύνσεις, οι στρατηγικές και τα κρίσιμα στοιχεία για τους τομείς που ενδιαφέρουν τον **Νομό Λέσβου** που είναι:

«Α. Αγροτικός τομέας (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία)

- Δημιουργία ενός βιώσιμου και ανταγωνιστικού συστήματος γεωργίας και διατροφικών προϊόντων με σαφή προσανατολισμό προς την αγορά, το οποίο θα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην παραγωγή προϊόντων διατροφικής ποιότητας και ασφάλειας, θα είναι ικανό να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καταναλωτών, θα αναπτύσσεται κατά τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον και θα συμβάλλει στην ανάπτυξη της υπαίθρου με σκοπό τη διατήρηση του αγροτικού πληθυσμού και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αλλά και την ανάδειξη ενός μεγάλου φάσματος οικονομικών δραστηριοτήτων σε αγροτικές μειονεκτικές, ορεινές και νησιωτικές περιοχές.

Β. Βιομηχανία (εξόρυξη – μεταποίηση).....

- Εξορθολογισμός της διαδικασίας χωροθέτησης της βιομηχανίας:
 - α) με οργάνωση υποδοχέων για τη μεταποίηση σε κατάλληλες θέσεις και στήριξή τους με αποτελεσματικά κίνητρα,
 - β) με κλαδικές ρυθμίσεις για τις μονάδες με συγκεκριμένες απαιτήσεις χωροθέτησης,
 - γ) με διασφάλιση των όρων γειτνιάσής τους με άλλες δραστηριότητες (ειδικά τις μη συμβατές).

Γ. Τουρισμός

- Αναβάθμιση της εικόνας των τουριστικών προορισμών προκειμένου να καταστούν ελκυστικότεροι και ασφαλέστεροι, με την ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας και αναγνωρισιμότητας, την αναβάθμιση και την αποκατάσταση του δομημένου χώρου, την οργάνωση του, ατύπως διαμορφωμένου οικιστικά, εξωαστικού χώρου, κ.ά.»

Στο **Άρθρο 9: «Χωρική οργάνωση και ανάπτυξη του ορεινού, παράκτιου, νησιωτικού και αγροτικού χώρου, καθώς και των παραμεθόριων περιοχών»** του Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α. δίνονται οι κατευθύνσεις και οι στρατηγικές για τις νησιωτικές περιοχές με αγροτικό χαρακτήρα, που περιλαμβάνουν ενθάρρυνση των πολλαπλών πρωτογενών δραστηριοτήτων, με καλλιέργειες φιλικές προς το περιβάλλον, με ενίσχυση της κτηνοτροφίας και έμφαση στα προϊόντα ποιότητας και συνδυασμό με τον εναλλακτικό τουρισμό και παραθερισμό. Οι τομείς, που ενδιαφέρουν είναι:

«4. Παράκτιος και νησιωτικός χώρος

Τις περιοχές του παράκτιου και νησιωτικού χώρου κατοικούν ή/και επισκέπτονται μεγάλα τμήματα πληθυσμού, ενώ αναπτύσσονται σε αυτές πολλές δραστηριότητες, που συχνά δεν είναι συμβατές μεταξύ τους.

Επομένως, οι περιοχές αυτές βρίσκονται υπό καθεστώς υψηλών πιέσεων.

Για την αντιμετώπιση των πολύπλοκων προβλημάτων που προξενούν οι πιέσεις αυτές και για την εύρυθμη χωρική οργάνωση των εξαιρετικά ευαίσθητων παράκτιων περιοχών είναι αναγκαία η χρήση ολοκληρωμένου-συνολικού σχεδιασμού και διαχείρισης.

Ο σχεδιασμός αυτός περιλαμβάνει ειδικές πολιτικές και δράσεις, μεταξύ των οποίων και οι ακόλουθες, οι οποίες εξειδικεύονται περαιτέρω στο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Παράκτιο και το Νησιωτικό χώρο.

5. Παραμεθόριος χώρος

Αφορά το χερσαίο και νησιωτικό παραμεθόριο χώρο που περιλαμβάνει τη ζώνη κατά μήκος των συνόρων της χώρας προς τα βόρεια και ανατολικά (προς Τουρκία, στον Έβρο και στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και της Δωδεκανήσου).

Στο **Άρθρο 10, «Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη του εθνικού φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, διατήρηση και ανάδειξη της ποικιλομορφίας της υπαίθρου, καθώς και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων»**, του Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α., για τη διατήρηση, την προστασία και ανάδειξη των περιοχών της εθνικής φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, τη διατήρηση και ανάδειξη της ποικιλομορφίας της υπαίθρου, καθώς και τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, προβλέπονται κατάλληλες πολιτικές, κατευθύνσεις και μέτρα για:

1. τις Περιοχές Προτεραιότητας Φυσικού Πλούτου, σε εφαρμογή των διεθνών και κοινοτικών δεσμεύσεων της χώρας και της εθνικής περιβαλλοντικής πολιτικής (περιοχές Natura κλπ.).
2. τη Διαχείριση φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, για την αποτελεσματική και ολοκληρωμένη διαχείριση φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
3. την Προστασία του Τοπίου και της υπαίθρου από την άναρχη οικιστική ανάπτυξη: Την κυριότερη απειλή κατά της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί η κατανάλωση χώρου από την άναρχη οικιστική ανάπτυξη και απαιτεί δραστικό περιορισμό της.
4. Κατευθύνσεις για τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, κατά το σχεδιασμό σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στο πλαίσιο των διεθνών, κοινοτικών και συνταγματικών δεσμεύσεων της χώρας για την εφαρμογή των αρχών βιώσιμης χρήσης των πόρων όπως για:
 - A. το Υδατικό και θαλάσσιο περιβάλλον
 - B. το Έδαφος
 - Γ. την Ατμόσφαιρα, πέραν των μέτρων που αναφέρονται για τις κλιματικές αλλαγές
 - Δ. τις Κλιματικές αλλαγές
 - E. τα Δάση και δασικές εκτάσεις
5. Πρόληψη – αντιμετώπιση φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών. Αποκατάσταση πληγείσων περιοχών από:

A. Φυσικές καταστροφές

B. Τεχνολογικές καταστροφές»

▪ **Επιμέρους Στρατηγικά και Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού**

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν.2742/1999, τα Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτών Πόλεων πρέπει να εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού. Σταχυολογούμε παρακάτω, τα κύρια σημεία αυτών των πλαισίων που αφορούν την παρούσα μελέτη.

- Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον ΤΟΥΡΙΣΜΟ (ΦΕΚ 1138/Β/11-06-09).
- Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΦΕΚ 2464/Β/3-12-08).
- Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΦΕΚ 151/ΑΑΠΘ/13-04-09).

▪ **Ειδική Χωροταξική Μελέτη Λήμνου**

Το 1992, ανατίθεται η εκπόνηση Ειδικής Χωροταξικής Μελέτης για τις νήσους Λήμνου – Ικαρίας – Φούρνων από το ΥΠΕΧΩΔΕ σε ανάδοχο μελετητικό γραφείο, η οποία έως το 1998 είχε φτάσει στη Δ' Φάση της και είχε εγκριθεί και από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο του τότε Υπουργείου Πολιτισμού. Η ΕΧΜ Λήμνου, δεν ολοκληρώθηκε και δεν θεσμοθετήθηκε. Παρόλαυτα, εντός της ΕΧΜ ορίζονται **ΖΟΕ Γοματίου – Καστελλίου, Κότσινα και Αττικής**.

Στη **ΖΟΕ Γοματίου – Καστελλίου** ορίζονταν:

A. Ζώνη προστασίας παραλιών και υποστήριξης τουρισμού, όπου περιλαμβάνει το παραλιακό μέτωπο στη θέση Γομάτι βορείως του οικισμού Κατάλακκο.

B. Ζώνη τουρισμού και αναψυχής.

Γ. Ζώνες εκτεταμένης περιοχής προστασίας, στις οποίες περιλαμβάνονται ο αρχαιολογικός χώρος στην περιοχή «Μικρό Καστέλλι» και ο χώρος της Μονής Θεοτόκου στη θέση Γομάτι.

Δ. Ζώνες γεωργικής γης.

Στη **ΖΟΕ Κότσινα** ορίζονταν:

A. Ζώνη εκτεταμένης περιοχής προστασίας υγροτόπου.

Στη **ΖΟΕ Αττικής** ορίζονταν:

A. Ζώνη ανάπτυξης γεωργίας.

B. Ζώνη βοσκότοπου.

Οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης ορίζονταν για το σύνολο της ΕΧΜ.

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται περιγραφή του σχεδίου με ιδιαίτερη αναφορά:

- α) στο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής τους,
- β) στο περιεχόμενό τους,
- γ) στα έργα και στις δραστηριότητες που ενδεχομένως να προκύψουν από την εφαρμογή του.

4.1 Α΄ ΣΤΑΔΙΟ ΣΧΟΟΑΠ

Το πρώτο στάδιο, το οποίο ήδη έχει εκπονηθεί, περιέλαβε την καταγραφή και ανάλυση δεδομένων και παραγόντων που συνθέτουν και αποδίδουν την υπάρχουσα κατάσταση στον τόπο Δήμο Αττικής.

Ειδικότερα, καταγράφηκαν και αναλύθηκαν: χωροταξικά δεδομένα, πολεοδομικά στοιχεία, δημογραφικές τάσεις τομείς οικονομικής δραστηριότητας των κατοίκων, τεχνικές – κοινωνικές υποδομές της περιοχής μελέτης, πολιτιστικά – πολιτισμικά χαρακτηριστικά, φυσικοί πόροι της περιοχής, υπηρεσίες και χρήσεις γης. Τέλος, αναλύθηκαν οι υφιστάμενες πολιτικές και τα προγράμματα ανάπτυξης που υλοποιούνται ή προγραμματίζονται στην περιοχή.

Η καταγραφή και ανάλυση όλων των παραπάνω, μας έδωσε μια ολοκληρωμένη εικόνα της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή μελέτης, ενώ παράλληλα εντοπίστηκαν οι δυνατότητες, οι αδυναμίες και τα προβλήματα, που σημειώνονται στην περιοχή.

Το πρώτο στάδιο κατέληξε με τη διατύπωση εναλλακτικών προτάσεων ρύθμισης της περιοχής από τα οποία το Δημοτικό Συμβούλιο Λήμνου με την αριθ. 279/2012 με Απόφασή του γνωμοδότησε υπέρ της πρότασης της «Ήπιας Παρέμβασης», όπως αυτή περιγράφεται στο Α΄ Στάδιο της μελέτης.

Σε αυτό το σενάριο διατηρούνται σε μεγάλο βαθμό οι χρήσεις γης του τόπου Δήμου, όπως αυτοί έχουν αναπτυχθεί έως σήμερα.

Παρόλαυτα, θα πρέπει να διασφαλιστεί η ποιοτική επέκταση των οικισμών εξασφαλίζοντας χώρους πρασίνου και εύκολη πρόσβαση. Επίσης, θα πρέπει να διασφαλιστεί και ο αρχιτεκτονικός χαρακτήρας των οικισμών μέσω αυστηρών ελέγχων των νέων κατασκευών. Σε γενικές γραμμές οι οικισμοί της Δ.Ε. μαζί με τις προτεινόμενες επεκτάσεις καλύπτουν όλα τα σενάρια πληθυσμιακής αύξησης και ζήτησης κατοικίας μέχρι και το 2027, όπως αυτό υπολογίζεται στην Α΄ Φάση.

Στην μεγαλύτερη έκταση της, η Δ.Ε. χαρακτηρίζεται από συμπληρωματικές μεταξύ τους χρήσεις γης. Παρόλαυτα και δεδομένου ότι στην υπό μελέτη περιοχή υπάρχουν στοιχεία τουριστικού ενδιαφέροντος (προστατευόμενες περιοχές, αξιόλογες παραλίες, παραδοσιακοί οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι) θα πρέπει να αναβαθμιστεί και να διαφυλαχτεί και το αγροτικό τοπίο. Συνεπώς, προτείνεται η διατήρηση των πετρόχτιστων τοιχίων και η παρότρυνση για χρήση της ξερολιθιάς ως φράχτης ανάμεσα στις ιδιοκτησίες, η στροφή προς την βιοκαλλιέργεια (προκειμένου να διαφυλαχτεί και η ποιότητα των ελάχιστων υδατικών πόρων της περιοχής) η εκτίμηση βοσκοϊκανότητας και η κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης των βοσκοτόπων και του ζωικού κεφαλαίου των κατοίκων του τόπου Δήμου, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα υπερβόσκησης και κατ΄ επέκταση υποβάθμισης τοπίου.

4.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Από περιβαλλοντικής άποψης εντοπίζονται τα παρακάτω σημεία προσοχής:

- **νήσος Σεργίτσι**, όπου μαζί με τις βραχονησίδες Διαβάτες, Κομπιό, Καστριά, Τηγάνι, Καρβαλάς και Πρασονήσι αποτελεί οικότοπο του δικτύου NATURA 2000 με κωδικό **GR:4110008** ως περιοχή σημαντική για τα πουλιά.
- στα όρια του Δ.Ε. νότια του Αγίου Δημητρίου βρίσκεται και η περιοχή NATURA 2000 με **κωδικό GR:4110006 "Λίμνες Χορταρόλιμνη και Αλυκή, Κόλπος Μούδρου, Έλος Διαπόρι και Χερσόνησος Φακός"**.
- Μικροί νησιωτικοί Υγρότοποι & άλλοι υγρότοποι.
- ενδιαφέροντα και σημαντικά στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος του Δ.Ε. Αττικής είναι οι **αμμοθίνες στην περιοχή Γομάτι**, βόρεια του χωριού Κατάλακκος.
- **οι γεωλογικοί σχηματισμοί στην περιοχή Φαρακλού** (προτεινόμενη Περιοχή Ειδικής Προστασίας).
- **το απολιθωμένο δάσος της Λήμνου** καταλαμβάνει σημαντική έκταση στο κέντρο του ανατολικού τμήματος του νησιού (κυρίως Δ. Μούδρου). Τα απολιθώματα δεν έχουν αποκαλυφθεί, εκτός από σποραδικές τυχαίες αποκαλύψεις στις περιοχές Βάρους, Ρουσοπουλίου, Μούδρου και Ρωμανού.
- η περιοχή εξόρυξης της **Λημνίας Γης**.

Ολόκληρη η νήσος Λήμνος έχει χαρακτηριστεί ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, σύμφωνα με την απόφαση Αριθ. Δ.Π.Α./10081/20-10-2000, όπου αναφέρεται ότι: *«Χαρακτηρίζεται ως τοπίο **ιδιαίτερου φυσικού κάλλους**, με σκοπό την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη τόσο του φυσικού, ιστορικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, όσο και της πλούσιας αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Στόχος του χαρακτηρισμού είναι η διατήρηση της ισορροπίας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος που αρμονικά επί αιώνες συνυπάρχει με ιδιαίτερη επιμέλεια»*.

Σήμερα, το φυσικό περιβάλλον της Δ.Ε. βρίσκεται γενικά σε ικανοποιητική κατάσταση, και αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα του νησιού. Τοπικά, η κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος βελτιώνεται ή επιβαρύνεται, ανάλογα κύρια με την ένταση της οικιστικής ανάπτυξης και κυριότερα της εκτός σχεδίου δόμησης.

Το περιορισμένο υδάτινο δυναμικό, λόγω του γεωλογικού υποβάθρου, καθίσταται κρίσιμο πρόβλημα για την περαιτέρω ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων και οικισμών.

Επίσης, στη διαχείριση στερεών αποβλήτων κρίνεται κρίσιμη η αναβάθμιση του ΧΥΤΑ σε ΧΥΤΥ με ΔσΠ και εγκατάσταση κέντρου ανακύκλωσης στο σύνολο του Δ.Ε..

Σήμερα το δίκτυο αποχέτευσης είναι εξαιρετικά περιορισμένο σε σχέση με την δομημένη έκταση και απουσιάζουν συστήματα βιολογικού καθαρισμού, που να καλύπτουν όλους τους οικισμούς της Δ.Ε..

Στο σύνολο της κτηματικής περιφέρειας της Δ.Ε. Αττικής συναντάμε οκτώ (8) οικισμούς μικρού μεγέθους με θεσμοθετημένα όρια. Επίσης, παρατηρείται πολύ μικρό ποσοστό εκτός ορίων δόμησης κατοικιών και τουριστικών μονάδων. Έτσι, μέχρι σήμερα έχει αποφευχθεί η κατασπατάληση γης, η ανάγκη για επέκταση των υποτυπωδών τεχνικών υποδομών (ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία) και σημαντικά προβλήματα επάρκειας φυσικών πόρων κύρια υδάτινου δυναμικού για ύδρευση.

4.3 Β' ΣΤΑΔΙΟ ΣΧΟΟΑΠ

Το Β' Στάδιο περιλαμβάνει την πρόταση οργάνωσης του χώρου του ΟΤΑ και υποδιαιρείται σε δύο (2) υποστάδια: το Β1', κατά το οποίο αποστέλλεται η πρόταση στους φορείς για γνωμάτευση και το Β2', που περιλαμβάνει την τελική πρόταση προς θεσμοθέτηση, όπως διαμορφώνεται από τις συμμετοχικές διαδικασίες.

Το ΣΧΟΟΑΠ, και ειδικότερα το Β' στάδιο έχει τους εξής βασικούς σκοπούς και στόχους:

Βασικοί σκοποί της πρότασης είναι:

1. η εξειδίκευση των κατευθύνσεων του υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού στην περιοχή μελέτης.
2. για τους οικιστικούς υποδοχείς: η εξέταση των ορίων τους με βάση το προγραμματικό πλαίσιο, η οριοθέτηση ζωνών κατηγοριών χρήσεων γης των περιεχομένων στο Π.Δ. 232/1987 (ΦΕΚ 166/Α/6-3-1987), ο καθορισμός όρων δόμησης, ο υπολογισμός των αναγκών σε κοινωνικό και τεχνικό εξοπλισμό με βάση τον πληθυσμό χωρητικότητας του κάθε οικισμού και ο προγραμματισμός υλοποίησης του αναγκαίου κοινωνικού και τεχνικού εξοπλισμού με βάση την εξέλιξη του πραγματικού πληθυσμού ανά οικισμό μέχρι το έτος 2027.
3. για τις παραγωγικές δραστηριότητες: η οριοθέτηση ζωνών κατηγοριών χρήσεων γης ανά ομάδα συναφών ή συμπληρωματικών παραγωγικών δραστηριοτήτων με βάση τα περιεχόμενα του Π.Δ. 232/1987 (ΦΕΚ 166/Α/6-3-1987) και ο προγραμματισμός απαιτούμενων τεχνικών υποδομών ανά ζώνη χρήσεων γης για την υποστήριξη της λειτουργίας τους.
4. για την προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος: η οριοθέτηση ζωνών προστασίας τους, δια περιορισμού των χρήσεων.

4.4 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Στην παρούσα μελέτη και με βάση την κατάσταση όπως αυτή καταγράφηκε από την ανάλυση και τις υπάρχουσες τάσεις, η οργάνωση των χρήσεων γης της Δ.Ε. βασίζεται στο ευρύτερο προγραμματικό πλαίσιο της Περιφέρειας Β. Αιγαίου, στις αναπτυξιακές προοπτικές και τις υπάρχουσες τάσεις, επιλέχθηκε δε ένα σενάριο, αυτό της ήπιας παρέμβασης ή ρεαλιστικό.

4.4.1 Οικιστικοί υποδοχείς

Είναι οι οικιστικές περιοχές που στα πλαίσια του ΣΧΟΟΑΠ είναι ήδη θεσμοθετημένες, ή προορίζονται για πολεοδόμηση, σύμφωνα με τα διάφορα νομικά καθεστώτα ένταξης που ισχύουν κατά οικισμό-περιοχή, ανάλογα με το πληθυσμιακό μέγεθος του οικισμού (κάτω από 2.000 κατοίκους) και τον προορισμό τους (α', β' κατοικία).

Ειδικότερα ως περιοχές προς πολεοδόμηση-οικιστικοί υποδοχείς χαρακτηρίζονται:

α) όλοι οι υφιστάμενοι οικισμοί της Δ.Ε. μέσα στα θεσμοθετημένα τους όρια, όπως προέκυψαν από διανομές και αποφάσεις οριοθέτησης.

β) η προτεινόμενη με το παρόν περιοχή επέκτασης σχεδίου πόλης του Αγ. Δημητρίου.

α) Αγ. Δημήτριος

Προτείνεται η δυνατότητα επεκτάσεων σε 165,0 στρεμμάτων περίπου, με στόχο την εξασφάλιση της απαραίτητης γης για κύρια κατοικία και συνοδευτικές λειτουργίες 932 κατοίκων στον οικισμό του Αγ. Δημητρίου.

Η εξασφάλιση αυτής της χωρητικότητας κρίνεται απαραίτητη σε βάθος εικοσιπενταετίας: α) για να καλύψει την αναμενόμενη πρόβλεψη για ζήτηση κατοικίας από τον ολοένα αυξανόμενο πληθυσμό και β) να ικανοποιήσει την ανάγκη σε γη για εγκαταστάσεις κοινωνικής υποδομής, καθώς ο οικισμός του Αγ. Δημητρίου λειτουργεί και ως οικισμός ανοικτής πόλης που περιλαμβάνει και άλλους μικρούς οικισμούς της Δ.Ε.

Προτείνονται για επέκταση περιοχές του οικισμού εφραπτόμενες στο βορειοανατολικό όριο του οικισμού. Η χωροθέτηση της συγκεκριμένης περιοχής είναι μονοσήμαντη, δεδομένης αφενός της απαγόρευσης, που προκύπτει από την ύπαρξη του Καταφυγίου Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) στην νοτια-νοτιοανατολική πλευρά του οικισμού, αφετέρου των υφιστάμενων νεκροταφείων, ρυθμίσεων και εγκαταστάσεων, δηλαδή που απαγορεύουν την δυνατότητα επέκτασης οικισμού, αλλά και λόγω της ακαταλληλότητας του εδάφους στα νότια, ενώ παράλληλα (στην βορειοανατολική πλευρά) πληρούνται και οι απαιτούμενες από γεωλογικής άποψης (πεδινές περιοχές με κατάλληλα για οικιστική ανάπτυξη εδάφη) προϋποθέσεις.

β) Αττική και υπόλοιποι μικροί-φθίνοντες οικισμοί

Σε κάποιους μικρούς οικισμούς της Δ.Ε. κατοικούν άτομα που λόγω των μικρών αποστάσεων μεταβαίνουν καθημερινά και εργάζονται στη Μύρινα. Σε άλλους οι πρώην κάτοικοι τους, έχουν μετατρέψει (ή επιθυμούν να αναπαλαιώσουν και να μετατρέψουν) τις πατρογονικές τους κατοικίες ουσιαστικά σε β' κατοικία, την οποία επισκέπτονται και κατοικούν κυρίως τα ηλικιωμένα μέλη της οικογένειας κατά την παραθεριστική περίοδο. Σε ορισμένους, υπάρχει μικρή ζήτηση για β' κατοικία και από άτομα που δεν έχουν σχέση με τους συγκεκριμένους οικισμούς και αντιστοίχως μικρή επιχειρηματική δραστηριότητα ή επιθυμία για δημιουργία ξενώνων κ.α. μορφών οικο-τουριστικών δραστηριοτήτων.

Εκ παραλλήλου, η επιθυμητή χωροταξική πολιτική επιβάλλει την αντιστροφή της φθίνουσας πληθυσμιακής τάσης των οικισμών της Δ.Ε. με την τόνωση της τοπικής οικονομίας τους, την βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος, την προώθηση του οικοτουρισμού και την δημιουργία θέσεων εργασίας.

Η παραπάνω κατάσταση, οδηγεί στην ανάγκη υποστήριξης μέσω του ΣΧΟΟΑΠ πολιτικών, που ενισχύουν: α) τις αναπλάσεις και την διαφύλαξη/αναπαλαίωση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος σε κάθε μικρό και παραδοσιακό οικισμό και β) την δημιουργία σχεδίου πόλης με την πολεοδόμηση των οικισμών εντός των ορίων τους.

β1) Στους **οικισμούς Προπουλίου, Σαρδών, Δάφνης και Κατάλακκου**, που διατηρούν κάποιο πληθυσμό ή έχουν μια αναπτυξιακή προοπτική, εξορθολογισμό των πολεοδομικών ιστών των οικισμών, δημιουργία περιφερειακών οδών, εξασφάλιση χώρου για την δημιουργία των ελάχιστων απαραίτητων κοινωνικών υποδομών. Ο ειδικότερος στόχος είναι η δημιουργία μικρού αποθέματος οικιστικής γης λίγων στρεμμάτων στον καθένα από τους οικισμούς αυτούς, για διάθεση υπό όρους σε όσους παλαιούς και υφιστάμενους κατοίκους επιθυμούν την δόμηση α' ή β' κατοικίας. Οι προτεινόμενες αυτές πολεοδομήσεις, συναρτώνται με τον βασικό στόχο της ανάσχεσης και αντιστροφής των διαπιστούμενων τάσεων πληθυσμιακής αποψίλωσης αυτών των οικισμών.

Καθεστώς πολεοδόμησης: οικισμοί α' κατοικίας κάτω των 2.000 κατοίκων, (Π.Δ.-ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/4-11-2011, όπως ισχύει). Προτεινόμενος Μέσος Σ.Δ., όπως προκύπτει για τις Πολεοδομικές Ενότητες (Π.Ε.) των οικισμών (θεωρουμένου ως ισχύοντος 0,8 για τις περιοχές στις οποίες σήμερα ισχύουν τα 240τ.μ. για επιφάνεια οικοπέδου έως 700τ.μ. και 400τ.μ. για οικοπέδα μεγαλύτερα των 700τ.μ.).

Επιτρεπόμενες χρήσεις

Στις μη πολεοδομημένες εκτάσεις των προς πολεοδόμηση περιοχών, επιτρέπεται η πολεοδόμηση σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας, όπως εκάστοτε ισχύει και το νομικό καθεστώς ένταξης του οικισμού, με τις χρήσεις, τους όρους και τους περιορισμούς, που ορίζει για κάθε περιοχή το εγκεκριμένο ΣΧΟΟΑΠ.

Μέχρι την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης στις μη πολεοδομημένες επεκτάσεις των οικισμών επιτρέπονται:

- Γεωργικές αποθήκες, υδατοδεξαμενές.
- Οι χρήσεις, όπως ορίζονται από το εγκεκριμένο ΣΧΟΟΑΠ για κάθε περιοχή, σύμφωνα με το Ν.4269/2014 αρθρ. 16 & 17 (ΦΕΚ 142/Α'/28-06-2014).

Περιορισμοί δόμησης

- Μέχρι την πολεοδόμηση των περιοχών επέκτασης, το κατώτατο όριο εμβαδού κάτω από το οποίο δεν επιτρέπεται η κατάτμηση στην περιοχή ορίζεται σε έξη (6,0) στρ., εφόσον δεν ορίζονται μεγαλύτερα όρια από άλλες διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.
- Μέχρι την πολεοδόμηση, το κατώτατο όριο αρτιότητας στις περιοχές των επεκτάσεων ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας για την εκτός σχεδίου δόμηση και την κάθε επιτρεπόμενη χρήση.
- Όροι και περιορισμοί δόμησης των επιτρεπομένων χρήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την εκτός σχεδίου δόμηση και την κάθε χρήση όπως εκάστοτε ισχύει, τις τοπικές διατάξεις, και τις γενικές διατάξεις του παρόντος.
- Στις περιοχές προς πολεοδόμηση, και μέχρι την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης δεν επιτρέπεται τα κτίρια να τοποθετούνται εντός του πλάτους των ιδεατών επεκτάσεων των εγκεκριμένων οδών του οικισμού.

Πίνακας 1: Εκτιμώμενος πληθυσμός των οικισμών της Δ.Ε. το έτος – στόχο 2027

Οικισμός	Πληθυσμός 2011	Ανά 10ετία ρυθμός πληθ.μεταβολής (%)	Πληθυσμός	
			2021	2027
Άγ. Δημήτριος	812	8,98	885	932
Αττική	848	2,51	869	882
Προπούλι	52	-23,48	40	34
Βάρος	189	-16,64	158	142
Δάφνη	158	-10,97	141	132
Καρπάσιο	181	-9,79	163	153
Κατάλακκο	46	-31,85	31	24
Σαρδές	215	-10,52	192	179
ΣΥΝΟΛΟ	2,501	-3,88	2,479	2,478

Σημειώνεται ότι, η παραπάνω προσέγγιση καταδεικνύει μόνον τις τάσεις για το μέγεθος του πραγματικού πληθυσμού, που ενδεχόμενα θα εγκατασταθεί στην περιοχή, αν δεν υπάρξουν διάφοροι περιορισμοί ή άλλα εξωγενή φαινόμενα και σε καμία περίπτωση δεν είναι η τελική εκτίμηση για την χωρητικότητα, που πρέπει να έχουν οι οικισμοί, η οποία για να ορισθεί πρέπει να ληφθούν υπόψη και άλλα στοιχεία.

4.4.1.1 Αγ. Δημήτριος

- ✓ Πληθυσμός 2011: 812 κατ. Προγραμματικός πληθυσμός (2027): 932 κατ.
- ✓ Έκταση οριοθετημένου οικισμού: 271,0 στρ.
- ✓ Επέκταση: 165,0 στρ.

Οικισμός διανομής, οριοθετημένος με βάση την υπ' αρ. 3447/8-5-1986 Απόφαση Νομάρχη Λέσβου (ΦΕΚ 364/Δ/30-04-1987).

Ο οικισμός του Αγ. Δημητρίου είναι ο μόνος οικισμός της Δ.Ε. που εμφανίζεται να αυξάνει τον πληθυσμό του σταθερά στην πάροδο των δεκαετιών με αποκορύφωμα την τελευταία δεκαετία (2001 - 2011), όπου καταγράφει αύξηση πληθυσμού σχεδόν 16,5%.

Λόγω αυτής της πληθυσμιακής αύξησης, αλλά και της παράλληλης έλλειψης αδόμητων περιοχών (εξαιρούμενων μικρών εκτάσεων εντός της οριοθέτησης του οικισμού), προτείνεται για επέκταση, περιοχές του οικισμού εφαιπόμενες στο βορειοανατολικό όριο του οικισμού, επιφάνειας 165 στρ. περίπου, με στόχο την εξασφάλιση της απαραίτητης γης για κύρια κατοικία και συνοδευτικές λειτουργίες για τον προγραμματικό πληθυσμό των 932 κατοίκων (έτος στόχος-2027).

Από τους υπολογισμούς που έγιναν, προκύπτει ότι για τον προγραμματικό πληθυσμό των 932 κατοίκων και με δεδομένη την επέκταση των 165 στρεμμάτων, προκύπτει εναπομένους χωρητικότητα 201 κατοίκων.

Η χωροθέτηση αυτής της επέκτασης είναι μονοσήμαντη, δεδομένης αφενός της απαγόρευσης που προκύπτει από την ύπαρξη του Καταφυγίου Άγριας Ζωής στην νότια-νοτιοανατολική πλευρά του οικισμού, αφετέρου των υφιστάμενων νεκροταφείων, ρυθμίσεων και εγκαταστάσεων, δηλαδή που απαγορεύουν την δυνατότητα επέκτασης οικισμού, αλλά και λόγω τις ακαταλληλότητας του εδάφους στα νότια του οικισμού, ενώ παράλληλα (στην βορειοανατολική πλευρά) πληρούνται και οι απαιτούμενες από γεωλογικής άποψης (πεδινές περιοχές με κατάλληλα για οικιστική ανάπτυξη εδάφη) προϋποθέσεις.

Γενικές χρήσεις γης

Κυρίαρχη χρήση στον οικισμό του Αγ. Δημητρίου προτείνεται αυτή της Κατοικίας Ενδιάμεσου Επιπέδου (ΜΚ), όπως αυτή ορίζεται από το άρθρο 17 του Ν.4269/2014 (ΦΕΚ 142/Α/28-06-2014), εξαιρουμένων των χρήσεων 1.4, 1.5, 1.6, 1.15 του εν λόγω άρθρου.

Στην περιοχή της επέκτασης προτείνεται αυτή της Κατοικίας Επιπέδου Γειτονιάς (Κ2), όπως αυτή ορίζεται από το άρθρο 16 του Ν.4269/2014, εξαιρουμένων των χρήσεων 1.9, 1.10, 1.12, 1.13 1.4, 1.5, 1.6, 1.15 του εν λόγω άρθρου.

Κάλυψη αναγκών σε κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους

Το ποσοστό των υπαρχόντων κοινοχρήστων - κοινωφελών χώρων είναι σχετικά μικρό (~7%). Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η εξυπηρέτηση του οικισμού σε αρκετές κοινωφελείς

χρήσεις (δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αθλητισμός, περίθαλψη κλπ.) γίνεται στον κεντρικό οικισμό της Μύρινας και δευτερευόντως στο Μούδρο, αλλά και στην Αττική (περιφερειακό ιατρείο).

Συμπερασματικά, οι περισσότερες υφιστάμενες χρήσεις καλύπτουν επαρκώς τις ανάγκες του οικισμού σε κοινόχρηστες και κοινωφελείς υποδομές, πλην της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που εξυπηρετείται στη Μύρινα, κάποιων χώρων πρασίνου και χώρου πρόνοιας.

Ειδικότερα, ελλείψεις φαίνεται να παρουσιάζονται σε χώρους πρασίνου και εγκαταστάσεις πρόνοιας (παιδικός-βρεφονηπιακός σταθμός), οι οποίοι προτείνονται στην επέκταση του οικισμού και οι οποίοι θα προκύψουν με την πολεοδομική μελέτη από το καθεστώς των εισφορών σε γη (ν.1337/83, ν.2508/97). Σημειώνεται ότι οι εγκαταστάσεις πρόνοιας υπολογίστηκαν να εξυπηρετήσουν και τις ανάγκες του οικισμού των Σαρδών. Όσον αφορά στα θέματα υγείας, η εξυπηρέτηση των κατοίκων πραγματοποιείται από το περιφερειακό ιατρείο Αττικής και περαιτέρω στη Μύρινα.

Οι χρήσεις κοινωνικής υποδομής στις αδόμετες περιοχές θα χωροθετηθούν στην οριστική τους θέση με την Πολεοδομική Μελέτη και Πράξη Εφαρμογής, που θα επακολουθήσει και θα εξασφαλίσει τις απαραίτητες εδαφικές εκτάσεις για την υλοποίηση τους.

Όροι δόμησης

Με το ΣΧΟΟΑΠ ορίζεται υποχρεωτικά Μέσος Συντελεστής Δόμησης (ΜΣΔ) ίσος με 0,65, ο οποίος αναλύεται σε 0,8 για το οριοθετημένο τμήμα του οικισμού και 0,4 για την επέκταση.

Με βάση την υπ' αρ. 3447/8-5-1986 (ΦΕΚ 364Δ/30-04-1987) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, ισχύουν οι γενικοί όροι δόμησης που προβλέπονται από το Π.Δ./24-4- 85 (ΦΕΚ-181/Δ/3-5-85), όπως πλέον έχουν τροποποιηθεί με το Π.Δ.- ΦΕΚ289/ΑΑΠ/4-11-11, με αρτιότητα τα 500 τετραγωνικά μέτρα και την αντίστοιχη παρέκκλιση. Με βάση, την ίδια απόφαση ισχύουν και Ειδικοί όροι δόμησης για τη μορφολογία των κτισμάτων.

Δεν κρίνεται σκόπιμο να υπάρξουν από το ΣΧΟΟΑΠ περιορισμοί ή κατευθύνσεις για τους λοιπούς όρους δόμησης του οικισμού, οι οποίοι μπορούν να ορίζονται και τροποποιούνται κατά την κείμενη εκάστοτε νομοθεσία.

Στα νότια του οικισμού και σε απόσταση περίπου 80μ. -εκτός των ορίων του- λειτουργεί νεκροταφείο. Η λειτουργία του δεν προβλέπεται να αποτελέσει πρόβλημα στην πολεοδόμηση της επέκτασης του οικισμού, μιας και αυτή χωροθετείται στην βόρεια πλευρά του οικισμού σε απόσταση μεγαλύτερη των 250μ. από το νεκροταφείο.

Δίκτυα

Η ιεράρχηση του οδικού δικτύου του οικισμού δεν αλλάζει με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ. Ωστόσο, νέες χαράξεις θα προβλεφθούν από την πολεοδόμηση του οικισμού, ιδιαίτερα στην περιοχή επέκτασης. Προτείνεται με την πολεοδόμηση, έστω και κατά τμήμα, η δημιουργία περιφερειακής οδού για την αρτιότερη κυκλοφοριακή οργάνωση και την απαλλαγή του οικισμού από την διερχόμενη κυκλοφορία.

Τα ενεργειακά δίκτυα παραμένουν ως έχουν. Προτείνεται η υπογειοποίηση τους σε «δεύτερο χρόνο», μετά τις υπογειοποιήσεις των δικτύων των παραδοσιακών οικισμών της Δ.Ε.

Επιβάλλεται, η βελτίωση της ποιότητας του νερού, καθώς και της ποσότητας (ιδιαίτερα του θερινούς μήνες) μέσω νέων επιλεκτικών γεωτρήσεων, αλλά και ενός διαχειριστικού σχεδίου για τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα, που πρέπει να γίνει σε επίπεδο ολόκληρου του νησιού.

Τέλος, στο οικισμό υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν σχετικής μελέτης. Ωστόσο μέχρι σήμερα, τα λύματα διοχετεύονται σε παρακείμενα ρέματα. Μελετάται ήδη η δημιουργία Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων (Ε.Ε.Λ), βορειοανατολικά του οικισμού. Μελλοντικά, θα απαιτηθεί να επεκταθεί το εσωτερικό δίκτυο αποχέτευσης -μετά την πολεοδόμηση της επέκτασης - και στην εν λόγω περιοχή.

4.4.1.2 Αττική και υπόλοιποι μικροί - φθίνοντες οικισμοί

4.4.1.2.1 Αττική

✓ Πληθυσμός 2011: 848 κατ. Προγραμματικός πληθυσμός (2027): 882 κατ.

✓ Έκταση οριοθετημένου οικισμού: 742,0 στρ.

Οικισμός προϋφιστάμενος του '23, οριοθετημένος με βάση την υπ' αρ. 4624/ΟΙΚ/8-7-1985 Απόφαση Νομάρχη Λέσβου (ΦΕΚ 760/Δ/13-8-87) χωρίς διανομή.

Στην Αττική, δεν προτείνεται κάποια περιοχή για ένταξη σε σχέδιο πόλης, δεδομένου ότι, αφενός ο οικισμός έχει δομηθεί σε ποσοστό λιγότερο του 50%, αφετέρου το προγραμματικό πληθυσμιακό μέγεθος του έτους 2027 (882 κάτοικοι) σε σχέση με την υπολογιζόμενη χωρητικότητα του οικισμού δημιουργεί μια εναπομένουσα χωρητικότητα 1.756 ακόμη κατοίκων.

Γενικές χρήσεις γης

Κυρίαρχη χρήση στον οικισμό της Αττικής προτείνεται αυτή της Κατοικίας Ενδιάμεσου Επιπέδου (ΜΚ), όπως αυτή ορίζεται από το άρθρο 17 του Ν.4269/2014 (ΦΕΚ 142Α/28-06-2014), εξαιρουμένων των χρήσεων 1.4, 1.5, 1.6, 1.15 του εν λόγω άρθρου.

Κάλυψη αναγκών σε κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους

Το ποσοστό των υπαρχόντων κοινοχρήστων - κοινωφελών χώρων είναι σχετικά μικρό. Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη: α) το γεγονός ότι πρόκειται για σχεδόν στάσιμο οικισμό, β) ένα σημαντικό τμήμα του (περί του 50%) είναι αδόμητο, πράγμα το οποίο αλλοιώνει σημαντικά το «ονομαστικό» ποσοστό κοινόχρηστων-κοινωφελών, το οποίο συγκρίνεται με ολόκληρη τη θεσμοθετημένη επιφάνεια του οικισμού και γ) η εξυπηρέτηση του σε κοινωφελείς χρήσεις (εκπαίδευση, αθλητισμός κλπ.), επιπρόσθετα γίνεται στον κεντρικό οικισμό της Μύρινας και δευτερευόντως στο Μούδρο.

Οι περισσότερες υφιστάμενες χρήσεις, καλύπτουν επαρκώς τις ανάγκες του οικισμού σε κοινόχρηστες και κοινωφελείς υποδομές, πλην της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που εξυπηρετείται στη Μύρινα, κάποιων χώρων πρασίνου και χώρου πρόνοιας.

Ειδικότερα, ελλείψεις φαίνεται να παρουσιάζονται σε χώρους πρασίνου και εγκαταστάσεις πρόνοιας (παιδικός-βρεφονηπιακός σταθμός), οι οποίοι προτείνονται στην αραιοδομημένη-αδόμητη περιοχή του οικισμού και οι οποίοι θα προκύψουν «εύκολα» με την πολεοδομική μελέτη εφόσον υπαχθεί ο οικισμός για το αδόμητο-αραιοδομημένο τμήμα του, σε καθεστώς εισφορών (Ν.1337/83, Ν.2508/97, Ν.4315/14). Σημειώνεται ότι οι εγκαταστάσεις πρόνοιας, υπολογίστηκαν να εξυπηρετούν τις ανάγκες όλων των οικισμών της Δ.Ε., εκτός του Αγ. Δημητρίου και των Σαρδών, για τους οποίους προβλέπεται αντίστοιχος χώρος στην επέκταση του Αγ. Δημητρίου.

Όσον αφορά στα θέματα υγείας, η εξυπηρέτηση των κατοίκων πραγματοποιείται από το Περιφερειακό ιατρείο Αττικής και περαιτέρω στη Μύρινα.

Οι χρήσεις κοινωνικής υποδομής θα χωροθετηθούν στην οριστική τους θέση με την Πολεοδομική Μελέτη και Πράξη Εφαρμογής, που θα επακολουθήσει και θα εξασφαλίσει τις απαραίτητες εδαφικές εκτάσεις για την υλοποίησή τους.

Όροι δόμησης

Με το ΣΧΟΟΑΠ ορίζεται υποχρεωτικά Μέσος Συντελεστής Δόμησης (ΜΣΔ) ίσος με 0,8.

Με βάση την υπ' αρ. 4624/ΟΙΚ/8.7.1985 Απόφαση Νομάρχη Λέσβου (ΦΕΚ 760/Δ/13-8-87), ισχύουν οι γενικοί όροι δόμησης που προβλέπονται από το Π.Δ./24- 4-85 (ΦΕΚ 181/Δ/3-5-85), όπως πλέον έχουν τροποποιηθεί με το Π.Δ.- ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/4-11-11, με αρτιότητα τα 500 τετραγωνικά μέτρα και την αντίστοιχη παρέκκλιση. Με βάση την ίδια απόφαση, ισχύουν και Ειδικοί όροι δόμησης για τη μορφολογία των κτισμάτων.

Στις ανατολικές παρυφές του οικισμού -εκτός των ορίων του- λειτουργεί νεκροταφείο. Προτείνεται η απομάκρυνσή του σε απόσταση τουλάχιστον 250μ. από τον οικισμό σε κατάλληλο χώρο, ώστε να καταστεί δυνατή η μελλοντική πολεοδόμηση του οικισμού, με παράλληλη μετατροπή του χαρακτηρισμού του υπάρχοντος χώρου σε χώρο «μνημειακού πρασίνου» (ο χώρος δεν υπολογίζεται στους αναγκαίους χώρους πρασίνου του οικισμού).

Δίκτυα

Η ιεράρχηση του οδικού δικτύου του οικισμού δεν αλλάζει με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ. Ωστόσο, νέες χαράξεις θα προβλεφθούν από την πολεοδόμηση του οικισμού, ιδιαίτερα στην αδόμητη περιοχή. Προτείνεται με την πολεοδόμηση έστω και κατά τμήμα, η δημιουργία περιφερειακής οδού για την αρτιότερη κυκλοφοριακή οργάνωση και την απαλλαγή του οικισμού από την διερχόμενη κυκλοφορία.

Τα ενεργειακά δίκτυα παραμένουν ως έχουν. Προτείνεται η υπογειοποίησή τους σε «δεύτερο χρόνο», μετά τις υπογειοποιήσεις των δικτύων των παραδοσιακών οικισμών της Δ.Ε.

Ενεργειακή σημαντική βελτίωση θα υπάρξει τόσο σε επίπεδο κόστους, όσο και επενδύσεων με την ανάπτυξη των διάφορων μορφών Α.Π.Ε., που δίδεται για την εξωαστική περιοχή της Δ.Ε.

Επιβάλλεται, η βελτίωση της ποιότητας του νερού, καθώς και της ποσότητας (ιδιαίτερα του θερινούς μήνες) μέσω νέων επιλεκτικών γεωτρήσεων, αλλά και ενός διαχειριστικού σχεδίου για τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα, που πρέπει να γίνει σε επίπεδο ολόκληρου του νησιού.

Λειτουργεί ήδη αποχετευτικό δίκτυο στον οικισμό με κατασκευασμένη Ε.Ε.Λ., το οποίο ωστόσο θα απαιτηθεί να επεκταθεί μετά την πολεοδόμηση του οικισμού και στο αδόμητο σήμερα τμήμα του.

4.4.1.2.2 Προπούλι

- ✓ Πληθυσμός 2011: 52 κατ. Προγραμματικός πληθυσμός (2027): 34 κατ.
- ✓ Έκταση οριοθετημένου οικισμού: 126,0 στρ.

Οικισμός προϋφιστάμενος του '23, οριοθετημένος με βάση την υπ' αρ. 3435α/8-5- 1986 (ΦΕΚ 339/Δ/29-04-1987) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, χωρίς διανομή.

Ο οικισμός έχει δομηθεί σε ποσοστό περί του 50%, το δε προγραμματικό πληθυσμιακό μέγεθος τους έτους 2027 (34 κάτοικοι) σε σχέση με την υπολογιζόμενη χωρητικότητα του οικισμού δημιουργεί μια εναπομένουσα χωρητικότητα 358 ακόμη κατοίκων.

Γενικές χρήσεις γης

Κυρίαρχη χρήση στον οικισμό του Προπουλίου προτείνεται αυτή της Κατοικίας Ενδιάμεσου Επιπέδου (ΜΚ), όπως αυτή ορίζεται από το άρθρο 17 του Ν.4269/2014 (ΦΕΚ 142/Α/28-06-2014), εξαιρουμένων των χρήσεων 1.4, 1.5, 1.6, 1.15 του εν λόγω άρθρου.

Κάλυψη αναγκών σε κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους

Ο οικισμός υστερεί σε χώρους πρασίνου, οι οποίοι απουσιάζουν παντελώς. Προτείνεται κατά την πολεοδόμηση του οικισμού, να προκύψουν μικρές εκτάσεις πρασίνου για κάλυψη αυτών των απαιτήσεων. Λόγω του μικρού πληθυσμιακού του μεγέθους, αλλά και της εγγύτητας του στην Αττική, δεν προβλέπονται κοινωνικές υποδομές εκτός των υπάρχουσών εκκλησιών. Η εξυπηρέτηση του οικισμού σε εκπαίδευση, πολιτιστικά, πρόνοια και περιθαλψη προβλέπεται να συνεχίζει να γίνεται από τον οικισμό της Αττικής.

Προτείνεται οι υπάρχουσες κτιριακές εγκαταστάσεις του δημοτικού σχολείου -το οποίο δεν λειτουργεί- να δεχθούν εγκαταστάσεις διοίκησης, οι οποίες απαιτούνται προκειμένου ο οικισμός να αποτελέσει έδρα (υποστηρικτικά προς την Αττική) διαχείρισης του αγροτικού προϊόντος.

Εντός του οικισμού λειτουργεί νεκροταφείο. Προτείνεται η απομάκρυνσή του σε απόσταση τουλάχιστον 250 μ. βορειοδυτικά του οικισμού σε κατάλληλο χώρο, ώστε να καταστεί δυνατή η μελλοντική πολεοδόμηση του οικισμού, με παράλληλη μετατροπή του χαρακτηρισμού του υπάρχοντος χώρου σε χώρο «μνημειακού πρασίνου» (ο χώρος δεν υπολογίζεται στους αναγκαίους χώρους πρασίνου του οικισμού).

Όροι δόμησης

Με το ΣΧΟΟΑΠ, ορίζεται υποχρεωτικά Μέσος Συντελεστής Δόμησης (ΜΣΔ) ίσος με 0,8. Με βάση την υπ' αρ. 3435α/8-5-1986 (ΦΕΚ 339/Δ/29-04-1987) Απόφαση Νομάρχης Λέσβου, ισχύουν οι γενικοί όροι δόμησης, που προβλέπονται από το Π.Δ./24-4- 85 (ΦΕΚ 181/Δ/3-5-85), όπως πλέον έχουν τροποποιηθεί με το Π.Δ.- ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/4-11-11, με αρτιότητα τα 500 τετραγωνικά μέτρα και την αντίστοιχη παρέκκλιση. Με βάση την ίδια απόφαση ισχύουν και Ειδικοί όροι δόμησης για τη μορφολογία των κτισμάτων.

Δίκτυα

Η ιεράρχηση του οδικού δικτύου του οικισμού δεν αλλάζει με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ. Ωστόσο, νέες χαράξεις θα προβλεφθούν από την πολεοδόμηση του οικισμού, ιδιαίτερα στην αδόμητη περιοχή και στην περιοχή της επέκτασης. Προτείνεται με την πολεοδόμηση, έστω και κατά τμήμα, η δημιουργία περιφερειακής οδού.

Τα ενεργειακά δίκτυα παραμένουν ως έχουν. Προτείνεται η υπογειοποίηση τους σε «δεύτερο χρόνο», μετά τις υπογειοποιήσεις των δικτύων των παραδοσιακών οικισμών της Δ.Ε.

Όπως και στην Αττική, επιβάλλεται η βελτίωση της ποιότητας του νερού, καθώς και της ποσότητας (ιδιαίτερα του θερινούς μήνες) μέσω νέων επιλεκτικών γεωτρήσεων, αλλά και ενός διαχειριστικού σχεδίου για τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα, που πρέπει να γίνει σε επίπεδο ολόκληρου του νησιού.

Στο οικισμό δεν λειτουργεί αποχετευτικό δίκτυο. Ωστόσο, υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη εσωτερικού δικτύου ακαθάρτων με πρόβλεψη για μεταφορά των λυμάτων στην κατασκευασμένη Ε.Ε.Λ. Αττικής - Καρπασίου. Επιβάλλεται η υλοποίηση του έργου. Ωστόσο, θα απαιτηθεί να επεκταθεί το αποχετευτικό δίκτυο -μετά την πολεοδόμηση του οικισμού- και στο αδόμητο σήμερα τμήμα του καθώς και στην προτεινόμενη επέκταση.

4.4.1.2.3 Καρπάσιο

- ✓ Πληθυσμός 2011: 181 κατ. Προγραμματικός πληθυσμός (2027): 153 κατ.
- ✓ Έκταση οριοθετημένου οικισμού: 341,0 στρ.

Οικισμός προϋφιστάμενος του '23, οριοθετημένος με βάση την υπ' αρ. 3958/17-6- 1987 (ΦΕΚ 683/Δ/22-7-1987) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, χωρίς διανομή.

Ο οικισμός έχει δομηθεί σε ποσοστό λιγότερο του 50%, το δε προγραμματικό πληθυσμιακό μέγεθος τους έτους 2027 (153 κάτοικοι), σε σχέση με την υπολογιζόμενη χωρητικότητα του οικισμού δημιουργεί μια εναπομένουσα πολύ σημαντική χωρητικότητα 908 ακόμη κατοίκων. Ως εκ τούτου, δεν κρίνεται αναγκαία καμία επέκταση του οικισμού.

Γενικές χρήσεις γης

Κυρίαρχη χρήση στον οικισμό του Καρπασίου προτείνεται αυτή της Κατοικίας Ενδιάμεσου Επιπέδου (ΜΚ), όπως αυτή ορίζεται από το άρθρο 17 του Ν.4269/2014 (ΦΕΚ 142/Α/28-06-2014), εξαιρουμένων των χρήσεων 1.4, 1.5, 1.6, 1.15 του εν λόγω άρθρου.

Κάλυψη αναγκών σε κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους

Λόγω του μικρού πληθυσμιακού του μεγέθους, αλλά και της εγγύτητας του στην Αττική δεν προβλέπονται νέες κοινωνικές υποδομές, εκτός των υπαρχουσών. Η εξυπηρέτηση του οικισμού σε εκπαίδευση, πολιτιστικά, πρόνοια και περίθαλψη, προβλέπεται να συνεχίζει να γίνεται από τον οικισμό της Αττικής.

Για τις ανάγκες του ρόλου, που πρόκειται να διαδραματίσει ο οικισμός στα πλαίσια της δομικής οργάνωσης όλων των οικισμών της Δ.Ε., προτείνεται οι υπάρχουσες κτιριακές εγκαταστάσεις του δημοτικού σχολείου -το οποίο δεν λειτουργεί- αλλά και το πρώην κοινοτικό κατάστημα να δεχθούν εγκαταστάσεις διοίκησης, οι οποίες απαιτούνται προκειμένου ο οικισμός να αποτελέσει έδρα (υποστηρικτικά προς την Αττική) διαχείρισης του αγροτικού προϊόντος.

Εκτός του οικισμού και σε απόσταση 115 μ. περίπου λειτουργεί νεκροταφείο.

Όροι δόμησης

Με το ΣΧΟΟΑΠ ορίζεται υποχρεωτικά Μέσος Συντελεστής Δόμησης (ΜΣΔ) ίσος με 0,8. Με βάση την υπ' αρ. 3958/17-6-1987 (ΦΕΚ 683/Δ/22-7-1987) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, ισχύουν οι γενικοί όροι δόμησης που προβλέπονται από το Π.Δ./24-4- 85 (ΦΕΚ 181/Δ/3-5-85), όπως πλέον έχουν τροποποιηθεί με το Π.Δ.- ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/4-11-11, με αρτιότητα τα 500 τετραγωνικά μέτρα και την αντίστοιχη παρέκκλιση. Με βάση την ίδια απόφαση ισχύουν και Ειδικοί όροι δόμησης για τη μορφολογία των κτισμάτων.

Δίκτυα

Η ιεράρχηση του οδικού δικτύου του οικισμού δεν αλλάζει με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ. Ωστόσο, νέες χαράξεις θα προβλεφθούν από την πολεοδόμηση του οικισμού, ιδιαίτερα στην αδόμητη

περιοχή. Προτείνεται με την πολεοδόμηση, έστω και κατά τμήμα, η δημιουργία περιφερειακής οδού.

Τα ενεργειακά δίκτυα παραμένουν ως έχουν. Προτείνεται η υπογειοποίηση τους σε «δεύτερο χρόνο», μετά τις υπογειοποιήσεις των δικτύων των παραδοσιακών οικισμών της Δ.Ε.

Όπως και στους προαναφερθέντες οικισμούς, επιβάλλεται η βελτίωση της ποιότητας του νερού, καθώς και της ποσότητας (ιδιαίτερα του θερινούς μήνες) μέσω νέων επιλεκτικών γεωτρήσεων, αλλά και ενός διαχειριστικού σχεδίου για τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα, που πρέπει να γίνει σε επίπεδο ολόκληρου του νησιού.

Στον οικισμό λειτουργεί αποχετευτικό δίκτυο. Τα δε λύματα μεταφέρονται στην γειτονική Ε.Ε.Λ. Αττικής - Καρπασίου. Ωστόσο, θα απαιτηθεί να επεκταθεί το αποχετευτικό δίκτυο -μετά την πολεοδόμηση του οικισμού- και στο αδόμητο σήμερα τμήμα του.

4.4.1.2.4 Βάρος

✓ Πληθυσμός 2011: 189 κατ. Προγραμματικός πληθυσμός (2027): 142 κατ.

✓ Έκταση οριοθετημένου οικισμού: 504,0 στρ.

Οικισμός προϋφιστάμενος του '23, οριοθετημένος με βάση την υπ' αρ. 746/ 4-2-1988 (ΦΕΚ 221/ Δ/ 11-03-1988) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, χωρίς διανομή.

Αποτελεί διακριτή Τοπική Κοινότητα, σύμφωνα με το Σχέδιο «Καλλικράτης». Στα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. αποτυπώνεται μαζί με τον στρατιωτικό οικισμό «Ανεμόεσας», ο οποίος ωστόσο συμπεριλήφθηκε στη σύνταξη του ΣΧΟΟΑΠ Δ.Ε. Μούδρου και ως εκ τούτου δεν συμπεριλαμβάνεται στην παρούσα μελέτη.

Ο οικισμός έχει δομηθεί σε ποσοστό περί του 50%, το δε προγραμματικό πληθυσμιακό μέγεθος τους έτους 2027 (142 κάτοικοι), σε σχέση με την υπολογιζόμενη χωρητικότητα του οικισμού δημιουργεί μια εναπομένουσα πολύ σημαντική χωρητικότητα 1.650 ακόμη κατοίκων. Ως εκ τούτου, δεν κρίνεται αναγκαία καμία επέκταση του οικισμού.

Με το ΦΕΚ 208/Δ/19-3-2002, ο οικισμός χαρακτηρίστηκε «παραδοσιακός» και επιβλήθηκαν κατά την επισκευή των υφισταμένων κτισμάτων ή την ανέγερση νέων, συγκεκριμένοι ειδικοί όροι δόμησης. Εφαρμόζονται τα άρθρα 6 και 7 του Π.Δ./19-10-78 (ΦΕΚ 594/Δ/78) «Περί χαρακτηρισμού ως παραδοσιακών οικισμών τινών του κράτους και καθορισμού των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικοπέδων αυτών».

Γενικές χρήσεις νησ

Κυρίαρχη χρήση στον οικισμό του Βάρους προτείνεται αυτή της Κατοικίας Ενδιάμεσου Επιπέδου (ΜΚ) όπως αυτή ορίζεται από το άρθρο 17 του Ν. 4269/2014 (ΦΕΚ 142/Α/28-06-2014), με εξαίρεση τις χρήσεις των παραγράφων 1.4, 1.5, 1.6, 1.13, 1.14, 1.15 και 1.12: πρατήρια καυσίμων, διατηρουμένων ωστόσο των νομίμων υπαρχόντων.

Κάλυψη αναγκών σε κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους

Λόγω του μικρού πληθυσμιακού του μεγέθους, αλλά και της εγγύτητας του με τον οικισμό της Αττικής δεν προβλέπονται νέες κοινωνικές υποδομές, εκτός των υπαρχουσών. Η εξυπηρέτηση του οικισμού σε εκπαίδευση (νηπιαγωγείο) θα συνεχίζει να γίνεται στο υπάρχον νηπιαγωγείο του οικισμού, αλλά σε επίπεδο δημοτικού σχολείου, η εξυπηρέτηση θα γίνεται

από την Αττική. Ομοίως οι ανάγκες σε πρόνοια και περιθαλψη προβλέπεται να γίνονται από τον οικισμό της Αττικής.

Για τις ανάγκες του ρόλου, που πρόκειται να διαδραματίσει ο οικισμός στα πλαίσια της δομικής οργάνωσης όλων των οικισμών της Δ.Ε., προτείνεται η δημιουργία ενός νέου χώρου πολιτισμού, που θα προκύψει στην αραιοδομημένη περιοχή του οικισμού, μετά την πολεοδόμηση του.

Εκτός του ορίου του οικισμού, αλλά σε επαφή μ' αυτό λειτουργεί νεκροταφείο. Θα ήταν σκόπιμη -ενδεχομένως- η απομάκρυνσή του σε απόσταση τουλάχιστον 250 μ. σε κατάλληλο χώρο.

Τέλος, σύμφωνα με τις βασικές επιδιώξεις, που προβλέπει το δομικό σχέδιο, πρέπει να εξασφαλισθεί η αναβάθμιση του με διαδοχικές δράσεις σε διάφορα επίπεδα σχεδιασμού (ΣΧΟΟΑΠ- πολεοδομικό επίπεδο, αναπλάσεις). Συγκεκριμένα, προτείνεται η ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων του οικισμού: πλατείες, επεμβάσεις κυρίως στην είσοδο, στο κέντρο, τις πλατείες στους χώρους των ναών και των σχολείων, καθώς και πεζοδρομήσεις βασικών οδών του οικισμού.

Όροι δόμησης

Με το ΣΧΟΟΑΠ ορίζεται υποχρεωτικά Μέσος Συντελεστής Δόμησης (ΜΣΔ) ίσος με 0,8. Με βάση την υπ' αρ. 746/ 4-2-1988 (ΦΕΚ 221/Δ/ 11-03-1988) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, ισχύουν οι γενικοί όροι δόμησης, που προβλέπονται από το ΠΔ/24-4- 85 (ΦΕΚ 181/Δ/3-5-85), όπως πλέον έχουν τροποποιηθεί με το Π.Δ.- ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/4-11-11, με αρτιότητα τα 500 τετραγωνικά μέτρα και την αντίστοιχη παρέκκλιση.

Επιπλέον, με βάση το ΦΕΚ 208/Δ/19-3-2002 ισχύουν και Ειδικοί όροι δόμησης για τη μορφολογία των κτισμάτων.

Δεν κρίνεται σκόπιμο να υπάρξουν από το ΣΧΟΟΑΠ επιπλέον περιορισμοί ή κατευθύνσεις για τους λοιπούς όρους δόμησης του οικισμού, οι οποίοι μπορούν να ορίζονται και τροποποιούνται κατά την κείμενη εκάστοτε νομοθεσία.

Δίκτυα

Η ιεράρχηση του οδικού δικτύου του οικισμού δεν αλλάζει με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ. Ωστόσο, νέες χαράξεις θα προβλεφθούν από την πολεοδόμηση του οικισμού, ιδιαίτερα στην αδόμητη περιοχή. Προτείνεται με την πολεοδόμηση, έστω και κατά τμήμα, η δημιουργία περιφερειακής οδού.

Τα ενεργειακά και τηλεπικοινωνιακά δίκτυα παραμένουν ως έχουν. Ωστόσο, στα πλαίσια της αισθητικής βελτίωσης της εικόνας του οικισμού προτείνεται η άμεση υπογειοποίηση τους.

Όπως και στους προαναφερθέντες οικισμούς επιβάλλεται η βελτίωση της ποιότητας του νερού, καθώς και της ποσότητας (ιδιαίτερα του θερινούς μήνες) μέσω νέων επιλεκτικών γεωτρήσεων, αλλά και ενός διαχειριστικού σχεδίου για τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα, που πρέπει να γίνει σε επίπεδο ολόκληρου του νησιού.

Στο οικισμό λειτουργεί στοιχειώδης αποχετευτικό δίκτυο με κατάληξη των λυμάτων σε παρακείμενο ρέμα. Μελετάται ήδη η βελτίωση και επέκτασή του, καθώς και η μεταφορά των λυμάτων στην Ε.Ε.Λ. Αττικής - Καρπασίου. Ωστόσο μελλοντικά, θα απαιτηθεί να επεκταθεί το αποχετευτικό δίκτυο -μετά την πολεοδόμηση του οικισμού- και στο αδόμητο σήμερα τμήμα του. Η ολοκλήρωση των έργων υποδομής, η ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων, η

υπογειοποίηση των δικτύων, αλλά και η σωστή προβολή πολιτιστικών και τουριστικών πόρων της περιοχής θα συμβάλλουν σημαντικά στην εικόνα του οικισμού και στο ρόλο, που αυτός καλείται να διαδραματίσει.

4.4.1.2.5 ΔΑΦΝΗ

✓ Πληθυσμός 2011: 158 κατ. Προγραμματικός πληθυσμός (2027): 132 κατ.

✓ Έκταση οριοθετημένου οικισμού: 83,0 στρ.

Οικισμός προϋφιστάμενος του '23, οριοθετημένος με βάση την υπ' αρ. 3931/21-51986 (ΦΕΚ 339/Δ/ 29-04-1987) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, χωρίς διανομή.

Ο οικισμός έχει δομηθεί σε ποσοστό περί του 50%, το δε προγραμματικό πληθυσμιακό μέγεθος τους έτους 2027 (132 κάτοικοι) σε σχέση με την υπολογιζόμενη χωρητικότητα του οικισμού δημιουργεί μια εναπομένουσα πολύ σημαντική χωρητικότητα 126 ακόμη κατοίκων.

Γενικές χρήσεις γης

Κυρίαρχη χρήση στον οικισμό της Δάφνης προτείνεται αυτή της Κατοικίας Ενδιάμεσου Επιπέδου (ΜΚ), όπως αυτή ορίζεται από το άρθρο 17 του Ν.4269/2014 (ΦΕΚ 142/Α/28-06-2014), εξαιρουμένων των χρήσεων 1.4, 1.5, 1.6, 1.15 του εν λόγω άρθρου.

Κάλυψη αναγκών σε κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους

Η εξυπηρέτηση του οικισμού σε εκπαίδευση, πολιτιστικά, πρόνοια και περίθαλψη προβλέπεται να συνεχίζει να γίνεται από τον οικισμό της Αττικής. Για τις ανάγκες του ρόλου, που πρόκειται να διαδραματίσει ο οικισμός στα πλαίσια της δομικής οργάνωσης όλων των οικισμών της Δ.Ε., προτείνεται η υπάρχουσα κτιριακή εγκατάσταση του δημοτικού σχολείου - το οποίο δεν λειτουργεί- να δεχθεί εγκαταστάσεις διοίκησης.

Επιπλέον, στην αδόμητη περιοχή του οικισμού προβλέπονται νέοι χώροι πρασίνου, καθώς οι υφιστάμενοι είναι ελάχιστοι και δεν επαρκούν. Ομοίως, λόγω μη επάρκειας του υπάρχοντος χώρου Εκκλησίας, υπολογίζεται, αλλά θα δημιουργηθεί εφόσον το αποφασίσει ο ΟΤΑ, νέος χώρος Εκκλησίας, αλλά και χώρος αθλητικών εγκαταστάσεων, λόγω παντελούς έλλειψης στο οικισμό.

Εκτός του οικισμού και σε απόσταση περίπου 60 μ. λειτουργεί νεκροταφείο.

Όροι δόμησης

Με το ΣΧΟΟΑΠ ορίζεται υποχρεωτικά Μέσος Συντελεστής Δόμησης (ΜΣΔ) ίσος με 0,8. Με βάση την υπ' αρ. 3931/21-5-1986 (ΦΕΚ 339/Δ/29-04-1987) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, ισχύουν οι γενικοί όροι δόμησης, που προβλέπονται από το Π.Δ./24-4- 85 (ΦΕΚ 181/Δ/3-5-85), όπως πλέον έχουν τροποποιηθεί με το Π.Δ.- ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/4-11-11, με αρτιότητα τα 500 τετραγωνικά μέτρα και την αντίστοιχη παρέκκλιση. Με βάση την ίδια απόφαση ισχύουν και Ειδικοί όροι δόμησης για τη μορφολογία των κτισμάτων.

Δεν κρίνεται σκόπιμο να υπάρξουν από το ΣΧΟΟΑΠ περιορισμοί ή κατευθύνσεις για τους λοιπούς όρους δόμησης του οικισμού, οι οποίοι μπορούν να ορίζονται και τροποποιούνται κατά την κείμενη εκάστοτε νομοθεσία.

Δίκτυα

Η ιεράρχηση του οδικού δικτύου του οικισμού δεν αλλάζει με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ. Ωστόσο, νέες χαράξεις θα προβλεφθούν από την πολεοδόμηση του οικισμού, ιδιαίτερα στην αδόμητη περιοχή. Προτείνεται με την πολεοδόμηση, έστω και κατά τμήμα, η δημιουργία περιφερειακής οδού.

Τα ενεργειακά δίκτυα παραμένουν ως έχουν. Προτείνεται η υπογειοποίηση τους σε «δεύτερο χρόνο», μετά τις υπογειοποιήσεις των δικτύων των παραδοσιακών οικισμών της Δ.Ε.

Όσον αφορά την ποιότητα του νερού ισχύουν τα ίδια που αναφέρθηκαν παραπάνω για τους υπόλοιπους οικισμούς.

Τέλος, στο οικισμό υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν σχετικής μελέτης. Ωστόσο μέχρι σήμερα, τα λύματα διοχετεύονται σε παρακείμενα ρέματα. Μελετάται ήδη η δημιουργία Ε.Ε.Λ. νότια του οικισμού. Μελλοντικά, θα απαιτηθεί να επεκταθεί το εσωτερικό δίκτυο αποχέτευσης - μετά την πολεοδόμηση της επέκτασης - και στην εν λόγω περιοχή.

4.4.1.2.6 ΚΑΤΑΛΑΚΚΟ

✓ Πληθυσμός 2011: 46 κατ. Προγραμματικός πληθυσμός (2027): 24 κατ.

✓ Έκταση οριοθετημένου οικισμού: 45,0 στρ.

Οικισμός προϋφιστάμενος του '23, οριοθετημένος με βάση την υπ' αρ. 4626/οικ/8-7-1985 (ΦΕΚ 760/Δ/13-8-1987) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, χωρίς διανομή.

Ο οικισμός έχει δομηθεί σχεδόν πλήρως, το δε προγραμματικό πληθυσμιακό μέγεθος τους έτους 2027 (24 κάτοικοι) σε σχέση με την υπολογιζόμενη χωρητικότητα του οικισμού δημιουργεί μια εναπομένουσα χωρητικότητα 116 ακόμη κατοίκων.

Με το ΦΕΚ 208/Δ/19-3-2002, ο οικισμός χαρακτηρίστηκε «παραδοσιακός» και επιβλήθηκαν κατά την επισκευή των υφισταμένων κτισμάτων ή την ανέγερση νέων, συγκεκριμένοι ειδικοί όροι δόμησης. Εφαρμόζονται τα άρθρα 6 και 7 του Π.Δ./19-10-78 (ΦΕΚ 594/Δ/78) «Περί χαρακτηρισμού ως παραδοσιακών οικισμών τινών του κράτους και καθορισμού των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικοπέδων αυτών».

Γενικές χρήσεις γης

Κυρίαρχη χρήση στον οικισμό του Κατάλακκου προτείνεται αυτή της Κατοικίας Ενδιάμεσου Επιπέδου (ΜΚ), όπως αυτή ορίζεται από το άρθρο 17 του Ν.4269/2014 (ΦΕΚ 142/Α/28-06-2014), με εξαίρεση τις χρήσεις των παραγράφων 1.4, 1.5, 1.6, 1.13, 1.14, 1.15 και 1.12: πρατήρια καυσίμων, διατηρουμένων ωστόσο των νομίμων υπαρχόντων.

Κάλυψη αναγκών σε κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους

Λόγω του μικρού πληθυσμιακού του μεγέθους δεν προβλέπονται νέες κοινωνικές υποδομές, εκτός των υπαρχουσών. Η εξυπηρέτηση του οικισμού σε όλα τα επίπεδα κοινωνικών υποδομών θα συνεχίζει να γίνεται από την Αττική.

Για τις ανάγκες του ρόλου, που πρόκειται να διαδραματίσει ο οικισμός στα πλαίσια της δομικής οργάνωσης όλων των οικισμών της Δ.Ε., προτείνεται η υπάρχουσα κτιριακή εγκατάσταση του δημοτικού σχολείου -το οποίο δεν λειτουργεί- να δεχθεί εγκαταστάσεις πολιτισμού, οι οποίες απαιτούνται, προκειμένου ο οικισμός να αποτελέσει έδρα

(υποστηρικτικά προς το Βάρος) διαχείρισης του τουριστικού, αλλά και γεωργικού-κτηνοτροφικού προϊόντος.

Επιπλέον, στην αδόμητη περιοχή του οικισμού προβλέπονται νέοι χώροι πρασίνου, καθώς οι υφιστάμενοι είναι ελάχιστοι και δεν επαρκούν. Ομοίως, λόγω μη ύπαρξης στοιχειωδώς χώρου αθλητικών εγκαταστάσεων, προτείνονται τέτοιοι χώροι στην αδόμητη περιοχή του οικισμού.

Εντός του ορίου του οικισμού λειτουργεί νεκροταφείο. Είναι επιβεβλημένη και προτείνεται η απομάκρυνσή του σε απόσταση τουλάχιστον 250 μ. σε κατάλληλο χώρο, ώστε να καταστεί δυνατή η μελλοντική πολεοδόμηση του οικισμού, με παράλληλη μετατροπή του χαρακτηρισμού του υπάρχοντος χώρου σε χώρο «μνημειακού πρασίνου» (ο χώρος δεν υπολογίζεται στους αναγκαίους χώρους πρασίνου του οικισμού).

Τέλος, και προκειμένου ο οικισμός να διαδραματίσει το ρόλο του, σύμφωνα με τις βασικές επιδιώξεις που προβλέπει το δομικό σχέδιο, πρέπει να εξασφαλισθεί η αναβάθμιση του με διαδοχικές δράσεις σε διάφορα επίπεδα σχεδιασμού (ΣΧΟΟΑΠ- πολεοδομικό επίπεδο, αναπλάσεις). Συγκεκριμένα, προτείνεται η ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων του οικισμού: πλατείες, επεμβάσεις κυρίως στην είσοδο, στο κέντρο, τις πλατείες στους χώρους των ναών και των σχολείων, καθώς και πεζοδρομήσεις βασικών οδών του οικισμού.

Όροι δόμησης

Με το ΣΧΟΟΑΠ ορίζεται υποχρεωτικά Μέσος Συντελεστής Δόμησης (ΜΣΔ) ίσος με 0,8. Με βάση την υπ' αρ. 4626/οικ/8-7-1985 (ΦΕΚ 760/Δ/13-8-1987) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, ισχύουν οι γενικοί όροι δόμησης, που προβλέπονται από το Π.Δ./24-4- 85 (ΦΕΚ 181/Δ/3-5-85), όπως πλέον έχουν τροποποιηθεί με το Π.Δ.- ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/4-11-11, με αρτιότητα τα 300 τετραγωνικά μέτρα και την αντίστοιχη παρέκκλιση.

Επιπλέον, με βάση το ΦΕΚ 208/Δ/19-3-2002 ισχύουν και Ειδικοί όροι δόμησης για τη μορφολογία των κτισμάτων.

Δεν κρίνεται σκόπιμο να υπάρξουν από το ΣΧΟΟΑΠ επιπλέον περιορισμοί ή κατευθύνσεις για τους λοιπούς όρους δόμησης του οικισμού, οι οποίοι μπορούν να ορίζονται και τροποποιούνται κατά την κείμενη εκάστοτε νομοθεσία.

Δίκτυα

Η ιεράρχηση του οδικού δικτύου του οικισμού δεν αλλάζει με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ. Ωστόσο, νέες χαράξεις θα προβλεφθούν από την πολεοδόμηση του οικισμού. Προτείνεται με την πολεοδόμηση, έστω και κατά τμήμα, η δημιουργία περιφερειακής οδού.

Τα ενεργειακά και τηλεπικοινωνιακά δίκτυα παραμένουν ως έχουν. Ωστόσο, στα πλαίσια της αισθητικής βελτίωσης της εικόνας του οικισμού προτείνεται η άμεση υπογειοποίηση τους.

Όσον αφορά την ποιότητα του νερού ισχύουν τα ίδια που αναφέρθηκαν παραπάνω για τους υπόλοιπους οικισμούς.

Τέλος, στον οικισμό υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν σχετικής μελέτης. Ωστόσο μέχρι σήμερα, τα λύματα διοχετεύονται σε παρακείμενα ρέματα. Απαιτείται άμεσα αντιμετώπιση του προβλήματος με δημιουργία νέας μονάδας Ε.Ε.Λ. ή μεταφορά των λυμάτων -εφόσον είναι εφικτό (καταθλιπτικός αγωγός)- στην πλησιέστερη σχεδιαζόμενη Ε.Ε.Λ (π.χ. Δάφνης).

Μελλοντικά, θα απαιτηθεί να επεκταθεί το εσωτερικό δίκτυο αποχέτευσης - μετά την πολεοδόμηση της επέκτασης - και στην εν λόγω περιοχή.

Η ολοκλήρωση των έργων υποδομής, η ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων, η υπογειοποίηση των δικτύων, αλλά και η σωστή προβολή πολιτιστικών και τουριστικών φυσικών πόρων της περιοχής, θα συμβάλλουν σημαντικά στην εικόνα του οικισμού και στο ρόλο, που αυτός καλείται να διαδραματίσει.

4.4.1.2.7 ΣΑΡΔΕΣ

✓ Πληθυσμός 2011: 215 κατ. Προγραμματικός πληθυσμός (2027): 179 κατ.

✓ Έκταση οριοθετημένου οικισμού: 252,0 στρ.

Οικισμός προϋφιστάμενος του '23, οριοθετημένος με βάση την υπ' αρ. 3934/21-51986 (ΦΕΚ 339/Δ/29-04-1987) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, χωρίς διανομή.

Ο οικισμός έχει δομηθεί σε ποσοστό περί του 50%, το δε προγραμματικό πληθυσμιακό μέγεθος τους έτους 2027 (179 κάτοικοι) σε σχέση με την υπολογιζόμενη χωρητικότητα του οικισμού δημιουργεί μια εναπομένουσα χωρητικότητα 605 ακόμη κατοίκων.

Με το ΦΕΚ 208/Δ/19-3-2002, ο οικισμός χαρακτηρίστηκε «παραδοσιακός» και επιβλήθηκαν κατά την επισκευή των υφισταμένων κτισμάτων ή την ανέγερση νέων, συγκεκριμένοι ειδικοί όροι δόμησης. Εφαρμόζονται τα άρθρα 6 και 7 του Π.Δ./19-10-78 (ΦΕΚ 594/Δ/78) «*Περί χαρακτηρισμού ως παραδοσιακών οικισμών τινών του κράτους και καθορισμού των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικοπέδων αυτών*».

Γενικές χρήσεις γης

Κυρίαρχη χρήση στον οικισμό του Κατάλακκου προτείνεται αυτή της Κατοικίας Ενδιάμεσου Επιπέδου (ΜΚ), όπως αυτή ορίζεται από το άρθρο 17 του Ν.4269/2014 (ΦΕΚ 142/Α/28-06-2014) με εξαίρεση τις χρήσεις των παραγράφων 1.4, 1.5, 1.6, 1.13, 1.14, 1.15 και 1.12: πρατήρια καυσίμων, διατηρουμένων ωστόσο των νομίμων υπαρχόντων.

Κάλυψη αναγκών σε κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους

Λόγω του μικρού πληθυσμιακού του μεγέθους δεν προβλέπονται νέες κοινωνικές υποδομές εκτός των υπαρχουσών. Η εξυπηρέτηση του οικισμού σε όλα τα επίπεδα κοινωνικών υποδομών θα γίνεται κυρίως από τον Αγ. Δημήτριο, αλλά και την Αττική (περιφερειακό ιατρείο).

Για τις ανάγκες του ρόλου, που πρόκειται να διαδραματίσει ο οικισμός στα πλαίσια της δομικής οργάνωσης όλων των οικισμών της Δ.Ε., προτείνεται η υπάρχουσα κτιριακή εγκατάσταση του δημοτικού σχολείου -το οποίο δεν λειτουργεί- να δεχθεί εγκαταστάσεις πολιτισμού, οι οποίες απαιτούνται, προκειμένου ο οικισμός να αποτελέσει έδρα (υποστηρικτικά προς το Βάρος) διαχείρισης του τουριστικού, αλλά και γεωργικού-κτηνοτροφικού προϊόντος.

Εντός του ορίου του οικισμού λειτουργεί νεκροταφείο. Είναι επιβεβλημένη και προτείνεται η απομάκρυνσή του σε απόσταση τουλάχιστον 250 μ. σε κατάλληλο χώρο, ώστε να καταστεί δυνατή η μελλοντική πολεοδόμηση του οικισμού, με παράλληλη μετατροπή του χαρακτηρισμού του υπάρχοντος χώρου σε χώρο «μνημειακού πρασίνου» (ο χώρος δεν υπολογίζεται στους αναγκαίους χώρους πρασίνου του οικισμού).

Τέλος και προκειμένου, ο οικισμός να διαδραματίσει το ρόλο του, σύμφωνα με τις βασικές επιδιώξεις, που προβλέπει το δομικό σχέδιο, πρέπει να εξασφαλισθεί η αναβάθμιση του με διαδοχικές δράσεις σε διάφορα επίπεδα σχεδιασμού (ΣΧΟΟΑΠ- πολεοδομικό επίπεδο, αναπλάσεις). Συγκεκριμένα, προτείνεται η ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων του οικισμού: πλατείες, επεμβάσεις κυρίως στην είσοδο, στο κέντρο, τις πλατείες στους χώρους των ναών και των σχολείων, καθώς και πεζοδρομήσεις βασικών οδών του οικισμού.

Όροι δόμησης

Με το ΣΧΟΟΑΠ ορίζεται υποχρεωτικά Μέσος Συντελεστής Δόμησης (ΜΣΔ) ίσος με 0,8. Με βάση την υπ' αρ. 3934/21-5-1986 (ΦΕΚ 339/Δ/29-04-1987) Απόφαση Νομάρχη Λέσβου, ισχύουν οι γενικοί όροι δόμησης που προβλέπονται από το Π.Δ./24-4- 85 (ΦΕΚ 181/Δ/3-5-85), όπως πλέον έχουν τροποποιηθεί με το Π.Δ.- ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/4-11-11, με αρτιότητα τα 500 τετραγωνικά μέτρα και την αντίστοιχη παρέκκλιση.

Επιπλέον, με βάση το ΦΕΚ 208/Δ/19-3-2002 ισχύουν και Ειδικοί όροι δόμησης για τη μορφολογία των κτισμάτων.

Δεν κρίνεται σκόπιμο να υπάρξουν από το ΣΧΟΟΑΠ επιπλέον περιορισμοί ή κατευθύνσεις για τους λοιπούς όρους δόμησης του οικισμού, οι οποίοι μπορούν να ορίζονται και τροποποιούνται κατά την κείμενη εκάστοτε νομοθεσία.

Δίκτυα

Η ιεράρχηση του οδικού δικτύου του οικισμού δεν αλλάζει με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ. Ωστόσο, νέες χαράξεις θα προβλεφθούν από την πολεοδόμηση του οικισμού. Προτείνεται με την πολεοδόμηση, έστω και κατά τμήμα, η δημιουργία περιφερειακής οδού.

Τα ενεργειακά και τηλεπικοινωνιακά δίκτυα παραμένουν ως έχουν. Ωστόσο, στα πλαίσια της αισθητικής βελτίωσης της εικόνας του οικισμού προτείνεται η άμεση υπογειοποίηση τους.

Όσον αφορά την ποιότητα του νερού ισχύουν τα ίδια που αναφέρθηκαν παραπάνω για τους υπόλοιπους οικισμούς.

Τέλος, στο οικισμό υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν σχετικής μελέτης. Ωστόσο μέχρι σήμερα, τα λύματα διοχετεύονται σε παρακείμενα ρέματα. Απαιτείται άμεσα αντιμετώπιση του προβλήματος με δημιουργία νέας μονάδας Ε.Ε.Λ ή μεταφορά των λυμάτων -εφόσον είναι εφικτό- στην πλησιέστερη σχεδιαζόμενη Ε.Ε.Λ (π.χ. Δάφνης ή Αγ. Δημητρίου). Μελλοντικά, θα απαιτηθεί να επεκταθεί το εσωτερικό δίκτυο αποχέτευσης - μετά την πολεοδόμηση της επέκτασης - και στην εν λόγω περιοχή. Η ολοκλήρωση των έργων υποδομής, η ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων, η υπογειοποίηση των δικτύων, αλλά και η σωστή προβολή πολιτιστικών και τουριστικών φυσικών πόρων της περιοχής, θα συμβάλλουν σημαντικά στην εικόνα του οικισμού και στο ρόλο που αυτός καλείται να διαδραματίσει.

4.4.1.2.8 Οικιστική Ενότητα Κρηνίδα

Πρόκειται για ερημωμένο (ακατοίκητο σήμερα) οικισμό, προϋφιστάμενο του 1923, ο οποίος στερείται ρυμοτομικού σχεδίου, αλλά και οριοθέτησης.

Βρίσκεται δύο (2) χιλιόμετρα βορειοδυτικά της Αττικής και αποτελεί χαρακτηρισμένη «παραδοσιακή οικιστική ενότητα» (Π.Δ./28-2-02, ΦΕΚ 208/Δ/19-3-02) με ιδιαίτερους κανόνες δόμησης.

Με το ΦΕΚ 208/Δ/19-3-2002, ο οικισμός χαρακτηρίστηκε «παραδοσιακός» και επιβλήθηκαν κατά την επισκευή των υφισταμένων κτισμάτων ή την ανέγερση νέων, συγκεκριμένοι ειδικοί όροι δόμησης.

Συγκεκριμένα, επιτρέπεται μόνο η επισκευή και η αποκατάσταση των παλιών ερειπωμένων κτιρίων με τη χρησιμοποίηση των ίδιων υλικών αντιπροσωπευτικών της τοπικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, προκειμένου να αποκατασταθούν τα κτίρια στην αρχική τους μορφή.

Με το ΣΧΟΟΑΠ προτείνεται η ανάπλαση του οικισμού, η οποία θα στοχεύει στην βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος με επεμβάσεις κυρίως την είσοδο, στο κέντρο – πλατεία, καθώς και στην πεζοδρόμηση της βασικής οδού του οικισμού.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΗΣΗΣ – ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ

Με τις θεσμοθετημένες οικιστικές περιοχές και τις ως άνω προτεινόμενες επεκτάσεις, τα συνολικά στοιχεία για τις οικιστικές περιοχές της Δ.Ε Αττικής διαμορφώνονται ως εξής:

Επιφάνεια πολεοδομημένων ήδη περιοχών (ρυμοτομικό σχέδιο διανομής Αγ. Δημητρίου)	271 στρ.
Επιφάνεια προς πολεοδόμηση επεκτάσεων συνολικά	165 στρ.
Επιφάνεια προς πολεοδόμηση οριοθετημένων οικισμών που στερούνται ρυμοτομικού σχεδίου	2.094 στρ.
Επιφάνεια πολεοδομημένων και προς πολεοδόμηση περιοχών συνολικά	2.529 στρ.

4.4.2 Ασφάλεια-Προστασία οικισμών

4.4.2.1 Προστασία από σεισμό

Οι εδαφικοί επιφανειακοί σχηματισμοί κατατάσσονται στις περιοχές σημαντικής σεισμικότητας, σύμφωνα με το χάρτη ζωνών σεισμική επικινδυνότητας, που περιέχεται στον Αντισεισμικό Κανονισμό (ΕΑΚ 2000).

Όλες οι προς πολεοδόμηση περιοχές έχουν χωροθετηθεί σε εδάφη γεωλογικώς κατάλληλα. Ήδη για τις περιοχές αυτές συντάσσονται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στην Β' Φάση της μελέτης λεπτομερέστερες γεωλογικές μελέτες, προκειμένου να καταταγούν τα εδάφη και να διερευνηθούν όλα τα χαρακτηριστικά τους.

Για τα δομημένα εντός σχεδίου-οριοθέτησης τμήματα των οικισμών της περιοχής αυτής, θα εξακολουθήσουν να ισχύουν οι αντισεισμικοί συντελεστές που εγκρίθηκαν με την απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ Δ17α/141/3/φν275/15.12.99, ΦΕΚ Β'2184/20.12.99 (ΕΑΚ 2000). Σε περίπτωση σεισμού, οι προσφορότεροι για συνάθροιση των κατοίκων χώροι είναι οι χώροι πλατειών, πάρκων με παροχές χώρων υγιεινής, αύλειοι χώροι σχολικών κτιρίων και οι υπαίθριοι αθλητικοί χώροι.

4.4.2.2 Προστασία από πλημμύρες

Υπαρκτός είναι ο κίνδυνος πλημμύρων ιδιαίτερα για το ανατολικό τμήμα της Δ.Ε., γύρω από τον οικισμό της Αττικής και του Καρπασίου. Πρόκειται για μια περιοχή με σημαντικό βαθμό επικινδυνότητας για την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων λόγω της επίπεδης μορφολογίας, της διέλευσης των κατώτερων τμημάτων υδατορεμάτων και του χαμηλού επιπέδου βάσης. Κρίνεται ως απαραίτητη προϋπόθεση για την ασφαλή εκτέλεση όλων των εξεταζόμενων χρήσεων (και των συνοδών αυτών έργων), η κατάλληλη αποστράγγιση και απορροή των επιφανειακών υδάτων.

Για τον λόγο αυτό πρέπει να προγραμματιστούν και να κατασκευασθούν αντιπλημμυρικά έργα.

Το ΣΧΟΟΑΠ προτείνει ως γενική κατεύθυνση:

- ο «*Την λήψη των αναγκαίων μέτρων στη συγκεκριμένη περιοχή για την αποτροπή κινδύνων από πλημμύρες από το δίκτυο των ρεμάτων της περιοχής, με στόχο την ασφάλεια των οικισμών της Δ.Ε.*».
- ο Η προστασία - διαφύλαξη της κοίτης των ρεμάτων, που υπάρχουν εντός των οριοθετημένων οικισμών και ο συνεχής καθαρισμός τους από φερτά υλικά θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των φαινομένων πλημμύρων.

4.4.2.3 Πυροπροστασία

Για την πυροπροστασία της Δ.Ε. λειτουργεί πυροσβεστικός σταθμός, ο οποίος βρίσκεται στη Μύρινα. Ωστόσο, και στο οικισμό της Αττικής υπάρχει υποτυπώδης υποδομή (γραφείο), το οποίο περιστασιακά λειτουργεί καλύπτοντας σχετικές ανάγκες.

4.4.2.4 Ζώνες Προστασίας - ειδικοί όροι δόμησης στις αστικές περιοχές

Αντικείμενα προστασίας εντός των περιοχών της Δ.Ε. που είναι πολεοδομημένες ή προτείνονται προς πολεοδόμηση αποτελούν:

- α. οι αρχαιολογικοί χώροι και τα μνημεία
- β. τα ρέματα

Οι περιοχές αυτές, οι οποίες προστατεύονται και από την γενική νομοθεσία.

Για τα ρέματα, που διέρχονται από τις προς πολεοδόμηση περιοχές, κατά την πολεοδόμηση πρέπει να καθορισθούν τα όρια τους και παραμείνουν ως ανοικτές διατομές, η επιφάνεια των οποίων δεν συνυπολογίζεται στο σχέδιο πόλης.

4.4.2.5 Ζώνες κινήτρων, μηχανισμών, παρεμβάσεων.

Οι πολεοδομήσεις των προβλεπόμενων οικιστικών περιοχών στην Δ.Ε. Αττικής θα υλοποιηθούν μέσω κανονιστικών όρων, σύνταξης πολεοδομικών μελετών και μελετών Πράξεων Εφαρμογής, χωρίς χρήση ειδικών κινήτρων και άλλων πολεοδομικών μηχανισμών.

4.4.2.6 Πράσινο - Ελεύθεροι χώροι

Αποτελεί βασική κοινωνική υποδομή, αλλά συνδέεται και με τις υποδομές ασφάλειας-προστασίας. Η αναλογία τ.μ./ανά κάτοικο των χώρων πρασίνου, παιδικών χαρών και τοπικών πλατειών που διατίθεται για τις ανάγκες των κατοίκων των Π.Ε. και βρίσκονται εξ ολοκλήρου

εντός του εγκεκριμένου σχεδίου ορίστηκε σε 4,0 τ.μ. ανά κάτοικο που αποτελεί ελάχιστο μέγεθος για την εξυπηρέτηση του οικισμού. Για τον υπολογισμό των σχετικών εκτάσεων, ως κάτοικοι λαμβάνονται οι μόνιμοι κάτοικοι. Οι χώροι, είτε είναι θεσμοθετημένοι, είτε θα προέλθουν από δημοτική γη (χέρσες εκτάσεις που ανήκουν στο Δήμο), είτε από εισφορές σε γη. Με τις μελέτες πολεοδόμησης θα πρέπει να χωροθετηθούν επακριβώς σε περιοχές που μπορούν να οργανωθούν ως ελεύθεροι χώροι και χώροι για τη δημιουργία πάρκων, είτε ακόμη σε πλαγιές που λόγω μεγάλης κλίσης είναι ακατάλληλες προς δόμηση. Οι περιοχές πρασίνου ελεύθερων χώρων χρησιμοποιούνται για καταφυγή των κατοίκων σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών.

4.4.3 Περιοχές Ειδικής Προστασίας (Π.Ε.Π.)

Οι Περιοχές Ειδικής Προστασίας (Π.Ε.Π.) Περιλαμβάνουν εκτάσεις της Δ.Ε. με ιδιαίτερη οικολογική, αρχαιολογική, αισθητική και πολιτιστική αξία.

Για τον καθορισμό τους ελήφθησαν υπόψη στοιχεία και προτάσεις, που επιβάλλονται στο ΣΧΟΟΑΠ για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης, όπως και όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος, που πρέπει να συνοδεύουν την έγκρισή του.

Στην ευρύτερη περιοχή της Δ.Ε. ορίζονται με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ, οι παρακάτω περιοχές και όροι προστασίας:

4.4.3.1 Π.Ε.Π. Αρχαιολογικών Χώρων & Μνημείων (ΑΧ, Μ & ΜΚ στο Χάρτη ΣΜΠΕ 1)

Στην περιοχή της Δ.Ε. υπάρχουν αρκετοί χώροι που τελούν υπό καθεστώς νομικής προστασίας, λόγω της σημαντικής αρχαιολογικής και πολιτιστικής τους ταυτότητας. Ο καθορισμός των περιοχών αυτών, αποσκοπεί στην προστασία των αρχαιολογικών χώρων και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι περιοχές αυτές, περιλαμβάνουν θεσμοθετημένους αρχαιολογικούς χώρους που έχουν καθορισμένη εδαφική έκταση (όπως έχουν οριστεί με ΦΕΚ ή με αποφάσεις του Υπουργείου Πολιτισμού). Παράλληλα, προστατεύονται και τα μεμονωμένα μνημεία ή διατηρητέα κτίσματα.

Σύμφωνα με τα έγγραφα των οικείων Εφορειών Αρχαιοτήτων στην περιοχή της Δ.Ε. οι χώροι αρχαιολογικού ενδιαφέροντος έχουν ως εξής:

4.4.3.1.1 Κηρυγμένοι Αρχαιολογικοί χώροι

- «Αρχαιολογικός χώρος περιοχής Διαπορίου, Τροχαλιάς, Κάστρου, Αλεξόπουρου, Πολιόχνης, Λιβαδοχωρίου, Κορνού, Αγ. Δημητρίου, Παλαιόκαστρου» (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/47043/2916/7-11-1997, ΦΕΚ 1070/Β/4-12-1997).

Με την παραπάνω απόφαση κηρύχθηκε ως αρχαιολογικός χώρος περιοχή στον Άγιο Δημήτριο (Κωδικός ΧΑΡΤΗΣ **ΣΜΠΕ 1- ΑΧ1**) λόγω της εύρεσης Ελληνιστικών Τάφων.

- Αρχαιολογικοί Χώροι Προγόμυλου & Μικρό Καστέλλι (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/13948/746/28-3-1991, ΦΕΚ 257/Β/25-4-1991) - Κωδικός ΧΑΡΤΗΣ **ΣΜΠΕ 1- ΑΧ2 & ΑΧ3**.

Αξιόλογοι χαρακτηριστικοί χώροι είναι στην τοποθεσία «Καστέλλι» και «Προγόμυλος», οι οποίοι χαρακτηρίστηκαν για την προστασία των αρχαιοτήτων που βρέθηκαν στην εν λόγω περιοχή.

- Αρχαιολογικός Χώρος Αγ. Ερμούλου - Κότσινα (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/53952/3247/2001, ΦΕΚ 1460/Β/26-10-2001) - Κωδικός ΧΑΡΤΗΣ **ΣΜΠΕ 1- ΑΧ4**.

Πρόκειται για αξιόλογο κηρυγμένο χώρο, ο οποίος καταλαμβάνει την ευρύτερη περιοχή του Αγ. Ερμούλου – Κότσινα.

4.4.3.1.2 Κηρυγμένα μεμονωμένα βυζαντινά μνημεία

- Μύλοι του χωριού Βάρους (Υ.Α. 15794/19-12-1961, ΦΕΚ 35/Β/02-02-1962) - Κωδικός ΧΑΡΤΗΣ **ΣΜΠΕ 1- Μ1**.

Πρόκειται για τους Μύλους στον οικισμό του Βάρους, οι οποίοι χαρακτηρίστηκαν ως αρχαιολογικός χώρος και ιστορικό διατηρητέο μνημείο.

- Ι.Ν. Εισοδίων της Θεοτόκου στο Βάρος (ΥΠΠΕ/ ΑΡΧ/ Β1Φ28/ 32576/ 899'/ 07-06-1980, ΦΕΚ 570/Β/25-09-1980) - Κωδικός ΧΑΡΤΗΣ **ΣΜΠΕ 2.1α- Μ2**.

Χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, διότι είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα αναπτύξεως της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής των νήσων του Αιγαίου κατά τον 19^ο αιώνα.

- Ιερά Μονή Θεοτόκου στο Γομάτι (ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ28/40698/967π.ε./8-1-1991, ΦΕΚ 355/Β/24- 05-1991) – Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1 – Μ3**.

Με την εν λόγω Απόφαση:

α) Χαρακτηρίστηκαν τα κατάλοιπα του συγκροτήματος της Μονής Θεοτόκου Γοματίου Λήμνου, ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, επειδή πρόκειται για ένα από τα σημαντικότερα δείγματα μοναστηριακής αρχιτεκτονικής της Λήμνου, η διάσωση του οποίου από τέλειο αφανισμό και η προστασία από τις διαφαινόμενες τάσεις "αξιοποίησης" της περιοχής κρίθηκαν αναγκαίες για λόγους εθνικούς και ιστορικούς.

β) Ορίστηκε ζώνη προστασίας 300 μ. γύρω από τον περίβολο της Μονής και στη ζώνη αυτή απαγορεύεται η οικοδόμηση.

- Ιερός Ναός Αγ. Δημητρίου στον οικισμό Σαρδές (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ39/61960/2034 π.ε./28-1-2000, ΦΕΚ 213/Β/25-2-2000) - Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 2.1β – Μ4**.

Ιδρύθηκε το 1852. Πρόκειται για κοιμητηριακό ναό στον τύπο της τρίκλιτης ξυλόστεγης μεταβυζαντινής βασιλικής, με επίπεδη οροφή στο κεντρικό κλίτος, διακοσμημένη με λαϊκότερα στοιχεία, ευθύγραμμο εξωνάρθηκα, χωρίς προεξοχές και αξιόλογο ξυλόγλυπτο τέμπλο. Με το ΦΕΚ 213/Β/2000, χαρακτηρίστηκε ως μνημείο χρήζοντος ειδικής κρατικής προστασίας με περιβάλλοντα χώρο 50 μ. περιμετρικά.

- Ι.Μ. Αγίας Σωτήρας στη θέση "Αλεξόπυργος", οικισμού Αγ. Δημητρίου (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ39/43619/1579/4-1-2000, ΦΕΚ 53/Β/26-1-2000), εντός του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου «Αλεξόπυργου», ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο.

Πρόκειται για μοναστηριακό συγκρότημα του 17^{ου} αιώνα, σύμφωνα με τη χρονολόγηση της ενεπίγραφης στήλης, που είναι εντοιχισμένη στο Αρχονταρίκι. Στον περιβάλλοντα χώρο του μοναστηριού εντοπίστηκαν διάσπαρτα αρχιτεκτονικά μέλη παλαιοχριστιανικής περιόδου.

4.4.3.1.3 Μη κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία

Μη κηρυγμένα μνημεία, που προστατεύονται αυτοδίκαια από την αρχαιολογική νομοθεσία (Ν.3028/02,αρθρ. 6, παρ. 1α,4), είτε χρήζουν προστασίας με την παρούσα μελέτη:

- Ερείπια οχυρού στη θέση «Μικρό Καστέλλι» Γοματίου- Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1- ΜΚ12**.

- Πύργος του Σφουγγαρά στο Γομάτι - Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1 - ΜΚ13**.

- Ιερός Ν. Αγ. Αναργύρων στη Δάφνη - Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 2.1β - ΜΚ14.**
- Οικιστικά λείψανα στη θέση «Προφήτης Ηλίας» μεταξύ Αγ. Δημητρίου και Αττικής - Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1 - ΜΚ15.**
- Κτήμα Μητρόπολης κοντά στο Καρπάσι - Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1 - ΜΚ16.**
- Μεταβυζαντινό Κάστρο Κατάλακκου-Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1-ΜΚ11.**
- Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου Αττικής & Οικιστικά Λείψανα στη θέση «Κρηνίδα» – Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 2.1α – ΜΚ5 και ΣΜΠΕ 1-ΜΚ6.**
- Αγ. Μαρίνα στο Κωβιού/ Τούρκικο Τσιφλίκι στον οικισμό Αγ. Δημητρίου– Κωδ. Χάρτη **ΣΜΠΕ 1 – ΜΚ7.**
- Ι.Ν. Αγ. Μόδεστου στον οικισμό του Κατάλακκου– Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 2.1β – ΜΚ8.**
- Βυζαντινός Πύργος στο Γομάτι και Ι.Μ. Παναγίας Τρυγής στον οικισμό του Προπουλίου– Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1 – ΜΚ9 και ΜΚ10.**

4.4.3.1.4 Επιτρεπόμενες χρήσεις και δόμηση

- Εφόσον στις περιοχές ΑΧ υπάρχουν θεσμοθετημένες ή θεσμοθετηθούν Ζώνες Προστασίας Α' η/και Β', αυτές διέπονται από ίδιο νομικό καθεστώς και εξαιρούνται των ορίων και ρυθμίσεων της παρούσης. Στις περιοχές αυτές, επιτρέπονται οι χρήσεις και η δόμηση σύμφωνα με τον Ν.3028/02 και τις ειδικότερες Κ.Υ.Α. ή Π.Δ. κάθε αρχαιολογικού χώρου ή μνημείου.
- Εφόσον δεν έχουν με οποιοδήποτε τρόπο θεσμοθετηθεί στις ζώνες ειδικότεροι όροι, οι οποίοι υπερσχύουν του παρόντος, επιτρέπονται, με την επιφύλαξη τυχόν δεσμεύσεων που προκύπτουν από τον Ν.3028/02 (ΦΕΚ 153/28-6-02) και της λοιπής νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως εκάστοτε ισχύει, οι εξής χρήσεις:
 - Υφισταμένες αγροτικές δραστηριότητες χωρίς επέκταση της γεωργικής γης, ανόρυξη φρεατίων, βαθιά άρροση. Δεν επιτρέπονται άλλα κτίσματα εκτός από αγροτικές αποθήκες οριζόντιου τύπου επιφανείας έως 50,0 τ.μ. και υδατοδεξαμενές.
 - Σε περίπτωση ανέγερσης αγροτικής αποθήκης και κατοικίας στο ίδιο γήπεδο, η συνολική δομησίμη επιφάνεια δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 200,0 τ.μ.
 - Κατοικία.
Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης δίνονται από τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρα 1 και 6 του Π.Δ. 24/31-5-1985 (ΦΕΚ 270Δ), με τον εξής περιορισμό: Απαγορεύεται η ανέγερση περισσότερων του ενός κτιρίου στο γήπεδο. Όριο κατάτμησης τα 6 στρ. - πρόσωπο σε κοινόχρηστη οδό 25 μ., εφόσον δεν ορίζονται μεγαλύτερα όρια (κατάτμησης και αρτιότητας) από ειδικές διατάξεις.
 - Αρχαιολογικές εργασίες, εργασίες προστασίας, αναστήλωσης, συντήρησης και αποκατάστασης μνημείων, διατηρητέων κτισμάτων.
 - Πολιτιστικές δραστηριότητες και εγκαταστάσεις, δημόσιοι χώροι συνάθροισης κοινού και κτίσματα-υποδομές ανάδειξης του αρχαιολογικού χώρου και εξυπηρέτησης του κοινού.

- Απαγορεύονται οι υπαίθριες εγκαταστάσεις αποθήκευσης -εμπορίας οικοδομικών υλικών.
- Απαγορεύονται όλες οι εγκαταστάσεις Α.Π.Ε.
- Για την ανέγερση οιοδήποτε κτιρίου απαιτείται έγκριση της αρμόδιας Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

Ειδικά για τους χαρακτηρισμένους «παραδοσιακούς» οικισμούς της Δ.Ε., που είναι οι: Σαρδές, Βάρος, Κατάλακκο και η οικιστική ενότητα Κρηνίδα, ισχύουν οι διατάξεις του Π.Δ.28.2-19.3.2002 (ΦΕΚ 208/Δ/19-03-02).

Για τους οικισμούς αυτούς, προτείνεται Μελέτη Ανάπλασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν.2508/97.

Σημειώνεται ότι ειδικά για στις περιοχές ΑΧ2 και ΑΧ4, οι οποίες ταυτόχρονα εμπίπτουν και σε περιοχές Τουρισμού – Αναψυχής (ΤΑ), επιτρέπονται επιπλέον και οι χρήσεις της περιοχών ΤΑ, αφού πρωτίστως υπάρξει έγκριση από τις αρμόδιες Αρχαιολογικές Υπηρεσίες,

4.4.4 Π.Ε.Π. Προστασίας φυσικού Τοπίου (ΠΤ στο Χάρτη ΣΜΠΕ 1)

Περιλαμβάνονται όλες οι άγονες χορτολιβαδικές εκτάσεις, οι οποίες συνθέτουν το ιδιαίτερο τοπίο στην περιοχή της Δημοτικής Ενότητας, αλλά και ολόκληρου του νησιού. Οι περιοχές αυτές, εντοπίζονται κυρίως στα ορεινά της Δ.Ε. (όρος Βίγλα).

Οι περιοχές δεν μπορούν να ορισθούν έτσι, ώστε να περιλαμβάνουν μόνο τις άγονες εκτάσεις, αλλά περιλαμβάνουν και ενδιάμεσες διάσπαρτες περιοχές με απλά αγροκτήματα. Ως εκ τούτου, οι επιτρεπόμενες στην περιοχή χρήσεις είναι σκόπιμο να διαχωρίζονται.

Όσον αφορά την προστασία του τοπίου στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Δίκαιο, παρατηρούμε ότι, τόσο στο πρωτογενές όσο και στο δευτερογενές δίκαιο, δεν έχει εκφραστεί μέχρι στιγμής μια διακριτή πολιτική για το τοπίο, αλλά με έμμεσο τρόπο φαίνεται να γίνεται προσπάθεια αναβάθμισης του ρόλου του. Το τοπίο συνολικά προστατεύεται από το Ν.3827/10 (ΦΕΚ-30/Α/2010) «*Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου*».

4.4.4.1 Επιτρεπόμενες χρήσεις και περιορισμοί δόμησης

➤ Στην περιοχή, που δηλώνεται με τα στοιχεία Π.Τ. και στα τμήματα αυτής που εντοπίζονται ως άγονες εκτάσεις - βοσκοτόπια - φρυγανότοποι, επιτρέπονται οι χρήσεις:

α) Αγροτικές δραστηριότητες με αντίστοιχα κτίρια, όπως αναφέρονται παρακάτω στην Ζώνη Γεωργικής Παραγωγικής Γης.

β) Κατοικία μετά από έγκριση (μορφολογικά και ως προς τη θέση) του αρμόδιου ΣΑ και το ΣΧΟΠ.

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης δίνονται από τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρα 1 και 6 του Π.Δ24/31.5.1985 (ΦΕΚ 270Δ'), με τον εξής περιορισμό:

– Τα κτίρια θα είναι ισόγεια με μέγιστο ύψος 4,00 μ. και στέγη ύψους μέχρι 1,80 μ. (κλίση <30%).

– Όριο κατάμησης τα 6 στρ. - πρόσωπο σε κοινόχρηστη οδό 25 μ., εφόσον δεν ορίζονται μεγαλύτερα όρια από ειδικές διατάξεις.

– Όριο αρτιότητας τα 4 στρ. εφόσον δεν ορίζονται μεγαλύτερα όρια από ειδικές διατάξεις.

γ) Δημόσιες επεμβάσεις (σε δημόσιες εκτάσεις) για τη διαμόρφωση του χώρου και για την προστασία και την ανάδειξη της χλωρίδας και της πανίδας, μετά από έγκριση της αρμόδιας δασικής αρχής.

Οι δημόσιες και δημοτικές εκτάσεις εντός της συγκεκριμένης ζώνης πρέπει να προστατευθούν με στόχο την διατήρηση του φυσικού χαρακτήρα τους, την αποτροπή της αλλοίωσής της, την βελτίωση της βοσκοικανότητας, την παραγωγή μελιού, την προστασία των αρωματικών φυτών.

δ) Νεκροταφεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Π.Δ.24/5/1985 (ΦΕΚ 270/Δ/31-5-1985), καθώς και όσα προβλέπονται με τις προϋποθέσεις και τους όρους των: Α.Ν. 582 της 28/28 Σεπτ. 1968 (ΦΕΚ 225Α'): «*Περί δημοτικών και κοινοτικών κοιμητηρίων*», ΥΠΕΧΩΔΕ 31650/Εγκ.23/93: «*Απόσταση οικοδομών από υφιστάμενα κοιμητήρια*», Αριθ. 26882/5769/98 (ΦΕΚ 838 Δ'-Διορθ. Σφαλμ.στο ΦΕΚ 1304/Β/98): «*Καθορισμός δικαιολογητικών και διαδικασίας για τη μείωση των αποστάσεων των*

ιδρυομένων ή επεκτεινομένων κοιμητηρίων», ΥΠ.ΕΣ. & ΚΟΙΝ.ΥΠΗΡ. Α5/1210 ΤΗΣ 19.4/10.5.1978 (ΦΕΚ 424Β'): «Περί όρων Ιδρύσεως Κοιμητηρίων».

- Στην περιοχή που δηλώνεται με τα στοιχεία Π.Τ. και στα τμήματα αυτής, που είναι αγροτεμάχια, επιτρέπονται οι χρήσεις:
- α) Εγκαταστάσεις γεωργικών, κτηνοτροφικών και λοιπών αγροτικών εκμεταλλεύσεων, όπως αναφέρονται παρακάτω στην Ζώνη Γεωργικής Παραγωγικής Γης. Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης είναι αυτοί της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρο 1 και 2 του Π.Δ. 24/31.5.1985 (ΦΕΚ 270/Δ), όπως ισχύουν. Επιπλέον, για τις κτηνοτροφικές και πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις ορίζεται ελάχιστη απόσταση 100 μ. από τα όρια όλων των οικισμών, εξαιρουμένων των παραδοσιακών και της Κρηνίδας και στην περίπτωση που δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση, ενώ 500 μ. όταν απαιτείται περιβαλλοντική μελέτη ή η χωροθέτηση κείται πλησίον των παραδοσιακών οικισμών. Επιβάλλεται απόσταση 50 μ. από τους άξονες των Επαρχιακών Οδών και για τις δύο περιπτώσεις.
- Τέλος, για τις κτηνο - πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις εφαρμόζονται οι όροι και περιορισμοί του Ν.4056/2012 (ΦΕΚ 52/Β/2012).
- β) Κατοικία: Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης δίνονται από τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρα 1 και 6 του Π.Δ.24/31.5.1985 (ΦΕΚ 270/Δ), με τους εξής επιπλέον περιορισμούς: i) Μέγιστη συνολική επιτρεπόμενη δόμηση: 200 τ.μ., ii) Απαραίτητη η έγκριση, τόσο μορφολογικά, όσο και ως προς της θέση του κτιρίου, από την αρμόδια Αρχιτεκτονική Επιτροπή.
- γ) Αγροτουριστικά καταλύματα: Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης δίνονται από τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρα 1 και 6 του Π.Δ.24/31.5.1985 (ΦΕΚ 270/Δ).
- δ) Εστιατόρια και αναψυκτήρια: Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης δίνονται από τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, (άρθρο 1 του Π.Δ.24/31.5.1985 (ΦΕΚ 270/Δ), όπως εκάστοτε ισχύει, με τον επιπλέον περιορισμό ότι η μέγιστη εκμετάλλευση δεν θα ξεπερνά τα εξακόσια (600) τ.μ. στο σύνολο των ορόφων. Απαραίτητη η έγκριση, τόσο μορφολογικά, όσο και ως προς της θέση του κτιρίου, από την αρμόδια Αρχιτεκτονική Επιτροπή.
- ε) Εγκαταστάσεις έρευνας, ερευνητικά κέντρα, ινστιτούτα: Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης δίνονται από τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρο 1 του Π.Δ.24/31.5.1985 (ΦΕΚ 270/Δ), όπως εκάστοτε ισχύει.
- στ) Εγκαταστάσεις περίθαλψης και κοινωνικής μέριμνας: Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης δίνονται από τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρο 1 του Π.Δ.24/31.5.1985 (ΦΕΚ 270/Δ), όπως εκάστοτε ισχύει. Δεν έχουν εφαρμογή οι παρεκκλίσεις του άρθρου 5 του Π.Δ.6/17.10.78 (ΦΕΚ 538/Δ).
- ζ) Πρατήρια υγρών καυσίμων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου του άρθρου 1 του 24/5/1985 (ΦΕΚ-270/Δ/31-5-1985).
- η) Νεκροταφεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Π.Δ.24/5/1985 (ΦΕΚ-270/Δ/31-5-1985), καθώς και όσα προβλέπονται με τις προϋποθέσεις και τους όρους των: Α.Ν. 582 της 28/28 Σεπτ. 1968 (ΦΕΚ Α 225): «Περί δημοτικών και κοινοτικών κοιμητηρίων», ΥΠΕΧΩΔΕ 31650/Εγκ.23/93: «Απόσταση οικοδομών από υφιστάμενα

κοιμητήρια», Αριθ. 26882/5769/98 (ΦΕΚ 838 Δ'-Διορθ. Σφαλμ.στο ΦΕΚ-1304 Β'/98): «Καθορισμός δικαιολογητικών και διαδικασίας για τη μείωση των αποστάσεων των ιδρυομένων ή επεκτεινομένων κοιμητηρίων», ΥΠ.ΕΣ. & ΚΟΙΝ.ΥΠΗΡ. Α5/1210 ΤΗΣ 19.4/10.5.1978 (ΦΕΚ-424Β'): «Περί όρων Ιδρύσεως Κοιμητηρίων».

- θ) Εγκαταστάσεις εργαστηρίων χαμηλής όχλησης, που σχετίζονται με δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Π.Δ.24/5/1985 (ΦΕΚ-270/Δ/31-5-1985), σε συνδυασμό τις διατάξεις των άρθρων 7 και 8 της αριθμ.11508/09 (ΦΕΚ- ΑΑΠ/151/09) Απόφασης.
- ι) Κτίρια και εγκαταστάσεις κοινής ωφέλειας και δίκτυα τεχνικής υποδομής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Π.Δ.24/5/1985 (ΦΕΚ- 270/Δ/31-5-1985).

4.4.5 Π.Ε.Π. Περιβάλλοντος & Φυσικών Σχηματισμών (ΠΠΦΣ στο Χάρτη ΣΜΠΕ 1)

Ολόκληρο το νησί έχει χαρακτηριστεί ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, σύμφωνα με την απόφαση Αριθ. Δ.Π.Α./10081/20/10/2000, στην οποία διατυπώνεται ότι: «Χαρακτηρίζεται ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους..., με σκοπό την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη τόσο του φυσικού, ιστορικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, όσο και της πλούσιας αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Στόχος του χαρακτηρισμού είναι η διατήρηση της ισορροπίας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος που αρμονικά επί αιώνες συνυπάρχει με ιδιαίτερη επιμέλεια».

Αναλυτικά στις ΠΕΠ Περιβάλλοντος & Φυσικών Σχηματισμών περιλαμβάνονται οι κάτωθι περιοχές:

1. Η ευρύτερη περιοχή των Αμμοθινών στην περιοχή του Γοματίου μέχρι το παραλιακό μέτωπο και την βόρεια εκβολή του ρέματος της παραλίας Γομάτι.
2. Η ευρύτερη θαλάσσια προς νότο περιοχή της νήσου Σεργίτσι μέχρι το παραλιακό τμήμα, που βρίσκεται βόρεια της παραλίας του Γοματίου, καθώς και τμήμα της περιοχής Natura με κωδικό GR4110006, που εμπίπτει εντός της Δ.Ε. Αττικής.
3. Η νήσος Σεργίτσι περιλαμβάνεται στο ευρωπαϊκά δίκτυο CORINE - ΒΙΟΤΟΠΕΣ και ΦΥΣΗ 2000 (NATURA 2000). Έχει χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (SPA: GR4110008) και προστατεύεται από την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ ως σημαντική περιοχή για τα πουλιά. Μέρος της, εκτείνεται στο παράκτιο και θαλάσσιο χώρο. Σκόπιμη θα ήταν η εκπόνηση Ειδικής μελέτης σε εφαρμογή του Ν.3937/2011 για τον καθορισμό ζωνών με επιτρεπόμενες χρήσεις εντός της ολόκληρης της περιοχής, που καταλαμβάνει η περιοχή Natura με κωδικό GR4110006.
4. Το παράλιο βόρειο-ανατολικό μέτωπο (περιοχή Φαρακλού) έως τον αλιευτικό καταφύγιο του Προπουλίου, με τα χαρακτηριστικά και αξιολογικά ηφαιστιογενή πετρώματα.
5. Η Περιοχή Λημνίας γης ανατολικά του Βάρος (θέση «Αγιόχωμα»).
6. Οι υγρότοποι.

4.4.5.1 Επιτρεπόμενες χρήσεις

Εάν για τις περιοχές αυτές -κατόπιν σύνταξης Ε.Π.Μ. (Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης) ή Ειδικής Έκθεσης (βάσει του Ν.3937/2011) έχουν θεσμοθετηθεί ή θεσμοθετηθούν ειδικοί όροι προστασίας τους, διέπονται από ίδιο νομικό καθεστώς και εξαιρούνται των ρυθμίσεων της παρούσης.

Το μέγεθος και το είδος των επιτρεπομένων εγκαταστάσεων θα προσδιορισθούν από την Ε.Π.Μ. ή από Ειδική Έκθεση.

Εφόσον, και για όσο χρονικό διάστημα δεν έχουν θεσμοθετηθεί ως άνω ειδικοί όροι προστασίας τους, επιτρέπονται χρήσεις και δόμηση ως ακολούθως:

- Υφισταμένες αγροτικές δραστηριότητες, χωρίς επέκταση της γεωργικής γης, κτίσματα ή ανόρυξη φρεατίων.
- Χρήσεις, δραστηριότητες, υποδομές και εγκαταστάσεις έρευνας ήπιας αναψυχής και αθλητισμού και ειδικότερα:
 - ο Επιστημονικής έρευνας και παρατήρησης της φύσης.
 - ο Περιβαλλοντικής ενημέρωσης και εκπαίδευσης.
 - ο Επισκέψεων – περιηγήσεων.
 - ο Ήπιας αναψυχής και αθλητισμού.
 - ο Τεχνικών υποδομών και εργασιών προστασίας της περιοχής, σύμφωνα με τον ειδικότερο χαρακτήρα της.
- Απαγορεύονται υπαίθριες εγκαταστάσεις αποθήκευσης - εμπορίας οικοδομικών υλικών.
- Απαγορεύονται όλες οι εγκαταστάσεις Α.Π.Ε.
- Απαγορεύεται η αμοληψία και λήψη κάθε είδους πέτρας, καθώς και η απόθεση αδρανών υλικών (μπάζα).
- Ειδικά για το οικισμό του Βάρους, που συμπεριλαμβάνεται στην περιοχή Natura (κωδ. GR4110006) επιτρέπονται οι χρήσεις, όπως αναφέρονται αναλυτικά στο επόμενο κεφάλαιο.
- Ειδικά για την νησίδα Σεργίτσι εφαρμόζονται μόνο οι χρήσεις που προβλέπονται από το ΦΕΚ 1389/Β/14-11-2000.
- Για την περιοχή Natura με κωδικό GR4110006 εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο άρθρο 9 παρ. 2 του Ν.3937/2011.

4.4.5.2 Περιορισμοί δόμησης

- Στις περιοχές αυτές δεν επιτρέπεται η κατάτμηση και η δόμηση των γηπέδων. Εξαιρείται, η περιοχή του οικισμού του Βάρους.
- Επιτρέπεται για τις παραπάνω αναφερόμενες χρήσεις, η δημιουργία ελαφρών αναστρέψιμων κατασκευών για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών και την διαμόρφωση του χώρου (χώροι στάθμευσης, δρομάκια, χώροι pick-nick, παιδότοποι, γήπεδα αθλοπαιδιών, εξέδρες παρατήρησης, γέφυρες, φράκτες προστασίας επισκεπτών, καθώς και ένα περίπτερο-κιόσκι με χώρους υγιεινής με μέγιστη επιφάνεια 50 τ.μ. και λοιπές ανάλογες κατασκευές).
- Επιτρέπεται η δημιουργία υποδομών και εκτέλεση έργων εφόσον αποσκοπούν στην προστασία, αποκατάσταση, βελτίωση και ανάδειξη του χώρου, σύμφωνα με τον ειδικότερο χαρακτήρα του. Οι ως άνω κατασκευές και υποδομές επιτρέπονται κατόπιν εκπόνησης μελέτης και τεκμηρίωσης για την αναγκαιότητα και σκοπιμότητα αυτών. Η μελέτη υποβάλλεται και εγκρίνεται στην αρμόδια διεύθυνση περιβάλλοντος του Υ.Π.Ε.Κ.Α.

- Επιτρέπεται η λειτουργία, η επισκευή και ο εκσυγχρονισμός των κτιρίων των νομίμως προϋφιστάμενων χρήσεων με τους όρους δόμησης της εκτός σχεδίου δόμησης, πλην κτιρίων για βιομηχανική χρήση.
- Επιτρέπεται η βόσκηση ως έχει, δηλαδή χωρίς περαιτέρω αύξηση ζωικού κεφαλαίου μέχρι την εκπόνηση και έγκριση από τις αρμόδιες υπηρεσίες Ειδικής Μελέτης βοσκοϊκανότητας. Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση νέων μονάδων ενσταυλισμού ζώων και κτηνοτροφικών μονάδων μέχρι την εκπόνηση της παραπάνω μελέτης βοσκοϊκανότητας, η οποία θα δώσει ή όχι την δυνατότητα νέων εγκαταστάσεων ενσταυλισμού ζώων.
- Επιτρέπεται η διατήρηση των νόμιμα υφιστάμενων πρόχειρων εγκαταστάσεων ενσταυλισμού ζώων.
- Επιτρέπεται η διακίνηση των γεωργών, μελισσοκόμων και κτηνοτρόφων με κάθε μέσο στο υφιστάμενο οδικό δίκτυο για την άσκηση των παραγωγικών τους δραστηριοτήτων.
- Επιτρέπεται η χρήση της παραλίας από το κοινό. Δεν επιτρέπεται, η ενοικίαση ειδών θαλασσίων δραστηριοτήτων και οι εγκαταστάσεις τουριστικής εξυπηρέτησης στην παραλία.

4.4.6 Λοιπές περιοχές & διατάξεις προστασίας

Στο παρόν κεφάλαιο απομονώνονται ορισμένα στοιχεία που έχουν χωρική διάσταση με βάση τη μελέτη αυτή τα οποία:

α.- εκτός από τα στοιχεία, που πρέπει να περιέχει το ΣΧΟΟΑΠ αυτό καθ' εαυτό, αναφέρονται και σε όρους και πολιτικές που πρέπει να ακολουθούνται μετά την θεσμοθέτηση του, κατά την εφαρμογή του, όπως και στην θεσμοθέτηση μηχανισμών παρακολούθησης, η οποία όμως είναι αντικείμενο άλλων διοικητικών ενεργειών.

β.- αναφέρονται σε αντικείμενα, όρους και πολιτικές, που δεν έχουν χωρική διάσταση, καλύπτονται από άλλες εθνικές νομοθεσίες και γενικά η συμπερίληψη τους στις διατάξεις ενός ΣΧΟΟΑΠ δεν έχει σημασία.

4.4.6.1.1 Δασικές εκτάσεις και ρέματα

Για την προστασία ρεμάτων και διάσπαρτων ενδεχομένως μικρών δασικών εκτάσεων εντός άλλων περιοχών δεν ορίζεται ειδική ζώνη. Ορίζονται Γενικές Διατάξεις, ώστε οι δασικές εκτάσεις, τα ρέματα και οι λοιπές κατά την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία προστατευόμενες περιοχές που είναι διάσπαρτες ή δεν έχουν δυνατότητα ακριβούς ορισμού, ή δεν είναι σήμερα γνωστές, να προστατεύονται σε όλη την περιοχή της Δ.Ε. (βλέπε Γενικές Διατάξεις).

Καθορίζεται Ζώνη Προστασίας σε όλα τα ρέματα, πλάτους 20 μ. από την οχθογραμμή, η οποία ισχύει εκτός ορίων οικισμού και περιοχών προς πολεοδόμηση. Στην συγκεκριμένη Ζώνη απαγορεύεται η οικιστική ανάπτυξη.

4.4.6.1.2 Καταφύγια Άγριας Ζωής

- ***Ζώνη K192 "Σαρδές-Δάφνη-Κατάλακκο"***
- ***Ζώνη K200 "Αττικής-Καρπασίου-Βάρους-Αγ. Δημητρίου"***.

Στην περιοχή της Δ.Ε. Αττικής εντοπίζονται τα ως άνω θεσμοθετημένα Καταφύγια Άγριας Ζωής. Η επιφάνειά τους είναι περίπου 6.200 στρέμματα (η K192) και 20.560 στρέμματα (η K200). Τα Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) διέπονται από τις διατάξεις του Ν.2637/98, σύμφωνα με τις οποίες αποσκοπούν στη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας, την προστασία των ειδών, τη διατήρηση των σπάνιων και απειλούμενων ειδών της πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας, καθώς και την προστασία και την αύξηση του πληθυσμού των θηραμάτων. Ο στόχος ενός ΚΑΖ δεν επικεντρώνεται μόνο στα θηράματα, αλλά σε όλα τα είδη άγριας πανίδας, αυτοφυούς χλωρίδας αλλά και του οικοσυστήματος γενικά. Μακροπρόθεσμα, ο τελικός σκοπός είναι η δημιουργία ενός λειτουργικού δικτύου προστατευόμενων περιοχών, σύμφωνα με το Αρθ.57 του Ν.2637/98.

Στις περιοχές αυτές, απαγορεύεται το κυνήγι κάθε ζώου και η καταστροφή κάθε είδους ζώνης με φυσική βλάστηση, των φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών πόρων και η ένταξη έκτασης ΚΑΖ σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό.

Η δημιουργία ενός τέτοιου συνεκτικού δικτύου ΚΑΖ εξασφαλίζει τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών αναπαραγωγής, διαβίωσης προστασίας και διαχείρισης των ειδών της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας και είναι προφανές ότι απαιτεί και μεγαλύτερη προσπάθεια για την καλύτερη προστασία τους.

Επιτρεπόμενες χρήσεις και δόμηση στην περιοχή, σύμφωνα με τις οριζόμενες στο παρόν ΣΧΟΟΑΠ περιοχές Π.Ε.Π. και Π.Ε.Π.Δ. τις οποίες καλύπτουν τα καταφύγια, πλέον των περιορισμών που υπάρχουν από την γενική νομοθεσία για τα Καταφύγια Άγριας Ζωής και το Ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/2011) περί διατήρησης της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις.

Επιπλέον προτείνεται:

α. η επανεξέταση των ορίων του ΚΑΖ «Αττικής - Καρπασίου - Βάρους - Αγ. Δημητρίου» στα πλαίσια της επαναποτύπωσης των ΚΑΖ που υλοποιείται τώρα, καθώς για τη μικρή περιοχή νότια του Αγίου Δημητρίου, όπου το ΚΑΖ εφάπτεται στα όρια του οικισμού να δοθεί απόσταση μεταξύ των ορίων των ΚΑΖ και των οικισμών.

β. για την περιοχή που αποτελεί το μελλοντικό ΚΑΖ Γοματίου και μέχρι τη θεσμοθέτηση του να ισχύουν οι όροι προστασίας του Ν.3937/2011 εκτός των βιοτεχνικών και βιομηχανικών μονάδων.

4.4.6.1.3 Απολιθωμένο Δάσος

Κοντά στον οικισμό του Βάρους (κυρίως στην όμορη Δ.Ε. Μούδρου) υπάρχουν ευρήματα Απολιθωμένου Δάσους.

Το απολιθωμένο δάσος, δημιουργήθηκε εξαιτίας ευνοϊκών συνθηκών απολίθωσης του δάσους, που υπήρχε στην περιοχή πριν από 30 εκατομμύρια χρόνια.

Η δημιουργία του πετρωμένου δάσους συνδέεται άμεσα με την ηφαιστειακή δράση της ευρύτερης περιοχής του Αιγαίου κατά τη διάρκεια κυρίως του Μειοκαίνου. Εκείνη τη εποχή υπήρχε μια γενικευμένη ηφαιστειακή δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή του ΒΑ Αιγαίου

και τη Μικρά Ασία, εξαιτίας της παρουσίας του τότε ηφαιστειακού τόξου του Ελλαδικού χώρου. Έτσι σε περίοδο έντονης ηφαιστειακής δραστηριότητας εκσφενδονίζονταν από τον κρατήρα του ηφαιστείου λάβες, πυροκλαστικά υλικά, ηφαιστειακή στάχτη, η οποία κάλυψε την πλούσια υποτροπική βλάστηση της περιοχής. Ταυτόχρονα, με την ηφαιστειακή δράση δημιουργήθηκαν θερμά διαλύματα πλούσια σε διαλυμένο διοξείδιο του πυριτίου και έτσι άρχισε μια έντονη υδροθερμική κυκλοφορία. Τα τελευταία εισέδυσαν και διαπότισαν τα ηφαιστειακά πετρώματα, στα οποία ήδη βρίσκονταν οι κορμοί των δένδρων και έτσι άρχισε η διαδικασία της απολίθωσης, δηλαδή η αντικατάσταση μόριο προς μόριο, της οργανικής φυτικής ύλης από ανόργανα υλικά του περιβάλλοντος. Η μεγαλύτερη εμφάνιση των φυτικών λειψάνων και κορμών της Λήμνου παρατηρείται μέσα στους πυροκλαστικούς σχηματισμούς της ενότητας Ρωμανού- Βάρους- Κότσινα - Πορτιανού. Κατά την απολίθωση, η οποία στην περίπτωση του δάσους της Δ.Ε. Μούδρου είναι τέλεια, διατηρούνται σε άριστη κατάσταση τα εξωτερικά μορφολογικά γνωρίσματα των κορμών των δέντρων, π.χ. οι αυξητικοί δακτύλιοι, αποτυπώματα φλοιού κ.λ.π., καθώς επίσης και η εσωτερική δομή του απολιθωμένου ξύλου, από τη μικροσκοπική μελέτη της οποίας προσδιορίζεται το γένος ή το είδος του απολιθωμένου δένδρου. Το απολιθωμένο δάσος θεωρείται από ειδικούς και ξένους ερευνητές ανεπανάληπτο γεωλογικό μνημείο και συγκεντρώνει σπάνια επιστημονικά δεδομένα.

Με την αριθ. Αριθμ. 75247/4865/2013 πραγματοποιήθηκε Κήρυξη του Απολιθωμένου Δάσους Λήμνου ως «Διατηρητέου Μνημείου της Φύσης» και συγκεκριμένα:

A. Οι μεμονωμένοι κορμοί απολιθωμένων δένδρων στις θέσεις:

1. Δυτικά του οικισμού Βάρους (συντεταγμένες ΕΓΣΑ'87: 607.244, 4.42.0477)
2. Λόφος Παρανησιά, Όρμος Κοντιά (συντεταγμένες ΕΓΣΑ '87: 598.154, 4.410.917)
3. Λόφος Παρανησιά, Όρμος Κοντιά (συντεταγμένες ΕΓΣΑ '87: 597.555, 4.410.437)
4. Προφήτης Ηλίας (συντεταγμένες ΕΓΣΑ '87: 595.997, 4.415.689).

B. Οι μεμονωμένοι κορμοί απολιθωμένων δένδρων ή τμήματα αυτών, που βρίσκονται εντός τριών (3) χερσαίων τμημάτων, τα οποία περιγράφονται παρακάτω:

ΤΜΗΜΑ Β1: Μούδρου – Ρουσσοπουλίου – Καμινίων (24.407 στρέμματα).

Οριοθετείται από την αγροτική οδό Παραλίας Χαβούλι – Καμινίων, τη νότια περιφερειακή αγροτική οδό Καμινίων, την αγροτική οδό Καμινίων – Παραλίας Αγίου Ιωάννη Προδρόμου, την ακτογραμμή από την αγροτική οδό Καμινίων – Παραλίας Αγίου Ιωάννη Προδρόμου έως το δίαυλο της Χορταρολίμνης, την αγροτική οδό διαύλου Χορταρολίμνης – Ρουσσοπουλίου, τη βόρεια περιφερειακή οδό Ρουσσοπουλίου, την Επαρχιακή Οδό Ρουσσοπουλίου – Μούδρου έως το λιμάνι Μούδρου, την ακτογραμμή από το λιμάνι Μούδρου έως την αγροτική οδό Παραλίας Χαβούλι – Καμινίων.

ΤΜΗΜΑ Β2. Βάρους – Ρωμανού (14.350 στρέμματα).

Οριοθετείται από την Επαρχιακή Οδό Μούδρου – Πλάκας από τη διασταύρωσή της με την Επαρχιακή Οδό Μύρινας–Μούδρου, την αγροτική οδό Κώμης Ρεπανιδίου, την Επαρχιακή Οδό Ρεπανιδίου – Βάρους μέχρι τη διασταύρωσή της με την Επαρχιακή Οδό Μύρινας – Μούδρου, την Επαρχιακή Οδό Μύρινας – Μούδρου έως την αγροτική οδό Λύχνα – παραλία Λύχνων, την αγροτική οδό Λύχνων–παραλία Λύχνων, την ακτογραμμή έως το ύψος της διασταύρωσης της Επαρχιακής Οδού Μούδρου – Πλάκας με την Επαρχιακή Οδό Μύρινας – Μούδρου και τη

διασταύρωση της Επαρχιακής Οδού Μούδρου – Πλάκας με την Επαρχιακή Οδό Μύρινας – Μούδρου.

ΤΜΗΜΑ Β3. Τσιμανδρίων – Πορτιανού (7.018 στρέμματα).

Οριοθετείται από την αγροτική οδό Τσιμανδρίων – Διαπορίου έως την ευθεία που εφάπτεται της αγροτικής οδού, που ενώνει την παραλία Διαπορίου με τον όρμο Βουρλίδια, την αγροτική οδό, που ενώνει σε ευθεία την παραλία Διαπορίου με τον όρμο Βουρλίδια, την ακτογραμμή έως το ρέμα που εκβάλλει στον όρμο Πεδινό, την κοίτη του ρέματος που εκβάλλει στον όρμο Πεδινό έως την αγροτική οδό Πορτιανού – Τσιμανδρίων, την αγροτική οδό Πορτιανού – Τσιμανδρίων έως τα Τσιμάνδρια.

Το **Απολιθωμένο Δάσος** προστατεύεται από την γενική περιβαλλοντική νομοθεσία, αλλά προκύπτει ανάγκη για έρευνα των ορίων εξάπλωσης του στο σύνολο του νησιού. Μέχρι την εκπόνηση ειδικής μελέτης, η οποία θα καθορίσει και τα όρια αυτού, με την παρούσα επιβάλλεται καθεστώς απολύτου προστασίας.

4.4.6.1.4 Διάσπαρτες Δημοτικές & Δημόσιες εκτάσεις

Δημόσιες και Δημοτικές εκτάσεις υπάρχουν διάσπαρτες σε διάφορα σημεία της Δ.Ε. Κάποιες από αυτές, έχουν σημαντικό μέγεθος επιφάνειας. Ωστόσο, δεν είναι ακόμη απολύτως γνωστές οι θέσεις τους, η επιφάνεια τους και κυρίως δεν είναι κωδικοποιημένες, διότι η σχετική καταγραφή της δημοτικής ακίνητης περιουσίας του ΟΤΑ είναι εν εξελίξει.

Οι εκτάσεις αυτές -όπου κι αν βρίσκονται- χρήζουν προστασίας με κύριο σκοπό την διατήρηση του φυσικού χαρακτήρα τους και την αποτροπή της αλλοίωσής της.

Επιτρεπόμενες χρήσεις όσες αναφέρονται για τις περιοχές Π.Π.Φ.Σ.

4.4.6.1.5 Λοιπά μέτρα Περιβαλλοντικής προστασίας στην Δ.Ε. Αττική

Επιβάλλεται η λήψη μέτρων και η ανάληψη δράσεων από όλους τους αρμόδιους Φορείς για:

- την προστασία της βιοποικιλότητας και της άγριας ζωής, την διαφύλαξη των φυσικών οικοτόπων, των υδροτόπων, της παρόχθιας βλάστησης των ρεμάτων στην περιοχή της Δ.Ε.
- την προστασία των εδαφών και την αποφυγή απώλειας, ρύπανσης ή υποβάθμισής τους. Στα πλαίσια αυτά κρίνονται σκόπιμες οι εναλλακτικές ή βιολογικές καλλιέργειες, οι οποίες μπορούν να προωθηθούν και από επιδοτούμενα προγράμματα. Επίσης για την υγεία του εδάφους και για την αποφυγή της νιτρορρύπανσης προτείνεται και η εκτίμηση της βιοσφαιρικής χωροτοξικότητας των χορτολίβαδων της Δημοτικής Ενότητας (μέσω ειδικής μελέτης), οπότε θα προκύψει κι ένα σύστημα ελέγχου τη κτηνοτροφίας.
- την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων και την εξοικονόμηση νερού.
- την μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- την οριοθέτηση, την διατήρηση της συνέχειας, τον καθαρισμό της κοίτης και την αποφυγή ρύπανσης των ρεμάτων.
- την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

- την αποφυγή υποβάθμισης του τοπίου και την προστασία των ιδιαίτερων κατά θέσεις φυσικών σχηματισμών, που συνιστούν τοπία και συστήματα ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και θέσεις θέας στην περιοχή της Δ.Ε., όπως:
 - ο Η περιοχή του Φαρακλού βορειανατολικά του Προπουλίου.
 - ο Η περιοχή των αμμοθινών στο Κατάλακκο.
- Με εκπόνηση ΜΠΕ, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, μπορούν να καθορίζονται στις παραπάνω θέσεις και άλλες αναλόγου φύσεως δραστηριότητες και υποδομές (πυρηνες) ήπιας αναψυχής (υποδομές επισκέψεων-περιηγήσεων, επιστημονικής έρευνας και παρατήρησης της φύσης, υγιεινής, αναψυκτηρίων και ταβερνών, ανοικτών αθλητικών εγκαταστάσεων, παιδικών χαρών και χώρων στάθμευσης και άλλων συμβατών και συνοδευτικών χρήσεων, εφόσον η δομημένη επιφάνεια των εγκαταστάσεων δεν ξεπερνάει τα 200 τ.μ.
- τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και ειδικότερα την προστασία από την υπερεκμετάλλευση και την ρύπανση, όπως και την ορθολογική διαχείριση του υπόγειου υδατικού αποθέματος της Δ.Ε. για ύδρευση και άρδευση, μετά από ειδικές μελέτες.
 - τα λύματα των τουριστικών μονάδων θα υποχρεούνται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία και όταν αυτές έχουν εκτεταμένο κήπο θα πρέπει να υποχρεούνται και σε διάθεση των λυμάτων για πότισμα, προκειμένου να εξοικονομούνται υδατικοί πόροι (περιορισμένη άρδευση βάσει της ΚΥΑ 145116/2011)
 - επίσης, στα πλαίσια εξοικονόμησης υδατικών πόρων προτείνεται η χρήση θαλασσινού νερού στις κολυμβητικές δεξαμενές (πλύσιμο των φίλτρων με γλυκό νερό), η χρήση ομβροδεξαμενών και τα δίκτυα ανακύκλωσης νερών. Σε γενικές γραμμές, λόγω των περιορισμένων υδατικών πόρων και της χαμηλής ποιότητας των νερών προτείνεται να παρακινούνται οι τουριστικές μονάδες να αυτονομούνται, όσο αφορά τις υδατικές τους απαιτήσεις.

4.4.6.1.6 Υγρότοποι & Μικροί νησιωτικοί Υγρότοποι

Εντός των ορίων της Δ.Ε. Αττική εντοπίζονται μικροί υγρότοποι, όπως αναφέρονται στον Πίνακα 2 στο Κεφ. 6.2.2, οι οποίοι προστατεύονται με το Π.Δ. της 19-6-2012 (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012) για τους μικρούς νησιωτικούς υγροτόπους.

Οι συγκεκριμένες περιοχές αφορούν μόνο την περιοχή εντός των υφιστάμενων ορίων του υγροτόπου. Εντός των συγκεκριμένων περιοχών και σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. της 19-6-2012 για τους μικρούς νησιωτικούς υγροτόπους, επιτρέπεται μόνο η δημιουργία ελαφρών υποδομών για την προστασία και διατήρηση του υγροτόπου καθώς και για την πρόσβαση σε αυτόν. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του από 19-6-2012 Π.Δ. (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012).

Ενώ υπάρχουν και υγρότοποι, οι οποίοι εντοπίστηκαν κατά την διάρκεια αυτοψίας στα πλαίσια εκπόνησης της παρούσας μελέτης, οι οποίοι προστατεύονται αυτοδίκαια από την περιβαλλοντική νομοθεσία (Νόμος για τη βιοποικιλότητα (ν. 3937/2011 ΦΕΚ 60/Α/11 και κάθε υπερκείμενη νομοθεσία). Λόγω του ότι, οι εν λόγω προστατευταίες περιοχές, ως υγρότοποι, λειτουργούν σαν οικοσύστημα σε συνεχή αλληλεπίδραση με το περιβάλλον του και τις χρήσεις που λαμβάνουν χώρα σε αυτό, κρίνεται σκόπιμη η προστασία τους.

4.4.6.1.7 Οι γεωλογικοί σχηματισμοί στην περιοχή Φαρακλού

Για την αποτελεσματικότερη προστασία των αμμοθινών και της ευρύτερης περιοχής του Φαρακλού, προτείνεται η οριοθέτηση τους με φυσικό τρόπο και η σήμανση τους, έτσι ώστε να είναι ορατά τα όρια τους. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθούν επιβλαβής δραστηριότητες για το τοπίο. Ο τρόπος διαχωρισμού των εν λόγω περιοχών από την ευρύτερη περιοχή και η σήμανση, δύναται να καθοριστούν με την εκπόνηση ανάλογης μελέτης. Απαιτούνται επίσης υποδομές υποδοχής επισκεπτών.

4.4.6.1.8 Λημνία Γη

Στο πλαίσιο προστασίας και ανάδειξης της συγκεκριμένης περιοχής, ο Δήμος Λήμνου θα πρέπει να προβεί σε απαραίτητες εργασίες, προκειμένου ο χώρος να καταστεί επισκέψιμος και να παρέχονται οι απαραίτητες πληροφορίες στους επισκέπτες της περιοχής.

Ειδικότερα προβλέπονται εργασίες που αφορούν:

1. Διαμόρφωση - αποκατάσταση πρόσβασης μονοπατιών – διαδρομών. Θα χρησιμοποιηθούν κατά το δυνατόν τα υφιστάμενα αγροτικά μονοπάτια-δρόμοι.
2. Εργασίες διαμόρφωσης σημείου ανάπαυσης – υποδοχής επισκεπτών με την τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων, καθώς και του αναγκαίου εξοπλισμού, όπως καθίσματα, σκίαστρα, κάδοι απορριμμάτων.
3. Κατασκευή και τοποθέτηση πινακίδων σήμανσης (κατεύθυνσης, πληροφόρησης) ειδικών προδιαγραφών, φιλικών προς το περιβάλλον.
4. Έκδοση πληροφοριακού εντύπου-φυλλαδίων με πληροφορίες για τη Λημνία Γη (τρόπο εξόρυξης, χρήση κλπ.).

4.4.7 Περιοχές Ελέγχου & Περιορισμού της Δόμησης (Π.Ε.Π.Δ.)

Για την λοιπή περιοχή της Δ.Ε. που βρίσκεται εκτός των εγκεκριμένων - οριοθετημένων οικισμών και των προτεινόμενων στα πλαίσια του παρόντος ΣΧΟΟΑΠ περιοχών προς πολεοδόμηση και εκτός των περιοχών προστασίας (Π.Ε.Π.), ορίζονται κατά ζώνες οι επιτρεπόμενες χρήσεις και περιορισμοί δόμησης, ώστε να προστατευτεί η ευρύτερη περιοχή της Δ.Ε. από την άναρχη δόμηση και να επιτραπούν συμβατές μεταξύ τους κατά περιοχές χρήσεις.

Οι ειδικότεροι στόχοι των προτάσεων για τις περιοχές ΠΕΠΔ και τις ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων στην Δ.Ε. είναι:

- Η προστασία της γεωργικής γης και η παράλληλη δυνατότητα για χωροθέτηση-ανάπτυξη των παραγωγικών χρήσεων του πρωτογενούς (π.χ. καθετοποίηση τη παραγωγής, κτηνοτροφικές μονάδες, κ.α.)
- Η εξασφάλιση δυνατότητας για χωροθέτηση-ανάπτυξη των παραγωγικών χρήσεων του δευτερογενούς (βιοτεχνία-επαγγελματικά εργαστήρια), χωρίς να προκαλείται όχληση και συγκρούσεις με ασύμβατες χρήσεις.
- Η εξασφάλιση δυνατότητας χωροθέτησης τουριστικών εγκαταστάσεων επιθυμητής μορφής σε εξωαστικές περιοχές.
- Η εξασφάλιση δυνατότητας για δημιουργία κοινωνικών και τεχνικών υποδομών, εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, όπως και εγκαταστάσεων έρευνας και παραγωγής ήπιων και εναλλακτικών πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) και εγκατάστασης ειδικών κτιρίων σε εξωαστικές περιοχές,
- Ρυθμίσεις για την εκτός σχεδίου κατοικία.

Σημειώνουμε ότι δεν υπάρχει στα όρια της περιοχής μελέτης θεσμοθετημένη Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας, παρά την ύπαρξη υψηλού επιπέδου και ποιότητας αγροτικού προϊόντος. Εκτιμούμε ότι πρέπει να προχωρήσει άμεσα από τους αρμόδιους φορείς, ο καθορισμός περιοχών γης υψηλής παραγωγικότητας στα όρια της εν λόγω Δ.Ε., προκειμένου να μπορέσουν να προστατευθούν αναλόγως οι περιοχές αυτές. Είναι προφανές ότι στις περιοχές υψηλής παραγωγικότητας πρέπει να συμπεριληφθούν οι αμπελώνες της Αττικής και του Αγίου Δημητρίου, καθώς από αυτούς παράγεται το ΠΟΠ Κρασί Λήμνου.

Οι προτεινόμενες για την εκτός των περιοχών προς πολεοδόμηση ζώνες ΠΕΠΔ της Δ.Ε. είναι οι ακόλουθες:

4.4.7.1 Δραστηριότητες Α' γενούς:

4.4.7.1.1 Περιοχές Γεωργικής Παραγωγικής Γης (κωδικός ΠΓΠΓ)

Πρόκειται για περιοχές γεωργικής γης, οι οποίες αποτελούν στο μεγαλύτερο μέρος τους τον κάμπο της Αττικής. Ο χαρακτήρας των περιοχών αυτών σήμερα είναι κύρια αγροτικός, με γεωργικές, κτηνοτροφικές και ελάχιστες ως μηδενικές άλλες δραστηριότητες (επαγγελματικές εγκαταστάσεις και κατοικία).

Επιτρεπόμενες χρήσεις και δόμηση:

- Εγκαταστάσεις γεωργικών, κτηνοτροφικών, αλιευτικών και λοιπών αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης είναι αυτοί της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρα 1 και 2 του Π.Δ. 24/31.5.1985 (ΦΕΚ 270/Δ), όπως ισχύουν.

Επιπλέον, για τις κτηνοτροφικές και πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις ορίζεται ελάχιστη απόσταση 100 μ. από τα όρια όλων των οικισμών, εξαιρουμένων των παραδοσιακών και της Κρηνίδας και στην περίπτωση που δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση, ενώ 500 μ. όταν απαιτείται περιβαλλοντική μελέτη ή η χωροθέτηση κείται πλησίον των παραδοσιακών οικισμών. Επιβάλλεται απόσταση 50 μ. από τους άξονες των Επαρχιακών Οδών και για τις δύο περιπτώσεις.

Τέλος, για τις κτηνο - πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις εφαρμόζονται οι όροι και περιορισμοί του Ν.4056/2012 (ΦΕΚ 52/Β/2012).

- Κατοικία:

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης δίνονται από τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρα 1 και 6 του Π.Δ. 24/31-5-1985 (ΦΕΚ 270/Δ) με τον εξής επιπλέον περιορισμό:

Μέγιστη συνολική επιτρεπόμενη δόμηση: 200 τ.μ.

- Βιομηχανικές - βιοτεχνικές εγκαταστάσεις και επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής και μέσης όχλησης, σχετικές με τα τοπικά προϊόντα, την αγροτική και κτηνοτροφική παραγωγή:

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης δίνονται από τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρο 4 του Π.Δ. 24/31-5-1985 (ΦΕΚ 270/Δ), όπως ισχύει. Δεν έχουν εφαρμογή οι κατά παρέκκλιση διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 4 του ίδιου Π.Δ.

- Στις περιοχές, που σημειώνονται με το στοιχείο ΠΓΠΓ ή σε τμήματα τους, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 24 του Ν.1650/86, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν.2742/99 (ΦΕΚ 207Α) περί Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ), του πρωτογενούς τομέα.

- Κτίρια και εγκαταστάσεις αναψυχής - διασκέδασης (εστιατόρια, αναψυκτήρια, εγκαταστάσεις υπαίθριας αναψυχής, λοιπές εγκαταστάσεις αναψυχής), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Π.Δ. 24/5/1985 (ΦΕΚ-270/Δ/31-5-1985).

- Εκπαιδευτήρια - Ευαγή ιδρύματα

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης δίνονται από τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρο 5 του Π.Δ./6.10.1978 (ΦΕΚ 538/Δ), όπως ισχύει.

- Εγκαταστάσεις έρευνας, ερευνητικά κέντρα, ινστιτούτα

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης δίνονται από τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, άρθρο 1 του Π.Δ. 24/31.5.1985 (ΦΕΚ 270/Δ), όπως ισχύει.

- Αγροτουριστικά καταλύματα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Π.Δ. 24/5/1985 (ΦΕΚ-270/Δ/31-5-1985).

- Νεκροταφεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Π.Δ.24/5/1985 (ΦΕΚ-270/Δ/31-5-1985), καθώς και όσα προβλέπονται με τις προϋποθέσεις και τους όρους των:

- ο Α.Ν. 582 της 28/28 Σεπτ. 1968 (ΦΕΚ Α 225): «Περί δημοτικών και κοινοτικών κοιμητηρίων»,

- ο ΥΠΕΧΩΔΕ 31650/Εγκ.23/93: «*Απόσταση οικοδομών από υφιστάμενα κοιμητήρια*»,
 - ο Αριθ. 26882/5769/98 (ΦΕΚ 838/Δ'-Διορθ. Σφαλμ.στο ΦΕΚ 1304/Β'/98): «*Καθορισμός δικαιολογητικών και διαδικασίας για τη μείωση των αποστάσεων των ιδρυομένων ή επεκτεινομένων κοιμητηρίων*»,
 - ο ΥΠ.ΕΣ. & ΚΟΙΝ.ΥΠΗΡ. Α5/1210 ΤΗΣ 19.4/10.5.1978 (ΦΕΚ 424 Β'): «*Περί όρων Ιδρύσεως Κοιμητηρίων*»
- Πρατήρια υγρών καυσίμων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου του άρθρου 1 του 24/5/1985 (ΦΕΚ-270/Δ/31-5-1985).
 - Εγκαταστάσεις ΑΠΕ (εξαιρούνται οι ανεμογεννήτριες) σε απόσταση 1.000 μ. από τους οριοθετημένους οικισμούς και τις προς πολεοδόμηση περιοχές και 500 μ. από το κύριο οδικό δίκτυο, που συνδέει του οικισμούς της Δ.Ε. Αποδεκτή, η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στις οροφές των βιοτεχνικών κτιρίων για την ενεργειακή αυτονομία των μονάδων.
 - Κτίρια και εγκαταστάσεις κοινής ωφέλειας και δίκτυα τεχνικής υποδομής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Π.Δ. 24/5/1985 (ΦΕΚ- 270/Δ/31-5-1985).
 - Αθλητικές εγκαταστάσεις κτιριακού όγκου μικρότερου των 2.000 κ.μ.
Οι όροι και περιορισμοί δόμησης της επιτρεπόμενης χρήσης είναι αυτοί του άρθρου 1 του Π.Δ. 24/31.5.1985 (ΦΕΚ 270/Δ) και του άρθρου 9 του Π.Δ. 6/17.10.78 (ΦΕΚ 538/Δ), όπως ισχύουν.

Όροι δόμησης και αρτιότητας:

- Ισχύουν οι όροι δόμησης του Π.Δ.24.5.1985 (ΦΕΚ-270/Δ/31-5-1985), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σε συνδυασμό με τις ειδικότερες διατάξεις που ισχύουν για τις επιμέρους χρήσεις.

Αρτιότητα: 4 στρ., εφόσον δεν ορίζονται μεγαλύτερα όρια από ειδικές διατάξεις.

Όριο κατάτμησης: 4 στρ. με πρόσωπο σε κοινόχρηστη οδό 25 μ., εφόσον δεν ορίζονται μεγαλύτερα όρια (αρτιότητας-κατάτμησης) από ειδικές διατάξεις.

Αγρόκτημα «ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ»

Το αγρόκτημα «Μητρόπολη» λόγω της θέσης του (στο μέσο της Λήμνου) αποτελούσε ένα «γεωργικό εργοστάσιο» για την περιοχή, όπου απασχολούνταν σε καθημερινή βάση πάνω από είκοσι (20) άτομα στις γεωργικές εργασίες. Για όλες τις γεωργικές δραστηριότητες του αγροκτήματος, αλλά και για την πρωτοπορία του στην ανάπτυξη και βελτίωση της γεωργίας και κτηνοτροφίας του νησιού, το αγρόκτημα «Μητρόπολη», αποτελούσε κατά τη δεκαετία 1950-1960 τον αφανή Γεωργικό Σταθμό της Λήμνου. Σήμερα στο αγρόκτημα οι καλλιέργειες έχουν περιοριστεί, ενώ τα κτίρια και ο περιβάλλον χώρος τους, που παλαιότερα χρησιμοποιούνταν για τις ανάγκες του αγροκτήματος, τώρα παραμένουν ανεκμετάλλευτα.

Ειδικά για την περιοχή του αγροκτήματος της Μητρόπολης, με την τόσο σημαντική γεωργική και κτηνοτροφική ιστορική διαδρομή, προτείνεται να γίνουν οι απαραίτητες εργασίες, προκειμένου ο χώρος να καταστεί επισκέψιμος και να διαμορφωθούν χώροι έκθεσης, όπου οι επιχειρήσεις που παράγουν τοπικά προϊόντα, οι παραγωγοί και οι συνεταιρισμοί θα μπορούν να εκθέτουν τα προϊόντα τους. Η προτεινόμενη παρέμβαση αφορά στις εργασίες επισκευής των υφιστάμενων κτιρίων για τις ανάγκες έκθεσης των τοπικών προϊόντων της νήσου Λήμνου, αλλά και στην διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του αγροκτήματος του Παλλημνιακού

Σχολικού Ταμείου. Τα παλαιά κτίρια προτείνεται να ανακαινιστούν και να διαμορφωθούν κατάλληλα με την τοποθέτηση των απαιτούμενων προθηκών και πάγκων, ενώ είναι απαραίτητο να κατασκευαστούν όλες εκείνες οι υποδομές στον περιβάλλον χώρο για να καλυφθούν οι ανάγκες προσβασιμότητας και εξυπηρέτησης των επισκεπτών - τουριστών.

Αναλυτικότερα, τα έργα και οι εργασίες που θα απαιτηθούν για την υλοποίηση των σημειακών παρεμβάσεων είναι:

- Επισκευή των κτιρίων και διαμόρφωσή τους σε χώρους έκθεσης των τοπικών προϊόντων.
- Διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου με φυτεύσεις διαμορφώσεις πεζοδρομίων - αποκαταστάσεις υπαίθριων χώρων και φωτισμό.
- Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις.
- Βελτίωση του οδικού δικτύου πρόσβασης στο χώρο.
- Δημιουργία των αναγκαίων χώρων στάθμευσης.
- Δημιουργία των απαραίτητων καθιστικών σε κομβικά σημεία, τοποθέτηση του αναγκαίου εξοπλισμού.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις στοχεύουν:

- Στην ανάδειξη και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.
- Στην ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της αγροτικής κληρονομιάς του νησιού.

4.4.7.2 Δραστηριότητες Β' γενούς

Με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ προτείνεται η δυνατότητα θεσμοθέτησης ενδιάμεσου βαθμού οργανωμένης ζώνης-υποδοχέα δραστηριοτήτων Β' γενούς κατ' αρχήν ως περιοχή Π.Ε.Π.Δ. με κωδικό ΥΠΔ. (Υποδοχής Παραγωγικών Δραστηριοτήτων) στην περιοχή βορειοανατολικά του οικισμού Καρπασίου και συγκεκριμένα σε επαφή με την δημοτική οδό και με αγροτική οδό στα βόρεια της ζώνης (ΧΑΡΤΗΣ ΣΜΠΕ 1).

Ο οργανωμένος υποδοχέας με ενδιάμεσο βαθμό οργάνωσης, κατά το άρθρο 6 της αριθμ.11508/09 (ΦΕΚ 151/ΑΑΠ/09) Απόφασης, για την χωροθέτηση βιοτεχνικών, μεταποιητικών και επιχειρηματικών μονάδων χαμηλής και μέσης όχλησης, όπως αυτές κατηγοριοποιούνται με την αριθμ.13727/727 (ΦΕΚ 1087/Β/5-8-03) ΚΥΑ.

Δραστηριότητες μεταποίησης, που όμως συνδέονται με την τοπική παραγωγή, προτείνεται να επιτρέπονται και σε άλλες εξωαστικές ζώνες (π.χ. στις περιοχές Γεωργικής Παραγωγικής Γης).

Η περιοχή αυτή είναι παραγωγική ζώνη εγκατάστασης βιομηχανικών- βιοτεχνικών μονάδων μεταποίησης χαμηλής και μέσης όχλησης (χωρίς περιορισμούς τοπικών προϊόντων, όπως σε άλλες περιοχές της Δ.Ε.), χονδρεμπορίου και επαγγελματικών εργαστηρίων. Είναι περιοχή με ικανοποιητική έκταση (526 στρ.), στην οποία μπορούν άμεσα (με την θεσμοθέτηση του ΣΧΟΟΑΠ) με όρους εκτός σχεδίου και χωρίς άλλη διαδικασία χωροθέτησης, να εγκατασταθούν χαμηλής και μέσης όχλησης μονάδες μεταποίησης, επαγγελματικά εργαστήρια, μονάδες χονδρεμπορίου κλπ.

Επιτρέπονται και ορισμένες γεωργικές εγκαταστάσεις, καθώς το μεγαλύτερο τμήμα της μπορεί για χρόνια να καλλιεργείται. Δεν επιτρέπεται η κατοικία. Ωστόσο επιτρέπεται η συντήρηση των νόμιμα υπαρχόντων κατοικιών.

Επιτρέπονται οικονομικές δραστηριότητες (γραφεία, εμπορικές εκθέσεις) χρήσιμες στην παραγωγική ζώνη, οι οποίες συνήθως κατασκευάζονται σε συνάρτηση με τις μονάδες παραγωγής και τα επαγγελματικά εργαστήρια. Το ίδιο και για βοηθητικές χρήσεις εστίασης, κοινωνικής πρόνοιας, αθλητισμού.

Επιτρεπόμενες χρήσεις Ν.4269/2014 (ΦΕΚ 142Α'/28-06-14) (άρθρα 22 & 25)

1. Γεωργικές αποθήκες, θερμοκήπια, υδατοδεξαμενές,
2. –Βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις χαμηλής και μέσης όχλησης,
3. -Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής και μέσης όχλησης,
4. Γραφεία, τράπεζες, ασφάλειες, κοινωφελείς οργανισμοί,
5. Εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων,
6. Κτήρια-εγκαταστάσεις χονδρικού εμπορίου, αποθήκευσης χαμηλής όχλησης, και διαμετακόμισης,
7. Κτίρια και εγκαταστάσεις μεταφορών, συντήρησης, επισκευής και ελέγχου οχημάτων,
8. Κτίρια, γήπεδα στάθμευσης,
9. Ως τμήμα των παραπάνω εγκαταστάσεων σε ποσοστό έως 30% της κύριας χρήσης 2 έως 7 για την εξυπηρέτηση των εργαζομένων σε αυτές, επιτρέπονται οι χρήσεις:
 - ο Εστιατόρια
 - ο Αναψυκτήρια
 - ο Χώροι συνάθροισης κοινού
 - ο Κτίρια και εγκαταστάσεις περίθαλψης και κοινωνικής πρόνοιας.
 - ο Αθλητικές εγκαταστάσεις κτιριακού όγκου μικρότερου των 2.000 κ.μ.
10. Πρατήρια υγρών καυσίμων, υγραερίου,
11. Εγκαταστάσεις και δίκτυα τεχνικής υποδομής,
12. Πέρα των παραπάνω χρήσεων επιτρέπονται εγκαταστάσεις αναψυχής και διασκέδασης (εστιατόρια, αναψυκτήρια κλπ.) και σε ανεξάρτητα κτίρια.

Περιορισμοί δόμησης

- Το κατώτατο όριο εμβαδού κάτω από το οποίο δεν επιτρέπεται η κατάτμηση στην περιοχή ορίζεται σε έξι (6,0) στρ. με πρόσωπο σε κοινόχρηστη οδό 25 μ., εφόσον δεν ορίζονται μεγαλύτερα όρια από άλλες διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.
- Το κατώτατο όριο αρτιότητας στην περιοχή ορίζεται: - σύμφωνα με την νομοθεσία για την εκτός σχεδίου δόμηση, όπως ισχύει για κάθε επιτρεπόμενη χρήση (ισχύουν οι παρεκκλίσεις αρτιότητας).
- Όροι και περιορισμοί δόμησης των επιτρεπομένων χρήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την εκτός σχεδίου δόμηση και την κάθε χρήση όπως εκάστοτε ισχύει, τις τοπικές διατάξεις, και τις γενικές διατάξεις του παρόντος.
- Για το πρόσωπο του γηπέδου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 1 του Π.Δ.24/5/1985 (ΦΕΚ-270/Δ/31-5-1985), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

Όροι δόμησης και αρτιότητας:

Ισχύουν οι όροι δόμησης του Π.Δ.24.5.1985 (ΦΕΚ 270/Δ/1985), σε συνδυασμό με τις ειδικότερες διατάξεις της υπ' αριθμ.11508/09 (ΦΕΚ- 151/ΑΑΠ/09) Απόφασης.

4.4.7.3 Δραστηριότητες Τουρισμού-Αναψυχής

Οι «ενδογενείς» αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής (τοπικές παραγωγικές δυνατότητες) είναι αρκετά σημαντικές και συνδέονται κυρίως με την πρωτογενή γεωργική-κτηνοτροφική παραγωγή, σε συνδυασμό με ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού. Ως εκ τούτου, προέχει η διαφύλαξη του τουριστικού «κεφαλαίου» (τουριστικοί πόροι της περιοχής), αλλά και η δυνατότητα/κίνητρα για την εγκατάσταση τουριστικών συγκροτημάτων υψηλών προδιαγραφών σε μια ευρεία περιοχή. Στα πλαίσια αυτά, διαμορφώνονται προτάσεις για θέματα τουριστικού ενδιαφέροντος ως εξής:

- Καθορισμός εξωαστικών περιοχών Π.Ε.Π.Δ. με **κωδικό ΤΑ-ν (Τουρισμού- Αναψυχής)** πλησίον του Γοματίου και της περιοχής του Κόλπου του Κότσινου. Στις περιοχές αυτές, επιτρέπονται χρήσεις συμβατές με τουρισμό- αναψυχή και απαγορεύονται οι ασύμβατες.
- Σε συνάρτηση με το παραπάνω, προτάσεις ανάπλασης των πυρήνων των παραδοσιακών οικισμών με παράλληλη υπογειοποίηση των ενεργειακών καταρχήν δικτύων τους.

Αφορά περιοχές εκτός σχεδίου, πλησίον των ακτών.

Στόχος, να προστατευθεί η περιοχή από ασύμβατες χρήσεις (βιοτεχνίες, κτηνοτροφικές μονάδες κλπ.), να ελεγχθεί ο όγκος της δόμησης, ώστε να μην χαθεί το ποιοτικό στοιχείο, να επιτραπούν χρήσεις χαμηλής δόμησης, που θα εξυπηρετήσουν τουρίστες (καταστήματα, τουριστικά γραφεία, αναψυχή, υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις).

Στην περιοχή της Δ.Ε. ορίζονται οι παρακάτω ζώνες ΤΑν:

- *ΤΑ1: Η περιοχή πλησίον του Γοματίου βόρεια από το Κατάλακκο (βλ. ΧΑΡΤΗ ΣΜΠΕ 1).*
- *ΤΑ2: Η περιοχή πλησίον του Κότσινου ανατολικά του οικισμού της Ατσαϊκής (βλ. ΧΑΡΤΗ ΣΜΠΕ 1).*

Επιτρεπόμενες χρήσεις:

1. Τουριστικά καταλύματα και εγκαταστάσεις, ήτοι:
 - ο Ξενοδοχεία -Τουριστικά καταλύματα κάθε είδους,
 - ο Εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής (συνεδριακά κέντρα, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κ.α.),
 - ο Χώροι οργανωμένης κατασκήνωσης,
 - ο Εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης λουομένων,
 - ο Λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις.
2. Κατοικία
3. Κτίρια και εγκαταστάσεις αναψυχής πλην κέντρων διασκέδασης (εστιατόρια, αναψυκτήρια, εγκαταστάσεις υπαίθριας αναψυχής, θαλάσσιου αθλητισμού, λοιπές εγκαταστάσεις αναψυχής) κτιριακού όγκου έως 1.000 κ.μ.
4. Εμπορικά καταστήματα, κτιριακού όγκου έως 1.000 κ.μ.

5. Υπαίθριες αθλητικές και ναυταθλητικές εγκαταστάσεις με βοηθητικά κτίσματα.
6. Ειδικά κτίρια και εγκαταστάσεις κοινωνικής υποδομής.
7. Εγκαταστάσεις και δίκτυα τεχνικής υποδομής, πλην ΕΕΛ, ΧΥΤΑ και σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων.
8. Πρατήρια υγρών καυσίμων.
9. Απαγορεύονται οι υπαίθριες εγκαταστάσεις αποθήκευσης-εμπορίας οικοδομικών υλικών.
10. Απαγορεύονται οι εγκαταστάσεις Α.Π.Ε.

Περιορισμοί δόμησης

- Το κατώτατο όριο εμβαδού κάτω από το οποίο δεν επιτρέπεται η κατάτμηση στην περιοχή ορίζεται σε έξι (6,0) στρ. με πρόσωπο σε κοινόχρηστη οδό 25 μ., εφόσον δεν ορίζονται μεγαλύτερα όρια από άλλες διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.
- Το κατώτατο όριο αρτιότητας της εκτός σχεδίου δόμησης ορίζεται: -σε δέκα (10,0) στρ. χωρίς παρεκκλίσεις, για τα τουριστικά καταλύματα και εγκαταστάσεις, εφόσον δεν ορίζονται μεγαλύτερα όρια από άλλες διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας για την χρήση αυτή, σύμφωνα με την νομοθεσία για την εκτός σχεδίου δόμηση και την κάθε χρήση, όπως ισχύει, για τις λοιπές επιτρεπόμενες χρήσεις.
- Όροι και περιορισμοί δόμησης των επιτρεπομένων χρήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την εκτός σχεδίου δόμηση και την κάθε χρήση, όπως εκάστοτε ισχύει, τις τοπικές διατάξεις, τις γενικές διατάξεις του παρόντος και τους κάτωθι περιορισμούς:
 - ο Απαγορεύεται για τις χρήσεις Κατοικία, Κτίρια και εγκαταστάσεις αναψυχής, Εμπορικά καταστήματα, η ανέγερση περισσότερων του ενός κτιρίων εντός του γηπέδου και κτιριακός όγκος άνω των 1.000 κ.μ.
- Στις περιοχές αυτές, είναι δυνατή η οργανωμένη οικιστική ανάπτυξη με ιδιωτικές πολεοδομήσεις, ή με οικοδομικούς συνεταιρισμούς, ή με προγράμματα οργανωμένης εργατικής και κοινωνικής κατοικίας, στο πλαίσιο των διαδικασιών του Ν.2508/97 ως Περιοχές Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδομικής δραστηριότητας (ΠΕΡΠΟ), σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και με τους παρακάτω περιορισμούς:
 - ο Ο Συντελεστής Δόμησης εφ' ολοκλήρου της έκτασης του γηπέδου της ΠΕΡΠΟ, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του 0,15.
 - ο Οι επιτρεπόμενες χρήσεις στην έκταση της ΠΕΡΠΟ είναι οι ως άνω επιτρεπόμενες στην ζώνη.
 - ο Οι περιοχές, που θα πολεοδομηθούν ως ΠΕΡΠΟ δεν μπορούν να ξεπεράσουν συνολικά τα 600 στρ. γης και στις δύο (2) ζώνες Τουρισμού-Αναψυχής της Δ.Ε.
 - ο Οι λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης των περιοχών ΠΕΡΠΟ καθορίζονται με την μελέτη και το διάταγμα πολεοδόμησης τους.

Σημειώνεται ότι κάποιες από τις προτεινόμενες περιοχές Τουρισμού - Αναψυχής ανήκουν παράλληλα σε περιοχές Αρχαιολογικών χώρων (ΑΧ4 & ΑΧ2). Πριν από οποιαδήποτε εφαρμογή των παραπάνω χρήσεων επιβάλλεται έλεγχος των δεσμεύσεων, που ορίζονται από τον Ν.3028/2002 και θετική γνωμοδότηση των αρμόδιων αρχαιολογικών υπηρεσιών.

4.4.8 Ιδιαίτερες χρήσεις

Οι ιδιαίτερες χρήσεις είναι μικρής έκτασης περιοχές με εξειδικευμένες χρήσεις ή καθεστώτα, διαφορετικές από την ζώνη που τις περιβάλλει.

Ειδικότερα:

4.4.8.1 Νεκροταφεία

Δεν υφίσταται λόγος δημιουργίας ενιαίου Καλλικρατικού νεκροταφείου. Σε όλους τους οικισμούς υπάρχουν παραδοσιακά νεκροταφεία εντός ορίων ή πολύ πλησίον αυτών με σχετικά λίγες όμως ταφές. Ως γενική κατεύθυνση, δίδεται η απομάκρυνση των εντός ορίων οικισμών χώρων νεκροταφείων πέραν των 250 μ. από τα όρια, και συμβολικά αυτά σημειώνονται σε ενδεικτικές θέσεις στην περιοχή της γεωργικής γης ή στην περιοχή τοπίου της Δ.Ε. Τα εντός ορίων οικισμών νεκροταφεία χαρακτηρίζονται ως μνημειακό πράσινο. Σε κάθε περίπτωση, τα υφιστάμενα κοιμητήρια σε όλους τους οικισμούς της Δ.Ε., σύμφωνα με τις γενικές και μεταβατικές διατάξεις, μπορούν να συνεχίσουν να λειτουργούν και να εκσυγχρονίζονται στις σημερινές θέσεις τους μέχρι να καταστεί αναγκαία η απομάκρυνση τους, λόγω π.χ. ανάγκης πολεοδομήσεων των αντίστοιχων οικισμών.

4.4.8.2 Στρατιωτικές εγκαταστάσεις

Διάσπαρτα σε διάφορες περιοχές της Δ.Ε. υπάρχουν στρατιωτικές εγκαταστάσεις. Στους χάρτες της μελέτης σημειώνονται οι γνωστές εγκαταστάσεις ως ιδιαίτερες χρήσεις χώρων στρατοπέδων. Οι περιοχές των στρατιωτικών εγκαταστάσεων έχουν ίδιον καθεστώς και εξαιρούνται των ρυθμίσεων του ΣΧΟΟΑΠ (βλέπε Γενικές Διατάξεις).

Σε περίπτωση, που κάποιες τέτοιες εγκαταστάσεις μελλοντικά απενεργοποιηθούν - κλείσουν, δίνεται η δυνατότητα στο Δήμο Λήμνου (εφόσον αποσαφηνιστεί και το ιδιοκτησιακό καθεστώς) να αναπτύξει κοινόχρηστες και κοινωφελής εγκαταστάσεις (π.χ. «μητροπολιτικό» πάρκο, εγκαταστάσεις περιθάλψης, πρόνοιας, διοίκησης, πολιτισμού, εκπαίδευσης κλπ.) μέσω διαδικασιών έγκρισης τοπικού ρυμοτομικού σχεδίου.

4.4.8.3 Λατομικές ζώνες.

Επιτρέπεται η λατομική και εξορυκτική δραστηριότητα, μετά από ειδική οριοθέτηση και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τη σχετική νομοθεσία. Για τις δραστηριότητες αυτές, θα πρέπει να προβλέπονται αυστηροί περιβαλλοντικοί όροι και να ελέγχεται η αποκατάσταση του τοπίου, σύμφωνα με τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους. Οι καθορισμένες βάσει της νομοθεσίας λατομικές ζώνες εξακολουθούν να διέπονται από το ισχύον εκάστοτε εθνικό νομοθετικό πλαίσιο και τους ειδικότερους όρους λειτουργίας τους.

Σε ζώνη 500 μ. περίξ των υφισταμένων εγκεκριμένων λατομικών ζωνών, επιτρέπεται η χωροθέτηση και μονάδων μέσης όχλησης συναφών με τη λατομική δραστηριότητα.

Επιπρόσθετα, επιβάλλεται διαμόρφωση του χώρου των λατομείων περιμετρικά, με κατάλληλες δενδροφυτεύσεις (π.χ. κωνοφόρα θαμνώδη φυτά κλπ.), ώστε να μειωθεί στο ελάχιστο η οπτική ρύπανση που προκαλείται, καθώς και η εκπόνηση μελέτης αποκατάστασης του χώρου για μετά το πέρας λειτουργίας του.

Ειδικά για την περιοχή του λατομείου, νότια του οικισμού του Αγ. Δημητρίου επιτρέπεται η χωροθέτηση Σταθμού Μεταφόρτωσης Ανακυκλώσιμων Υλικών ή/και η δημιουργία Πράσινου Σημείου ή/και Χώρου Εναλλακτικής Διαχείρισης και Αποθήκευσης Αποβλήτων κ.α..

4.4.8.4 Περιοχή Αερολιμένα Ήφαιστος

Οι αερομεταφορές της Λήμνου πραγματοποιούνται μέσω του αερολιμένα «Ήφαιστος», ο οποίος βρίσκεται πλησίον του Βάρους επί της Επαρχιακής Οδού Μύρινας - Μούδρου. Η περιοχή του Αερολιμένα (στρατιωτική περιοχή) έχει ίδιον καθεστώς, διέπεται από τους ειδικούς όρους ίδρυσης και λειτουργίας του, την Εθνική Νομοθεσία περί αερολιμένων και εξαιρείται των ρυθμίσεων του παρόντος ΣΧΟΟΑΠ. (βλέπε Γενικές Διατάξεις).

4.4.9 Γενικές & Μεταβατικές Διατάξεις

Σε όλες τις εξωαστικές ζώνες και περιοχές, καθώς και για ορισμένα ειδικά θέματα των αστικών περιοχών, προτείνεται να ισχύουν οι παρακάτω γενικές και μεταβατικές διατάξεις:

4.4.9.1 Γενικές Διατάξεις

Ισχύς της περιβαλλοντικής νομοθεσίας

- Για έργα και δραστηριότητες των οποίων η ίδρυση και λειτουργία, υπόκειται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση, εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Περιοχές προστασίας

- Ο δασικός ή μη χαρακτήρας των εκτάσεων (τόσο στις προς επέκταση μη οριοθετημένες περιοχές, όσο και στον εξωαστικό χώρο) θα εξετάζεται κατά περίπτωση από τις αρμόδιες Δασικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τη διαδικασία του αρ. 14 του Ν.998/79, μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία σύνταξης των δασικών χαρτών (σύμφωνα με το Ν.2664/98). Τυχόν υφιστάμενοι, εντός των προβλεπομένων προς πολεοδόμηση περιοχών επέκτασης δασικοί θύλακες, μένουν εκτός σχεδίου και προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία.
- Στις κηρυγμένες αναδασωτέες εκτάσεις (εφόσον υπάρχουν), καθώς και σε αυτές που πρόκειται να καθοριστούν δεν επιτρέπεται καμία δραστηριότητα, εκτός των μεγάλων δημόσιων έργων και έργων υποδομής των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 58 του Ν.998/1979.
- Καθεστώς απόλυτης προστασίας προτείνεται στην μικρή δασική έκταση (μοναδική στην ευρύτερη περιοχή), που βρίσκεται βορειοδυτικά του οικισμού του Αγ. Δημητρίου.
- Ο καθορισμός και η τροποποίηση ορίων αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και των ζωνών προστασίας τους, ιστορικών τόπων, περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων, ορίων ρεμάτων και περιοχών προστασίας της φύσης (αρ. 18 Ν.1650/1986), ρυθμίζεται από τις κείμενες διατάξεις, όπως εκάστοτε ισχύουν, οι οποίες και κατισχύουν των διατάξεων της παρούσας (με την προϋπόθεση ότι οι προβλεπόμενοι όροι, περιορισμοί και ρυθμίσεις είναι δυσμενέστερες της παρούσας).
- Για οποιαδήποτε επέμβαση σε χώρους ή μνημεία προστατευόμενα από το ΥΠ.ΠΟ. απαιτείται η έγκριση των αρμόδιων οργάνων του ΥΠ.ΠΟ.

Αποστάσεις από ρέματα

- Για την ανέγερση κτιρίων οιασδήποτε χρήσης, επιβάλλεται ελάχιστη απόσταση 20,0 μ. από την οχθογραμμή των ρεμάτων σε όλες τις εξωαστικές περιοχές της Δ.Ε., μέχρι την οριοθέτησή τους, κατά την κείμενη νομοθεσία. Μετά την οριοθέτησή τους, ισχύουν οι ελάχιστες αποστάσεις, που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Η με την

παραπάνω απόσταση των 20 μ., ή με την οριοθέτηση των ρεμάτων προκύπτουσα ζώνη, θεωρείται περιοχή απόλυτης προστασίας στην οποία απαγορεύεται κάθε δόμηση, με εξαίρεση έργα προστατευτικής και περιβαλλοντικής διευθέτησης, τα απολύτως απαραίτητα έργα υποδομής οργανισμών κοινής ωφέλειας, τις κατασκευές, που προβλέπονται από το άρθρο 19 του Ν.1577/85 (ΓΟΚ) ή τα αντίστοιχα βάση του ΝΟΚ 2012 και δημόσια έργα, που διέρχονται κάθετα στον άξονα των ρεμάτων.

- Απαγορεύεται η ρίψη στα ρέματα σκουπιδιών, μπαζών και αποβλήτων.
- Τα ρέματα που διέρχονται από τις προς πολεοδόμηση περιοχές, πρέπει να οριοθετηθούν πριν την πολεοδόμηση των περιοχών και κατά κανόνα να παραμείνουν ως ανοικτές διατομές. Εξαιρούνται, τα ρέματα ή τμήματα ρεμάτων που έχουν διαμορφωθεί ήδη σε κλειστούς αγωγούς ή εκείνα όπου για λόγους τεχνικών αναγκαιοτήτων προτείνεται διευθέτησή τους με τεχνικό έργο.

Ρυθμίσεις για δίκτυα, τεχνικές & εθνικές υποδομές

- Η κατασκευή δικτύων και εγκαταστάσεων Τεχνικής και Μεταφορικής Υποδομής και Κοινής Ωφέλειας (δικτύων και τεχνικών έργων οδοποιίας, ενέργειας, φυσικού αερίου, τηλεπικοινωνιών, ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης, κλπ.), ταμιευτήρων, φραγμάτων, αντιπλημμυρικών έργων και έργων διαμόρφωσης της κοίτης των ρεμάτων, καθώς και εγκαταστάσεων έρευνας, (ερευνητικά κέντρα, ινστιτούτα, μετεωρολογικοί, γεωδυναμικοί και συναφείς σταθμοί και εγκαταστάσεις λήψης δεδομένων κ.α.), εφόσον δε προβλέπονται με το παρόν ή είναι αδύνατο να κατασκευαστούν στις ενδεικνυόμενες θέσεις, επιτρέπονται σε όλες τις περιοχές, με τήρηση των διατάξεων της περιβαλλοντικής και της λοιπής κείμενης νομοθεσίας, όπως ισχύει για κάθε έργο.
- Σε όλες τις περιοχές εκτός Π.Φ.Σ, Α.Χ., Π.Τ. και Τ-Α, είναι δυνατή η χωροθέτηση εγκαταστάσεων βιολογικού καθαρισμού των οικισμών (Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων), μετά από έγκριση της περιβαλλοντικής αδειοδότησής τους, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- Γραμμές μεταφοράς ενέργειας 150KV και 400KV. Σε όλες τις εκτός σχεδίου περιοχές απαγορεύεται κάθε δόμηση σε ζώνη 25 μέτρων εκατέρωθεν του άξονα κάθε γραμμής και των πυλώνων, με την προϋπόθεση ότι δεν απαιτείται μεγαλύτερη απόσταση από τυχόν εγκριθέντες περιβαλλοντικούς όρους και την κείμενη νομοθεσία.
- Σε όλες τις περιοχές εκτός ζωνών ΑΧ επιτρέπεται η εγκατάσταση αντλητικών εγκαταστάσεων, φρεάτων, υδατοδεξαμενών, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Π.Δ. 24-5-85 (ΦΕΚ 270/Δ/85) και την κείμενη νομοθεσία. Στις περιοχές ΑΧ επιτρέπεται μετά από άδεια της αρμόδιας Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.
- Σε όλες τις περιοχές εκτός ζωνών ΑΧ, ΠΦΣ και ΠΤ επιτρέπονται οι χρήσεις: κτίρια, γήπεδα στάθμευσης, εγκαταστάσεις μέσων μαζικής μεταφοράς, τηρουμένων των οικείων διατάξεων την κείμενης νομοθεσίας. Απλά γήπεδα στάθμευσης χωρίς κτιριακές εγκαταστάσεις επιτρέπονται και στις ως άνω ζώνες.
- Σε όλες τις περιοχές εκτός ζωνών ΑΧ και ΠΦΣ, επιτρέπεται η χωροθέτηση κοιμητηρίων τηρουμένων των διατάξεων που ισχύουν σε ότι αφορά την ίδρυση κοιμητηρίων και μετά από σχετική περιβαλλοντική αδειοδότηση.

- Σε όλες τις περιοχές εκτός ζωνών ΑΧ, ΠΦΣ, ΠΤ, και ζωνών τουριστικού ενδιαφέροντος (όπως Τ-Α,) είναι δυνατή η χωροθέτηση εγκαταστάσεων που διέρχονται κάθετα στον άξονα των ρεμάτων.
- Απαγορεύεται η ρίψη στα ρέματα σκουπιδιών, μπαζών και αποβλήτων.
- Τα ρέματα που διέρχονται από τις προς πολεοδόμηση περιοχές, πρέπει να οριοθετηθούν πριν την πολεοδόμηση των περιοχών και κατά κανόνα να παραμείνουν ως ανοικτές διατομές. Εξαιρούνται τα ρέματα ή τμήματα ρεμάτων που έχουν διαμορφωθεί ήδη σε κλειστούς αγωγούς ή εκείνα όπου για λόγους τεχνικών αναγκαιοτήτων προτείνεται διευθέτησή τους με τεχνικό έργο.
- Σε όλες τις περιοχές εκτός ζωνών ΑΧ, ΠΦΣ, ΠΤ, και ζωνών τουριστικού ενδιαφέροντος (όπως Τ-Α,) είναι δυνατή η χωροθέτηση εγκαταστάσεων ασφαλάτωσης, αποθήκευσης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία όπως ισχύει.
- Σε όσες περιοχές αναφέρεται ότι επιτρέπεται η (εξωαστική) ανέγερση ειδικών κτιρίων και κτιρίων και εγκαταστάσεων κοινωνικού εξοπλισμού (διοίκησης, εκπαίδευσης, υγείας, πρόνοιας, πολιτισμού, κ.α.) αυτή γίνεται μετά από απόφαση του αρμόδιου οργάνου που εκδίδεται μετά από γνώμη του ΟΤΑ και αντίστοιχη γνωμοδότηση του ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α του νομού, και σύμφωνα: α) με τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης όπως εκάστοτε ισχύει για κάθε είδος κτιρίου ή εγκατάστασης ή/και β) με Τοπικά Ρυμοτομικά Σχέδια και ειδικούς όρους δόμησης κατά την εκάστοτε ισχύουσα διαδικασία.

Αποστάσεις από οδικούς άξονες

- Επιβάλλεται ελάχιστη απόσταση για την ανέγερση κτηρίων οιασδήποτε χρήσης σε περιοχές εκτός εγκεκριμένου σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών τα 8,0 μ. από τον άξονα των οδών οιασδήποτε διαβάθμισης σε όλες τις περιοχές της Δ.Ε. Επιβάλλεται ελάχιστη απόσταση για την τοποθέτηση περιφράξεων αγροτεμαχίων σε περιοχές εκτός εγκεκριμένου σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών τα 4,0 μ. από το άκρο των οδών του επαρχιακού δικτύου και 2,0 μ. από το άκρο των οδών δημοτικού και αγροτικού δικτύου. Σε περίπτωση, που από την εφαρμογή των διατάξεων περί εκτός σχεδίου δόμησης, ή την ασφάλεια της υπεραστικής συγκοινωνίας, την τοπική νομοθεσία ή άλλων διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας προκύπτουν μεγαλύτερες αποστάσεις κτιρίων, εγκαταστάσεων ή περιφράξεων από τον άξονα ή το όριο της οδού εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτές.

Πρατήρια υγρών καυσίμων & υγραερίου.

- Σε όλες τις περιοχές εκτός ζωνών ΠΤ, ΑΧ και ΠΦΣ, επιτρέπεται η εγκατάσταση πρατηρίων υγρών καυσίμων ή υγραερίου, κατά μήκος των οδών του επαρχιακού και δημοτικού δικτύου, τηρουμένων των γενικών και ειδικών διατάξεων της εκτός σχεδίου δόμησης και της εκάστοτε ισχύουσας για την χρήση νομοθεσίας.

Περιοχές με ίδιο νομικό καθεστώς

- Οι περιοχές με ίδιο νομικό καθεστώς (όπως εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την εθνική άμυνα, χώροι αερολιμένων κλπ.) εξαιρούνται των προτεινομένων στην παρούσα Απόφαση ρυθμίσεων, η εγκατάσταση και η επέκτασή τους, οι χρήσεις και, η δόμησή τους επιτρέπονται σύμφωνα με το ίδιο νομικό καθεστώς τους ή τις ειδικές για κάθε χώρο διατάξεις της νομοθεσίας, όπως εκάστοτε ισχύουν. Επίσης, εξαιρούνται των ρυθμίσεων της παρούσας έργα εθνικής σημασίας, μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, Νόμο,

καθώς επίσης έργα και επεμβάσεις λόγω έκτακτης ανάγκης (σεισμών, κατολισθήσεων, πλημμύρων, θεομηνιών κλπ.).

- Σε όλες τις περιοχές ΠΕΠ και ΠΕΠΔ επιτρέπονται στρατιωτικές εγκαταστάσεις, τηρουμένων των κατά το νόμο αποστάσεων οικισμών ή σε επαφή δύναται να συνεχίσουν τη λειτουργία τους για όσο απαιτείται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- Οι περιοχές (ενδεχομένως) που έχουν εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια (Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί, ιδιωτικές πολεοδομήσεις, τοπικά ρυμοτομικά) και οι οποίες τυχόν δεν απεικονίζονται λόγω κλίμακας κλπ., στα πλαίσια του παρόντος ΣΧΟΟΑΠ, διατηρούν τις θεσμοθετημένες χρήσεις και τους όρους και περιορισμούς δόμησής τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις αποφάσεις έγκρισής τους.

Ρυθμίσεις για οχλούσες χρήσεις

- Γεωργο-κτηνοτροφικές, γεωργο-πηνοτροφικές, υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, σφαγεία, βιομηχανικές-βιοτεχνικές εγκαταστάσεις (εκτός ζώνης ΒΙΟΠΑ) και λοιπές οχλούσες εγκαταστάσεις, δεν επιτρέπονται σε αποστάσεις μικρότερες των οριζόμενων από την ισχύουσα νομοθεσία από ασύμβατες προς αυτές χρήσεις, και πάντως όχι μικρότερες των 500 μ. από όρια οικισμών, εφόσον δεν ορίζονται μεγαλύτερες από την ισχύουσα νομοθεσία.

Ρυθμίσεις για την προστασία του παράκτιου χώρου:

- Στον παράκτιο χώρο επιβάλλονται οι παρακάτω δεσμεύσεις στην δόμηση:

Σε απόσταση μικρότερη ή ίση των 30 μ. από την οριογραμμή του αιγιαλού και μέχρι τον καθορισμό του σε απόσταση μικρότερη ή ίση των 100 μ. από την ακτογραμμή, απαγορεύεται η δόμηση. Στην ζώνη αυτή, επιτρέπονται μη μόνιμες κατασκευές (κιάσκια, πέργκολες, και άλλες κατασκευές), με υλικά φιλικά προς το περιβάλλον, για εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης των λουομένων, ημιυπαίθρια αναψυκτήρια μέγιστης επιφάνειας έως 30,0 τ.μ., προσωρινές λιμενικές και αλιευτικές εγκαταστάσεις, προσωρινές ναυταθλητικές εγκαταστάσεις.

Στην ζώνη μεταξύ 30-100 μέτρων από την οριογραμμή του αιγιαλού, και μέχρι τον καθορισμό του στην ζώνη μεταξύ των 100-120 μ., σε όλες τις εξωαστικές περιοχές, κατασκευάζονται κτίσματα επιτρεπόμενων χρήσεων υπό τους επιτρεπόμενους σε κάθε ζώνη όρους και:

1. Κατώτατο όριο αρτιότητας τέσσερα (4,0) στρ. εφόσον δεν ισχύουν χαμηλότερα όρια στην ζώνη.
2. Μέγιστη καλυπτόμενη επιφάνεια εκατόν είκοσι (120,0) τ.μ.
3. Μέγιστη επιφάνεια δόμησης εκατόν είκοσι (120,0) τ.μ.
4. Μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός ορόφων ένας (1) με μέγιστο ύψος 4,5 μέτρα.
5. Μέγιστος αριθμός κατοικιών μία ανά γήπεδο.
6. Απαγορεύεται η ανέγερση περισσοτέρων του ενός κτιρίου εντός του γηπέδου.

Οι παραπάνω διατάξεις δεν έχουν εφαρμογή:

- ο Σε περιοχές πολεοδομημένες ή προς πολεοδόμηση.

- ο Για την ανέγερση ειδικών κτιρίων, εγκαταστάσεων και υποδομών του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τα οποία εκ της φύσης τους πρέπει να εγκαθίστανται επί παραλιακών χώρων, όπως, κτίρια και εγκαταστάσεις πολιτιστικής προβολής και ανάδειξης παραλιών, αρχαιολογικών χώρων, καθώς και πάσης φύσεως έργων του δημοσίου και λιμενικών ταμείων, μετά από περιβαλλοντική αδειοδότηση και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Ρυθμίσεις για το οδικό δίκτυο:

- Εκτός των περιοχών πολεοδόμησης, απαγορεύεται η δημιουργία νέων οδικών αξόνων κίνησης τροχοφόρων. Των διατάξεων αυτών, εξαιρούνται οι υφιστάμενοι οδοί που μπορούν να συντηρούνται και να αναβαθμίζονται.

Περιορισμοί για κατασκευές και κτίρια σε όλες τις περιοχές

- Εφόσον στα προηγούμενα άρθρα δεν ορίζεται διαφορετικά, ισχύουν οι γενικές διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, του άρθρου 1 του Π.Δ. 24/31-5-85 (ΦΕΚ 270/Δ), καθώς και οι διατάξεις του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού (ΝΟΚ) και λοιπών διατάξεων της νομοθεσίας που αφορούν την δόμηση, όπως εκάστοτε ισχύουν. Στις περιπτώσεις, όπου γίνεται ρητή αναφορά στην εφαρμογή συγκεκριμένων άρθρων της εκτός σχεδίου δόμησης, αυτά εφαρμόζονται όπως εκάστοτε ισχύουν.
- Για την εγκατάσταση φωτεινών και διαφημιστικών πινακίδων εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας, όπως εκάστοτε ισχύουν.
- Επιπρόσθετα, απαγορεύεται η τοποθέτηση φωτεινών ή διαφημιστικών πινακίδων επί της οροφής των κτιρίων.
- Ειδικότεροι μορφολογικοί περιορισμοί, που έχουν θεσμοθετηθεί κατά περιοχές ή οικισμούς εξακολουθούν να ισχύουν. Εφόσον αναφέρονται στο ίδιο αντικείμενο ισχύει η αυστηρότερη διάταξη. Με διατάγματα πολεοδόμησης μπορούν να θεσμοθετηθούν αυστηρότεροι περιορισμοί.

Ρυθμίσεις για την κατάτμηση και αρτιότητα των γηπέδων

- Οι υφιστάμενες από την νομοθεσία ρυθμίσεις για την κατάτμηση και αρτιότητα των γηπέδων εξακολουθούν να ισχύουν με την επιφύλαξη αυστηρότερων όρων, που τίθενται για κάθε ζώνη με την παρούσα.
- Οι ιδιοκτησίες, που εμπίπτουν σε περισσότερες της μιας ζώνες, δομούνται σύμφωνα με τις διατάξεις εκείνης εκ των ζωνών αυτών, στην οποία εμπίπτει το μεγαλύτερο τμήμα της ιδιοκτησίας και το κτίσμα κατασκευάζεται στο τμήμα του γηπέδου, που εμπίπτει στη ζώνη αυτή. Σε περίπτωση, που το τμήμα αυτό δεν έχει την προβλεπόμενη από τη ζώνη και για την αιτούμενη χρήση αρτιότητα, θεωρείται ότι εντός της ζώνης αυτής περιλαμβάνεται τμήμα της ιδιοκτησίας μεγέθους, που αντιστοιχεί: α) στην κατά κανόνα αρτιότητα, στην περίπτωση, που η ιδιοκτησία στο σύνολό της είναι κατά κανόνα άρτια, β) στην κατά παρέκκλιση αρτιότητα κατά χρήση και περιοχή, στην περίπτωση που το οικόπεδο είναι κατά παρέκκλιση άρτιο.

Διατάξεις μέχρι την πολεοδόμηση επέκτασης

- Στην περιοχή επέκτασης του Αγ. Δημητρίου, μέχρι την πολεοδόμηση της ισχύουν οι επιτρεπόμενες χρήσεις της μελλοντικής περιοχής επέκτασης, όπως ορίζονται από το αρθ.16 Ν.4269/2014 (ΦΕΚ 142/Α'/28-06-2014), όπως ισχύει.

- Στις περιοχές προς πολεοδόμηση και μέχρι την έγκριση των Πολεοδομικών Μελετών, δεν επιτρέπεται τα κτίρια να τοποθετούνται εντός του πλάτους των ιδεατών επεκτάσεων των εγκεκριμένων οδών των παρακείμενων οικισμών.

4.4.9.2 Μεταβατικές διατάξεις

Ρυθμίσεις για υφιστάμενα κτίσματα και άδειες:

- Νομίμως υφιστάμενα κτίρια και εγκαταστάσεις βιοτεχνίας-βιομηχανίας, επαγγελματικών εγκαταστάσεων και αποθηκών κατά την ημέρα δημοσίευσης της απόφασης έγκρισης του ΣΧΟΟΑΠ, σε περιοχές, όπου δεν επιτρέπεται η χρήση από τις διατάξεις της παρούσας, μπορούν να λειτουργούν και εκσυγχρονίζονται εντός των ορίων του γηπέδου επί του οποίου έχουν ανεγερθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 84/84 (Α' 33), του από 31.3.1987 Π.Δ. (Δ/303) και της λοιπής εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας. Για τις μονάδες που βρίσκονται σε περιοχές με στοιχείο Π.Φ.Σ. και ΑΧ δεν επιτρέπεται ο εκσυγχρονισμός, όταν αυτός συνεπάγεται και αύξηση του κτιριακού όγκου ή επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων ή ανέγερση νέων.
- Νομίμως υφιστάμενες εγκαταστάσεις και κτίσματα νεκροταφείων εντός ή εκτός οικισμών, των οποίων η χρήση δεν επιτρέπεται από τις διατάξεις της παρούσας, μπορούν να συντηρούνται και να εκσυγχρονίζονται.
- Νομίμως υφιστάμενα λοιπά κτίρια και εγκαταστάσεις, που η χρήση τους δεν επιτρέπεται από τις διατάξεις της παρούσας, δύναται να διατηρήσουν την υφιστάμενη χρήση στο γήπεδο επί του οποίου έχουν ανεγερθεί. Για τα κτίρια αυτά, επιτρέπεται η ανανέωση άδειας λειτουργίας τους, οι επισκευές για λόγους χρήσεως και υγιεινής, και ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση των εγκαταστάσεων τους εντός του γηπέδου τους, μετά την επιβολή περιβαλλοντικών όρων εφόσον προβλέπονται τέτοιοι από την ισχύουσα νομοθεσία.
- Επιτρέπεται ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση των νομίμως υφισταμένων εγκαταστάσεων και κτισμάτων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας (ΔΕΗ, ΟΤΕ, κλπ) ή Εταιρειών που τους έχουν διαδεχθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των από 6.10.1978 (Δ'/538) και από 24.5.1985 (Δ'/270) Π.Δ/των, όπως ισχύουν.
- Επιτρέπεται ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση των νομίμως υφισταμένων τουριστικών εγκαταστάσεων, έστω και αν η χρήση τους δεν προβλέπεται για την περιοχή, με δυνατότητα αύξησης του κτιριακού τους όγκου, εφόσον αυτή δεν συνεπάγεται αύξηση της δυναμικότητάς τους.
- Στις εντός και εκτός σχεδίου περιοχές της Δημοτικής Ενότητας, οικοδομικές άδειες που έχουν εκδοθεί με τις προγενέστερα ισχύουσες διατάξεις ή έχει υποβληθεί στην αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία πλήρης φάκελος με τα απαραίτητα για την έκδοση οικοδομικής άδειας στοιχεία μέχρι τη δημοσίευση της απόφασης έγκρισης του ΣΧΟΟΑΠ, εκτελούνται όπως εκδόθηκαν ή εκδίδονται βάσει των υποβληθέντων στοιχείων σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ΝΟΚ 2012, όπως ισχύει. Ομοίως, υλοποιούνται έργα ή δραστηριότητες για τα οποία έχουν εγκριθεί περιβαλλοντικοί όροι, έστω και αν έρχονται σε αντίθεση με την παρούσα.

4.5 ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Σημαντικές εγκαταστάσεις και δίκτυα Τεχνικής και Κοινωνικής Υποδομής χωροθετούνται στην εξωαστική περιοχή της Δ.Ε. (ΧΑΡΤΗΣ ΣΜΠΕ 1), όπως:

- Υπάρχουσες και νέες Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (Ε.Ε.Λ.-Βιολογικού καθαρισμού) των οικισμών της Δ.Ε. (προβλεπόμενοι σε Δάφνη και Αγ. Δημήτριο) και αναβάθμιση υφισταμένων εγκαταστάσεων Αττικής – Καρπασίου, ώστε να δεχθούν και λύματα του Βάρους και του Προπουλίου.
- Προτείνονται ρυθμίσεις, ώστε να είναι αποδεκτές στις περισσότερες εξωαστικές ζώνες της Δ.Ε. εγκαταστάσεις Κοινής Ωφέλειας (ορισμένες από τις οποίες δεν είναι σε θέση να προγραμματισθούν λειτουργικά και χωρικά σήμερα), ώστε να είναι δυνατή η εγκατάσταση τους σε δημόσια/ δημοτικά γήπεδα. Εκτιμάται ότι δεν θα υπάρξουν παρά ελάχιστες τέτοιες εγκαταστάσεις (2-3) και ως εκ τούτου η αποδοχή τους δεν θα δημιουργήσει πρόβλημα σε άλλες προστατευόμενες χρήσεις (π.χ. γεωργική γη).
- Χωροθέτηση πάρκου Α.Π.Ε.

4.5.1 Μεταφορικά δίκτυα και Υποδομές.

4.5.1.1 Οδικά δίκτυα

Τα κύρια προβλήματα της περιοχής στον τομέα των δικτύων εντοπίζονται:

- στην ασφαλτόστρωση των υπαρχόντων (τοπικών) χωμάτινων δρόμων, κυρίως αυτών που εξυπηρετούν τη μετακίνηση εντός των οικισμών, αλλά και αυτών που οδηγούν σε σημαντικές παραλίες και αρχαιολογικούς χώρους, τη βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών, την συντήρηση, ενίσχυση (κατασκευή τεχνικών) και καλύτερη αξιοποίηση των αγροτικών δρόμων.
- στην δημιουργία κάθετων συνδέσεων για το τμήμα Αγ. Δημήτριος - Αγκαριώνες και Αγ. Δημήτριος - Αττική.
- στην εξυπηρέτηση της διακίνησης του παραθεριστικού-τουριστικού πληθυσμού με την δημιουργία χώρων στάθμευσης-ελιγμών οχημάτων κλπ. εξυπηρετήσεων στις αξιόλογες παραλιακές ζώνες.

Στη συνέχεια παρατίθεται η προτεινόμενη ιεράρχηση του δικτύου:

- *Δευτερεύουσες Αρτηρίες*: Ως Δευτερεύουσα Αρτηρία καθορίζεται: η Επαρχιακή οδός Μύρινας – Μούδρου, που διέρχεται εντός των ορίων της Δ.Ε.
- *Συλλεκτήριες*: Το δίκτυο περιλαμβάνει οδούς διπλής κατεύθυνσης με έναν κλάδο ανά κατεύθυνση. Το δίκτυο αποτελείται από τις υφιστάμενες δημοτικές οδούς: που συνδέουν τους οικισμούς της Δ.Ε. μεταξύ τους. Για το οδικό δίκτυο, προτείνεται η αναβάθμιση του με έργα που αφορούν κυρίως την βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του, την συντήρηση και την απαγωγή των ομβρίων υδάτων, καθώς και την ασφαλτόστρωση των υπαρχόντων τοπικών οδών, που οδηγούν σε σημαντικές παραλίες και αρχαιολογικούς χώρους. Επίσης, προτείνεται η παράκαμψη του οικισμού του Αγ. Δημήτριου, δεδομένου ότι μέχρι σήμερα διασχίζεται από την Επ. Ο. Μύρινας-Μούδρου.
- *Δίκτυο ποδηλατοδρόμων*: Προτείνεται η δημιουργία εξωαστικού ποδηλατοδρόμου παράλληλα με τις υφιστάμενες οδούς κατά τη διαδρομή Βάρος - Αττική - Κρηνίδα - Δάφνη - Κατάλακκο- Αμμοθίνες - Γομάτι. Επίσης, η διαδρομή Κατάλακκο - Σάρδες, η διαδρομή

Αττική-Προπούλι-Φαρακλό, και η διαδρομή Βάρος – Παραλία Κότσινα. Το σχετικά ήπιο ανάγλυφο της περιοχής -τουλάχιστον κατά το ήμισυ της διαδρομής- χωρίς ιδιαίτερα μεγάλες κλίσεις βοηθάει στη χρήση του ποδηλάτου. Η διαδρομή σχεδιάστηκε έτσι ώστε να διατρέχει τα σημαντικότερα αξιοθέατα της Δ.Ε. και έχει συνολικό μήκος περίπου 35 χιλιόμετρα. Ο συγκεκριμένος ποδηλατόδρομος θεσπίζεται με σκοπό να τονωθεί ο αθλητικός και ο περιηγητικός τουρισμός.

- **Θέσεις Στάθμευσης:** Η δημιουργία οργανωμένων ανοικτών χώρων στάθμευσης στις κάτωθι θέσεις:
 - ο Στην περιοχή του πλησίον της παραλίας του Κότσινα για τις ανάγκες της παραλίας, του Αλιευτικού Καταφυγίου του Αγ. Ερμούλου, αλλά και λόγω του υπάρχοντος αρχαιολογικού χώρου και της προτεινόμενης ζώνης τουρισμού-αναψυχής.
 - ο Στην περιοχή του πλησίον της παραλίας του Γοματίου ομοίως, για τις ανάγκες της παραλίας, αλλά και λόγω του υπάρχοντος αρχαιολογικού χώρου και της προτεινόμενης ζώνης τουρισμού-αναψυχής.
 - ο Στην περιοχή πλησίον των αμμοθινών.
 - ο Στην περιοχή των ηφαιστιογενών πετρωμάτων (Φαρακλό).

4.5.1.2 Δίκτυο κυκλοφορίας πεζών

- Υπάρχει προφανής ανάγκη καθορισμού πλέγματος πεζοδρόμων και εξασφάλισης οργανωμένων χώρων στάθμευσης στους οικισμούς της Δ.Ε. Η ρύθμιση πρέπει να γίνει με σύνταξη ειδικών μελετών κυκλοφορίας-στάθμευσης μετά την οριστικοποίηση των βασικών πολεοδομικών διευθετήσεων. Η μελέτη πρέπει να γίνει σε συνδυασμό με τις αναφερόμενες αναπλάσεις των παραδοσιακών οικισμών.
- Υπάρχει -όπως ήδη αναφέρθηκε- συναφής ανάγκη για καθορισμό μονοπατιών -σε σχέση με το ως άνω αστικό δίκτυο πεζοδρόμων- στην ευρύτερη όμως περιοχή της Δ.Ε., ώστε να ενισχυθούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

4.5.1.3 Αεροπορικό δίκτυο

Οι αερομεταφορές του Δ.Ε. πραγματοποιούνται μέσω του αερολιμένα «Ήφαιστος», ο οποίος βρίσκεται κοντά στο Βάρος. Ένα τμήμα του βρίσκεται εντός της Δ.Ε., ενώ το υπόλοιπο βρίσκεται εντός της Δ.Ε. Ν. Κούταλης.

Μία ελληνική αεροπορική εταιρεία (Aegean Airlines) συνδέει το διεθνές αεροδρόμιο Ήφαιστος της Λήμνου με το «Ελευθέριος Βενιζέλος» της Αθήνας. Τα δρομολόγια είναι περίπου δύο την ημέρα. Η διάρκεια της πτήσης, ανάλογα με τον τύπο του αεροσκάφους, είναι 30-45 λεπτά. Η Astra Airlines επίσης συνδέει τη Λήμνο με τη Θεσσαλονίκη 6 φορές την εβδομάδα, ενώ η SKY EXPRESS την συνδέει με την Μυτιλήνη 5 φορές την εβδομάδα και 2 φορές την εβδομάδα με τη Χίο, τη Σάμο και τη Ρόδο. Τους καλοκαιρινούς μήνες, η Λήμνος συνδέεται και με πτήσεις Charter με αρκετές ευρωπαϊκές πρωτεύουσες.

Βασικά προβλήματα στην ανάπτυξη του αεροπορικού δικτύου του νησιού αποτελούν:

- Η έλλειψη ενδοχώρας και πληθυσμιακών μεγεθών, που να δημιουργούν ζήτηση για τακτικά και εποχικά δρομολόγια.

- Η εποχικότητα, κυρίως λόγω του τουρισμού, που δημιουργεί οξείες αιχμές και οδηγεί σε υποβάθμιση της εξυπηρέτησης.
- Η απουσία άλλων μέσων διασύνδεσης των νησιών μεταξύ τους, τα οποία θα επέτρεπαν την εγκατάσταση ενός βέλτιστου δικτύου συνδυασμένων μεταφορών.

Η έκταση του αεροδρομίου εμφανίζεται στον Χάρτη ΣΜΠΕ1 ως Ιδιαίτερη Χρήση Μεταφορικής Υποδομής.

4.5.1.4 Αλιευτικά Καταφύγια

Εντός των ορίων της Δημοτικής Ενότητας Αττικής βρίσκονται κατασκευασμένα τρία (3) αλιευτικά καταφύγια, εκ των οποίων:

- το αλιευτικό καταφύγιο στην περιοχή του Κότσινα, ανατολικά του οικισμού της Αττικής αποτελεί ιδιωτικό έργο τουριστικού χαρακτήρα.
- το αλιευτικό καταφύγιο νότιο – ανατολικά του Γοματίου δεν έχει επαρκή πρόσβαση, αποτελεί χώρο με μόνη επέμβαση ένα ανάχωμα
- το αλιευτικό καταφύγιο στην περιοχή του Αγ. Ερμούλου έχει καλή πρόσβαση από τους γειτονικούς οικισμούς, ενώ έχουν προβλεφθεί και έργα βελτίωσης του.

4.5.1.5 Ενέργεια - ΑΠΕ

Η περιοχή της Δ.Ε. Αττικής ηλεκτροδοτείται και θα ηλεκτροδοτείται στο μέλλον από τη ΔΕΗ μέσω του εργοστασίου της και του υφιστάμενου δικτύου διανομής μέσης τάσης. Το δίκτυο μεταφοράς είναι εναέριο επί κυκλικών στύλων. Οι τοπικές ενεργειακές ανάγκες είναι μικρές, αλλά αυξάνονται τους θερινούς μήνες. Με βάση την ανάπτυξη που προβλέπεται για τη Δ.Ε. και τα υφιστάμενα δίκτυα δεν αναμένεται να υπάρξουν περαιτέρω προβλήματα από αυτά που έχουν ήδη εντοπισθεί στην ηλεκτροδότηση της περιοχής. Η χωροθέτηση πάρκου Α.Π.Ε. στοχεύει να αποκαταστήσει το ηλεκτρικό ισοζύγιο του νησιού.

Ο ορεινός όγκος (Βίγλα) παρουσιάζει καταλληλότητα για εγκαταστάσεις αιολικής ενέργειας. Για τον λόγο αυτόν, η ίδρυση αιολικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και γενικότερα σταθμών παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές είναι επιτρεπτή χρήση και χωροταξικά και περιβαλλοντικά με τους περιορισμούς του εθνικού νομοθετικού πλαισίου.

Η αύξηση της παραγωγής αιολικής ενέργειας πιθανόν θα καλύψει τα μεγέθη κατανάλωσης ισοσκελίζοντας τη ζήτηση ή τουλάχιστον, μην επιβαρύνοντας το κεντρικό σύστημα τις περιόδους αιχμής.

4.5.1.6 Πάρκο Α.Π.Ε.

Η δυτική, κυρίως περιοχή της Δ.Ε. εμφανίζει ιδιαίτερες δυνατότητες ως προς την εγκατάσταση Α.Π.Ε και ιδιαίτερα ανεμογεννητριών. Ήδη υπάρχουν σχετικές εγκαταστάσεις πλησίον της περιοχής του Χ.Υ.Τ.Υ.

Χαρακτήρας θέση και όρια περιοχών: Αφορά την περιοχή του όρους Βίγλα στα δυτικά της Δ.Ε., όπου προβλέπεται εκτεταμένος χώρος για πάρκο των Α.Π.Ε.

Επιτρεπόμενες χρήσεις:

- Κάθε είδους εγκαταστάσεις Α.Π.Ε.

- Χ.Υ.Τ.Α./Χ.Υ.Τ.Υ.
- Σ.Μ.Α. (Σταθμός Μεταφόρτωσης Ανακυκλώσιμων Υλικών και Αποβλήτων από Εναλλακτική Διαχείριση Αστικών Στερεών Αποβλήτων).
- Χ.Δ.Α (Χώρος Διάθεσης Απορριμμάτων)
- Εγκαταστάσεις ανακύκλωσης στερεών αποβλήτων.
- Χώροι-εγκαταστάσεις απόθεσης αδρανών υλικών - Χ.Υ.Τ. Αδρανών.

Επειδή η συγκεκριμένη περιοχή, καταλαμβάνει-επικαλύπτεται με τη ζώνη Προστασίας Τοπίου, έχουν εφαρμογή και οι αντίστοιχες χρήσεις, όροι και περιορισμοί δόμησης, που προβλέπονται για την ΠΕΠ Τοπίου.

Για τις εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών θα πρέπει να αποφεύγεται η χωροθέτηση τους όταν τα ακίνητα επί των οποίων θα εγκατασταθούν φωτοβολταϊκά, έχουν άμεση οπτική επαφή με τους οικισμούς, με το κύριο οδικό δίκτυο, καθώς και τις οδούς που συνδέουν το κύριο οδικό δίκτυο με τις αξιόλογες περιοχές της Δ.Ε.

4.5.1.7 Τηλεπικοινωνίες

Τα δίκτυα σταθερής τηλεφωνίας της Δημοτικής Ενότητας ανήκουν στον ΟΤΕ. Εγκαταστάσεις του ΟΤΕ υπάρχουν στην Αττική.

Όλοι οι οικισμοί έχουν τηλεφωνικό δίκτυο για τους οποίους έχει σχεδόν ολοκληρωθεί η ψηφιοποίησή του. Η εξέλιξη της τηλεφωνικής πυκνότητας και του αριθμού των παροχών είναι γενικά ικανοποιητική. Η περιοχή μελέτης καλύπτεται και από τις τρεις (3) εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, αν και σε ορεινές περιοχές η κάλυψη δεν είναι ικανοποιητική.

Παρά τη σημαντική βελτίωση των τελευταίων ετών μέσω των προγραμμάτων του ΟΤΕ, αλλά και των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας, η τηλεπικοινωνιακή υποδομή χωλαίνει εξαιτίας της γενικής ποιότητας του δικτύου. Με δεδομένη την ύψιστη σημασία των τηλεπικοινωνιών στο περιβάλλον της «Κοινωνίας των Πληροφοριών» επιβάλλεται η αναβάθμισή τους, ώστε να είναι εφικτή η αποτελεσματική και έγκαιρη αξιοποίηση των τεχνολογικών δυνατοτήτων στους τομείς της δημόσιας διοίκησης, της υγείας, του ηλεκτρονικού εμπορίου και της εκπαίδευσης. Προτείνεται:

- ο εκσυγχρονισμός των δικτύων τηλεπικοινωνίας. Να ληφθούν υπόψη, όλες οι προτάσεις της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Λήμνου.
- η ολοκλήρωση της υπογειοποίησης των τηλεφωνικών δικτύων μέσα στους παραδοσιακούς οικισμούς της Δ.Ε.

4.5.1.8 Ύδρευση

Η ύδρευση των οικισμών της Δημοτικής Ενότητας γίνεται από γεωτρήσεις, τρεις (3) πηγές και τρία (3) πηγάδια. Ο κάθε οικισμός διαθέτει ανεξάρτητο δίκτυο ύδρευσης και όλες οι κατοικίες υδροδοτούνται. Η ηλικία κατασκευής και η ποιότητα του δικτύου διαφέρει από οικισμό σε οικισμό.

Η ευρύτερη περιοχή αντιμετωπίζει πρόβλημα επάρκειας, το οποίο είναι εντονότερο την θερινή περίοδο, λόγω της αύξησης του πληθυσμού και σε πολλές περιπτώσεις της ποιότητας του νερού ύδρευσης. Η μέχρι τώρα αντιμετώπιση του προβλήματος της ύδρευσης έχει γίνει

αποσπασματικά από τις επιμέρους κοινότητες και ανάλογα με τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα. Απουσιάζει ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός, τόσο σε επίπεδο μελέτης, όσο και σε επίπεδο έργων. Αν και στο παρελθόν έγιναν κάποιες προσπάθειες (Υπ. Γεωργίας τη δεκαετία του '60 και από το ΙΓΜΕ 1994) σε επίπεδο υδρογεωλογικών μελετών δεν κατέληξαν σε ενιαίο διαχειριστικό σχέδιο.

Με δεδομένη την υδατική ανεπάρκεια της περιοχής και το δυσμενές γεωλογικό υπόβαθρο για την ανάπτυξη ικανοποιητικής υπόγειας υδροφορίας, η συστηματική διερεύνηση και ο μακροχρόνιος σχεδιασμός θα πρέπει να επεκταθεί σε ολόκληρη την Λήμνο σε συνδυασμό με τα προγραμματιζόμενα έργα εγγείων βελτιώσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (λιμνοδεξαμενές). Σημειώνεται ότι, με δεδομένα τα κλιματολογικά και γεωλογικά στοιχεία της περιοχής, οι γεωτρήσεις δεν αποτελούν την ιδανική λύση, που σε αρκετές περιπτώσεις είναι ακατάλληλες, λόγω υποβαθμισμένης ποιότητας των υδάτων.

Σύμφωνα με την παράλληλα εκπονούμενη γεωλογική μελέτη και στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των υδρευτικών προβλημάτων και στη γενικότερη προστασία και αξιοποίηση των διαθέσιμων υδατικών πόρων, συνίσταται η ορθή εκμετάλλευση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων, η οποία μακροπρόθεσμα είναι σε θέση να λύσει σε σημαντικό βαθμό το πρόβλημα ύδρευσης του νησιού και προτείνονται επιγραμματικά τα ακόλουθα:

- προσανατολισμός προς τη λύση της αφαλάτωσης σε συνδυασμό με την παροχή της απαιτούμενης ενέργειας από εναλλακτικές μορφές (ανεμογεννήτριες και κυρίως ανάπτυξη φωτοβολταϊκών).
- κατάλληλη χωροθέτηση νέων υδρογεωτρήσεων μετά από κατάλληλη έρευνα κατά μήκος τεκτονικών γραμμών, σε συνδυασμό πιθανά με την ταμίευση μέρους των παραγωγικών υδάτων σε εξωποτάμιες λιμνοδεξαμενές ή φράγματα εμπλουτισμού σε παρακείμενες περιοχές με αυξημένα προβλήματα.
- μικρά ορεινά φράγματα ανάσχεσης και εμπλουτισμού.
- χωροθέτηση μετά από κατάλληλη έρευνα φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών, κυρίως στην περιοχή Αγ. Δημητρίου - Σαρδών - Κατάλακκου και στο πεδινό τμήμα της Αττικής, αντίστοιχα. Σημειώνεται παράλληλα ότι είναι εφικτός ο συνδυασμός αυτών των έργων με την περαιτέρω οικότουριστική ανάπτυξη διαμορφώνοντας πρόσθετο πόλο έλξης.
- έργα εμπλουτισμού των υπόγειων υδροφορέων (φρεάτια και γεωτρήσεις εμπλουτισμού).
- ταμίευση του βρόχινου νερού, τόσο σε οικιακό, όσο και σε επίπεδο οικισμών, καθώς και εντός των ανενεργών πηγαδιών με περαιτέρω δράση στον εμπλουτισμό της υπόγειας υδροφορίας.
- επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων στο πνεύμα της ΚΥΑ 145116 (ΦΕΚ 354/08-03-2011), και η μέσω αυτής εξοικονόμηση υδατικών πόρων, για γεωργική χρήση (άρδευση), για την τροφοδότηση υπόγειων υδροφορέων, για αστική και περιαισθητική χρήση, για βιομηχανική χρήση και για τα υδατικά συστήματα.
- ανάπτυξη των αποχετευτικών δικτύων και των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (Ε.Ε.Λ.) για την αποφυγή περαιτέρω μόλυνσης των υδατικών πόρων στο πλαίσιο της προστασίας τους
- ανάπτυξη συστημάτων επεξεργασίας των αποβλήτων των κτηνοτροφικών μονάδων.

Τα δίκτυα ύδρευσης έχουν συντηρηθεί στο σύνολο τους και ευρίσκονται σε σχετικά καλή κατάσταση. Συχνές βλάβες παρουσιάζουν τα τμήματα των δικτύων, που δεν έχουν επισκευαστεί, λόγω παλαιότητας, ενώ σε μερικούς οικισμούς υφίστανται ακόμα, σε τμήματα του δικτύου, σωλήνες από αμιαντοτσιμεντό. Επιβάλλεται, η αντικατάσταση των συγκεκριμένων σωληνώσεων.

Οι δεξαμενές ύδρευσης είναι εν γένει σε καλή κατάσταση και το νερό χλωριώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Σε όλους τους οικισμούς, πλην του Προπούλιου υπάρχει δίκτυο ύδρευσης, το οποίο έγινε κατόπιν μελέτης. Μόνο στο Προπούλι, το δίκτυο είναι ιδιαίτερα παλιό και έγινε εμπειρικά. Η ποιότητα του νερού στους οικισμούς Αττικής και Προπούλιου δεν είναι καλή, ενώ η ποσότητα του δεν επαρκεί του θερινούς μήνες. Στο Βάρος, τόσο η ποιότητα, όσο και η ποσότητα είναι ικανοποιητικές οριακά.

Στους υπόλοιπους οικισμούς, η κατάσταση είναι καλύτερη, τόσο ως προς την ποσότητα, όσο και ως προς την ποιότητα.

Την ευθύνη λειτουργίας και διαχείρισης των δικτύων έχει ο Δήμος Λήμνου.

4.5.1.9 Αποχέτευση

Σε σημαντικό ποσοστό, η αποχέτευση γίνεται σε βόθρους, οι οποίοι μπορούν να θεωρηθούν στεγανοί λόγω των αδιαπέραστων γεωλογικών στρωμάτων, η υπερχειλίση των οποίων διοχετεύεται σε αγωγό ή σε κεντρικό βόθρο. Αναλυτικά, οι υποδομές αποχέτευσης της Δ.Ε. Αττικής παρατίθενται ανά οικισμό, ως ακολούθως:

Αττική: Στον οικισμό υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν μελέτης. Υπάρχει βιολογικός καθαρισμός, που διαθέτει σύστημα επεξεργασίας με φυσικές λίμνες οξειδωσης, ο οποίος λειτουργεί και υπάρχει επάρκεια ως προς τις ανάγκες αποχέτευσης.

Βάρος: Στον οικισμό υπάρχει παλιό δίκτυο αποχέτευσης, για το οποίο προβλέπεται η βελτίωση και επέκτασή του κατόπιν σχετικής μελέτης. Δεν υπάρχει βιολογικός καθαρισμός και τα λύματα καταλήγουν προς το παρόν σε ρέμα, που διέρχεται νοτιοανατολικά του Καρπασίου. Ωστόσο, συντάσσεται μελέτη για την μεταφορά των λυμάτων του οικισμού στην ΕΕΛ Αττικής-Καρπασίου.

Προπούλι: Στον οικισμό δεν υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, αλλά υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη για την κατασκευή του. Δεν υπάρχει βιολογικός καθαρισμός και βάση της υπάρχουσας μελέτης τα λύματα θα μεταφέρονται στον βιολογικό Αττικής - Καρπασίου.

Σάρδες: Στον οικισμό υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν μελέτης. Δεν υπάρχει βιολογικός καθαρισμός, για τον οποίο, ωστόσο εκπονείται τώρα μελέτη. Προς το παρόν, τα λύματα συγκεντρώνονται σε δυο (2) απορροφητικούς βόθρους σε απόσταση 200 μ. από τον οικισμό. Η ποσότητα, που υπερχειλίζει οδηγείται στα παρακείμενα ρέματα.

Δάφνη: Στον οικισμό υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν μελέτης. Δεν υπάρχει κατασκευασμένος βιολογικός καθαρισμός, όμως υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη. Προς το παρόν, τα λύματα καταλήγουν σε ρέματα.

Καρπάσι: Στον οικισμό υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν μελέτης. Υπάρχει βιολογικός καθαρισμός (κοινός με την Αττική).

Κατάλακκο: Στον οικισμό υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν μελέτης. Δεν υπάρχει βιολογικός καθαρισμός. Τα λύματα καταλήγουν σε ρέματα.

Αγ. Δημήτριος: Στον οικισμό υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν μελέτης. Δεν υπάρχει βιολογικός καθαρισμός. Τα λύματα καταλήγουν σε ρέματα.

Εν γένει επιβάλλεται η κατασκευή ή ολοκλήρωση των αποχετευτικών δικτύων σε όλους τους οικισμούς της Δ.Ε. Αττική και η σύνδεση τους με τις προβλεπόμενες μονάδες επεξεργασίας λυμάτων (ΕΕΛ). Προτείνεται οι κύριοι αγωγοί ακαθάρτων να εξυπηρετούν και τις ζώνες τουρισμού - αναψυχής (Τ-Α). Το σύστημα επεξεργασίας λυμάτων πρέπει να συνάδει με τους περιορισμούς της ΚΥΑ. 42699/ ΦΕΚ 98/ΤΑΑΠΘ/8-11-2006.

4.5.1.10 Αποχέτευση ομβρίων

Η απαγωγή των ομβρίων σε όλους τους οικισμούς δύναται να γίνει με χωριστό σύστημα, επιφανειακών ανοικτών τσιμενταυλάκων ή υπόγειων αγωγών.

Η αποχέτευση των ομβρίων στην αγροτική περιοχή πραγματοποιείται μέσω των ρεμάτων που διασχίζουν την περιοχή.

4.5.1.11 Απορρίμματα

Η διάθεση των απορριμμάτων των οικισμών της Δ.Ε. Αττικής γίνεται στον ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ, που βρίσκεται βορειοδυτικά του οικισμού των Σαρδών στη θέση «Κορδομάτι» (όρος Βίγλα) σε γήπεδο έκτασης περίπου 95 στρεμμάτων. Πλησίον του χώρου, υπάρχει υφιστάμενος Χώρος Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΔΑ), έκτασης περίπου 66 στρεμμάτων εντός του οποίου σε έκταση περίπου δύο (2) στρεμμάτων θα εγκατασταθεί μικρός Σταθμός Μεταφόρτωσης Ανακυκλώσιμων (Σ.Μ.Α.) Υλικών και Αποβλήτων από Εναλλακτική Διαχείριση Αστικών Στερεών Αποβλήτων (Α.Σ.Α).

Στην ίδια περιοχή, προβλέπεται από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ΧΥΤ Αδρανών σε έκταση περίπου 109 στρεμμάτων στη θέση «Βίγλα 3».

Η συλλογή και διάθεση των απορριμμάτων γίνεται από τα απορριμματοφόρα του Δήμου Λήμνου. Η συλλογή γίνεται τρεις (3) φορές την εβδομάδα.

4.6 ΣΤΟΧΟΙ – ΑΞΟΝΕΣ - ΜΕΤΡΑ ΣΧΟΟΑΠ

Σύμφωνα με την εισαγωγή του κειμένου τέθηκαν οι στόχοι του παρόντος χωροταξικού σχεδιασμού:

1. Η κατανομή της ανάπτυξης σε επιλεγμένες θέσεις, η διατήρηση των φυσικών πόρων και η ενίσχυση των υποδομών.
2. Η ολοκλήρωση της πολεοδομικής οργάνωσης, ο καθορισμός χρήσεων γης και η προστασία των οικολογικά ευαίσθητων περιοχών, του αιγιαλού και της παραλίας.
3. Η αύξηση της ελκυστικότητας του Δ.Ε. και η βελτίωση επιπέδου παροχής υπηρεσιών.
4. Η ολοκλήρωση των τεχνικών υποδομών σε συνδυασμό με τη, βελτίωση του εξοπλισμού και της λειτουργικότητας των υφιστάμενων οικισμών.
5. Η διαφύλαξη των τοπίων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, η προστασία παράκτιου χώρου και των φυσικών σχηματισμών.

Δεδομένου ότι το Επιχειρησιακό πρόγραμμα Κρήτης και νήσων Αιγαίου 2014 – 2020 βρίσκεται σε διαβούλευση μπορούμε να αναφερθούμε μόνο στους γενικούς στόχους, που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το πρόγραμμα «Ευρώπη 2020».

Στις 29 Ιουνίου 2011, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2014-2020: έναν προϋπολογισμό για τη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Στην πρότασή της, η Επιτροπή αποφάσισε ότι η πολιτική συνοχής θα πρέπει να παραμείνει ουσιαστικό στοιχείο της επόμενης χρηματοδοτικής δέσμης και τόνισε τον καίριο ρόλο της για την εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή πρότεινε ορισμένες σημαντικές αλλαγές, όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζεται και εφαρμόζεται η πολιτική συνοχής. Η συγκέντρωση της χρηματοδότησης σε λιγότερες προτεραιότητες που συνδέονται καλύτερα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020», η επικέντρωση σε αποτελέσματα, η παρακολούθηση της προόδου ως προς τους στόχους που έχουν συμφωνηθεί, η αύξηση της χρήσης προϋποθέσεων και η απλούστευση της εφαρμογής συγκαταλέγονται στα σημαντικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα της πρότασης.

Για να μεγιστοποιηθεί η επίπτωση της πολιτικής στην επίτευξη των προτεραιοτήτων της Ένωσης, η Επιτροπή προτείνει να ενισχυθεί η διαδικασία στρατηγικού προγραμματισμού. Αυτό συνεπάγεται τον καθορισμό ενός συνόλου θεματικών στόχων στον κανονισμό, σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020»:

- (1) ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας.
- (2) βελτίωση της πρόσβασης και της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών.
- (3) ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ).
- (4) υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς.
- (5) προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων.
- (6) προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.

- (7) προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων.
- (8) προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας.
- (9) προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας.
- (10) επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση.
- (11) ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το μελλοντικό Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), (στο εξής «Ταμεία του ΚΣΠ»), επιδιώκουν συμπληρωματικούς στόχους πολιτικής και η διαχείρισή τους γίνεται με επιμερισμό από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή.

Το ΕΤΠΑ υποστηρίζει τις ακόλουθες επενδυτικές προτεραιότητες στο πλαίσιο των θεματικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. [...] /2012 [κανονισμός κοινών διατάξεων]:

- (1) ενίσχυση έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας:
 - α) ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προαγωγή κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.
 - β) προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων έρευνας και καινοτομίας, ανάπτυξης προϊόντων και υπηρεσιών, μεταφοράς τεχνολογίας, κοινωνικής καινοτομίας και εφαρμογών παροχής δημόσιων υπηρεσιών, ενθάρρυνσης της ζήτησης, δικτύωσης, συμπλεγμάτων φορέων και ανοιχτής καινοτομίας μέσω ευφυούς εξειδίκευσης.
 - γ) υποστήριξη τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διασπορά των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής.
- (2) ενίσχυση της πρόσβασης σε ΤΠΕ και της χρήσης και ποιότητάς τους:
 - α) επέκταση της ανάπτυξης των ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων.
 - β) ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικού εμπορίου και ενίσχυση ζήτησης ΤΠΕ.
 - γ) ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση, ηλεκτρονική μάθηση, ηλεκτρονική ένταξη και ηλεκτρονική υγεία.
- (3) ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ:
 - α) προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και ενίσχυση της δημιουργίας νέων εταιρειών.
 - β) ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων για ΜΜΕ, ιδίως για τη διεθνοποίηση.
- (4) στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς:
 - α) προαγωγή της παραγωγής και της διανομής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

- β) προαγωγή της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις ΜΜΕ.
 - γ) στήριξη της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές και στον τομέα της στέγασης.
 - δ) ανάπτυξη ευφυών συστημάτων διανομής σε επίπεδο χαμηλής τάσης.
 - ε) προαγωγή στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.
- (5) προαγωγή προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνου:
- α) υποστήριξη αποκλειστικής επένδυσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
 - β) προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης καταστροφών.
- (6) προστασία του περιβάλλοντος και προαγωγή της απόδοσης των πόρων:
- α) αντιμετώπιση των σημαντικών αναγκών για επενδύσεις στον τομέα των αποβλήτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου.
 - β) αντιμετώπιση των σημαντικών αναγκών για επενδύσεις στον τομέα του νερού, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου.
 - γ) προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.
 - δ) προστασία της βιοποικιλότητας, εδαφική προστασία και προαγωγή υπηρεσιών σχετικών με το οικοσύστημα, συμπεριλαμβανομένων του δικτύου NATURA 2000 και των «πράσινων» υποδομών.
 - ε) δράση για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων της αναζωογόνησης υποβαθμισμένων βιομηχανικών εκτάσεων και της μείωσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.
- (7) προαγωγή βιώσιμων μεταφορών και αφαίρεση εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων:
- α) στήριξη πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών με επένδυση στο δίκτυο του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ).
 - β) ενίσχυση περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων στην υποδομή ΔΕΔ-Μ.
 - γ) ανάπτυξη συστημάτων φιλικών προς το περιβάλλον και συστημάτων μεταφοράς χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και προαγωγή βιώσιμης αστικής κινητικότητας.
 - δ) ανάπτυξη συνεκτικού και διαλειτουργικού συστήματος σιδηροδρόμων υψηλής ποιότητας.
- (8) προαγωγή απασχόλησης και υποστήριξη κινητικότητας εργατικού δυναμικού:
- α) ανάπτυξη φυτωρίων επιχειρήσεων και επενδυτική στήριξη για αυτοαπασχόληση και δημιουργία επιχειρήσεων.
 - β) τοπικές πρωτοβουλίες ανάπτυξης και ενίσχυση για μηχανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες σε επίπεδο γειτονιάς για τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, όταν οι δράσεις αυτές δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.
 - γ) επενδύσεις σε υποδομές για δημόσιες επιχειρήσεις απασχόλησης.

- (9) προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας:
- α) επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές, που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας και τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε δημοτικό επίπεδο.
 - β) στήριξη για φυσική και οικονομική αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών και αγροτικών κοινοτήτων.
 - γ) υποστήριξη για κοινωνικές επιχειρήσεις.
- (10) επενδύσεις σε εκπαίδευση, δεξιότητες και δια βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομής κατάρτισης και εκπαίδευσης
- (11) ενίσχυση θεσμικής ικανότητας και αποδοτική δημόσια διοίκηση με την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποδοτικότητας των δημόσιων διοικήσεων και των δημόσιων υπηρεσιών, που συνδέονται με την υλοποίηση του ΕΤΠΑ και προς στήριξη ενεργειών όσον αφορά τη θεσμική ικανότητα και την αποδοτικότητα της δημόσιας διοίκησης που υποστηρίζονται από το ΕΚΤ.

Το μεγαλύτερο μέρος των στόχων, που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αναλύονται σε επιμέρους στόχους των Ταμείων Ενίσχυσης υιοθετούνται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου και καλύπτονται από τους στόχους που θέτει το παρόν ΣΧΟΟΑΠ. Επιπλέον, η υιοθέτηση του ΣΧΟΟΑΠ από το Δήμο Λήμνου του δίνει το στρατηγικό πλάνο της περιοχής, που αποτελεί προϋπόθεση στη νέα προγραμματική περίοδο.

5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Στόχος της διατύπωσης των εναλλακτικών λύσεων είναι να εντοπιστεί η προσέγγιση εκείνη που θα εξασφαλίζει το πληρέστερο αποτέλεσμα ως προς την καθιέρωση σαφών κανόνων και κριτηρίων για τη χωρική και οικιστική οργάνωση του Δ.Ε. και θα επιτρέπει αφενός την ανάπτυξη της περιοχής και την εξυπηρέτηση των τωρινών και μελλοντικών αναγκών των κατοίκων, αφετέρου την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξή του. Βέβαια, υπενθυμίζεται ότι η διατύπωση προτάσεων με μικρές διαφοροποιήσεις από το ΣΧΟΟΑΠ δεν συνιστά πρόταση εναλλακτικών λύσεων, αφού τελικά οι επιμέρους λεπτομερείς προτάσεις καθορίζονται στα πλαίσια του προτεινόμενου δομικού σχεδίου οργάνωσης. Παρομοίως, τα εναλλακτικά πληθυσμιακά σενάρια, που παρουσιάζονται στο Α' Στάδιο της μελέτης του ΣΧΟΟΑΠ, δεν αποτελούν και εναλλακτικές λύσεις, όσον αφορά τις προτεινόμενες χρήσεις γης και την παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και επομένως δεν προσφέρουν καμία βοήθεια στην εύρεση αυτής της χωρικής και οικιστικής πρότασης, που θα εφαρμοστεί και θα οδηγήσει στη βιώσιμη ανάπτυξη του Δ.Ε..

5.1 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΛΥΣΗ

Η εναλλακτική της μηδενικής λύσης (do-nothing case) υπό την έννοια της συνέχισης της υφιστάμενης κατάστασης, δηλαδή της μη έγκρισης του ΣΧΟΟΑΠ και της έλλειψης ενός ολοκληρωμένου χωρικού και οικιστικού σχεδιασμού, θα έχει αρνητικές συνέπειες για τη Δ.Ε.. Αυτό ερμηνεύεται εύκολα από το γεγονός ότι σήμερα δεν ισχύει ένα σχέδιο χρήσεων γης για την εδαφική επικράτεια του τέως Δ.Ε., το οποίο θα οργάνωνε την ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων και θα συνέβαλε στην προστασία του περιβάλλοντος. Συνεπώς, η αρχική ανάπτυξη που προωθείται σήμερα από την έλλειψη θεσμικού πλαισίου ευνοεί τη χωροθέτηση χρήσεων γης ασύμβατων με ευαίσθητα οικοσυστήματα ή μνημεία και χώρους πολιτιστικού ενδιαφέροντος σε άμεση γειτνίαση με αυτά. Η έλλειψη οργανωμένου σχεδίου θα διευκόλυνε την εξάπλωση της εκτός ορίου δόμησης προκαλώντας ανάγκη για επέκταση των δικτύων υποδομής της Δ.Ε. Αττικής. Επίσης, θα μπορούσε να παρατηρηθεί μία μικτή ανοικοδόμηση κατοικίας, τουριστικών εγκαταστάσεων, βιοτεχνίας – επαγγελματικών εργαστηρίων κτλ.

Επίσης, στη μηδενική λύση περιλαμβάνεται η μη οριοθέτηση των δύο (2) προτεινόμενων Περιοχών Ειδικής Προστασίας (στις αμμοθίνες Γοματίου και στην ευρύτερη παραλιακή ζώνη της Φαρακλούς), όπου στην ουσία θα μπορούσαν να ανεγερθούν τουριστικές επιχειρήσεις και παραθεριστικές κατοικίες επί αξιόλογων γεωλογικών σχηματισμών.

5.2 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Χωροταξικού Σχεδίου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ο πρώην Δήμος Αττικής καλείται να αναλάβει τον αναπτυξιακό ρόλο του 4^{ου} επιπέδου. Τα ενδογενή πλεονεκτήματα της περιοχής στηρίζουν μια ανάπτυξη του Δ.Ε. Αττικής με άξονες το φυσικό περιβάλλον, τον τουρισμό, την παραγωγή αγαθών, τις αξίες και την ποιότητα ζωής. Κάτω από αυτό το πλαίσιο, καλούμαστε να αναπτύξουμε την πρόταση για τη χωρική οργάνωση του Δ.Ε. Αττικής και αποτελείται από τα εξής σενάρια:

5.2.1 Σενάριο Α: (ήπια παρέμβαση – ρεαλιστικό)

Ο ΟΤΑ υποδοχέας οριοθετημένης οικιστικής ανάπτυξης στον οικισμό του Αγ. Δημητρίου και μικρής ανάπτυξης στους υπόλοιπους οικισμούς της ενδοχώρας.

Κύριος τρόπος ανάπτυξης: κανονιστικοί όροι

Κύρια κατοικία

- Εξασφάλιση με επέκταση περίπου 165 στρ, της απαραίτητης γης για κύρια κατοικία των συνολικά 932 κατοίκων στον οικισμό του Αγ. Δημητρίου. Προτείνονται για επέκταση περιοχή στην βόρεια πλευρά του οικισμού, εφαπτόμενη με το βόρειο όριο του οικισμού μέχρι το ρέμα και εκτός της ζώνης του Καταφυγίου Άγριας Ζωής, που βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του οικισμού, σε περιοχή, όπου πληρούνται και οι απαιτούμενες από γεωλογικής άποψης (πεδινές περιοχές με κατάλληλα για οικιστική ανάπτυξη εδάφη) προϋποθέσεις.
- Μηδενική ή πολύ μικρής επιφάνειας επέκταση για οικιστική ανάπτυξη στους υπόλοιπους οικισμούς του Δ.Ε. για την δημιουργία (εάν δεν υπάρχει) μικρού αποθέματος οικιστικής γης λίγων στρεμμάτων στον καθένα, προς διάθεση υπό όρους σε όσους παλαιούς και υφιστάμενους κατοίκους επιθυμούν την δόμηση α' η β' κατοικίας. Οι προτεινόμενες μικρές επεκτάσεις, οι πολεοδομήσεις και αναπλάσεις, συναρτώνται με τον βασικό στόχο της αντιστροφής των διαπιστούμενων τάσεων πληθυσμιακής αποψίλωσης των οικισμών αυτών.
- Πολεοδομήσεις όλων των επεκτάσεων και οικισμών (πλην της περιοχής που καλύπτεται από το υπάρχον ρυμοτομικό σχέδιο του Αγ. Δημητρίου), οι οποίοι στερούνται ρυμοτομικού σχεδίου. Ο μέσος συντελεστής δόμησης προτείνεται να είναι 0,8 για όλους τους οικισμούς. Για τα υπάρχοντα νεκροταφεία εντός ορίου οικισμού, προτείνεται η μεταφορά τους εκτός των ορίων των αντίστοιχων οικισμών. Επίσης, επιτακτική κρίνεται η υπογειοποίηση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας εντός κυρίως των παραδοσιακών οικισμών της Δ.Ε..

Περιοχές οργανωμένης ανάπτυξης- τουρισμού

Στις δύο (2) πιο αξιόλογες παραλίες του Δ.Ε., προτείνονται οι αντίστοιχες ζώνες:

- Ζώνη Τουρισμού - Αναψυχής στην παραθαλάσσια περιοχή του Γοματίου.
- Ζώνη Τουρισμού - Αναψυχής κοντά στην παραθαλάσσια περιοχή του όρμου του Κότσιννα.

Οι ζώνες αυτές, προτείνονται πλησίον των παραπάνω περιοχών και εκτός των αρχαιολογικών χώρων με τους οποίους γειτνιάζουν.

Επιτρεπόμενες χρήσεις σύμφωνα με το άρθρ. 8 του Π.Δ. 3/23-2-87 (ΦΕΚ 166/Δ/1987).

Περιοχές Ειδικής Προστασίας (Π.Ε.Π.) Περιβάλλοντος και Φυσικών Σχηματισμών

Το φυσικό περιβάλλον ολόκληρου του νησιού με χαρακτήρα ιδιαίτερου κάλλους, θεσμικά προστατεύεται από τις ισχύουσες διατάξεις.

Προτείνεται ο ορισμός ζωνών απολύτου προστασίας στις κάτωθι περιοχές:

- η ευρύτερη περιοχή των Αμμοθίνων στο Γομάτι μέχρι το παραλιακό μέτωπο,
- το νησί Σεργίτσι (κωδ. GR4110008) και τμήμα της περιοχής NATURA με κωδικό GR4110006, που εμπίπτει εντός των ορίων του τέως Δ. Αττικής.
- το παράλιο βόρειο μέτωπο (περιοχή Φαρακλού) έως τον όρμο του Κότσιννα, με τα χαρακτηριστικά και αξιόλογα ηφαιστιογενή πετρώματα.
- οι θεσμοθετημένοι υγρότοποι.

Τοπίο

Περιλαμβάνουν όλες τις άγονες εκτάσεις, καθώς και τους βοσκοτόπους, οι οποίες συνθέτουν το ιδιαίτερο τοπίο στην περιοχή του Δ.Ε.. Οι περιοχές αυτές, εντοπίζονται κυρίως στα ορεινά της Δ.Ε. (όρος Βίγλα).

Ειδικά, δημόσιες ή δημοτικές εκτάσεις εντός κυρίως του αγροκτήματος της Ατσαϊκής, πρέπει να προστατευθούν με στόχο την βελτίωση της βοσκοϊκανότητας, την παραγωγή μελιού, την διατήρηση των αρωματικών φυτών.

Παραλίες

Περιλαμβάνει μια ζώνη απόστασης 50 μ. από την γραμμή αιγιαλού και σε όλο το μήκος της ακτογραμμής του Δ.Ε., όπου επιτρέπεται μόνο η τοποθέτηση μη μόνιμων σκιάστρων για την εξυπηρέτηση των χρηστών. Απαγορεύεται οποιαδήποτε μορφή δόμησης.

Αρχαιολογικοί Χώροι

Στην περιοχή μελέτης προτείνεται η προστασία των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων, όπως καταγράφηκαν στην Α΄ Φάση του ΣΧΟΟΑΠ και καλύπτονται όσον αφορά περιορισμούς δόμησης, χρήσεις κλπ. από τα αντίστοιχα ΦΕΚ κήρυξής τους.

Σημειώνουμε ότι οι αρχαιολογικοί χώροι μαζί με τις υπάρχουσες παραδοσιακές μάντρες, τους ανεμόμυλους, τις εκκλησίες σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα μνημειακά αποθέματα του νησιού (π.χ. κάστρο Μύρινας), αλλά και την προβολή πολιτιστικών εκδηλώσεων στην περιοχή, μπορεί και πρέπει να αποτελέσουν πόλο έλξης και ανάπτυξης της περιοχής του Δ.Ε..

Παραδοσιακοί Οικισμοί

Περιλαμβάνονται οι οικισμοί: Βάρος, Κατάλακκο, Σαρδές, καθώς και η οικιστική ενότητα Κρηνίδα.

Οι επιτρεπόμενες χρήσεις και οι ισχύοντες όροι δόμησης περιγράφηκαν στην Α΄ Φάση του ΣΧΟΟΑΠ.

Ρέματα

Σε ολόκληρη τη χώρα, οι περιοχές των ρεμάτων καλύπτονται από την πολεοδομική νομοθεσία, η οποία απαγορεύει την δόμηση τους, αλλά και την δόμηση των όμορων αγροτεμαχίων που εφάπτονται επί αυτών, σε απόσταση μικρότερη των 20 μ.

Περιοχές Έλεγχου Δόμησης (ΠΕΠΔ)

Α. Ζώνη γεωργικών- κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (Κωδικός Γεωργική Παραγωγική Γη).

Ορίζεται περιοχή γεωργικών - κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων για την καθετοποίηση της αγροτικής παραγωγής. Περιορίζεται η εκτός σχεδίου δόμηση (κατάργηση παρεκκλίσεων κλπ.), εκτός και αν πρόκειται για δραστηριότητες, που σχετίζονται με την γεωργική παραγωγή και την μεταποίηση του τοπικών αγροτικών προϊόντων. Προτείνεται να επιτραπούν παραγωγικές εγκαταστάσεις χαμηλής και μέσης όχλησης συσκευασίας και μεταποίησης τοπικών αγροτικών προϊόντων, καθώς και ειδικές τουριστικές εγκαταστάσεις αγροτουρισμού.

Σε τμήμα της ίδιας ζώνης (Πανλημνιακό αγρόκτημα - αγρόκτημα «Μητρόπολη») προτείνεται η χωροθέτηση ειδικής ζώνης έρευνας και εξέλιξης πρότυπων αγροτικών καλλιεργειών, ενίσχυσης της βοσκοϊκανότητας.

Εντός της ζώνης αυτής, δύναται να υπάρξει χωροθέτηση Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ), καθώς και εγκαταστάσεων διαλογής και ανακύκλωσης.

Β. Ζώνη Εγκαταστάσεων δευτερογενούς τομέα (εγκαταστάσεις μέσης Όχλησης και Αστικών Επιβαρύνσεων):

Χωροθετείται ζώνη ανάπτυξης δευτερογενή τομέα, παραγωγικών δραστηριοτήτων χαμηλής και μέσης όχλησης σε μικρή απόσταση και ανάμεσα από τους οικισμούς Αττικής και Καρπασίου, σε περιοχή πλησίον της οποίας υπάρχουν ήδη τέτοιες εγκαταστάσεις.

Στόχος είναι, η αποφυγή συνάθροισης μονάδων, σε κομβικά οδικά σημεία και οικιστικές αναπτύξεις, με τήρηση ελάχιστων αποστάσεων από τοπικό οδικό δίκτυο και τα κομβικά σημεία του.

Παρά το γεγονός ότι δεν διαπιστώθηκε ιδιαίτερη ανάγκη για χωροθέτηση υποδοχέα του δευτερογενούς τομέα, η ανάπτυξη κάποιων τέτοιων δραστηριοτήτων στην περιοχή μεταξύ Καρπασίου και Αττικής, καθώς και η ανάγκη για διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος από ενδεχόμενες μεμονωμένες και διάσπαρτα αναπτυγμένες εγκαταστάσεις, επιβάλλει την δημιουργία οργανωμένου χώρου μεταποίησης στην περιοχή ανάμεσα στους οικισμούς Αττικής - Καρπασίου. Δραστηριότητες υψηλής όχλησης αναπτύσσονται στα προβλεπόμενα ΒΙΠΑ ή ΒΙΟΠΑ του νησιού εκτός της περιοχής μελέτης.

Έργα-αναπλάσεις

Από την ανάλυση έχει προκύψει η ανάγκη αρχιτεκτονικής - περιβαλλοντικής ανάπλασης στους παραδοσιακούς φθίνοντες οικισμούς, καθώς και στην Κρηνίδα. Στα πλαίσια των προσπαθειών ανάδειξης των συγκεκριμένων οικισμών με στόχο την επισκεψιμότητά τους και την αύξηση τελικά του τουριστικού προϊόντος, προτείνεται η ανάπλαση τους, η οποία θα στοχεύει στην βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος αυτών των οικισμών με επεμβάσεις, κυρίως την είσοδο, στο κέντρο, τις πλατείες στους χώρους των ναών και των σχολείων, καθώς και πεζοδρομήσεις βασικών οδών του κάθε οικισμού.

Εγκαταστάσεις Τεχνικής και Κοινωνικής Υποδομής -Δίκτυα

Μεταφορικό δίκτυο

Προτείνεται:

- η Επαρχιακή οδός να μην διασχίζει τον οικισμό του Αγ. Δημητρίου και να κατασκευαστεί παράκαμψη, η οποία θα διέρχεται βόρεια του οικισμού και θα συμπεριλάβει την προτεινόμενη επέκταση του οικισμού.
- η αναβάθμιση των γεωμετρικών στοιχείων των ισόπεδων κόμβων της Επαρχιακής Οδού στην περιοχή του αεροδρομίου προς Αττική και στον Άγιο Δημήτριο προς Σαρδές.
- η δημιουργία οργανωμένων ανοικτών χώρων στάθμευσης σε απόσταση από τον αιγιαλό στις περιοχές: Αμμοθίνες - Γομάτι, Αγ. Ερμόλαος.
- η βελτίωση των αγροτικών δρόμων, που οδηγούν στις περιοχές τουριστικής ανάπτυξης και στις παραλίες όπως: Αμμοθίνες - Γομάτι, Αγ. Ερμόλαος.
- η αναβάθμιση των αλιευτικών καταφυγίων στον Κότσινα και στον ανατολικό κολπίσκο του Αγ. Ερμόλαου, σε καταφύγια μικρών αλιευτικών σκαφών.

- η αύξηση εναέριων δρομολογίων και τακτικότερη σύνδεση της Λήμνου, τόσο με την Αθήνα, όσο και με την Θεσσαλονίκη. Βελτίωση, σε ποσότητα, αλλά και ποιότητα της ακτοπολικής σύνδεσης με Πειραιά, Θεσσαλονίκη και Καβάλα.

Ενέργεια - Απορρίμματα

Στο θέμα των στερεών αποβλήτων, κύριο στόχο θα πρέπει να αποτελέσει η μείωση του όγκου των απορριμμάτων μέσω μηχανισμών ανακύκλωσης.

Προτείνεται ζώνη παραγωγής ενέργειας και ζώνης εκμετάλλευσης απορριμμάτων και αδρανών υλικών.

Ο υφιστάμενος ΧΥΤΑ στο όρος Βίγλα προβλέπεται από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό να αναβαθμιστεί σε ΧΥΤΥ για την κάλυψη των αναγκών της Νήσου Λήμνου.

Προτείνονται:

- η δημιουργία Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (Σ.Μ.Α.) σε θέση εντός του Πανλημνιακού Αγροκτήματος.
- η εναπόθεση και η επεξεργασία αδρανών υλικών στην περιοχή του ΧΥΤΥ.
- η Χωροθέτηση Πάρκου ΑΠΕ στην ευρύτερη περιοχή του όρους Βίγλα.

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μπορούν και πρέπει να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο της εξοικονόμησης ενέργειας και φυσικών πόρων.

Ρητά αναφέρουμε ότι οι εγκαταστάσεις Α.Π.Ε. δεν επιτρέπονται σε όλες τις Περιοχές Ειδικής Προστασίας, καθώς και στις ζώνες Τουρισμού - Αναψυχής. Ειδικά για τις εγκαταστάσεις Ανεμογεννητριών, η χωροθέτηση τους προτείνεται μόνο εντός του Πάρκου ΑΠΕ. Για τις υπόλοιπες εγκαταστάσεις ΑΠΕ προβλέπεται η τήρηση ελάχιστων αποστάσεων (1.000 μ.) από τους οικισμούς.

Αποχέτευση -Υδρευση - Άρδευση

Στο θέμα των αποβλήτων, κύριο στόχο θα πρέπει να αποτελέσει η απόρριψη μόνο επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων σε υδάτινους αποδέκτες.

Προτείνονται:

- Η κατασκευή Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) φυσικού τύπου, ανά ομάδα οικισμών.

Για το θέμα των υδάτινων αποθεμάτων πρέπει να εκπονηθεί σύγχρονη και βιώσιμη μελέτη για τη διαχείριση των αποθεμάτων σε επίπεδο νησιού από όπου να προκύψει διαχειριστικό σχέδιο.

Η αναζήτηση θέσης ενός ή δύο ταμειωτήρων όμβριων υδάτων για εμπλουτισμό ή άρδευση στην ευρύτερη περιοχή του Δ.Ε. θεωρείται επιβεβλημένη. Η θέση και το μέγεθος θα καθορισθούν από ειδική υδρολογική-υδραυλική μελέτη.

Ρυθμίσεις χρήσεων, δόμησης και κοινωνικής υποδομής στους οικισμούς

Σε όλους τους οικισμούς προτείνεται να ισχύσει η χρήση της αμιγούς κατοικίας σύμφωνα με το ΦΕΚ 166/Δ/87.

Σε αυτό το σενάριο διατηρούνται σε μεγάλο βαθμό οι χρήσεις γης του τέως Δήμου, όπως αυτοί έχουν αναπτυχθεί έως σήμερα.

Παρόλαυτα, θα πρέπει να διασφαλιστεί η ποιοτική επέκταση των οικισμών εξασφαλίζοντας χώρους πρασίνου και εύκολη πρόσβαση. Επίσης, θα πρέπει να διασφαλιστεί και ο αρχιτεκτονικός χαρακτήρας των οικισμών μέσω αυστηρών ελέγχων των νέων κατασκευών. Σε γενικές γραμμές, οι οικισμοί του Δ.Ε. μαζί με τις προτεινόμενες επεκτάσεις καλύπτουν όλα τα σενάρια πληθυσμιακής αύξησης και ζήτησης κατοικίας μέχρι και το 2027, όπως αυτό υπολογίζεται στην Α΄ Φάση.

Στην μεγαλύτερη έκταση του, η Δ.Ε. χαρακτηρίζεται από συμπληρωματικές μεταξύ τους χρήσεις γης. Παρόλαυτα και δεδομένου ότι στην υπό μελέτη περιοχή υπάρχουν στοιχεία τουριστικού ενδιαφέροντος (προστατευόμενες περιοχές, αξιόλογες παραλίες, παραδοσιακοί οικισμοί, αρχαιολογική χώροι) θα πρέπει να αναβαθμιστεί και να διαφυλαχτεί και το αγροτικό τοπίο. Συνεπώς, προτείνεται η διατήρηση των πετρόχτιστων τοιχίων και η παρότρυνση για χρήση της ξερολιθιάς ως φράχτης ανάμεσα στις ιδιοκτησίες, η στροφή προς την βιοκαλλιέργεια (προκειμένου να διαφυλαχτεί και η ποιότητα των ελάχιστων υδατικών πόρων της περιοχής), η εκτίμηση βοσκοϊκανότητας και η κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης των βοσκοτόπων και του ζωικού κεφαλαίου των κατοίκων της Δ.Ε., προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα υπερβόσκησης και κατ' επέκταση υποβάθμισης τοπίου.

5.2.2 Σενάριο Β (Τάσεων)

Οι τάσεις ευνοούν την σημαντική αύξηση του πληθυσμού μόνο στον οικισμό του Αγ. Δημητρίου.

Κύρια κατοικία

Μεγαλύτερη από το σενάριο Α επέκταση του οικισμού του Αγ. Δημητρίου και ταυτόχρονη εγκατάλειψη μεγάλων περιοχών και οικισμών της υπόλοιπης Δ.Ε. ως περιοχών βιώσιμης κατοίκησης και παραγωγής. Μη αναγκαία η πολεοδόμηση των φθινόντων οικισμών.

Αρνητικά για το σενάριο προσμετρώνται οι υψηλότερες έναντι του σεναρίου Α δαπάνες υποδομών τις οποίες αναγκαστικά θα επωμισθεί ο οικείος Δήμος για την οικιστική διόγκωση του εν λόγω οικισμού, αλλά και η εγκατάλειψη των υπόλοιπων οικισμών.

Οργανωμένες αναπτύξεις –τουρισμός: Όπως στο σενάριο Α.

Περιοχές εκτός οικισμών - ζώνες ειδικής προστασίας (ΠΕΠ): Όπως στο σενάριο Α.

Ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων- λοιπές αναπτύξεις (ΠΕΠΑ): Όπως στο σενάριο Α.

Έργα – αναπλάσεις: Όπως στο σενάριο Α.

Εγκαταστάσεις Τεχνικής και Κοινωνικής Υποδομής –Δίκτυα: Σαφής ανάγκη για επέκταση όλων των έργων με βαρύτητα στον διογκούμενο οικισμό του Αγ. Δημητρίου.

Ρυθμίσεις χρήσεων, δόμησης και κοινωνικής υποδομής στους οικισμούς: Όπως στο σενάριο Α.

Στα συνολικά μεγέθη παρόμοια με του Α σεναρίου. Μεγαλύτερο κόστος πολεοδόμησης του Αγ. Δημητρίου, το οποίο θα ισοσταθμισθεί από την μη πολεοδόμηση των υπολοίπων οικισμών.

Στη συνολική έκταση του τέως Δήμου, το Σενάριο Β παρουσιάζει ανάλογο περιβαλλοντικό κόστος με το Σενάριο Α, καθώς οι χρήσεις γης της υπό μελέτη περιοχής παραμένουν ανάλογες. Αρνητικό στοιχείο αποτελεί η σταδιακή εγκατάλειψη των άλλων οικισμών και η διόγκωση του

οικισμού του Αγίου Δημητρίου δημιουργώντας παράλληλα μια πιο σημειακή αφενός ανάγκη πόρων, αφετέρου παραγωγή όχλησης.

5.2.3 Σενάριο Γ (έντονα παρεμβατικό):

Ο ΟΤΑ φορέας προγράμματος οργανωμένης οικιστικής και τουριστικής ανάπτυξης, καθώς και εκτεταμένης και εντονότερης ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα.

Κύρια κατοικία

Πρόβλεψη για μεγάλη πληθυσμιακή αύξηση των οικισμών, εκτός των ορίων της υπάρχουσας και εναπομένουσας χωρητικότητας αυτών, όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Οι οικονομικές συνθήκες, που επικρατούν σήμερα στη χώρα αφήνουν τα περιθώρια για την διατύπωση καταρχήν ενός τέτοιου σεναρίου.

Ήδη έχει παρατηρηθεί σε πολλές περιοχές της χώρας μας, επιστροφή πληθυσμού, που διέμενε στα αστικά κέντρα και ενασχόλησή του με τον πρωτογενή τομέα. Ως γνωστόν, σε συνθήκες κρίσης ο αστικός πληθυσμός είναι αυτός που δοκιμάζεται περισσότερο από τον αγροτικό.

Στην περίπτωση αυτή, προβλέπεται ακόμη μεγαλύτερη από το σενάριο Α και Β επέκταση του οικισμού του Αγ. Δημητρίου, αλλά και επεκτάσεις στους υπόλοιπους οικισμούς του Δ.Ε. σε μεγέθη ανάλογα με την δυναμική τους. Οι επεκτάσεις αυτές προβλέπεται να έχουν μικτή χρήση (α' και β' κατοικίας) μιας και από την ανάλυση και τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. -παρόλη την επισφάλεια που έχουν εμφανίζουν μια δυναμική ύπαρξης β' κατοικίας, η οποία σε κάθε περίπτωση θα καλυφθεί στις εν λόγω επεκτάσεις, χωρίς να απαιτηθεί να ορισθούν νέες ζώνες αμιγώς περιοχών παραθεριστικής κατοικίας.

Απαραίτητες οι πολεοδομήσεις όλων των οικισμών και των αντίστοιχων επεκτάσεων τους.

Αρνητικά για το σενάριο προσμετρώνται οι υψηλότερες - έναντι των υπολοίπων σεναρίων- δαπάνες υποδομών τις οποίες αναγκαστικά θα επωμισθεί ο οικείος Δήμος για την οικιστική διόγκωση όλων των οικισμών.

Οργανωμένες αναπτύξεις –τουρισμός: Όπως στο σενάριο Α.

Περιοχές εκτός οικισμών - ζώνες ειδικής προστασίας (ΠΕΠ): Όπως στο σενάριο Α.

Ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων- λοιπές αναπτύξεις (ΠΕΠΔ):

Όπως στο σενάριο Α με τη διαφορά ότι δεν περιορίζεται η εκτός σχεδίου δόμησης (συνεχίζεται η ισχύς των παρεκκλίσεων). Προτείνεται να επεκταθεί η ζώνη της Γεωργικής Παραγωγικής γης εις βάρος κάποιων περιοχών της ζώνης προστασίας τοπίου.

Έργα – αναπλάσεις: Όπως στο σενάριο Α.

Εγκαταστάσεις Τεχνικής και Κοινωνικής Υποδομής –Δίκτυα: Σαφής ανάγκη για επέκταση όλων των έργων υποδομής.

Ρυθμίσεις χρήσεων, δόμησης και κοινωνικής υποδομής στους οικισμούς:

Όπως σε σενάριο Α, με το δεδομένο ότι οι χώροι κοινωνικής υποδομής θα είναι σημαντικά μεγαλύτεροι με συνέπεια το υψηλότερο κόστος, είτε για την απόκτηση της γης (απαλλοτριώσεις, κλπ.) είτε για την υλοποίησή τους.

Το σενάριο Γ παρουσιάζει ασύγκριτα μεγαλύτερο κόστος πολεοδόμησης για όλους τους οικισμούς σε βαθμό που να μην μπορεί να υποστηριχθεί άμεσα από το Δ. Λήμνου.

Σε περίπτωση θεαματικής διόγκωσης του πληθυσμού της Λήμνου συνολικά θα πρέπει να αναβαθμιστούν όλες οι υποδομές του νησιού. Οι ανάγκες για ενέργεια θα πολλαπλασιαστούν, όπως και οι ανάγκες για νερό και για διαχείριση των λυμάτων και απορριμμάτων.

5.3 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Στο προτεινόμενο ΣΧΟΟΑΠ του τέως Δήμου Αττικής δεν αναφέρονται εναλλακτικές δυνατότητες ως προς τους στόχους, τη χωροθέτηση των χρήσεων γης, την αναφορά σε προτεινόμενα έργα κ.α., παρόλο που σύμφωνα με την ΚΥΑ 107017/28-8-2006, οι εναλλακτικές δυνατότητες αποτελούν απαραίτητο μέρος της ΣΜΠΕ. Η μελέτη επικεντρώνεται κυρίως στο μέγεθος των οικιστικών επεκτάσεων, για τις οποίες δίνει κατευθύνσεις η Διευθύνουσα υπηρεσία μετά το Α' Στάδιο της μελέτης, καθώς και στη ρύθμιση των ζωνών χρήσεων γης στον εξωαστικό χώρο για τις οποίες γνωμοδοτούν οι εμπλεκόμενοι φορείς, ο Δήμος Λήμνου και φυσικά οριστικοποιούνται από τις απόψεις της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.

Παρόλαυτα και χωρίς να υπάρχουν προτεινόμενες εναλλακτικές λύσεις θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τη Δημοτική Ενότητα Αττικής και λόγω του αγροτικού κυριάρχου χαρακτήρα της, η δομή του τοπίου είναι συγκεκριμένη με τις αγροτικές εκτάσεις χωροθετημένες στα ομαλά τμήματα, την οικιστική δραστηριότητα συγκεντρωμένη σε πυρήνες και τις χορτολιβαδικές εκτάσεις σχετικά συγκεντρωμένες – εντοπισμένες.

Οι επιμέρους εναλλακτικές λύσεις θα αφορούσαν την χωροθέτηση έργων υποδομής όπως:

- α) η προτεινόμενη θέση Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων Κατάλακκου – Σαρδών – Δαφνης και του Αγίου Δημητρίου,
- β) η παρακαμπτήρια οδός του Αγίου Δημητρίου,
- γ) ταμιευτήρες κλπ.

Για την κατηγορία αυτών των έργων εναλλακτικές χωροθέτησης και λειτουργίας θα εξετάζονται στις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) των έργων.

Επίσης, η εναλλακτικές λύσεις λειτουργίας και αποκατάστασης των κυττάρων του λατομείου στην περιοχή του Αγίου Δημητρίου θα πρέπει να εξεταστούν στην Άδεια Λειτουργίας και τη Μελέτη Αποκατάστασης του.

Για τη χωροθέτηση τώρα των προτεινόμενων ζωνών τουριστικής ανάπτυξης, αυτές προέκυψαν από την αξιολόγηση των παραλιών της Δημοτικής Ενότητας. Και με τις προτεινόμενες θέσεις καλύπτονται και οι τρεις (3) αξιόλογες παραλίες.

5.4 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΟΙ ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Στο σενάριο «Ήπιας Παρέμβασης» διατηρούνται σε μεγάλο βαθμό οι χρήσεις γης της Δ.Ε. Αττικής, όπως αυτοί έχουν αναπτυχθεί έως σήμερα.

Παρόλαυτα, θα πρέπει να διασφαλιστεί η ποιοτική επέκταση των οικισμών εξασφαλίζοντας χώρους πρασίνου και εύκολη πρόσβαση. Επίσης, θα πρέπει να διασφαλιστεί και ο αρχιτεκτονικός χαρακτήρας των οικισμών μέσω αυστηρών ελέγχων των νέων κατασκευών. Σε γενικές γραμμές, οι οικισμοί της Δ.Ε. μαζί με τις προτεινόμενες επεκτάσεις καλύπτουν όλα τα σενάρια πληθυσμιακής αύξησης και ζήτησης κατοικίας μέχρι και το 2027, όπως αυτό υπολογίζεται στην Α΄ Φάση.

Στην μεγαλύτερη έκταση του, η Δ.Ε. χαρακτηρίζεται από συμπληρωματικές μεταξύ τους χρήσεις γης. Παρόλαυτα και δεδομένου ότι στην υπό μελέτη περιοχή υπάρχουν στοιχεία τουριστικού ενδιαφέροντος (προστατευόμενες περιοχές, αξιόλογες παραλίες, παραδοσιακοί οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι) θα πρέπει να αναβαθμιστεί και να διαφυλαχτεί και το αγροτικό τοπίο. Συνεπώς, προτείνεται η διατήρηση των πετρόχτιστων τοιχείων και η παρότρυνση για χρήση της ξερολιθιάς ως φράχτης ανάμεσα στις ιδιοκτησίες, η στροφή προς την βιοκαλλιέργεια (προκειμένου να διαφυλαχτεί και η ποιότητα των ελάχιστων υδατικών πόρων της περιοχής), η εκτίμηση βοσκοϊκανότητας και η κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης των βοσκοτόπων και του ζωικού κεφαλαίου των κατοίκων του τέρως Δήμου, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα υπερβόσκησης και κατ επέκταση υποβάθμισης τοπίου.

Στη συνολική έκταση του τέρως Δήμου το Σενάριο «Τάσεων» παρουσιάζει ανάλογο περιβαλλοντικό κόστος με το Σενάριο «Ήπιας Παρέμβασης», καθώς οι χρήσεις γης της υπό μελέτη περιοχής παραμένουν ανάλογες. Αρνητικό στοιχείο, αποτελεί η σταδιακή εγκατάλειψη των άλλων οικισμών και η διόγκωση του οικισμού του Αγίου Δημητρίου, δημιουργώντας παράλληλα μια πιο σημειακή αφενός ανάγκη πόρων, αφετέρου παραγωγή όχλησης.

Το σενάριο «Έντονης Παρέμβασης» παρουσιάζει ασύγκριτα μεγαλύτερο κόστος πολεοδόμησης για όλους τους οικισμούς σε βαθμό που να μην μπορεί να υποστηριχθεί άμεσα από το Δήμο Λήμνου.

Σε περίπτωση θεαματικής διόγκωσης του πληθυσμού της Λήμνου συνολικά θα πρέπει να αναβαθμιστούν όλες οι υποδομές του νησιού. Οι ανάγκες για ενέργεια θα πολλαπλασιαστούν, όπως και οι ανάγκες για νερό και για διαχείριση των λυμάτων και απορριμμάτων.

Όπως έχουμε προαναφέρει, το φυσικό περιβάλλον της Δ.Ε. Αττικής αποτελεί ενδεχομένως το σημαντικότερο συγκριτικό πλεονέκτημα για την μελλοντική ανάπτυξή του. Στο βαθμό αυτό, κατά το σχεδιασμό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία-διατήρησή του και στην αποκατάστασή του όπου αυτό έχει υποβαθμιστεί. Ειδικότερα, στον σχεδιασμό θα πρέπει να ληφθούν υπόψη περιβαλλοντικοί παράμετροι, οι οποίοι έχουν να κάνουν με:

- την προστασία της υπάρχουσας βιοποικιλότητας χλωρίδας και πανίδας,
- τον περιορισμό της κατανάλωσης γης για δόμηση,
- τους διαθέσιμους για ύδρευση και άρδευση υδάτινους πόρους,
- την συλλογή και επεξεργασία των αστικών αποβλήτων,
- την διαχείριση των απορριμμάτων,
- την διαχείριση των στερεών αποβλήτων.

Η αναλυτική περιγραφή των σεναρίων επιτρέπει την αξιολόγησή του από διάφορες οπτικές γωνίες. Στον Πίνακα που ακολουθεί, γίνεται μια αξιολόγηση που βασίζεται σε πολυκριτηριακή ανάλυση, με στόχο τον εντοπισμό του σεναρίου που συνδυάζει εφικτότητα σε επαρκή βαθμό, με αποδεκτές περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Η αξιολόγηση γίνεται σε δύο χρονικούς ορίζοντες: βραχυπρόθεσμο (B) μέχρι το έτος 2019 και μεσο-μακροπρόθεσμο (MM) μέχρι το έτος 2027, που αποτελεί και το χρονικό ορίζοντα σχεδιασμού και προγραμματισμού του ΣΧΟΟΑΠ.

Σενάριο	Ήπιας Παρέμβασης		Τάσεων		Έντονης Παρέμβασης	
	B	MM	B	MM	B	MM
Χρόνος						
Οικονομικές επιπτώσεις	1 γενής =	1 γενής +	1 γενής =	1 γενής +	1 γενής =	1 γενής +
	2 γενής +	2 γενής +	2 γενής +	2 γενής +	2 γενής +	2 γενής +
	3 γενής =	3 γενής +	3 γενής =	3 γενής +	3 γενής =	3 γενής +
	+	3+	+	3+	+	3+
Οικιστικές επιπτώσεις	Βελτίωση	Μεγάλη Βελτίωση	Επιδεινωση	Επιδεινωση	Επιδεινωση	Επιδεινωση
	+	2+	-	-	-	-
Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις	Βελτίωση	Μεγάλη Βελτίωση	Βελτίωση	Μεγάλη Βελτίωση	Επιδεινωση	Επιδεινωση
	+	2+	+	2+	-	-
Κοινωνική Αποδοχή	Χαμηλή	Υψηλή	Μέση	Μέση	Απόρριψη	Απόρριψη
	+	2+	=	=	-	-
Διοικητική Εφικτότητα	Εφικτό	Εφικτό	Εφικτό	Εφικτό	Δύσκολα Διαχειρίσιμο	Δύσκολα Διαχειρίσιμο
	+	+	+	+	-	-
Κόστος Διαθέσιμοι πόροι	Εφικτό	Εφικτό	Εφικτό	Εφικτό	Δύσκολα Διαχειρίσιμο	Δύσκολα Διαχειρίσιμο
	+	+	+	+	-	-
Αξιολόγηση	6+	11+	3+	6+	4-	2-

Στην τελευταία γραμμή με τα αθροίσματα, κάθε τιμή + ή - συμβάλλει με 1 βαθμό στο αλγεβρικό άθροισμα της αντίστοιχης στήλης, θετικό ή αρνητικό ανάλογα, ενώ κάθε τιμή 2+ ή 2- συμβάλλει με 2 βαθμούς. Η τιμή = δεν επηρεάζει το άθροισμα.

Όπως φαίνεται στον παραπάνω Πίνακα, το σενάριο «Ήπιας Παρέμβασης», με το οποίο δεν γίνονται επιθετικές παρεμβάσεις στην οργάνωση του χώρου αξιολογείται θετικά, τόσο σε βραχυπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (2019), όσο και κύρια σε μεσο-μακροπρόθεσμο (2027), που είναι και η χρονική περίοδος προγραμματισμού του ΣΧΟΟΑΠ. Αρχικά σήμερα δημιουργεί βελτίωση του κατά κεφαλήν εισοδήματος, έχει χαμηλό κόστος και δεν δημιουργεί κοινωνικές τομές. Βελτιώνει το φυσικό περιβάλλον, ωστόσο απαιτείται χρόνος απόδοσης των ρυθμίσεων λόγω του χρόνου, που απαιτείται για την υλοποίηση των προβλεπόμενων έργων και δράσεων,

το κόστος των οποίων όμως δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό και επιπλέον το σημαντικότερο τμήμα τους μπορεί να καλυφθεί από κοινοτικούς πόρους. Σε μεσο-μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα οι επιπτώσεις του είναι ιδιαίτερα θετικές σε όλους τους τομείς. Η υλοποίηση των έργων και δράσεων κάνει αποτελεσματικές τις ρυθμίσεις του σχεδίου και οδηγεί σε σημαντική βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος αύξηση του τοπικού εισοδήματος και κοινωνική ευαρέσκεια.

Στη συνολική έκταση του τέως Δήμου το Σενάριο Β «Τάσεων» παρουσιάζει ανάλογο περιβαλλοντικό κόστος με το Σενάριο Α, καθώς οι χρήσεις γης της υπό μελέτη περιοχής παραμένουν ανάλογες. Αρνητικό στοιχείο, αποτελεί η σταδιακή εγκατάλειψη των άλλων οικισμών και η διόγκωση του οικισμού του Αγίου Δημητρίου δημιουργώντας παράλληλα μια πιο σημειακή αφενός ανάγκη πόρων, αφετέρου παραγωγή όχλησης.

Το Σενάριο Γ «έντονης παρέμβασης» παρουσιάζει ασύγκριτα μεγαλύτερο κόστος πολεοδόμησης για όλους τους οικισμούς σε βαθμό που να μην μπορεί να υποστηριχθεί άμεσα από το Δ. Λήμνου.

Πρόκριση προκαταρκτικής πρότασης για τελική επεξεργασία

Με βάση την αξιολόγηση των σεναρίων που προηγήθηκε, προκρίνεται το σενάριο «Ήπιας παρέμβασης» για τελική επεξεργασία υπό μορφή νέου ΣΧΟΟΑΠ.

Το σενάριο αυτό έχει τα ακόλουθα κύρια χαρακτηριστικά:

- Αύξηση του διαθέσιμου προς δόμηση χώρου των οικιστικών υποδοχέων.
- Βελτίωση του υπάρχοντος οικιστικού περιβάλλοντος.
- Αύξηση του κοινωνικού εξοπλισμού.
- Αύξηση του τεχνικού εξοπλισμού.
- Περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης.
- Οργανωμένη χωροθέτηση παραγωγικών δραστηριοτήτων.
- Ενίσχυση της πολυαπασχόλησης.
- Περιορισμό των κυκλοφοριακών προβλημάτων.
- Βελτίωση των φυσικών πόρων.
- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Σήμερα το φυσικό περιβάλλον της Δ.Ε. Αττικής βρίσκεται γενικά σε ικανοποιητική κατάσταση, και αποτελεί πλεονέκτημα της περιοχής. Τοπικά, η κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος βελτιώνεται ή επιβαρύνεται, ανάλογα κύρια με την ένταση της οικιστικής ανάπτυξης και κυριότερα της εκτός σχεδίου δόμησης, η οποία δημιουργεί συνθήκες κατασπατάλησης γης, ανάγκη επέκτασης των τεχνικών υποδομών (ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία) με υψηλό δείκτη κόστους/ ωφέλειας και σημαντικά προβλήματα επάρκειας φυσικών πόρων κύρια υδάτινου δυναμικού για ύδρευση.

Δεδομένης της ύπαρξης από παλαιά του προβλήματος του περιορισμένου υδάτινου δυναμικού λόγω του γεωλογικού υποβάθρου, σήμερα το πρόβλημα αυτό καθίσταται κρίσιμο για την περαιτέρω ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων και οικισμών.

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

6.1 ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε.) Αττική είναι ένας από τους 4 πρώην Δήμους («Καποδιστριακούς») του νησιού της Λήμνου, οι οποίοι μετά την εφαρμογή του Ν.3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης», συνενώθηκαν σε έναν ενιαίο δήμο, τον Δήμο Λήμνου. Είναι η δεύτερη μεγαλύτερη δημοτική ενότητα σε έκταση μετά τη Δ.Ε. Μούδρου.

Ο τέως Δήμος Αττικής και νυν Δημοτική Ενότητα βρίσκεται στο βόρειο και κεντρικό τμήμα του νησιού της Λήμνου.

Αυτό που χαρακτηρίζει την περιοχή είναι η χαμηλή βλάστηση, οι ηφαιστειογενής – πετρώδης σχηματισμοί, οι ήπιοι ορεινοί όγκοι με τις αναβαθμίδες, οι πετροχτιστες μάντρες, οι ανεμόμυλοι, τα πολλά ξωκλήσια και οι σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι.

Σε επίπεδο νησιού, η Δημοτική Ενότητα είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς εντός των ορίων της βρίσκεται ο διεθνής αερολιμένας Λήμνου μέσω του οποίου κινείται το 90% των επισκεπτών.

Ολόκληρη η νήσος Λήμνος έχει χαρακτηριστεί ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, σύμφωνα με την απόφαση Αριθ. Δ.Π.Α./10081/20-10-2000, όπου αναφέρεται ότι: *«Χαρακτηρίζεται ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους...με σκοπό την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη τόσο του φυσικού, ιστορικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, όσο και της πλούσιας αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Στόχος του χαρακτηρισμού είναι η διατήρηση της ισορροπίας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος που αρμονικά επί αιώνες συνυπάρχει με ιδιαίτερη επιμέλεια».*

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της περιοχής είναι το υψηλής αξίας φυσικό περιβάλλον που διαθέτει. Καθώς γειτνιάζει με τον οικότοπο NATURA 2000 GR 4110006, ενώ και εντός των ορίων του τέως Δήμου Αττικής ανήκει και η **νήσος Σεργίτσι**, όπου μαζί με τις βραχονησίδες Διαβάτες, Κομπιό, Καστριά, Τηγάρι, Καρβαλάς και Πρασονήσι αποτελεί οικότοπο του δικτύου NATURA 2000 με κωδικό **GR 4110008** ως περιοχή σημαντική για τα πουλιά.

6.2 ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

6.2.1 Γεωμορφολογικά – Τοπογραφικά χαρακτηριστικά

Η μορφολογία του εδάφους της Δ.Ε. Αττικής χαρακτηρίζεται από λοφώδεις σχηματισμούς με ήπιες κλίσεις και εκτεταμένες πεδινές περιοχές. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από ομαλό ανάγλυφο, αμμουδερές παραλίες σε εναλλαγή με βραχώδεις ακτές και έντονο διαμελισμό με μεγάλους και μικρούς κόλπους. Χαρακτηριστικό της, επίσης, η πλήρης απουσία δάσους και μεγάλων δέντρων.

Η υψηλότερη κορυφή («Βίγλα») έχει ύψος 430 μ. από την επιφάνεια της θάλασσας.

Οι παραλίες είναι μικρού μήκους, μέτριου βάθους και γενικά καλής ποιότητας με αποτέλεσμα να συγκεντρώνουν σημαντικό αριθμό κολυμβητών. Απόκρημνα σημεία υπάρχουν αρκετά.

Το ήπιο ανάγλυφο και η πολυπλοκότητα των ακτών της περιοχής δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη μεγάλων υδρολογικών λεκανών. Εξαιρεση αποτελεί, η υδρολογική λεκάνη «Αγ. Δημητρίου-Κοντιά (χειμάρρος Χανδριά)» και αυτή στην πεδιάδα της Αττικής.

Οι χαμηλές κλίσεις του εδάφους και τα χαμηλά υψόμετρα κοντά στις ακτές προκαλούν δυσκολίες στην αποστράγγιση των εδαφών, με αποτέλεσμα να σχηματίζονται αβαθείς λίμνες.

Στην περιοχή της Τ.Κ. Αττικής, το έδαφος είναι πεδινό, αρκετά εύφορο με εξαιρετικής ποιότητας προϊόντα. Στο δυτικό τμήμα, το έδαφος είναι κυρίως βραχώδες, στο οποίο ωστόσο απαντώνται και εύφορες εκτάσεις.

Τα εδάφη της περιοχής είναι φτωχά σε παραγωγική ικανότητα, λόγω της μικρής ανάπτυξης των αργιλικών σχηματισμών.

Τη Δ.Ε. Αττικής συνιστούν οι παρακάτω γεωλογικοί σχηματισμοί με στρωματογραφική ακολουθία από τα νεότερα προς τα αρχαιότερα ως εξής:

- ο **Τεταρτογενές (Ωλόκαινο-Αλούβιο)**: Σύγχρονες προσχώσεις κοιλάδων, όπως άμμους, αργίλους, χαλίκια και κροκάλες, πεδιάδων και παράκτιες αποθέσεις, κυρίως αμμοιλύος.
- ο **Τριτογενές**: Κατά κύριο λόγο, η περιοχή μελέτης αποτελείται από ενδογενή, πυριγενή πετρώματα (πλουτώνια, όπως γρανίτες, γρανοδιορίτες & μοντζονίτες), κυρίως του τριτογενούς, καθώς και σημαντικής εκτάσεως ηφαιστειακά, όξινα έως ουδετεροπλαϊοκαινικής ηλικίας, όπως ρυόλιθους, ρουδακίτες, δακίτες, ανδεσίτες και τραχίτες.

Από το σχηματισμό των τεταρτογενών αποθέσεων, υδρογεωλογικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι οριζόντες που αποτελούνται από αδρομερές υλικό, όπως για παράδειγμα είναι τα χαλίκια και οι κροκάλες. Οι διαστρώσεις αυτές, όταν αναπτύσσονται σε μεγάλο πάχος τότε μπορεί να συναντηθούν ακόμα και με μεγάλης δυναμικότητας φρεάτιους υδροφορείς.

Αντίθετα, τα πυριγενή πετρώματα είναι πρακτικά στεγανά-αδιαπέρατα πετρώματα και δεν παρουσιάζουν κανένα υδρογεωλογικό ενδιαφέρον. Πιθανά και μόνον στις ζώνες εξαλλοίωσης τους είναι δυνατόν να συναντηθούν ασθενείς έως ασήμαντες υδροφορίες.

Με βάση τη γεωλογία της περιοχής, το κοκκώδες σύστημα (όπως οι τεταρτογενείς αποθέσεις) είναι πολύ μικρό σε έκταση, το οποίο σημαίνει ότι οι προσχωσιγενείς λεκάνες είναι πολύ μικρής έκτασης, γεγονός το οποίο υποδηλώνει το μικρό δυναμικό των υπόγειων υδροφορέων και αυτό ενισχύεται επίσης, από την μεγάλη ανάπτυξη των πλουτωνικών-ηφαιστειακών γεωλογικών δομών, οι οποίοι είναι αδιαπέρατοι σχηματισμοί.

6.2.2 Υδρολογία - Επιφανειακή απορροή & Υγρότοποι της περιοχής

Το επιφανειακό υδρογραφικό δίκτυο της Δ.Ε. Αττική αποτελείται από χείμαρρους εποχιακής ροής. Δεν υπάρχουν πηγές και η κάλυψη των αναγκών για άρδευση και ύδρευση γίνεται κυρίως από γεωτρήσεις. Μία λιμνοδεξαμενή υπάρχει νότια του Αγ. Δημητρίου στην όμορη Δ.Ε. της Ν. Κούταλης.

Γενικά η περιοχή λόγω των κλιματικών συνθηκών (χαμηλό ύψος βροχής) και της γεωλογικής διαμόρφωσης (μη διαπερατά γεωλογικά στρώματα) παρουσιάζει προβλήματα επάρκειας και ποιότητας ύδατος.

- ο Τα νερά (υδατικό δυναμικό) της περιοχής αποτελούν τους σημαντικότερους φυσικούς πόρους για την περιοχή και στις δύο μορφές τους:
- ο Τα θαλάσσια νερά αποτελούν τον κυριότερο φυσικό πόρο στον οποίο στηρίχθηκε και στηρίζεται η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Τα νερά της ενδοχώρας (επιφανειακά και υπόγεια) αποτελούν κρίσιμο φυσικό πόρο για τη γεωργία και την οικιστική ανάπτυξη.

Οι υδροκριτικές γραμμές, εντός της Δ.Ε. Αττικής παρουσιάζονται κυρίως σε τρεις (3) διευθύνσεις, οι οποίες χωρίζουν την περιοχή μελέτης σε τρεις (3) κύριες υδρογραφικές ενότητες (Βόρεια, Ανατολική και Νότια). Η βόρεια και νότια περιοχή χαρακτηρίζεται από αδρομερές-πυκνό υδρογραφικό δίκτυο μέσω των υδατορεμάτων, ενώ αντίθετα η ανατολική περιοχή εμφανίζει σχετικά αραιό υδρογραφικό δίκτυο μικρών υδατορεμάτων. Το υδρογραφικό δίκτυο της περιοχής τροφοδοτείται αποκλειστικά από νερά βροχοπτώσεων και διαμορφώνει εμφανείς κοίτες στα πεδινά εδάφη, ενώ στις αμμώδεις παράκτιες εκτάσεις εμφανίζεται μόνο το ίχνος της βαθιάς γραμμής.

Στην περιοχή μελέτης διακρίθηκαν 14 λεκάνες απορροής (μικρές έως πολύ μικρές). Συγκεκριμένα εντοπίστηκαν 12 πολύ μικρές λεκάνες με έκταση από 0,6 έως 6,0Km² και 2 σημαντικά μεγαλύτερες κύριες λεκάνες με έκταση από 56,1 και 39,6Km², αντίστοιχα, οι οποίες αποτελούν και τις μεγαλύτερες λεκάνες του νησιού.

Ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των λεκανών απορροής κυριαρχεί η κατηγορία Α και ακολουθούν οι κατηγορίες Β, Γ και Δ με ποσοστό της τάξης 40% συνολικά. Η πλειοψηφία του υδρογραφικού δικτύου εμφανίζει δενδριτική μορφή και σημαντικό ποσοστό εμφανίζεται με παράλληλη μορφή.

Υγρότοποι

Οι μικροί υγρότοποι που εντοπίζονται στη Δ.Ε. Αττική και προστατεύονται με το Π.Δ. 299/2012 (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012) περί «*Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι*» είναι οι παρακάτω:

Πίνακας 2: Θεσμοθετημένοι (Π.Δ. 299/12) μικροί νησιωτικοί υγρότοποι στη Δ.Ε. Αττική

α/α	Τοπώνυμο	Κωδικός	Έκταση (στρ.)	Χαρακτηρισμός
1	Εκβολή Γομάτι	Υ411LEM018	17	Φυσικός
2	Ανώνυμος όρμου Παπιάς	Υ411LEM036	12	Φυσικός
3	Εκβολή Ακρ. Φαλακρό	Υ411LEM053	11	Φυσικός
4	Εκβολή Παραλίας Φαλακρό	Υ411LEM054	4	Φυσικός
5	Εκβολή Παναγιάς Πηγαδέλι	Υ411LEM056	10	Φυσικός

6.2.3 Γεωλογία - Έδαφος ευρύτερης περιοχής

Η μελέτη του γεωλογικού υποβάθρου και των λιθοστρωματογραφικών ενότητων της περιοχής του Δ.Ε. Αττικής στηρίχθηκε στους γεωλογικούς χάρτες του ΙΓΜΕ (φύλλο Μύρινα & Μούδρος), καθώς και στο σύνολο των διαθέσιμων στοιχείων από προγενέστερες έρευνες και μελέτες στην περιοχή (γεωτεχνικές έρευνες, υδρογεωτρήσεις, υδρογεωλογικές μελέτες κλπ.), όπως αυτά συμπληρώθηκαν από στοιχεία που προήλθαν από την επιτόπου χαρτογράφηση της περιοχής.

Αναλυτικότερα, η περιοχή του Δ.Ε. Αττικής δομείται ως επί το πλείστον από ιζηματογενείς σχηματισμούς μολασσικού τύπου της ευρύτερης λεκάνης Έβρου - Αλεξανδρούπολης, στους οποίους παρεμβάλλονται ηφαιστειακές διεισδύσεις του Κατώτερου Μειοκαίνου της 1^{ης} και 2^{ης} φάσης μαγματισμού του Βορείου Αιγαίου, καθώς και Ολοκαινικά ιζήματα αποτελούμενα από άμμους, αργίλους, κροκαλοπαγή κλπ.

Τα πετρώματα της περιοχής μελέτης αποτελούνται, από τα παλαιότερα προς τα νεότερα, από τους παρακάτω σχηματισμούς:

- Μολασσικά ιζήματα (υπόβαθρο περιοχής)
- Ηφαιστειακά πετρώματα
- Ολοκαινικές αποθέσεις

➤ Κατώτερη ενότητα μαλασικών ιζημάτων (Ανώτερο Ηώκαμνο - Κατώτερο Ολιγόκαινο)

Παχυστρωματώδεις ψαμμίτες και κροκαλοπαγή (E₅-O₁.st,c): αποθέσεις αποτελούμενες κυρίως από παχυστρωματώδεις συμπαγείς ψαμμίτες, καστανοκίτρινο χρώματος, μικροκαλοπαγή και κροκαλοπαγή με παρεμβολές από εναλλαγές αργίλων - ψαμμιτών (τουρβιδίτες) και ολισθολίθους από νομουλιτικούς ασβεστόλιθους. Οι ιζηματογενείς σχηματισμοί και κυρίως οι ψαμμίτες εμφανίζουν διακριτή στρώση (SS-) με κλίση της τάξης των 10 έως 20° και διεύθυνση κλίσης ΒΔ (περί της 310°). Στις ανώτερες επιφάνειες των ψαμμιτικών πάγκων παρατηρούνται χαρακτηριστικές μορφές διάβρωσης (ψαμμιτικοί σφαιρόλιθοι, επιφανειακές μορφές παραλληλογράμμων κλπ.).

Εναλλαγές αργίλων - ψαμμιτών (E₅-O₁.l,st): εμφανίζονται κατά κύριο λόγο στο βόρειο τμήμα της περιοχής μελέτης και αποτελούν την πλειοψηφία των ιζημάτων της κατώτερης ενότητας. Οι ψαμμιτικοί πάγκοι εμφανίζουν κυμαινόμενο πάχος από 5cm έως 1m, και έχουν αποτεθεί με τη μορφή κλασσικών τουρβιδιών. Σε ορισμένες περιπτώσεις κυρίως στις βορειοανατολικές περιοχές του νησιού παρουσιάζεται σταδιακή αύξηση του πάχους και της συχνότητας των ψαμμιτικών πάγκων προς τα πάνω, γεγονός που υποδηλώνει την υποθαλάσσια απόθεση σε κώνους. Οι σχηματισμοί αυτοί εμφανίζουν μέγιστο ορατό πάχος της τάξης των 100 έως 120m και χαρακτηρίζονται από μεσόκοκκους έως λεπτόκοκκους ψαμμίτες (προς τα πάνω) στους οποίους παρεμβάλλονται αργιλικοί σχηματισμοί - μάργες με συχνές επίσης ενστρώσεις ιλυολίθων. Χαρακτηριστικές ανοικτές πτυχώσεις εμφανίζονται σε διάφορες θέσεις με άξονα πτυχής ΝΔ - ΒΑ, με εμφάνιση στρώσης (SS-) με κλίση της τάξης των 10 έως 40° και διεύθυνση κλίσης ΒΔ, Β και ΒΑ (περί της τάξης 330 έως 40°). Στις ανώτερες επιφάνειες των ψαμμιτικών πάγκων παρατηρούνται χαρακτηριστικές μορφές διάβρωσης (ψαμμιτικοί σφαιρόλιθοι, επιφανειακές μορφές παραλληλογράμμων κλπ.).

Άργιλοι και εναλλαγές αργίλων με λεπτοπλακώδεις ψαμμίτες (Ες-ΟΙ.Ι): εμφανίζονται σε μεγάλη έκταση στις ανατολικές - βορειανατολικές περιοχές στο δρόμο Μύρινα - Αγ. Δημήτριος και σε μικρότερες εμφανίσεις μεταξύ των ψαμμιτικών αποθέσεων. Αντιπροσωπεύουν αποθέσεις στην ηπειρωτική κατωφέρεια αλλά και στο τέλος αυτής και πρόκειται κυρίως για αργίλους (κυανές μάργες, συμπαγείς - μαζώδεις) έως ιλυολίθους.

➤ **Ανώτερη ενότητα μαλασσικών ιζημάτων (Ανώτερο Ηώκαινο - Κατώτερο Ολιγόκαινο)**

Άργιλοι, ψαμμίτες και κροκαλοπαγή (ΟΙ.Ι,st): αποτελούν την κορυφή της ιζηματογενούς σειράς της μολασσικής ακολουθίας και συναντώνται στην περιοχή της Αττικής, Καρπασίου και Βάρους, όπου τα υπολείμματα της διαμορφώνουν μικρούς λόφους. Πρόκειται πρακτικά για σχηματισμούς αποτελούμενους από χαλαρά κροκαλοπαγή στη βάση, ακολουθούν κροκάλες και χαλίκια που εναλλάσσονται με χαλαρούς μεσόκοκκους ψαμμίτες για να καταλήξουν τέλος σε χαλίκια και άμμους με καστανέρυθρο λεπτόκοκκο εδαφικό υλικό. Το ορατό πάχος των σχηματισμών αυτών είναι της τάξης των 30m.

➤ **Πλουτώνια και υποηφαιστειακά – φλεβικά πετρώματα (Αν Ολιγόκαινο – Κατ. Μειόκαινο)**

Πλουτώνια πετρώματα (ΟΙς-Μμ.γ): έντονα εξαλλοιωμένα πλουτώνια πετρώματα, τα οποία έχουν διεισδύσει εντός των ιζημάτων του Αν. Ηωκαίνου – Ολιγόκαινου, και συναντώνται στο ΒΔ τμήμα της περιοχής της Δ.Ε. Αττικής, απέναντι από τη νησίδα Σεργίτσι (Σιδερίτης).

➤ **Ηφαιστειακά πετρώματα και πυροκλαστικοί σχηματισμοί (Κατ. Μειόκαινο)**

Τόφφοι (Μμ.tf): σε μεγάλη έκταση στην περιοχή του οικισμού Βάρος και με μικρότερες εμφανίσεις στην περιοχή του οικισμού Καρπάσι και στην Πολιόχνη. Οι ηφαιστιογενείς τόφφοι, εμφανίζονται σε σειρά δομών και θόλων κατά μήκος τεκτονικών ρηγμάτων σε παλαιά ταφροειδή βυθίσματα. Είναι χρώματος γκριζου έως γκριζομέλανου και περιλαμβάνουν ακανόνιστα τεμάχια ηφαιστειακών πετρωμάτων, ποικίλου σχήματος και μεγέθους (βολίδες ή βόμβες) με σύσταση παρόμοια με των λαβών. Το λεπτόκοκκο υλικό των τόφφων είναι υαλώδες - μικρολιθικό και περιέχει γωνιώδη θραύσματα αστρίων, αυγίτη, βιοτίτη και αμφιβόλου.

Τραχειανδεσίτες και ανδεσίτες (τρα): υψηλής έως πολύ υψηλής αντοχής τραχειαανδεσίτες καστανοφαιού έως φαιοπράσινου χρώματος και τοπικά ισχυρή εξαλλοίωση.

Δακτιοειδείς (δα): ανοικτού έως σκοτεινού φαιού χρώματος ή καστανέρυθρου, λόγω σιδηροξειδίων, βραχύδης σχηματισμός, με ιστό πορφυριτικό και έντονη εξαλλοίωση.

➤ **Πλειστοκενικές αποθέσεις**

Πορώδεις ασβεστολιθικοί ψαμμίτες, τοπικά ωλιθικοί ασβεστόλιθοι (ΠΙ.st): ανοικτοί καστανοί έως φαιοκάστανοι ασβεστολιθικοί ψαμμίτες και στη βάση λατυποπαγή με τεμάχια των υποκείμενων πετρωμάτων, στα οποία «επικάθεται» με στρωματογραφική ασυμφωνία. Πρόκειται για σχεδόν οριζόντια στρώματα ή μικρής κλίσης της τάξης των 5 έως 10° προς ΒΒΔ, και περιορίζονται σε μικρή έκταση στο Ακ. Πουρνίας, ανατολικά της Αττικής. Οι βορειότερες και επίσης περιορισμένης γεωγραφικής εξάπλωσης εμφανίσεις καλύπτονται από πρόσφατες Ολοκαινικές αποθέσεις και κυρίως από άμμους (sd).

➤ **Ολοκαινικές εδαφικές αποθέσεις**

Αλλουβιακές αποθέσεις (αΙ): πρόκειται πρακτικά για εδαφικές αποθέσεις - προσχώσεις από αργίλους, άμμους και κροκαλολατύπες και εν γένει υλικών και προϊόντων αποσάθρωσης των μολασσικών, κατά κύριο λόγο, πετρωμάτων. Καλύπτουν τις χαμηλές περιοχές - λεκάνες της περιοχής μελέτης και αποτελούνται κατά κύριο λόγο από μέσης πυκνότητας - συνεκτικότητας αργιλοϊλυώδεις άμμους και αμμώδεις αργίλους, με διάσπαρτα χαλίκια και κροκάλες. Το μέγιστο πάχος των ιζημάτων εκτιμάται της τάξης των 10m (σύμφωνα με τα αποτελέσματα των μητρώων καταγραφής των υδρογεωτρήσεων).

Παράκτιες αλλουβιακές αποθέσεις (αΙc): παράκτιες εδαφικές αποθέσεις αποτελούμενες από μέσης συνεκτικότητας και πλαστικότητας γκριζες αργίλους με άμμο έως αμμώδεις, στις παράκτιες περιοχές του Α/Δ και της παραλίας του Κότσινα, με υψηλή υπόγεια υφάλμυρη υδροφορία. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ερευνητικών γεωτρήσεων στην περιοχή του Α/Δ της Λήμνου (ΚΑΣΤΩΡ Ε.Π.Ε. 1987), το επιφανειακό τμήμα των αργιλικών σχηματισμών της ενότητας (αΙc), εμφανίζει μέγιστο πάχος της τάξης των 8,0 έως 9,0m, και παρατηρούνται ενδιάμεσες στρώσεις γκριζόχρωμης χαλαρής ιλύος και ιλυώδους άμμου, με στάθμη υπόγειας υδροφορίας από 0,0 έως 2,0m.

Σχηματισμοί αμμοθινών - άμμων (sd): χαρακτηριστική είναι η εμφάνιση τοπικών δομών αποσάθρωσης με τη μορφή αμμοθινών σε διάφορες θέσεις του ανατολικού και βόρειου τμήματος της υπό μελέτης περιοχής, με σημαντικότερη την εμφάνιση στην περιοχή του Γοματίου («άμδες» Κατάλακκου), όπου και σχηματίζονται ενδοχωρικοί λόφοι. Οι άμμοι των θινών, αλλά και γενικότερα οι σχηματισμοί των αμμωδών προϊόντων, που καταγράφονται στην περιοχή μελέτης, προέρχονται αποκλειστικά από την αποσάθρωση των ψαμμιτικών πετρωμάτων και το πάχος τους εκτιμάται της τάξης των 5,0 με 8,0m.

6.2.4 Κλιματολογικά – Μετεωρολογικά χαρακτηριστικά

Με βάση την κλιματική κατάταξη κατά Thornthwaite, στη Λήμνο επικρατεί ξηρό κλίμα που αποκλίνει προς υφυγρο με μέτριο πλεόνασμα νερού κατά τον χειμώνα (C1d B3' b4') (Καρράς 1973). Ανήκει στον Μεσόθερμο τύπο κλίματος B3' με υψηλές τιμές εξατμισοδιαπνοής. Η θερμική δραστηριότητα το καλοκαίρι αντιστοιχεί στον Μεσόθερμο τύπο B4'.

Με βάση τα παραπάνω, το κλίμα της περιοχής μελέτης είναι μεσογειακό και ήπιο, με σχετικά βροχερό χειμώνα, ξηρό ζεστό καλοκαίρι (μακρά περίοδος ξηρασίας) και μεγάλη ηλιοφάνεια, ιδιαίτερα κατά το θέρος.

Σύμφωνα με τον χάρτη των ισόθερμων των μέσων ετήσιων θερμοκρασιών για τον χώρο της Ελλάδας (Μαριολόπουλος, 1982), η Λήμνος βρίσκεται ανάμεσα στις ισόθερμες των 16,5-17°C. Οι τιμές των μέσων ετήσιων θερμοκρασιών αέρα βρίσκονται πολύ κοντά σε αυτή την κατάταξη.

Η μέση ετήσια θερμοκρασία αέρος στην περιοχή μελέτης ανέρχεται σε 15,9°C.

Η μέση μηνιαία ελάχιστη θερμοκρασία που παρατηρείται τον Ιανουάριο, είναι 4,2°C και η μέση μηνιαία μέγιστη θερμοκρασία, που σημειώνεται τον Ιούλιο είναι 29,3°C. Κατά τη διάρκεια των παρατηρήσεων 1958-2010 σημειώθηκε απόλυτη ελάχιστη θερμοκρασία -6,0°C κατά το μήνα Μάρτιο καθώς και -5,8°C τον Φεβρουάριο και απόλυτη μέγιστη θερμοκρασία 39,4°C τον Ιούλιο και 36,2°C τον Αύγουστο.

Η πορεία των βροχοπτώσεων στη Λήμνο κατά τη διάρκεια του έτους παρουσιάζει μέγιστο το χειμώνα και, συγκεκριμένα το μήνα Δεκέμβριο (84,4 χιλιοστά) και ελάχιστο το καλοκαίρι, το μήνα Αύγουστο (6,8 χιλιοστά). Οι μήνες Ιούλιος και Αύγουστος είναι οι ξηρότεροι με τα χαμηλότερα χιλιοστά βροχής 8,9 και 6,8, αντίστοιχα.

Το μέσο ετήσιο ύψος βροχής είναι 486,6 χιλιοστά. Η κατανομή των βροχοπτώσεων, κατά τη διάρκεια του έτους, δεν είναι ομοιόμορφη και ακολουθεί αντίθετη πορεία από εκείνη της θερμοκρασίας. Αυξάνονται, από το φθινόπωρο προς το χειμώνα και ελαττώνονται καθώς προχωρούμε προς την άνοιξη και το καλοκαίρι. Έτσι το 40,6% των βροχοπτώσεων (197,7 χιλ.) πέφτει κατά τη διάρκεια του χειμώνα, το 23,3% (113,3 χιλ.) κατά τη διάρκεια της άνοιξης, το 6,3% (30,8 χιλ.) τη θερινή περίοδο και τέλος το 29,8% (144,8 χιλ.) το φθινόπωρο.

Ο μέσος αριθμός ημερών βροχής υπολογίζεται σε 83,4 ημέρες το χρόνο, με μεγαλύτερους αριθμούς ημερών βροχής 11,6 και 10 τους μήνες Δεκέμβριο και Ιανουάριο αντίστοιχα και ελάχιστους αριθμούς ημερών βροχής 2,1 και 2,3 ημέρες τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο αντίστοιχα.

Η σχετική υγρασία ακολουθεί αντίθετη πορεία από τη θερμοκρασία. Όταν αυξάνεται η θερμοκρασία η σχετική υγρασία μειώνεται και το αντίστροφο. Το ελάχιστο (56,6%) παρατηρείται τον μήνα Ιούλιο, που είναι ο θερμότερος μήνας του έτους. Το μέγιστο (78,6%) παρατηρείται το μήνα Δεκέμβριο. Η μέση τιμή του έτους είναι 70,3%.

Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις του Μ.Σ. Λήμνου, οι άνεμοι που επικρατούν στην περιοχή είναι Βορειοανατολικοί όλους τους μήνες του έτους. Οι ημέρες έντασης ανέμου έως 6 κυμαίνονται από 7,8 το Δεκέμβριο έως 1,1 τον Ιούνιο και 8 Beaufort από 1,3 τον Ιανουάριο έως 0 τους θερινούς μήνες. Επιπλέον, η ένταση των ανέμων είναι συνήθως μεταξύ 2 και 5 Beaufort (σε ποσοστό περίπου 70%), ενώ οι άνεμοι άνω των 8 Beaufort είναι πολύ σπάνιοι (0,76%).

Παγετοί παρατηρούνται στο νησί της Λήμνου κατά μέσο όρο 2,7 ημέρες το χρόνο κυρίως το χειμώνα. Οι ώρες του έτους κατά τις οποίες σημειώνεται παγετός ($\Theta < 0\text{oC}$) είναι 64,8 και ποσοστό 0,74%.

Χαλαζόπτωση παρατηρείται μικρής διάρκειας τους μήνες από Νοέμβριο έως Απρίλιο. Ημέρες χαλαζιού 0,7 το χρόνο.

Το φαινόμενο της ομίχλης παρατηρείται σχετικά μέτρια στην περιοχή με ημέρες εμφάνισης 14,6 το χρόνο, όπως επίσης και το φαινόμενο της δροσιάς με 28,8 ημέρες.

Το φαινόμενο του χιονιού εμφανίζεται συχνά με 4,7 ημέρες το χρόνο κατανεμημένες από το Νοέμβριο μέχρι τον Απρίλιο (πίνακας 3.2.6.5).

Ο μέσος ετήσιος αριθμός ημερών ηλιοφάνειας ανέρχεται σε 143,3, ο δε αριθμός νεφοσκεπών ημερών σε 44,7. Η ηλιοφάνεια που επικρατεί είναι από τις μεγαλύτερες στην Ελλάδα και φθάνει τις 2712 ώρες ετησίως, με μέση μηνιαία ηλιοφάνεια 226 ώρες.

6.2.5 Υδρογεωλογικά Στοιχεία

Εκτός των κλιματικών συνθηκών, που επικρατούν στη περιοχή και αναπτύχθηκαν παραπάνω, σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει το υδρολογικό ισοζύγιο μιας περιοχής είναι και οι γεωμορφολογικοί παράγοντες, οι οποίοι εξαρτώνται από το εμβαδόν της λεκάνης, την υδρογραφική συχνότητα, την υδρογραφική πυκνότητα, τη μέση κλίση, το δείκτη αναγλύφου

και την κατανομή επιφανειών κατά ύψος, οι τιμές των οποίων μαρτυρούν έντονη έως χειμαρρώδη δράση κατά περιόδους ραγδαίων βροχοπτώσεων.

Επίσης η υδρολιθολογία της περιοχής και για την οποία παρατίθενται τα παρακάτω στοιχεία:

Οι λιθολογικοί σχηματισμοί της ευρύτερης περιοχής ως προς την υδροπερατότητα τους γενικά κατατάσσονται λόγω των φυσικοχημικών χαρακτηριστικών τους, όπως το πορώδες, η υδροπερατότητα, η αποσάθρωση, η διάβρωση, οι τεκτονικές διαρρήξεις, η διαγένεση, σε:

- υδροπερατούς,
- ημιδιαπερατούς,
- και αδιαπέρατους.

Οι υδρογεωλογικές συνθήκες των επιφανειακών και υπόγειων νερών, που επικρατούν στην υπό μελέτη περιοχή είναι συνδεδεμένες με τους λιθολογικούς σχηματισμούς και την τεκτονική της περιοχής. Γενικά στην ευρύτερη περιοχή μελέτης επικρατούν σύμφωνα και με τον Υδρολιθολογικό χάρτη της Ελλάδος, οι κοκκώδεις προσχωματικές αποθέσεις κυμαινόμενης υδροπερατότητας στα πεδινά τμήματα της Αττικής, κοκκώδεις μολασσικές αποθέσεις μικρής υδροπερατότητας και γενικά αδιαπέρατα ηφαιστειακά πετρώματα.

Το υδρογεωλογικό καθεστώς στην ευρύτερη περιοχή του έργου καθορίζεται, πέρα από τα υδρολογικά στοιχεία, κυρίως από την σύσταση των σχηματισμών που δομούν την υπό μελέτη περιοχή και την τεκτονική καταπόνηση τους. Οι σχηματισμοί του βραχώδους υποβάθρου είναι πρακτικά στεγανοί (μολασσικά ιζήματα, ηφαιστειακά πετρώματα) και μπορούν να χαρακτηριστούν μόνο από δευτερογενή διαπερατότητα λόγω της τεκτονικής τους καταπόνησης και της ανάπτυξης επιπέδων ασυνεχειών. Επομένως δεν επιτρέπουν στο νερό να κατεισδύσει – διακινηθεί και αποθηκευτεί στη μάζα τους, με εξαίρεση μόνο τις τεκτονισμένες και διαρρηγμένες ζώνες στις οποίες μπορεί να έχουμε διακίνηση νερού η οποία εξαρτάται από το μήκος και την ανάπτυξη του γενικού συστήματος ασυνεχειών. Επίσης οι χαλαροί επιφανειακοί σχηματισμοί θεωρούνται ημιπερατοί έως περατοί τοπικά σχηματισμοί και θα είναι σε θέση να διαμορφώσουν επιφανειακή υδροφορία ή τοπικούς επικρεμάμενους υδροφόρους ορίζοντες.

Σημαντική υδροφορία εμφανίζεται στους πορώδεις προσχωματικούς και νεογενείς σχηματισμούς. Στις υδροφορίες που αναπτύσσονται σε πορώδεις σχηματισμούς, απαντώνται φαινόμενα υφαλμύρισης εξαιτίας της υπερεκμετάλλευσης αυτών, σε συνδυασμό με τις χαμηλές βροχοπτώσεις και με τη δυσκολία επαναπλήρωσης των υπόγειων αποθεμάτων. Οι πορώδεις προσχωματικοί και νεογενείς υδροφορείς έχουν εν γένει μικρή έκταση, λόγω σχετικά μικρής ανάπτυξης των αλλουβιακών και νεογενών σχηματισμών. Μικρού δυναμικού υδροφορείς αναπτύσσονται επίσης, στα ηφαιστειακά πετρώματα και τους ηφαιστειακούς τόφους στην ευρύτερη περιοχή έρευνας. Οι πηγές δεν έχουν σημαντικό μέγεθος και ανάπτυξη και πολλές φορές παρουσιάζονται προβλήματα ποιότητας νερού. Στη Μελέτη Αποδελτίωσης του ΥΒΕΤ (Δημακόπουλος, 1989) αναφέρεται αριθμός πηγών για τα μεγάλα νησιά, με παροχή, πολλές φορές εκτιμώμενη, που παρουσιάζεται συγκεντρωτικά στον παρακάτω πίνακα για τη Λήμνο. Στον πίνακα παρουσιάζεται επίσης και το δυναμικό των κοκκωδών υδροφορέων.

Πίνακας 4: Ποσότητες υδρολογικού ισοζυγίου

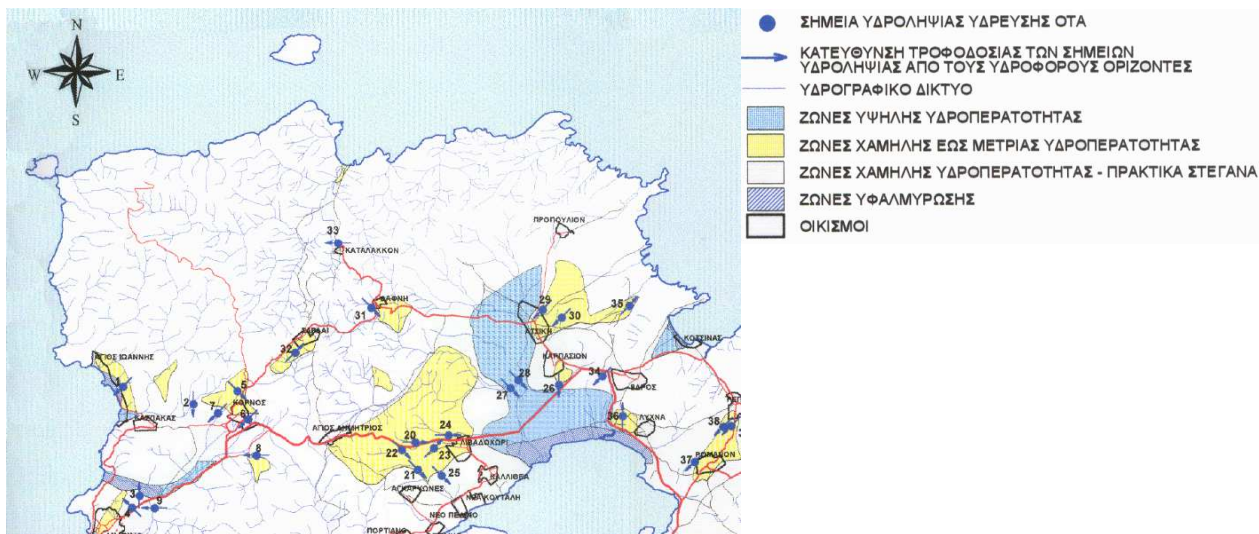
Νήσος	Μέση παροχή πηγών (κυρίως καρστικών)* (m ³ /h)	Ετήσιο δυναμικό πηγών* (hm ³ /έτος)	Υπόγειο δυναμικό κοκκωδών υδροφορέων* (hm ³ /έτος)	Σύνολο υπόγειου δυναμικού* (hm ³ /έτος)	Εκτιμηθείσα ποσότητα από υδρολ. ισοζύγιο** (hm ³ /έτος)
Λήμνος	40	0.35	-	-	7.00

* Από στοιχεία της Μελέτης Αποδελτίωσης του ΥΒΕΤ (Δημακόπουλος, 1989). Τα στοιχεία αυτά είναι τις περισσότερες φορές εκτιμητικά και όχι πάντα αξιόπιστα.

** Από στοιχεία της μελέτης των Binnie & Partners et al. (1984) με επικαιροποίηση.

Η γεωλογική δομή της περιοχής και οι λιθολογικοί χαρακτήρες των πετρωμάτων που εμφανίζονται σε αυτή, προσδιορίζουν τις εν γένει υδρογεωλογικές συνθήκες και τις υπόγειες υδροφορίες. Στην υπό μελέτη περιοχή της Δ.Ε. Αττικής, η υδρογεωλογική συμπεριφορά των σχηματισμών είναι σε γενικές γραμμές η εξής:

- Περιοχές χαμηλής υδροπερατότητας - υδροφορίας, δηλαδή περιοχές που είναι πρακτικά στεγανές
- Περιοχές χαμηλής έως μέτριας υδροπερατότητας - υδροφορίας, δηλαδή περιοχές όπου ο συντελεστής υδροπερατότητας είναι 10^{-5} - 10^{-7} m/s
- Περιοχές υψηλής υδροπερατότητας και υδροφορίας
- Περιοχές – παράκτιες ζώνες υφαλμύρωσης

Σχήμα 1: Απόσπασμα υδρολιθολογικού χάρτη Νήσου Λήμνου και σημείων υδροληψίας των ΟΤΑ (Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος, Τομέας Περιβαλλοντικής Μηχανικής, 1998)

Στην παραλία του Κότσινα αλλά και στην παράκτια περιοχή του Α/Δ, η οποία δομείται από αλλουβιακές αποθέσεις (al.) εμφανίζονται φαινόμενα υφαλμύρωσης. Η στράγγιση και η έκπλυση των εδαφών είναι ευνοϊκές και η στάθμη του υδροφόρου ορίζοντα κυμαίνεται σε ψηλά επίπεδα καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου ιδιαίτερα στους πορώδεις ασβεστολιθικούς φαμμίτες, που αναπτύσσονται νοτιοδυτικά του μελετώμενου έργου.

Εντός της υπό μελέτης περιοχής υπάρχει πλήθος πηγών που τροφοδοτούνται από τους ιζηματογενούς σχηματισμούς των μολασσικών ιζημάτων και τα ηφαιστειακά πετρώματα. Με βάση τη θέση του υδατοστεγούς υποβάθρου και της τεκτονικής κατάστασης οι πηγές ταξινομούνται ως πηγές επαφής και επαφής – υπερχειλίσης.

6.2.6 Στοιχεία Βλάστησης - Εδαφοκάλυψης

6.2.6.1 Γενικά Στοιχεία Οικοσυστημάτων

Η σύνθεση της φυσικής κλιματικής βλάστησης βρίσκεται κάτω από την επίδραση των επικρατούντων βιοκλιματικών συνθηκών.

Με βάση την κλιματική κατάταξη κατά Thornthwaite, στη Λήμνο επικρατεί ξηρό κλίμα που αποκλίνει προς υφυγρο με μέτριο πλεόνασμα νερού κατά τον χειμώνα (C1d B3' b4') (Καρράς 1973). Ανήκει στον Μεσόθερμο τύπο κλίματος B3' με υψηλές τιμές εξατμισοδιαπνοής. Η θερμική δραστηριότητα το καλοκαίρι αντιστοιχεί στον Μεσόθερμο τύπο B4'.

Με βάση τα παραπάνω, το κλίμα της περιοχής μελέτης είναι μεσογειακό και ήπιο, με σχετικά βροχερό χειμώνα, ξηρό ζεστό καλοκαίρι (μακρά περίοδος ξηρασίας) και μεγάλη ηλιοφάνεια, ιδιαίτερα κατά το θέρος.

Σύμφωνα με τον χάρτη των ισόθερμων των μέσων ετήσιων θερμοκρασιών για τον χώρο της Ελλάδας (Μαριολόπουλος, 1982), η Λήμνος βρίσκεται ανάμεσα στις ισόθερμες των 16,5-17°C.

6.2.6.2 Βλάστηση-Οικοσυστήματα

Ολόκληρη η νήσος Λήμνος έχει χαρακτηριστεί ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους σύμφωνα με την απόφαση Αριθ. Δ.Π.Α./10081/20/10/2000 όπου αναφέρεται ότι *«Χαρακτηρίζεται ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους..., με σκοπό την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη τόσο του φυσικού, ιστορικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, όσο και της πλούσιας αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Στόχος του χαρακτηρισμού είναι η διατήρηση της ισορροπίας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος που αρμονικά επί αιώνες συνυπάρχει με ιδιαίτερη επιμέλεια»*.

Σημαντικό χαρακτηριστικό της περιοχής μελέτης είναι η παντελής έλλειψη εκτεταμένης δασικής βλάστησης.

Οι φρυγανότοποι καταλαμβάνουν περίπου το 25% των βοσκοτόπων της Δ.Ε., όπου λόγω αυξημένης ξηρασίας η βλάστηση είναι χαμηλή, ανοικτή και διασκορπισμένη με κυριαρχία της αστοιβής και του θυμαριού με μεγάλο αριθμό αρωματικών φυτών. Οι φρυγανότοποι καθώς και οι γεωργικές εκτάσεις είναι ενδιαφέροντα οικοσυστήματα στα οποία ζουν αγριοκούνελα, λαγοί και η περίφημη νησιώτικη πέρδικα.

Ενδιαφέροντα και σημαντικά στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος της Δ.Ε. Αττικής είναι οι αμμοθίνες στην περιοχή Γομάτι βόρεια του χωριού Κατάλακκος.

Το απολιθωμένο δάσος της Λήμνου καταλαμβάνει σημαντική έκταση στο κέντρο του ανατολικού τμήματος του νησιού (κυρίως Δ. Μούδρου). Τα απολιθώματα δεν έχουν αποκαλυφθεί, εκτός από σποραδικές τυχαίες αποκαλύψεις στις περιοχές Βάρους, Ρουσοπουλίου, Μούδρου και Ρωμανού.

Στο σύνολό της, η περιοχή της Δ.Ε. διαθέτει σημαντική βιοποικιλότητα, με προστατευόμενα και ενδημικά είδη χλωρίδας και πανίδας (π.χ. κερκινέζι, νησιωτική πέρδικα, κρίνος της θάλασσας, κλπ.) και πλήθος καταγεγραμμένων υγροτοπικών συστημάτων, τα οποία είναι

ενταγμένα στο πρόγραμμα παρακολούθησης υγροτόπων του Αιγαίου που υλοποιεί η περιβαλλοντική οργάνωση WWF.

6.2.6.3 Αξιόλογα οικοσυστήματα – Προστατευόμενες περιοχές – Φυσικά τοπία

Ενδιαφέροντα και σημαντικά στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος του Δ.Ε. Αττικής είναι τα παρακάτω:

➤ οι **αμμοθίνες στην περιοχή Γομάτι βόρεια του χωριού Κατάλακκος.**

Οι αμμοθίνες ή θίνες, είναι μικροί λόφοι από άμμο που συνήθως βρίσκονται κοντά στις παράκτιες περιοχές. Αποτελούν σημαντικό οικότοπο στη μεταβατική ζώνη θάλασσας και ξηράς και δημιουργήθηκαν από τις διεργασίες της διάβρωσης και της απόθεσης της άμμου στην παράκτια ζώνη. Έτσι, η άμμος της ακτής που παρασύρεται από τον άνεμο αντικαθίσταται φυσιολογικά από την άμμο που κύματα και ρεύματα φέρνουν στην παραλία. Η άμμος αυτή προέρχεται και μεταφέρεται από τη λεκάνη απορροής των ποταμών ή και από ιζήματα διαβρωμένων βράχων ή και υποθαλάσσιων συσσωρεύσεων άμμου.

➤ το **απολιθωμένο δάσος της Λήμνου** καταλαμβάνει σημαντική έκταση στο κέντρο του ανατολικού τμήματος του νησιού (κυρίως Δ. Μούδρου). Τα απολιθώματα δεν έχουν αποκαλυφθεί, εκτός από σποραδικές τυχαίες αποκαλύψεις στις περιοχές Βάρους, Ρουσοπουλίου, Μούδρου και Ρωμανού.

Το απολιθωμένο δάσος δημιουργήθηκε εξαιτίας ευνοϊκών συνθηκών απολίθωσης του δάσους, που υπήρχε στην περιοχή πριν από 30 εκατομμύρια χρόνια.

Η δημιουργία του δάσους συνδέεται άμεσα με την ηφαιστειακή δράση της ευρύτερης περιοχής του Αιγαίου κατά τη διάρκεια κυρίως του Μειοκαίνου. Εκείνη τη εποχή υπήρχε μια γενικευμένη ηφαιστειακή δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή του ΒΑ Αιγαίου και τη Μικρά Ασία εξαιτίας της παρουσίας του τότε ηφαιστειακού τόξου του Ελλαδικού χώρου. Έτσι σε περίοδο έντονης ηφαιστειακής δραστηριότητας εκσφενδονίζονταν από τον κρατήρα του ηφαιστείου λάβες, πυροκλαστικά υλικά, ηφαιστειακή στάχτη, η οποία κάλυψε την πλούσια υποτροπική βλάστηση της περιοχής.

Ταυτόχρονα με την ηφαιστειακή δράση δημιουργήθηκαν θερμά διαλύματα πλούσια σε διαλυμένο διοξείδιο του πυριτίου και έτσι άρχισε μια έντονη υδροθερμική κυκλοφορία. Τα τελευταία εισέδυσαν και διαπότισαν τα ηφαιστειακά πετρώματα, στα οποία ήδη βρίσκονταν οι κορμοί των δένδρων και έτσι άρχισε η διαδικασία της απολίθωσης, δηλαδή η αντικατάσταση μόριο προς μόριο, της οργανικής φυτικής ύλης από ανόργανα υλικά του περιβάλλοντος. Η μεγαλύτερη εμφάνιση των φυτικών λειψάνων και κορμών της Λήμνου παρατηρείται μέσα στους πυροκλαστικούς σχηματισμούς της ενότητας Ρωμανού, Βάρους, Κότσινια και Πορτιανού.

Κατά την απολίθωση, η οποία στην περίπτωση του δάσους του Δ.Ε. Μούδρου είναι τέλεια, διατηρούνται σε άριστη κατάσταση τα εξωτερικά μορφολογικά γνωρίσματα των κορμών των δέντρων, π.χ. οι αυξητικοί δακτύλιοι, αποτυπώματα φλοιού κ.λ.π. καθώς επίσης και η εσωτερική δομή του απολιθωμένου ξύλου, από τη μικροσκοπική μελέτη της οποίας προσδιορίζεται το γένος ή το είδος του απολιθωμένου δένδρου.

Νεώτερες έρευνες του Πανεπιστημίου Αθηνών αποκάλυψαν νέα ευρήματα σε πολλές νέες θέσεις, με τη μορφή ιστάμενων κορμών, τμημάτων απολιθωμένων ξύλων, ριζικών κόμβων

φοινίκων, Γυμνόσπερμων, Αγγειόσπερμων δένδρων καθώς επίσης και εκμαγεία απολιθωμένων φύλλων, καρπών και σπερμάτων υποτροπικών φυτών.

Μέχρι πρότινος, όπως προκύπτει από την υπάρχουσα βιβλιογραφία, εθεωρείτο ότι το απολιθωμένο Δάσος της Λήμνου αποτελούσε την προς τα δυτικά και βόρεια προέκταση του απολιθωμένου δάσους της Λέσβου. Και πράγματι αυτό ισχύει για την παλαιοχλωρίδα του Κατωτέρου Μειοκαίνου, η οποία έχει διατηρηθεί μέσα στα ηφαιστειοϊζηματογενή πετρώματα της περιοχής.

Τα πλούσια αυτά ευρήματα "μιλούν" για δάσος που είχε αναπτυχθεί σε συνθήκες υποτροπικού κλίματος πριν από 25 με 20 εκατομμύρια χρόνια.

Οι πρώτες εκτιμήσεις γύρω από την ηλικία του αρχαιότερου αυτού απολιθωματοφόρου κοιτάσματος είναι σύμφωνες με την χρονολόγηση στο όριο Ηωκαίνου-Ολιγικαίνου, δηλαδή πριν από 34 με 30 εκατομμύρια χρόνια.

Η παρουσία μαζί με τα παλαιοβοτανικά ευρήματα κι ενός μαλακίου, που χαρακτηρίζει υφάλμυρο περιβάλλον απόθεσης δείχνει ότι η εν λόγω παλαιοχλωρίδα έχει αποτεθεί σε έναν παλαιοκόλπο της τότε εποχής και περιλαμβάνει είδη από Φοίνικες, Κωνοφόρα, Δαφνίδες και Φηγίδες.

Τα γεωπάρκα είναι ευρύτερες περιοχές, που περιέχουν αξιόλογες θέσεις γεωλογικών μνημείων και γεωτόπων. Η δομή και λειτουργία τους είναι ανάλογη των προστατευόμενων περιοχών ή φυσικών πάρκων και διοικούνται από ένα φορέα διαχείρισης που διασφαλίζουν με την λειτουργία τους την προστασία και ανάδειξη των γεωτόπων, που βρίσκονται στην έκτασή τους, τη δημιουργία των απαραίτητων υποδομών για την ερμηνεία, την ανάδειξη, τη σήμανση και τη σύνδεση των γεωτόπων και την ανάπτυξη ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων που συμβάλουν στην τοπική ανάπτυξη μέσω της προώθησης του γεωτουρισμού. Μια από τις κύριες δραστηριότητες των γεωπάρκων είναι η ενημέρωση και εξοικείωση του κοινού με τα γεωλογικά μνημεία και τους γεωτόπους μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων. Η έννοια του «Γεωπάρκου» αποδόθηκε σε προστατευόμενες περιοχές με ιδιαίτερες γεωλογικές εμφανίσεις, οι οποίες μπορούν συμβάλουν στην αειφόρο τοπική ανάπτυξη.

Στην ευρύτερη περιοχή της Λήμνου, συναντά κανείς μοναδικής ομορφιάς γεωτόπους, όπως γεωλογικές δομές (θέσεις στρωματογραφικού ενδιαφέροντος, ηφαιστεια και γεωλογικές δομές), απολιθωματοφόρες θέσεις (ζωικών και φυτικών απολιθωμάτων), τεκτονικές δομές (ρήγματα, πτυχώσεις κλπ), ορυκτούς πόρους (αρχαία μεταλλεία, θερμές πηγές κλπ.), μεγάλες τεχνικές κατασκευές και σήραγγες, γεωμορφολογικές δομές (φαράγγια, γεωμορφές διάβρωσης – απόθεσης, βραχομορφές κλπ.). Διαθέτει επίσης, προστατευόμενες περιοχές που καλύπτουν τις απαιτήσεις ύπαρξης καθεστώτος προστασίας και συνεπώς ικανοποιεί τις βασικές προϋποθέσεις για την αναγνώριση της ως γεωπάρκο.

Από εκτιμήσεις του μουσείου απολιθωμένου δάσους Σιγρίου Λέσβου, το απολιθωμένο δάσος της Λήμνου καταλαμβάνει τα 2/3 της έκτασης του νησιού. Ωστόσο, δεν έχει πραγματοποιηθεί λεπτομερής καταγραφή των ευρημάτων στη Λήμνο, προκειμένου να οριοθετηθεί η έκταση του απολιθωμένου δάσους.

➤ Η περιοχή εξόρυξης της Λημνίας Γης

Η θέση από την οποία εξορυσσόταν εντοπίζεται στο λόφο Δεσπότης, το Μόσυχλο των αρχαίων, μεταξύ των χωριών Ρεπανίδι, Κότσινος και Βάρος, νότια του εξωκλησιού του Σωτήρος. Τελευταία αναφορά εξόρυξης έχουμε τον Αύγουστο του 1916 (εφ. "Λήμνος", φ.

37, 14/8/1916) Αναλύσεις τόσο του παρελθόντος, όσο και σύγχρονες αποκαλύπτουν πως η Λημνία γη αποτελείται κυρίως από πυριτική άργιλο και αλουμίνα. Περιέχει επίσης υψηλό ποσοστό οξειδίων του σιδήρου (4-6%) που της δίνουν χαρακτηριστικό καστανέρυθρο χρώμα. Η απόχρωσή της ονομάζεται «μέτριο κοκκινωπό καφέ» και έχει ορισθεί ως το νούμερο 43 του παγκόσμιου άτλαντα χρωμάτων με την ονομασία Terra Lemnía.

- **Οι γεωλογικοί σχηματισμοί στην περιοχή Φαρακλού** (προτεινόμενη Περιοχή Ειδικής Προστασίας), οι οποίοι δομούνται από:

Κατώτερη ενότητα μολασσικών ιζημάτων (Ανώτερο Ηώκαινο – Κατώτερο Ολιγόκαινο)

Εναλλαγές αργίλων - ψαμμιτών (Es-Oi.I, st): εμφανίζονται κατά κύριο λόγο στο βόρειο τμήμα της περιοχής μελέτης και αποτελούν την πλειοψηφία των ιζημάτων της κατώτερης ενότητας. Οι ψαμμιτικοί πάγκοι εμφανίζουν κυμαινόμενο πάχος από 5cm έως 1m, και έχουν αποθεθεί με τη μορφή κλασσικών τουρβιδίων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, κυρίως στις βορειοανατολικές περιοχές του νησιού παρουσιάζεται σταδιακή αύξηση του πάχους και της συχνότητας των ψαμμιτικών πάγκων προς τα πάνω, γεγονός που υποδηλώνει την υποθαλάσσια απόθεση σε κώνους. Οι σχηματισμοί αυτοί εμφανίζουν μέγιστο ορατό πάχος της τάξης των 100 έως 120m και χαρακτηρίζονται από μεσόκοκκους έως λεπτόκοκκους ψαμμίτες (προς τα πάνω) στους οποίους παρεμβάλλονται αργιλικό σχηματισμοί – μάργες με συχνές επίσης ενστρώσεις ιλυολίθων. Χαρακτηριστικές ανοικτές πτυχώσεις εμφανίζονται σε διάφορες θέσεις με άξονα πτυχής ΝΔ – ΒΑ, με εμφάνιση στρώσης (SS-) με κλίση της τάξης των 10 έως 40° και διεύθυνση κλίσης ΒΔ, Β και ΒΑ (περί της τάξης 33° έως 40°). Στις ανώτερες επιφάνειες των ψαμμιτικών πάγκων παρατηρούνται χαρακτηριστικές μορφές διάβρωσης (ψαμμιτικοί σφαιρόλιθοι, επιφανειακές μορφές παραλληλογράμμων κλπ.).

Αργίλοι και εναλλαγές αργίλων με λεπτοπλακώδεις ψαμμίτες (Es-Oi.I): εμφανίζονται σε μεγάλη έκταση στις ανατολικές – βορειοανατολικές περιοχές στο δρόμο Μύρινα – Αγ. Δημήτριος και σε μικρότερες εμφανίσεις μεταξύ των ψαμμιτικών αποθέσεων. Αντιπροσωπεύουν αποθέσεις στην ηπειρωτική κατωφέρεια, αλλά και στο τέλος αυτής και πρόκειται κυρίως για αργίλους (κυανές μάργες, συμπαγείς – μαζώδεις) έως ιλυολίθους.

- η **νήσος Σεργίτσι**, όπου μαζί με τις βραχονησίδες Διαβάτες, Κομπιό, Καστριά, Τηγάνι, Καρβαλάς και Πρασονήσι αποτελεί οικότοπο **του δικτύου NATURA 2000 με κωδικό GR: 4110008** ως περιοχή σημαντική για τα πουλιά.

Οι νησίδες είναι ακατοίκητες και δεν υπάρχει έντονη ανθρώπινη παρουσία και επέμβαση. Ενδιαιτήματα: Βραχώδεις περιοχές (100%: Βραχώδεις στήλες και νησίδες), θαμνώνες (70%: Σκληρόφυλλοι θάμνοι, γκαρίγκ και μακί). Τα σημαντικότερα είδη, που αναπαράγονται σε αυτές τις νησίδες είναι ο Μαυροπετρίτης (*Falco eleonora*), ο Θαλασσοκόρακας (*Phalacrocorax aristotelis*), ο Αιγαιόγλαρος (*Larus audouinii*), ο Πετρίτης (*Falco peregrinus brookei*), ο Αρτέμης (*Calonectris diomedea*) και η Πετροτριλίδα (*Burhinus oedicephalus*).

Ειδικότερα για κάθε είδος έχουμε τα παρακάτω:

Ο **Αιγαιόγλαρος** είναι ένα είδος γλάρου ενδημικό της Μεσογείου, εύκολα αναγνωρίσιμο από το βαθύ κόκκινο ράμφος και τα μαύρα πόδια του. Μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '70 ο παγκόσμιος πληθυσμός του είδους υπολογιζόταν σε 1.000 ζευγάρια. Όμως, με την εντατικοποίηση της μέσης αλιείας στην δυτική Μεσόγειο και την αύξηση της ποσότητας των ψαριών που πετιούνται από τα αλιευτικά σκάφη, ο παγκόσμιος πληθυσμός του

Αιγαιόγλαρου αυξήθηκε απότομα. Ο συνολικός πληθυσμός είναι 21.500 ζευγάρια, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2008 (BirdLife, 2008).

Είναι χαρακτηρισμένο στον κατάλογο του BirdLife Mnternational (της παγκόσμιας ένωσης ορνιθολογικών οργανώσεων) ως "Σχεδόν Απειλούμενο" είδος, περιλαμβάνεται στο Παράρτημα I της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ για την προστασία των άγριων πουλιών της Ε.Ε., στο Παράρτημα II της Συνθήκης της Βέρνης και στο Παράρτημα I της Συνθήκης της Βόννης. Επίσης, καταγράφεται ως "Τρωτό" στο νέο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας (Χανδρινός & Καστρίτης, 2009).

Στην Ελλάδα, το είδος αναπαράγεται μόνο στο Αιγαίο και ο πληθυσμός του υπολογίζεται σε 350-500 ζευγάρια, σε αποικίες που κυμαίνονται από 5-85 ζευγάρια.

Ο **Μαυροπετρίτης** είναι ένα σκουρόχρωμο, μεσαίου μεγέθους μεταναστευτικό γεράκι με μακριές φτερούγες, το οποίο εμφανίζεται στη Μεσόγειο τον Απρίλιο, επιστρέφοντας από τις περιοχές διαχείμασης του στην Ανατολική Αφρική και ιδιαίτερα τη Μαδαγασκάρη (Cramp & Simmons 1980, Beaman & Madge 1998 και Clark 1999). Τα ενήλικα απαντώνται σε δύο χρωματικές φάσεις: μία σκούρα, σχεδόν ολόμαυρη και μία, πιο συνηθισμένη, ανοιχτή φάση στην οποία το σώμα είναι ανοιχτό καστανοκόκκινο με επιμήκεις ραβδώσεις. Πάντως, σε συνθήκες πεδίου ακόμη και η ανοιχτόχρωμη φάση δείχνει ένα πολύ σκούρο, σχεδόν μαύρο πουλί. Έχει αγελαίες συνήθειες, ενώ μεμονωμένα άτομα μπορούν να μπερδευτούν με τον Πετρίτη (*Falco peregrinus*), που είναι όμως πιο γεροδεμένος και με πιο κοντή ουρά.

Η Ελλάδα θεωρείται ως η πιο σημαντική χώρα για τη διατήρηση και την επιβίωση του Μαυροπετρίτη, αφού γνωρίζουμε πλέον ότι φιλοξενεί κατά την περίοδο της αναπαραγωγής πάνω από το 85% του παγκόσμιου πληθυσμού (Dimalexis et al, 2007), που εκτιμάται στα 14.700 – 15.400 ζευγάρια. Παλαιότερες εκτιμήσεις έκαναν λόγο για το 70% (Walter 1979) και το 75% του παγκόσμιου πληθυσμού, το ένα τρίτο του οποίου αναπαράγεται στις νησίδες της Κρήτης (BirdLife Mnternational 1999, Ristow 1991).

Ο **Θαλασσοκόρακας** είναι μαζί με τον Κορμοράνο (*Phalacrocorax carbo*) και τη Λαγγόνα (*Phalacrocorax pygmeus*) τα τρία είδη της οικογένειας των Κορμοράνων στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα απαντάται το Μεσογειακό υποείδος του Θαλασσοκόρακα (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*), που είναι ενδημικό της Μεσογείου. Ο συνολικός αναπαραγόμενος πληθυσμός του Μεσογειακού υποείδους εκτιμάται σε λιγότερα από 10.000 ζευγάρια με περίπου τα 1.000-1.200 να βρίσκονται στην Ελλάδα, στα νησιά του Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους.

Ο Θαλασσοκόρακας προστατεύεται από τη διεθνή και εθνική νομοθεσία: περιλαμβάνεται στο Παράρτημα I της Οδηγίας για τη διατήρηση των άγριων πουλιών 2009/147/ΕΚ (πρώην 79/409/ΕΟΚ), στο Παράρτημα II της Συνθήκης της Βόννης και για το Μεσογειακό υποείδος υπάρχει Διεθνές Σχέδιο Δράσης. Στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας εντάσσεται ανάμεσα στα «Σχεδόν Απειλούμενα» είδη.

➤ **Υγρότοποι & Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι**, (Π.Δ. 229/2012, ΦΕΚ 229/Δ/2012)

Στην πλειονότητά τους, οι νησιωτικοί υγρότοποι είναι παράκτιοι, όπως εκβολές ρυάκων, ποταμών και χειμάρρων, έλη υφάλμυρου ή αλμυρού νερού, έλη γλυκού νερού, εποχιακοί ρυάκες ή χειμάρροι, ενώ σημαντικός είναι ο αριθμός των τεχνητών υγρότοπων. Το σύνολο των νησιωτικών υγροτοπικών εκτάσεων της Ελλάδος είναι 101 km². Οι περισσότεροι είναι μικρότεροι των 80 στρεμμάτων, 14 από αυτούς είναι μεγαλύτεροι από 1.500 στρέμματα,

ενώ κάποιοι στα μεγάλα νησιά όπως η Κέρκυρα, η Εύβοια, η Λέσβος και η Λήμνος, φτάνουν ή και ξεπερνούν τα 3.000 στρέμματα.

Οι υγρότοποι έχουν μεγάλη αξία για τις νησιωτικές κοινωνίες. Πέρα από την αρδευτική και υδρευτική αξία που έχουν, προστατεύουν τις παράκτιες περιοχές από την υφαλμύρωση των υπογείων υδάτων. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει ένας ολοένα και αυξανόμενος αριθμός επισκεπτών που κυνηγούν, ψαρεύουν και παρατηρούν την ορνιθοπανίδα, όπως για παράδειγμα στη Λέσβο, ενώ δεν θα πρέπει να παραβλεφθούν και τα οφέλη από την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Επίσης, πολύ μεγάλη είναι και σημασία των υγροτόπων για τη ζωή, καθώς φιλοξενούν μεγάλη ποικιλία φυτών και ζώων.

Οι νησιωτικοί υγρότοποι, παρόλο που η συνολική τους έκταση είναι μικρότερη του 1% της έκτασης των νησιών της Ελλάδας, είναι εξαιρετικά σημαντικοί για εκατομμύρια μεταναστευτικά πουλιά κάθε χρόνο, ενώ έχουν αποφασιστική σημασία για την επιβίωση ενδημικών ειδών όπως το γκιζάνι της Ρόδου, τον βάτραχο της Καρπάθου και της Κρήτης, αλλά και για ένα πολύ μεγάλο αριθμό ασπόνδυλων.

Στους νησιωτικούς υγρότοπους παρατηρείται παρόχθια βλάστηση (Natura 2000: 92D0), που χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία αρμυρικών (*Tamarix spp.*) και Λυγαριών (*Vitex agnus-castus*). Είδη που συμμετέχουν είναι νεροκάλαμα (*Phragmites australis*), ιτιές (*Salix sp.*) και σπάρτα (*Spartium junceum*). Στα ανάντη τους, εμφανίζονται συστάδες ή μεμονωμένα άτομα πικροδάφνης (*Nerium oleander*) (Natura 2000: 3290). Σε αρκετές θέσεις, εντοπίστηκε επιπλέον βλάστηση υδροχαρών φυτών με κυρίαρχα *Ranunculus spp.* (Natura 2000: 3260) και μικρό μεσογειακό εποχιακό τέλμα* (οικότοπος προτεραιότητας) (Natura 2000: 3170).

Στη παραλία αναπτύσσονται, στα αμμοχαλικώδη υποστρώματα, αμμονιτρόφιλες φυτοκοινωνίες (Natura 2000: 1210). Σε στενή παραλιακή ζώνη αναπτύσσονται θαλάσσια φρύγανα (*Centaurea spinosa*) (CORINE: 33.32) και υπολείμματα αλόφιλης βλάστησης με βούρλα (*Juncus spp.*).

- η περιοχή **NATURA 2000 με κωδικό «GR411006: Λίμνες Χορταρολίμνη και Αλυκή, Κόλπος Μούδρου, Έλος Διαπόρι και Χερσόνησος Φακός»**, στα όρια της Δ.Ε. νότια του Αγίου Δημητρίου.

Η Αλυκή είναι μία παράκτια αλμυρή λιμνοθάλασσα, ενώ η Χορταρολίμνη είναι ένα παράκτιο, εποχικό, υφάλμυρο έλος. Οι λίμνες Αλυκή και Χορταρολίμνη βρίσκονται στην ανατολική πλευρά της νήσου Λήμνου, κατά μήκος της παράκτιας ζώνης και σε κοντινή μεταξύ τους απόσταση. Η επιφάνεια των δύο λιμνών είναι 600 και 230 ha, αντίστοιχα. Ανάμεσά τους υπάρχει μία μικρότερη λίμνη (η Ασπρολίμνη, με έκταση περίπου 42 ha). Η πρόσβαση στην περιοχή των λιμνών γίνεται από χωματόδρομο, μέσω της πλησιέστερης ασφαλτόστρωτης Επαρχιακής Οδού, που συνδέει τις κοινότητες Ρουσσοπουλίου, Ρωμανού, Καλλιόπης και Κοντοπουλίου με το οικιστικό κέντρο της κοινότητας Μούδρου. Η πρόσβαση στον υγρότοπο είναι δύσκολη κατά την περίοδο των βροχοπτώσεων.

Η Αλυκή καλύπτεται κατά το μεγαλύτερο μέρος του έτους με θαλασσινό νερό, σε αντίθεση με τη Χορταρολίμνη, η οποία στερείται νερού κατά το μεγαλύτερο μέρος του έτους. Όταν δεν υπάρχει νερό, τόσο η Αλυκή, όσο και η Χορταρολίμνη σχηματίζουν ένα εκτεταμένο αλίπεδο του οποίου τα κράσπεδα, που βρίσκονται προς τη θάλασσα, είναι γυμνά από βλάστηση εξαιτίας των ισχυρότατων ανέμων που πνέουν στην περιοχή. Στην περιοχή του αλίπεδου κυριαρχεί η αλοφυτική βλάστηση με αρμυρίθρες (είδη *Salicornia* και

Arthrocnemum) και αρμυρίκια (είδη Tamarix), ενώ ενδιάμεσα, σε εκτεταμένες κατά θέσεις περιοχές, αναπτύσσονται μονοετή αγρωστώδη φυτά. Στην εξωτερική ζώνη των κρασπέδων συναντώνται βούρλα (*Juncus sp.*), ρείκια (*Erica sp.*), φρύγανα με λαδανιές (*Cistus sp.*), αστοιβή (*Sarcopoterium spinosum*) και γαλαστοιβή (*Euphorbia sp.*). Γενικότερα, στην περιοχή κυριαρχεί η χαμηλή βλάστηση. Στην ευρύτερη ζώνη μεμονωμένοι είναι οι θύλακες με ελιές (*Olea europaea*), λυγαριές (*Vitex agnus-castus*), τζιτζιφιές (*Elaeagnus angustifolia*), συκιές (*Ficus carica*) και βελανιδιές (*Quercus macrolepis*). Υπάρχουν επίσης περιοχές με μωσαϊκού τύπου βλάστηση από νεροκάλαμα (*Phragmites australis*) και καλάμια (*Arundo donax*). Θα πρέπει να αναφερθεί η απουσία ειδών *Limonium* και η παρουσία αντίστοιχα ειδών *Tamarix* και *Erica*.

Οι δύο υγράτοποι της Αλυκής και Χορταρολίμνης βρίσκονται σε εξαιρετική, σχεδόν ιδανική κατάσταση φυσικότητας. Ειδικά, η Αλυκή είναι ίσως η μόνη φυσική αλμυρή λίμνη σε τέτοια έκταση σε όλη την Ελλάδα, που δεν έχει επηρεαστεί από τον άνθρωπο. Από τα μέχρι στιγμής περιορισμένα δεδομένα προκύπτει ότι η Αλυκή και η Χορταρολίμνη συντηρούν αρκετά μεγάλο αριθμό από σπάνια και απειλούμενα είδη, που προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις ή από την ελληνική νομοθεσία. Η γεωγραφική θέση της περιοχής είναι μεγάλης σπουδαιότητας για αρκετά μεταναστευτικά πτηνά που τη χρησιμοποιούν ως ενδιάμεσο σταθμό ανάπαυσης. Η πανίδα εμπλουτίζεται με σημαντικά είδη ασπόνδυλων. Τα παραπάνω αποδεικνύουν τη μεγάλη επιστημονική αξία της περιοχής που μπορεί επιπλέον να χρησιμοποιηθεί για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς. Τέλος, σημαντική είναι και η πολιτιστική αξία της περιοχής εξαιτίας του γειτονικού αρχαιολογικού χώρου (ερείπια αρχαίας Ηφαιστείας).

Αξιόλογα Φυτά *Pancratium maritimum*

**Αξιόλογα
Θηλαστικά** *Tursiops truncatus* (Πινοδέλφινο)

Αξιόλογα Πτηνά *Accipiter brevipes* (Σαΐνι), *Actitis hypoleucos* (Ποταμότριγγας), *Alauda arvensis arvensis* (Σταρήθρα), *Alcedo atthis* (Αλκυόνα), *Anas acuta* (Ψαλίδα), *Anas clypeata* (Χουλιάροπαπια), *Anas crecca* (Κιρκίρι), *Anas penelope* (Σφυριχτάρι), *Anas platyrhynchos* (Πρασινοκέφαλη), *Anas querquedula* (Σαρσέλα), *Anas strepera* (Καπακλής), *Anser albifrons* (Ασπρομέτωπη χήνα), *Anthus campestris campestris* (Χαμοκελάδα), *Apus apus apus* (Σταχτάρα), *Apus melba melba* (Σκεπαρνάς), *Ardea cinerea* (Σταχτοτσικνιάς), *Ardea purpurea* (Πορφυροτσικνιάς), *Ardeola ralloides* (Κρυποτσικνιάς), *Aythya ferina* (Γκισάρι), *Aythya fuligula* (Μαυροκέφαλη), *Aythya marila* (Μαριλόπαπια), *Botaurus stellaris* (Ηταυρος), *Branta ruficollis* (Κοκκινόχηνα), *Bucephala clangula* (Βουκεφάλας), *Burhinus oedipnemos oedipnemos* (Πετροτριλίδα), *Buteo buteo buteo* (Γερακίνα), *Buteo rufinus rufinus* (Αητογερακίνα), *Calandrella brachydactyla* (Μικρογαλιάντρα), *Calidris alba* (Λευκοσκαλήθρα), *Calidris alpina alpina* (Λασποσκαλήθρα), *Calidris ferruginea* (Δρεπανοσκαλήθρα), *Calidris minuta* (Νανοσκαλήθρα), *Calidris temminckii* (Σταχτοσκαλήθρα), *Calonectris diomedea* (Αρτέμης), *Caprimulgus europaeus* (Γυδοβυζάχτρα), *Charadrius alexandrinus* (Θαλασσοσφυριχτής), *Charadrius dubius* (Ποταμοσφυριχτής), *Chlidonias hybridus* (Μουστακογλάρονο), *Chlidonias leucopterus* (Αργυρογλάρονο),

Chlidonias niger (Μαυρογλάρωνο), *Ciconia ciconia* (Λευκοπελαργός), *Circaetus gallicus* (Φιδαητός), *Circus aeruginosus* (Καλαμόκιρκος), *Circus cyaneus* (Βαλτόκιρκος), *Circus macrourus* (Στεπόκιρκος), *Circus pygargus* (Λιβαδόκιρκος), *Clamator glandarius* (Κισσόκουκος), *Columba palumbus palumbus* (Φάσσα), *Coturnix coturnix* (Ορτύκι), *Cygnus cygnus* (Αγριόκυκνος), *Cygnus olor* (Κύκνος), *Delichon urbica urbica* (Σπιτοχελίδωνο), *Egretta alba* (Αργυροτσικνιάς), *Egretta garzetta* (Λευκοτσικνιάς), *Emberiza caesia* (Σκουρόβλαχος), *Emberiza melanocephala* (Αμπελουργός), *Falco biarmicus feldeggi* (Χρυσογέρακο), *Falco columbarius* (Νανογέρακο), *Falco eleonora* (Μαυροπερπίτης), *Falco naumanni* (Κιρκινέζι), *Falco peregrinus brookei* (Περπίτης), *Falco vespertinus* (Μαυροκιρκινέζο), *Ficedula albicollis* (Κρικομυγοχάφτης), *Ficedula parva parva* (Νανομυγοχάφτης), *Gallinago gallinago* (Μεκατσίνι), *Gavia arctica arctica* (Λαμπροβούτι), *Gelochelidon nilotica* (Γελογλάρωνο), *Hieraaetus fasciatus* (Σπιζαητός), *Himantopus himantopus* (Καλαμοκανάς), *Hippolais pallida elaeica* (Ωχροστριτσιδα), *Hirundo rustica rustica* (Χελιδόνι), *Ixobrychus minutus* (Μικροτσικνιάς), *Jynx torquilla torquilla* (Στραβολαίμης), *Lanius collurio collurio* (Αητόμαχος), *Lanius minor* (Γαϊδουροκεφαλός), *Lanius nubicus* (Παρδαλοκέφαλος), *Lanius senator senator* (Κοκκινόκεφαλος), *Larus canus canus* (Θυελόγλαρος), *Larus genei* (Λεπτόραμφος γλάρος), *Larus melanocephalus* (Μαυροκέφαλος γλάρος), *Larus minutus* (Νανόγλαρος), *Larus ridibundus* (Καστανοκέφαλος γλάρος), *Limosa limosa* (Λιμόζα), *Lullula arborea arborea* (Δεντροσταρήθρα), *Melanocorypha calandra calandra* (Γαλιάντρα), *Mergus albellus* (Νανοπρίστης), *Mergus serrator* (Σκουφοπρίστης), *Merops apiaster* (Μελισσοφάγος), *Muscicapa striata neumanni* (Σταχτομυγοχάφτης), *Numenius arquata arquata* (Τουρλίδα), *Numenius phaeopus* (Σιγλίγουρος), *Nycticorax nycticorax* (Νυχτοκόρακας), *Oenanthe hispanica* (Ασπροκώλα), *Oenanthe oenanthe oenanthe* (Σταχτοπετρόκλης), *Oriolus oriolus oriolus* (Συκοφάγος), *Otus scops* (Γκιώνης), *Pelecanus crispus* (Αργυλοπελεκάνος), *Pernis apivorus* (Σφηκιάρης), *Phalacrocorax aristotelis* (Θαλασσοκόρακας), *Phalacrocorax carbo sinensis* (Κορμοράνος), *Phalacrocorax pygmeus* (Λαγγόνα), *Philomachus pugnax* (Μαχητής), *Phoenicopterus ruber roseus* (Φοινικόπτερος), *Phylloscopus sibilatrix* (Δασοφυλλοσκόπος), *Phylloscopus trochilus acredula* (Θαμνοφυλλοσκόπος), *Platalea leucorodia* (Χουλιανομύτα), *Plegadis falcinellus*, *Pluvialis apricaria albifrons* (Βροχοπούλι), *Pluvialis squatarola* (Αργυροβροχοπούλι), *Podiceps cristatus* (Σκουροβουτηχτάρι), *Podiceps nigricollis* (Μαυροβουτηχτάρι), *Porzana parva* (Μικροπουλάδα), *Porzana porzana* (Στικτοπουλάδα), *Recurvirostra avosetta* (Αβοκέπτα), *Riparia riparia riparia* (Οχθοχελίδωνο), *Saxicola rubetra* (Καστανολαίμης), *Scolopax rusticola* (Μπεκάτσα), *Sterna albifrons* (Νανογλάρωνο), *Sterna hirundo* (Ποταμογλάρωνο), *Sterna sandvicensis* (Χειμωνογλάρωνο), *Streptopelia turtur* (Τριγώνι), *Sylvia cantillans albistriata* (Κοκκινότσιροβάκος), *Sylvia curruca curruca* (Λαλοτσιροβάκος), *Tachybaptus ruficollis*

(Νανοβουτηχτάρι), *Tadorna ferruginea* (Καστανόχηννα), *Tadorna tadorna* (Βαρβάρα), *Tringa erythropus* (Μαυρότριγγας), *Tringa glareola* (Λασπότριγγας), *Tringa nebularia* (Πρασινοσκέλης), *Tringa ochropus* (Δασότριγγας), *Tringa stagnatilis* (Βαλτότριγγας), *Tringa totanus totanus* (Κοκκίνοσκέλης), *Urupa erops erops* (Τσαλαπετεινός), *Vanellus vanellus* (Καλημάννα)

Αξιόλογα Αμφίβια / Ερπετά

Coluber caspius (Ζαμενής (Αστραπόφιδο))

Mauremys caspica rivulata (Ποταμοχελώνα)

Ophisops elegans macrodactylus (Οφίσωψ)

Testudo graeca iberica (Γραικοχελώνα)

➤ Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ)

Στην περιοχή της Δ.Ε. Αττικής εντοπίζονται δύο (2) **θεσμοθετημένα ΚΑΖ** (ΦΕΚ 578/Β/1989). Το ένα βρίσκεται στο τρίγωνο Σάρδες – Δάφνη – Κατάλακκο με έκταση 6.200 στρέμματα και το δεύτερο αναπτύσσεται στον κάμπο Αττικής και εντός του όμορου Δ.Ε. Ν. Κούταλης με έκταση 20.560 στρέμματα.

Βάσει του Ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/2011) «*Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις*»:

«*Ως Καταφύγια Άγριας Ζωής χαρακτηρίζονται φυσικές περιοχές (χερσαίες, υγροτοπικές ή θαλάσσιες), που έχουν ιδιαίτερη σημασία ως σημαντικοί τόποι ανάπτυξης της άγριας χλωρίδας ή ως βιότοποι αναπαραγωγής, διατροφής, διαχείμασης ειδών της άγριας πανίδας, ή ως περιοχές αναπαραγωγής ψαριών και συγκέντρωσης γόνου, ή, τέλος, ως σημαντικοί θαλάσσιοι οικότοποι. Ως Καταφύγια Άγριας Ζωής μπορούν να χαρακτηρίζονται και οι οικολογικοί διάδρομοι μεταξύ άλλων κατηγοριών προστατευόμενων περιοχών των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5*».

6.2.6.4 Υπόλοιποι οικότοποι

Στις υπόλοιπες περιοχές της Δ.Ε. Αττικής παρατηρούνται οι εξής δύο (2) οικότοποι:

A. Χορτολιβαδικές εκτάσεις

Τα χορτολίβαδα είναι ανοιχτές περιοχές με ιδιαίτερη φυσιογνωμία: υπάρχει μεγάλη ποικιλία σε είδη χορταριών και μόνο λίγοι διάσπαρτοι θάμνοι. Αυτό το οικοσύστημα είναι κυρίως αποτέλεσμα της βόσκησης από πρόβατα και κατσίκες, η οποία εμποδίζει την ανάπτυξη θάμνων και δέντρων. Η βόσκηση επίσης, επιτρέπει σε πρόδρομα ή νέα είδη φυτών, όπως η ορχιδέα να αποικίσουν στην περιοχή.

Στα χορτολίβαδα συναντούμε Ασφόδελοι (*Asphodelus fistulosus*) και ασπάλαθοι (*Calicotome villosa*). Ο ασφόδελος έχει ωφεληθεί από τις αλλαγές που έχει επιφέρει ο άνθρωπος στη ζώνη της Μεσογείου: πυρκαγιές, υπερβόσκηση. Η άσχημη γεύση του απωθεί τα πρόβατα και τις κατσίκες και έτσι μπορεί να αναπτυχθεί σε μεγάλους πληθυσμούς στα χορτολίβαδα. Ορισμένοι θάμνοι, όπως ο Ασπάλαθος, επίσης αποφεύγονται από τα αιγοπρόβατα, με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται εύκολα σε αυτά τα οικοσυστήματα.

Ορισμένα σπάνια είδη ορχιδέας συναντώνται επίσης στα χορτολίβαδα. Ανάμεσά τους το γένος *Ophrys* ξεχωρίζει γιατί αναπτύσσει μία μοναδική τακτική: το

μεγαλύτερο πέταλο του λουλουδιού έχει τέτοιο χρώμα και σχήμα ώστε να αναπαριστά το πίσω μέρος του σώματος ενός συγκεκριμένου θηλυκού εντόμου. Αυτό προσελκύει το αρσενικό που γονιμοποιεί το λουλούδι.

B. Αροτριάεις καλλιέργειες

Τα κυρίαρχα σιτηρά που καλλιεργούνται στην περιοχή μελέτης είναι το σιτάρι, το κριθάρι και η βρώμη. Από αυτά, ποσοστό 30% είναι καλλιέργειες σιταριού ενώ το 70% είναι κριθάρι και βρώμη (από το 70% καλλιεργείται περίπου 99% κριθάρι και 1% βρώμη).

Τα χορτοδοτικά φυτά καλλιεργούνται για την συμπλήρωση των αναγκών σε χονδροειδείς ζωοτροφές. Η κάλυψη των διατροφικών αναγκών σε χωνοειδείς τροφές σε μεγάλο ποσοστό γίνεται από την ελεύθερη βόσκηση. Τα κυριότερα είδη είναι τα κοφτολίβαδα (σανά) και η μηδική.

Η κυριότερη αμπελουργική ποικιλία είναι το "Μοσχάτο Αλεξανδρείας" και σε μικρό ποσοστό οι ποικιλίες "Λημνιό", "Καλαμπάκι" (ντόπιες ποικιλίες) ενώ οι ποικιλίες "Μανδουλαριά" και "Caberne" συναντώνται σε πολύ μικρό βαθμό. Η παραγωγή σε επίπεδο νησιού ανέρχεται περίπου σε 7.300 περίπου τόνους σταφύλια.

Το μεγαλύτερο ποσοστό της αμπελοκαλλιέργειας συγκεντρώνεται στην Τ.Κ. Αγ. Δημητρίου που αποτελεί το αμπελοκομικό κέντρο του Δ.Ε., αλλά και ολόκληρου του νησιού. Σημειώνεται ότι το μέγεθος των αμπελοτεμαχίων είναι ιδιαίτερα μικρό και συνεπάγεται την χαμηλή στρεμματική απόδοση του αμπελώνα της περιοχής

6.2.6.5 Κίνδυνοι υποβάθμισης

Οι κύριοι κίνδυνοι, που διατρέχουν οι βιότοποι της περιοχής και τα εξαιρετικής βιολογικής σημασίας είδη που φιλοξενούν, είναι πολυάριθμοι και εμπεριέχονται στους κινδύνους από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες:

- η εκχέρσωση και αποξήρανση περιοχών, με σκοπό να αποδοθούν είτε στη γεωργία, είτε να ανοικοδομηθούν, είναι έντονη σε παραθαλάσσιες περιοχές και σε υγρότοπος.
- οι πυρκαγιές μικρής ή μεγάλης έκτασης έχουν /ή που μπορεί να εξαφανίσουν μικρές εξάπλωσης σπάνια και απειλούμενα είδη.
- η υπερβολική βόσκηση, που οδηγεί στην υποβάθμιση των οικοσυστημάτων (κυρίως των υγροτοπικών, φρυγανικών και των δασικών) και στη διάβρωση των πετρωμάτων.
- η κατασκευή νέων οδών, οι διαπλατύνσεις και ασφαλτοστρώσεις, που αφενός διακόπτουν τη λειτουργική συνέχεια των φυσικών συστημάτων, αφετέρου δημιουργούν προσβάσεις σε μη αλλοιωμένες φυσικές περιοχές.
- η υπερβολική εκμετάλλευση των ακτών και ειδικά των αμμωδών.
- η άναρχη και αυθαίρετη δόμηση.
- η ερασιτεχνική και η επαγγελματική υπεραλιεία ιχθύων και οστράκων, που προκαλούν σοβαρές καταστροφές στα θαλάσσια οικοσυστήματα και ειδικά στους πυθμένες.
- οι σύγχρονες μέθοδοι καλλιέργειας και η υπερβολική χρήση ζιζανιοκτόνων.
- τα λύματα από μικρές μονάδες, που λειτουργούν στην περιοχή.
- η ανεξέλεγκτη απόθεση απορριμμάτων.

Το κυνήγι αποτελεί μια από τις ουσιαστικότερες απειλές κατά της ορνιθοπανίδας. Το κυνήγι επιτρέπεται σε όλη την έκταση της περιοχής (όπου δεν υπάρχουν Καταφύγια Άγριας Ζωής).

Η κυνηγετική περίοδος ξεκινάει στο τέλος Αυγούστου και ολοκληρώνεται στο τέλος Φεβρουαρίου. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η θήρα του αγριοκούνελου (*Oryctolagus cuniculus*) μέχρι και τις αρχές Μαρτίου.

Τα επιτρεπόμενα να κυνηγηθούν είδη, η χρονική περίοδος και οι μέρες κυνηγιού τους, καθώς και ο μέγιστος αριθμός θηραμάτων κατά είδος που επιτρέπεται να θηρεύει ο κυνηγός στην ημερήσια έξοδό του, αναφέρονται σε σχετική απόφαση της Διεύθυνσης Δασών

Με ειδικές ρυθμίσεις:

- Απαγορεύεται το κυνήγι της μπεκάτσας στο καρτέρι, το πρωί και το βράδυ.
- Επιτρέπεται το κυνήγι της αλεπούς και του πετροκούναβου με τη χρησιμοποίηση κυνηγετικού όπλου και σκύλου.
- Απαγορεύεται το κυνήγι του λαγού καθόλη τη διάρκεια της κυνηγετικής περιόδου στη Λήμνο και Άγιο Ευστράτιο.
- Το κυνήγι της νησιωτικής πέρδικας στο Νομό Λέσβου επιτρέπεται μόνο τις Κυριακές του Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, 9 Οκτωβρίου, και Νοεμβρίου.

Το κυνήγι απαγορεύεται στα μόνιμα Καταφύγια Άγριας Ζωής, στα εκτροφεία θηραμάτων, στις περιοχές, όπου ισχύουν απαγορεύσεις θήρας ορισμένης χρονικής διάρκειας, σε ζώνη πλάτους 500 μέτρων κατά μήκος της χερσαίας μεθοριακής γραμμής, σε θαλάσσια ζώνη πλάτους 300 μέτρων από τις ακτές, στις περιοχές για τις οποίες έχουν εκδοθεί δασικές απαγορευτικές αποφάσεις κυνηγιού, λόγω πυρκαγιών και σε όσες περιοχές έχουν εκδοθεί και ισχύουν ή πρόκειται να εκδοθούν σχετικές αποφάσεις, καθώς και στους αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και μνημεία χωρίς προηγούμενη άδεια του υπουργού Πολιτισμού.

Η άσκηση θήρας γενικά θεωρείται ασυμβίβαστη σε προστατευόμενες περιοχές και θεωρείται η δεύτερη πιο σημαντική απειλή για τα πουλιά στην Ελλάδα και την Ευρώπη (Tucker & Heath 1994, Gensbol 1992, Καρανδρινός 1992). Οι έμμεσες και άμεσες επιπτώσεις από τη νόμιμη κυνηγετική δραστηριότητα είναι:

- α) το κυνήγι σαν παράγοντας θνησιμότητας. Αυτή είναι και η πιο προφανής επίπτωση του κυνηγιού.
- β) το κυνήγι σαν παράγοντας που δρα επιλεκτικά στους πληθυσμούς. Σε αρκετές περιπτώσεις, το κυνήγι ορισμένων ειδών γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε θηρεύονται δυσανάλογα πολλά άτομα, που ανήκουν σε ένα συγκεκριμένο φύλο ή ηλικία με αποτέλεσμα τη σοβαρή διατάραξη της δομής των πληθυσμών.
- γ) το κυνήγι σαν παράγοντας που δρα επιλεκτικά στις κοινωνίες. Εκτεταμένη θήρευση ενός είδους μπορεί να διαταράξει την ισορροπία ολόκληρων κοινωνιών πουλιών. Σε αυτή την περίπτωση, σημαντικό ρόλο έχει παίξει παλαιότερα η νόμιμη καταδίωξη αρπακτικών πουλιών, που οδήγησε σε μεγάλη αύξηση άλλων ειδών με αρνητικές επιπτώσεις στις καλλιέργειες κλπ.
- δ) το κυνήγι σαν απειλή για προστατευόμενα είδη που μοιάζουν σε θηρεύσιμα. Ατυχήματα και λάθη συμβαίνουν πολύ συχνά στο κυνήγι και σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν πολύ δραματικά αποτελέσματα.

ε) το κυνήγι σαν παράγοντας σημαντικής όχλησης. Η παρουσία των κυνηγών, αλλά κυρίως ο θόρυβος από τις τουφεκιές προκαλούν σημαντική ενόχληση σε πολλά είδη πουλιών εμποδίζοντάς τα να τραφούν, να αναπαυθούν και συχνά καταλήγει στην ερήμωση περιοχών, που θα μπορούσαν να φιλοξενήσουν πολλά πουλιά. Η όχληση πλήττει αδιάκριτα θηρεύσιμα και μη είδη και συχνά θεωρείται σαν μία από τις πιο αρνητικές επιπτώσεις του κυνηγιού.

ΧΡΗΣΗ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ – ΨΕΚΑΣΜΟΙ: Στατιστικά στοιχεία για την έκταση και ένταση των επιπτώσεων στην πανίδα της περιοχής, λόγω φυτοφαρμάκων ή ψεκασμών δεν υπάρχουν. Το θέμα χρήζει συνολικής αντιμετώπισης στα πλαίσια και της εφαρμογής του αγροπεριβαλλοντικού κανονισμού 2078/92/ΕΟΚ.

Εκτέλεση εργασιών ή άσκηση δραστηριοτήτων σε κρίσιμες φάσεις βιοτικών κύκλων.

Δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία, αλλά οι τυχαίες παρατηρήσεις δείχνουν ότι η έλλειψη γνώσης και ενημέρωσης τόσο των ιδιωτών, όσο και των φορέων γύρω από ζητήματα οικολογικής διαχείρισης προκαλεί μια σειρά προβλήματα που είναι αρκετά εύκολο ή εφικτό να αποφευχθούν, είτε με αποχή από συγκεκριμένο έργο ή δραστηριότητα για μικρό διάστημα είτε με εκτέλεση εργασιών με συγκεκριμένο τρόπο, που να μην προξενεί καταστροφές.

6.3 ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

6.3.1 Πληθυσμός

6.3.1.1 Πληθυσμιακή εξέλιξη και δημογραφικά χαρακτηριστικά

Η υπό μελέτη Δ.Ε. υποδιαιρείται στις παρακάτω Τοπικές Κοινότητες, που παραθέτονται με τον πληθυσμό τους το 2011 στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 5: Πληθυσμός Τ.Κ. της Δ.Ε. Αττικής

Τ.Κ.	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (2011)	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (2011)
<i>Τ.Κ. Αττικής</i>	<i>883</i>	<i>900</i>
Αττική	830	848
Προπούλι	53	52
<i>Τ.Κ. Αγ. Δημητρίου</i>	<i>805</i>	<i>812</i>
Άγιος Δημήτριος	805	812
<i>Τ.Κ. Βάρους</i>	<i>226</i>	<i>223</i>
Βάρος	192	189
Αερολιμένας	34	34
<i>Τ.Κ. Δάφνης</i>	<i>156</i>	<i>158</i>
Δάφνη	156	158
<i>Τ.Κ. Καρπασίου</i>	<i>181</i>	<i>181</i>
Καρπάσιο	181	181
<i>Τ.Κ. Καταλάκκου</i>	<i>46</i>	<i>46</i>
Κατάλακκο	46	46
Σεργίτσι (νησίς)	---	---
<i>Τ.Κ. Σαρδών</i>	<i>215</i>	<i>215</i>
Σαρδές	215	215
Δ.Ε. Αττικής	2.512	2.535
Δήμος Λήμνου	16.743	16.992

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Γεγονός είναι πάντως ότι κατά τη δεκαετία 2001-2011 όλοι οι οικισμοί της Δ.Ε. παρουσιάζουν μείωση του πληθυσμού τους, με εξαίρεση τον οικισμό του Αγίου Δημητρίου που παρουσιάζει μια αύξηση της τάξεως των 9,82% (72 άτομα). Το φαινόμενο αυτό οφείλεται, είτε στη μετακίνηση του πληθυσμού στα μεγαλύτερα κέντρα του νησιού (Μύρινα και Μούδρος), είτε στη μετακίνηση στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη).

Οι ποσοστιαίες μεταβολές του πληθυσμού φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 6: Διακύμανση Πληθυσμού περιοχής μελέτης-Οικισμοί

Τοπικές Κοινότητες (Τ.Κ.)	Απογραφές						Ποσοστά Μεταβολής (%)			
	1961	1971	1981	1991	2001	2011	'71-'81	'81-'91	'91-'01	'01-'11
Τ.Κ. Αττικής	1.289	958	900	1.074	989	883	-25,68	19,33	-7,91	-10,72
Αττική	1.044	796	793	1.000	918	830	-0,38	26,10	-8,20	-9,59
Κρήνιδα	17	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Προπούλιο	228	162	107	74	71	53	-33,95	-30,84	-4,05	-25,35
Τ.Κ. Αγ. Δημητρίου	700	578	621	638	733	805	7,44	2,74	14,89	9,82
Αγ. Δημήτριος	700	578	621	638	733	805	7,44	2,74	14,89	9,82
Τ.Κ. Βάρους	578	416	275	439	405	226	-33,89	59,64	-7,74	-44,20
Βάρος	578	416	261	211	235	192	-37,26	-19,16	11,37	-18,30
Αερολιμένας	---	---	14	228	170	34	---	1.528,57	-25,44	-80,00
Τ.Κ. Δάφνης	444	254	200	190	179	156	-21,26	-5,00	-5,79	-12,85
Δάφνη	444	254	200	190	179	156	-21,26	-5,00	-5,79	-12,85
Τ.Κ. Καρπασίου	471	279	234	190	168	181	-16,13	-18,80	-11,58	7,74
Καρπάσιο	471	279	234	190	168	181	-16,13	-18,80	-11,58	7,74
Τ.Κ. Κατάλακκου	386	234	164	127	115	46	-29,91	-22,56	-9,45	-60,00
Κατάλακκο	386	234	164	127	115	46	-29,91	-22,56	-9,45	-60,00
Σεργίτσι (νησίς)	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Τ.Κ. Σαρδών	619	375	318	401	305	215	-15,20	26,10	-23,94	-29,51
Σαρδές	619	375	318	401	305	215	-15,20	26,10	-23,94	-29,51
Σύνολο Δ.Ε.	4.487	3.094	2.712	3.059	2.894	2.512	-12,35	12,79	-5,39	-13,20
Σύνολο Δ. Λήμνου	21.812	17.367	15.720	17.645	18.104	16.992	-9,48	12,24	2,60	-6,14
Ποσοστό επί του Δήμου Λήμνου (%)	20,57	17,81	17,25	17,34	15,98	14,78	---	---	---	---

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία

Η μελέτη των πληθυσμιακών μεταβολών ανά οικισμό για το διάστημα 1971-2011 οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Η τάση του πληθυσμού είναι έντονα αυξητική στον οικισμό του Αγίου Δημητρίου κατά το διάστημα 1971-2011. Η αυξητική αυτή τάση οφείλεται στο γεγονός ότι ο οικισμός είναι ο πιο κοντινός (σε σχέση με τους άλλους οικισμούς του Δ.Ε.) στο κέντρο του νησιού, τη Μύρινα και στο γεγονός ότι στην περιοχή του οικισμού υπάρχουν πολλές καλλιεργήσιμες εκτάσεις.
- Τη δεκαετία 1971-1981 όλοι οι οικισμοί παρουσιάζουν μείωση του πληθυσμού τους (με εξαίρεση τον οικισμό του Αγίου Δημητρίου).
- Τη δεκαετία 1981-1991 αξιοσημείωτες είναι οι αυξήσεις που παρουσίασαν η Αττική (19,33%), το Βάρος (59,64%) και οι Σαρδές (26,10%).

- Τη δεκαετία 1991-2001 όλοι οι οικισμοί του Δ.Ε. εμφανίζουν αρνητική μεταβολή με εξαίρεση και πάλι τον οικισμό του Αγίου Δημητρίου.
- Τη δεκαετία 2001-2011 όλοι οι οικισμοί του Δ.Ε. εμφανίζουν αρνητική μεταβολή πλην των οικισμών του Αγίου Δημητρίου, ο οποίος εμφανίζεται ο πλέον αναπτυσσόμενος του Δ.Ε. Αττική, καθώς και του οικισμού του Καρπασίου που εμφανίζει μια αύξηση της τάξεως των 7,74% (13 άτομα).

6.3.1.2 Πυκνότητα πληθυσμού

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται οι πυκνότητες πληθυσμού στη Δ.Ε. Αττικής και στις Τοπικές Κοινότητες, που την αποτελούν, με βάση τις Απογραφές του 2001 και 2011. Η μέση πυκνότητα στο σύνολο της Δ.Ε. ήταν 21 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο το 2001 και 19 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο το 2011, μέγεθος που δείχνει ότι η Δ.Ε. κατατάσσεται στις μειονεκτικές περιοχές (βλ. Οδηγία 81/645/ΕΟΚ στο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 85/148/ΕΟΚ). Συγκριτικά με τον μέσο εθνικό όρο για το 2011 που ήταν 82,2 κάτοικοι ανά Km² παρατηρείται ότι η πυκνότητα στην υπό μελέτη Δ.Ε. είναι αρκετά χαμηλή.

Πίνακας 7: Πραγματικός Πληθυσμός & Πυκνότητα Πληθυσμού 2001-2011

Δ.Κ. & Τ.Κ.	Πληθυσμός		Μεταβολή	Έκταση	Πυκνότητα Πληθυσμού (ανά Km ²)	
	2001	2011	%	(Km ²)	2001	2011
Δ.Ε. Αττικής	2.894	2.512	-13,20	134,75	21	19
Τ.Κ. Αττική	989	883	-10,72	37,10	27	24
Τ.Κ. Αγ. Δημητρίου	733	805	9,82	11,90	62	68
Τ.Κ. Βάρους	405	226	-44,20	13,00	31	17
Τ.Κ. Δάφνης	179	156	-12,85	17,1	11	9
Τ.Κ. Καρπασίου	168	181	7,74	5,25	32	35
Τ.Κ. Κατάλακκου	115	46	-60,00	21,9	5	2
Τ.Κ. Σαρδών	305	215	-29,51	28,50	11	7

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία

Σχετικά με τις Τ.Κ. της Δ.Ε. Αττικής παρατηρείται ότι η Τ.Κ. Αγ. Δημητρίου παρουσιάζει την μεγαλύτερη πυκνότητα της τάξεως των 68 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, αριθμός πολύ μεγαλύτερος συγκριτικά με τη Δ.Ε. και τις υπόλοιπες Τοπικές Κοινότητες.

6.3.1.3 Εξέλιξη μόνιμου πληθυσμού ΟΤΑ

Με βάση τα αποτελέσματα της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ.2011, γίνεται φανερό η πληθυσμιακή μείωση της περιοχής, η οποία αναμένεται να συνεχιστεί και μελλοντικά. Είναι προφανές από τα μεγέθη ότι η (μέχρι στιγμής, αλλά και η μελλοντική) πληθυσμιακή μείωση οφείλεται είτε στην «φυσική» κίνηση του πληθυσμού, είτε στη μετακίνηση του πληθυσμού σε μεγάλα αστικά

κέντρα. Ο πρώην Δήμος Αττικής συγκριτικά με τις υπόλοιπες Δ.Ε. της Λήμνου εμφανίζει την μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού.

Οι προβλέψεις για την πληθυσμιακή εξέλιξη μιας περιοχής, γίνονται συνήθως για την επόμενη πενταετία, για την οποία συντάσσονται, κατά τις ισχύουσες προδιαγραφές, τα Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. και αναθεωρούνται μετά το τέλος της. Έχει αποδειχθεί όπως στην πράξη, ότι το χρονικό διάστημα των πέντε ετών είναι πολύ μικρό, αν ληφθεί υπόψη ότι για τη σύνταξη και κύρωση των Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. απαιτούνται τουλάχιστον δύο χρόνια. Εξάλλου, σε μικρούς πρώην Καποδιστριακούς Δήμους, όπως η εξεταζόμενη Δ.Ε., δεν είναι εύκολη, ούτε συντρέχει λόγος για ανά πενταετία επικαιροποίηση. Εκ παραλλήλου, η διαδικασία πολεοδόμησης μιας περιοχής (αποτυπώσεις, μελέτες πολεοδόμησης & Πράξης Εφαρμογής, εφαρμογή σχεδίων και δημιουργία υποδομών) είναι μακρά, καθώς για διάφορους οικονομικούς και διαδικαστικούς και τεχνικούς λόγους συνήθως κρατά και πάνω από μια δεκαετία.

Για τους παραπάνω λόγους, θεωρείται σκόπιμο η χρονική εμβέλεια μιας μελέτης Γ.Π.Σ.-ΣΧΟΟΑΠ, όπως η παρούσα να είναι μεγαλύτερη. Έτσι ως έτος-στόχος για τις πληθυσμιακές εκτιμήσεις στην περιοχή (στην οποία βασίζονται όλα τα προγραμματικά μεγέθη), τίθεται το 2027, δηλαδή μια δεκαπενταετία περίπου από την πιθανή έγκριση της παρούσας μελέτης.

Για την εκτίμηση του πραγματικού πληθυσμού κατά την επόμενη δεκαπενταετία, γίνεται η εξής προσέγγιση: Για κάθε έναν από τους οικισμούς του Δ.Ε., υπολογίζεται ο μέσος όρος των ρυθμών της πληθυσμιακής μεταβολής κατά τις τρεις τελευταίες δεκαετίες (1971-'81, 1981-'91, 1991- 2001), βάσει του οποίου υπολογίζεται ο προβλεπόμενος πληθυσμός για τις δύο επόμενες (2001- 2011, 2011- 2021 καθώς και για το έτος στόχος 2027).

Πίνακας 8: Εκτιμώμενος πληθυσμός των οικισμών της Δ.Ε. Αττικής το έτος – στόχο 2027

Οικισμός	Πληθυσμός 2011	Ανά 10ετία ρυθμός πληθ. μεταβολής %	Πληθυσμός	
			2021	2027
Άγ. Δημήτριος	812	8,98%	885	932
Αττική	848	2,51%	869	882
Προπούλι	52	-23,48%	40	34
Βάρος	189	-16,64%	158	142
Δάφνη	158	-10,97%	141	132
Καρπάσιο	181	-9,79%	163	153
Κατάλακκο	46	-31,85%	31	24
Σαρδές	215	-10,52%	192	179
ΣΥΝΟΛΟ	2.501	-3,88	2.479	2.478

Η παραπάνω προσέγγιση καταδεικνύει το μέγεθος του πραγματικού πληθυσμού που ενδεχόμενα θα εγκαταλείψει την περιοχή και θα μετακινηθεί σε γειτονικές Δ.Ε. ή μεγάλα αστικά κέντρα. Εξαιρέση, φαίνεται ότι θα αποτελέσουν η Αττική, το Βάρος και κυρίως ο Αγ. Δημήτριος.

6.3.2 Πρωτογενής Τομέας

Ο πρωτογενής τομέας είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τη Δ.Ε. Αττικής. Αν και παραδοσιακά ο πρώην Δήμος Αττικής αποτελούσε περιοχή με ανεπτυγμένο πρωτογενή τομέα, η τουριστική ανάπτυξη προκάλεσε σταδιακή ελάττωση της γεωργικής γης και την αύξηση του τριτογενή τομέα. Ωστόσο τα διαμερίσματα, που βρίσκονται στην ενδοχώρα του νεοσύστατου Δήμου Λήμνου, στα οποία δεν έχει διαχυθεί ακόμα η τουριστική ανάπτυξη σε μεγάλο βαθμό, διατηρούν την παραδοσιακή ενασχόληση με τη γεωργία, η οποία συμβάλλει σημαντικά στο εισόδημα της περιοχής. Συγκριτικά με την απογραφή του 1991 παρατηρείται μείωση του ποσοστού του πρωτογενούς τομέα, με ταυτόχρονη αύξηση του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα.

Ο πρωτογενής τομέας της περιοχής, παράγει χαρακτηριστικά προϊόντα: α) πολύ καλής ποιότητας σιτηρά και σε αξιόλογες ποσότητες για νησί, β) αρίστης ποιότητας κρασί (ΟΠΑΠ), το ονομασίας προέλευσης τυρί "καλαθάκι Λήμνου" και γ) μέλι αρίστης ποιότητας. Η παραγωγή των προϊόντων αυτών, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα συνεχώς, υποδηλώνει την εξειδίκευση του πρωτογενούς τομέα σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, οι οποίες παγιώθηκαν στο πέρασμα του χρόνου σε συνδυασμό με τις εδαφολογικές και κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής και είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με τις κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις στην περιοχή, καθώς και τη διαμόρφωση του δομημένου περιβάλλοντος.

Η ύπαρξη μεγάλων εκτάσεων βοσκοτόπων, το ήπιο ανάγλυφο του εδάφους, η διαθεσιμότητα πεδινών εκτάσεων, καθώς και το άνυδρο της περιοχής εξηγούν την εξειδίκευση του πρωτογενούς τομέα, ο οποίος ανέπτυξε δραστηριότητες με βάση την διαθεσιμότητα των φυσικών πόρων.

Η αμπελοκαλλιέργεια με πανάρχαιη παράδοση στη Λήμνο, καταλαμβάνει μεγάλες εκτάσεις, καθώς η ποιότητα των παραγόμενων κρασιών και η βελτίωση των συνθηκών τυποποίησης, αποδίδει σημαντικό εισόδημα στους αμπελοκαλλιεργητές. Σημαντικές ποσότητες παραγωγής οινοποιήσιμων σταφυλιών υπάρχουν στον Αγ. Δημήτριο. Καλλιεργούνται κυρίως η ποικιλία «Μοσχάτο Αλεξανδρείας» και σε μικρό ποσοστό η ντόπια ποικιλία «Καλαμπάκι μαύρο».

Στην Δ.Ε. Αττικής, αλλά και εν γένει στη Λήμνο υπάρχει σημαντική δραστηριότητα στο χώρο των ζωοτροφών, που βασίζεται κύρια στα χορτοδοτικά φυτά (μηδική, συγκαλλιέργεια κριθαριού ή βρώμης με βίκο). Οι ανάγκες της τοπικής κτηνοτροφίας καλύπτονται με επάρκεια, ενώ σημαντικό πλεόνασμα διατίθεται κυρίως στη Λέσβο.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες είναι περιορισμένης έκτασης (ελιές, εσπεριδοειδή και αμυγδαλιές) και κυρίως προορίζονται για εσωτερική κατανάλωση.

Στην εξεταζόμενη Δ.Ε. εντοπίζονται καλλιέργειες κηπευτικών όλως των ειδών, τα περισσότερα από τα οποία προορίζονται για ίδια κατανάλωση ή για κατανάλωση στην ευρεία περιοχή. Η περιοχή είναι ελλειμματική σε κηπευτικά και η τοπική ζήτηση καλύπτεται με τροφοδοσία κυρίως από την αγορά της Βόρειας Ελλάδας.

Οι βιολογικές καλλιέργειες αφορούν κυρίως την αμπελοκομία, αλλά σταδιακά εκδηλώνεται σημαντικό ενδιαφέρον και για άλλους κλάδους.

Στα χαρακτηριστικά του πρωτογενούς τομέα και ειδικότερα της κτηνοτροφίας θα πρέπει να αναφερθούν οι «μάντρες της Λήμνου», που αποτελούν πολύτιμο στοιχείο της αγροτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής, όχι μόνον για την πολυμορφία των τυπολογικών, μορφολογικών και κατασκευαστικών τους στοιχείων, αλλά και για τις πληροφορίες που

παρέχουν για την εξέλιξη της οργάνωσης της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης και της ζωής του κτηνοτρόφου στην περιοχή.

Οι διάσπαρτοι ανεμόμυλοι (ερειπωμένοι σήμερα) αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο του αγροτικού τοπίου της Λήμνου. Είναι στοιχεία της αγροτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής. Υποδηλώνουν την ύπαρξη αιολικού δυναμικού στην περιοχή, καθώς και την αυτάρκεια και οικονομία σε παραγωγικά μέσα της περιοχής σε εποχές πριν την βιομηχανοποίησης της παραγωγής.

6.3.2.1 Είδη καλλιεργειών

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οι γεωργικές δραστηριότητες που εντοπίζονται στη Δ.Ε. Αττική είναι η καλλιέργεια σιτηρών, η αμπελοκαλλιέργεια, η παραγωγή χορτοδοτικών φυτών, σε περιορισμένη έκταση οι δενδρώδεις καλλιέργειες και τα κηπευτικά-θερμοκηπιακές καλλιέργειες.

Σιτηρά

Τα κυρίαρχα σιτηρά, που καλλιεργούνται στην περιοχή μελέτης είναι το σιτάρι, το κριθάρι και η βρώμη. Από αυτά, ποσοστό 30% είναι καλλιέργειες σιταριού, ενώ το 70% είναι κριθάρι και βρώμη. Η κυριαρχία του κριθαριού στην καλλιέργεια των σιτηρών οφείλεται στους εξής λόγους: α) τη μεγάλη ζήτηση που έχει από τους κτηνοτρόφους της περιοχής, β) τις τιμές που επιτυγχάνει και γ) στο γεγονός ότι το κριθάρι είναι ανθεκτικότερο και αναπτύσσεται καλύτερα ακόμη και στα λιγότερο γόνιμα εδάφη.

Διαπιστώνεται ότι η καλλιέργεια των σιτηρών στην περιοχή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ύπαρξη κτηνοτροφίας και στην ανάγκη κάλυψης των αναγκών σε ζωοτροφές.

Πίνακας 9: Κυριότερα είδη καλλιέργειας στην Δ.Ε. Αττικής για το έτος 2008

Είδος καλλιέργειας	Έκταση (στρ.)	Ποσότητα
Σιτάρι σκληρό	6.410	464.500
Κριθάρι	23.240	2.936.000
Αραβόσιτος χωρίς συγκαλλιέργεια	70	7.000
Αραβόσιτος που συγκαλλιεργείται με φασόλια και άλλα είδη	30	4.100
Βίκος	100	16.000
Κριθάρι για σανό	870	163.500
Βρώμη για σανό	405	81.300
Βίκος για σανό	60	9.000
Τριφύλια ετήσια και λοιπά πολυετή	650	268.000
Βρώμη	300	41.130

Αμπελοκαλλιέργεια

Το μεγαλύτερο ποσοστό αμπελοκαλλιέργειας συγκεντρώνεται στην Τ.Κ. Αγ. Δημητρίου, που αποτελεί το αμπελοκομικό κέντρο της Δ.Ε. Αττική, αλλά και ολόκληρου του νησιού. Σημειώνεται ότι το μέγεθος των αμπελοτεμαχίων είναι ιδιαίτερα μικρό και συνεπάγεται την χαμηλή στρεμματική απόδοση του αμπελώνα της περιοχής. Τα μειονεκτήματα αυτά αντισταθμίζονται από τα υψηλής ποιότητας κρασιά, που παράγονται και τα οποία αποτελούν ένα από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του πρωτογενούς τομέα της περιοχής.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια σημαντική αύξηση της αμπελοκαλλιέργειας κυρίως στον Αγ. Δημήτριο και λιγότερο στην Αττική.

Χορτοδοτικά φυτά

Τα χορτοδοτικά φυτά καλλιεργούνται για την συμπλήρωση των αναγκών σε χονδροειδείς ζωοτροφές. Η κάλυψη των διατροφικών αναγκών σε χωνοειδείς τροφές σε μεγάλο ποσοστό γίνεται από την ελεύθερη βόσκηση. Τα κυριότερα είδη είναι τα κοφτολίβαδα (σανά) και η μηδική. Στην καλλιέργεια χρησιμοποιείται συνήθως μίγμα σιτηρών με ψυχανθή. Η μηδική καλλιεργείται σε περιορισμένη έκταση και εντοπίζεται κυρίως στην περιοχή μελέτης. Η καλλιέργεια της περιορίζεται από την έλλειψη επαρκών υδάτινων πόρων στην περιοχή, δεδομένου ότι είναι καλλιέργεια με υψηλές απαιτήσεις σε νερό.

Κηπευτικά-Θερμοκηπιακές καλλιέργειες

Τα κηπευτικά καλλιεργούνται κυρίως για την κάλυψη των ιδίων αναγκών των παραγωγών και των αναγκών της τοπικής αγοράς (οικισμός). Τα προϊόντα που παράγονται είναι κυρίως ντομάτα και αγγούρια. Ελάχιστα χρησιμοποιούν θέρμανση με καύσιμο πυρηνόξυλο. Σημαντικό πρόβλημα στην ανάπτυξη των θερμοκηπιακών καλλιεργειών είναι οι ισχυροί άνεμοι που επικρατούν στην περιοχή, παράγοντας που επιδρά στην ασφάλεια των κατασκευών και κατ' επέκταση στο κόστος κατασκευής και συντήρησης των θερμοκηπίων.

Βιολογικές καλλιέργειες

Οι βιολογικές καλλιέργειες άρχισαν στον Δήμο Λήμνου πριν από μερικά χρόνια με την ένταξη στρεμμάτων για την παραγωγή βιολογικού κρασιού, καθώς και μικρός αριθμός στρεμμάτων για την παραγωγή βιολογικού σιταριού και άλλων προϊόντων (λάδι εσπεριδοειδή και αμυγδαλιές). Ο Δήμος Λήμνου παρουσιάζει συγκριτικό πλεονέκτημα στην άσκηση της βιολογικής γεωργίας, επειδή λόγω του νησιώτικου χαρακτήρα του αποτελεί κλειστό οικοσύστημα. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το ορισμό της βιολογικής καλλιέργειας βασική προϋπόθεση είναι η απομόνωση της περιοχής από περιοχές συμβατικής καλλιέργειας. Λαμβάνοντας υπόψη, τα δεδομένα και τις απαιτήσεις της αγοράς για πιστοποιημένα ποιοτικά προϊόντα, η παραγωγή «καθαρών» προϊόντων φαίνεται να έχει ευνοϊκές προοπτικές στην περιοχή.

Πίνακας 10: Χρήσεις Γης στη Δ.Ε. Αττικής

Τ.Κ.	Ετήσιες	Δενδ ρώδει ς	Αμπέλι α	Λιβάδια - Βοσκότοπ οι	Αγρονα παύσεις	Οικιακοί Λαχανόκηπ οι	Φυτώρια Καρποφ όρων	Σύνολο
Αγ. Δημητρίου	20.972,5	73,0	818,5	3.554,5	339,5	41,5	23,0	25.822,5
Αττικής	6.504,5	7,0	1.812,5	5.555,0	0,0	18,6	0,0	13.897,6
Βάρους	3.899,5	5,0	138,0	1.857,0	50,0	2,4	0,0	5.951,9
Δάφνης	3.437,0	14,0	71,0	3.924,0	36,0	8,0	0,0	7.490,0
Καρπασίου	7.471,0	9,0	158,0	1.274,5	0,0	10,3	15,0	8.937,8
Καταλακκου	1.322,5	5,0	60,5	3.587,5	70,0	12,5	0,0	5.058,0
Σαρδών	5.084,0	12,0	250,5	20.358,5	203,0	10,0	0,0	25.918,0
ΣΥΝΟΛΟ	48.691,0	125,0	3.309	40.111,0	698,5	103,3	38,0	93.075,8

Πηγή: ΕΣΥΕ

6.3.2.2 Αρδεύσιμες εκτάσεις

Οι αρδευτικές ανάγκες της περιοχής καλύπτονται κυρίως από γεωτρήσεις και από το φράγμα του Αγ. Δημητρίου, το οποίο κατασκευάστηκε τη δεκαετία του '60 σε θέση γεωλογικά ενδεδειγμένη, αλλά με περιορισμένη καλλιεργητική έκταση.

Όπως αναφέρεται από όλες τις υδρογεωλογικές μελέτες που έχουν εκπονηθεί για τη περιοχή μελέτης, οι ποσότητες του νερού στην περιοχή δεν είναι επαρκείς και είναι αδύνατον να αρδεύσουν το σύνολο της γεωργικής γης. Ιδιαίτερα την περίοδο των θερινών μηνών, οπότε και οι αρδευτικές ανάγκες των φυτών είναι μεγαλύτερες, παρατηρούνται φαινόμενα λειψυδρίας.

Από τα 93.075,80 στρέμματα καλλιεργούμενων εκτάσεων της Δ.Ε. Αττικής, μόλις τα 2.489,1 στρ. είναι αρδευόμενα, ενώ η Τ.Κ. Αττικής είναι εκείνη που αρδεύεται σε μεγαλύτερη έκταση.

Η λύση στο υδατικό πρόβλημα με δεδομένες τις υδρογεωλογικές συνθήκες της περιοχής, είναι τα επιφανειακά ύδατα και όχι τα υπόγεια. Οποιαδήποτε προσπάθεια θα πρέπει να ενταχθεί σε ένα ολοκληρωμένο σχεδιασμό, ο οποίος θα βασίζεται σε έρευνες και καταγραφές πεδίου και όχι σε θεωρητικές εκτιμήσεις. Οποσδήποτε το θέμα της επαναχρησιμοποίησης θα πρέπει να αποτελεί βασική παράμετρο στο σχεδιασμό και γενικά στην προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος στην περιοχή.

6.3.2.3 Κτηνοτροφία

Η κυριότερη κτηνοτροφική δραστηριότητα στην περιοχή είναι η προβατοτροφία και σε μικρότερο βαθμό η βοοτροφία. Σημαντική επίσης, είναι η ανάπτυξη της μελισσοκομίας και πτηνοτροφίας. Οι άλλες μορφές κτηνοτροφικής δραστηριότητας (χοιροτροφία, κουνέλια κλπ.) ασκούνται κυρίως για κάλυψη ίδιων αναγκών των παραγωγών.

Το 90% και πλέον των εκτρεφόμενων ζώων είναι πρόβατα και σε ένα μικρό ποσοστό -κυρίως στις πιο ορεινές περιοχές - είναι πιο ανεπτυγμένη η αιγοτροφία. Το κυρίαρχο μοντέλο εκτροφής είναι το εκτατικό, ενώ οι οργανωμένες εκτροφές είναι πολύ περιορισμένες.

Στη Λήμνο λειτουργεί σύγχρονο βιομηχανικό σφαγείο, καθώς και σημαντικές επιχειρήσεις εμπορίας προϊόντων ζωικής παραγωγής.

Τα σημαντικά πλεονεκτήματα της Δ.Ε. στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων ζωικής παραγωγής δεν έχουν αξιοποιηθεί και μπορούν να αποτελέσουν με κατάλληλη υποστήριξη σημαντική διέξοδο στη γενικότερη κρίση του γεωργικού τομέα.

Πίνακας 11: Είδη Ζωικής Παραγωγής ανά Τοπική Κοινότητα

Είδη	Τ.Κ. Αττικής	Τ.Κ. Αγ. Δημητρίου	Τ.Κ. Βάρους	Τ.Κ. Δάφνης	Τ.Κ. Καρπασίου	Τ.Κ. Καταλάκκου	Τ.Κ. Σαρδών	ΣΥΝΟΛΟ
Βοοειδή	236	67	90	82	96	32	33	636
Χοίροι	354	155	55	20	0	56	60	700
Πρόβατα	3.355	4.500	1.570	1.911	1.110	1.550	3.941	17.937
Αίγες	376	360	500	137	30	650	1.132	3.185
Κουνέλια	6	0	0	0	0	0	0	6
Όρνιθες	1.818	2.300	1.400	1.800	400	2.000	800	10.518
Γαλοπούλες	30	0	5	10	0	10	0	55

ΠΗΓΗ: ΕΛ. ΣΤΑΤ 2008

Βοσκότοποι

Η Δ.Ε. Αττικής διαθέτει σημαντικές εκτάσεις σε βοσκότοπους. Οι όποιες παρεμβάσεις έχουν γίνει, είχαν εγγειοβελτιωτικό χαρακτήρα και αφορούσαν κυρίως την κατασκευή ποτίστων. Δεδομένου ότι, η διατροφή των ζώων καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό από την ελεύθερη βόσκηση και το γεγονός ότι η κτηνοτροφία αποτελεί κρίσιμη δραστηριότητα για την οικονομία της περιοχής, η διαχείριση των βοσκοτόπων αποτελεί βασική παράμετρο οποιασδήποτε αναπτυξιακής διαδικασίας στην περιοχή. Το μεγάλο ποσοστό ιδιόκτητων βοσκοτόπων δρα μάλλον αποτρεπτικά στις προσπάθειες ολοκληρωμένης διαχείρισης και ίσως είναι και ο λόγος που μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει τίποτα σε κεντρικό επίπεδο.

6.3.2.4 Αλιεία

Στη Δ.Ε. Ατσαϊκής, η αλιεία δεν αποτελεί ιδιαίτερα σημαντική οικονομική δραστηριότητα, όπως φαίνεται και από τον ακόλουθο πίνακα, σε αντίθεση με τις γειτονικές Δ.Ε. Μούδρου και Νέας Κούταλης.

Τ.Κ.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΟΥΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
Ατσαϊκής	1. Μηχανοκίνητα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη παράκτιας θαλάσσιας αλιείας με μηχανή κινήσεως μέχρι 19HP	4
	2. Ποσότητες αλιευμάτων που εκφορτώθηκαν από τα ανωτέρω σκάφη(930),καθ' όλο το έτος 2008 ανεξάρτητα από την περιοχή αλιείας	3.500
Βάρους	1. Μηχανοκίνητα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη παράκτιας θαλάσσιας αλιείας με μηχανή κινήσεως μέχρι 19HP	3
	2. Ποσότητες αλιευμάτων που εκφορτώθηκαν από τα ανωτέρω σκάφη(930),καθ' όλο το έτος 2008 ανεξάρτητα από την περιοχή αλιείας	2.500

6.3.2.5 Συμπεράσματα πρωτογενούς τομέα

Ο ρόλος του πρωτογενούς τομέα είναι και παραμένει βασικός στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής μελέτης, τόσο λόγω της ενίσχυσης της συνολικής απασχόλησης σ' αυτόν, όσο και λόγω της ύπαρξης σημαντικών τοπικών προϊόντων, τα οποία όμως αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα διάθεσης στην εθνική και διεθνή αγορά.

Βασικό πλεονέκτημα της Δ.Ε. Ατσαϊκής είναι η παραγωγή σημαντικών προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.), καθώς οι κλιματολογικές και εδαφολογικές συνθήκες ευνοούν την ποιότητα τους.

Η αμπελοκαλλιέργεια αποτελεί μαζί με την κτηνοτροφία τη βάση του πρωτογενούς τομέα της περιοχής. Χαρακτηρίζεται από την παραγωγή επώνυμων προϊόντων (κρασί), τα μικρά μεγέθη των εκμεταλλεύσεων και το μικρό ποσοστό τυποποίησης των τελικών προϊόντων (εμφιάλωση). Είναι κλάδος με ιδιαίτερα θετικές προοπτικές με την προϋπόθεση ότι η παραγωγή τελικών προϊόντων και η εμπορία τους θα αναπτυχθούν με βάση τις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς.

Ο κλάδος της κτηνοτροφίας αποτελεί την κυριότερη δραστηριότητα της περιοχής, η οποία διαμορφώνει σε μεγάλο ποσοστό και το αγροτικό εισόδημα της περιοχής. Βασική δραστηριότητα είναι η αιγοπροβατοτροφία και σε μικρότερο βαθμό η βοοτροφία και η μελισσοκομία. Η μελλοντική πορεία της κτηνοτροφικής δραστηριότητας στην περιοχή φαίνεται να είναι θετική με προϋπόθεση την ανάπτυξη των καναλιών διάθεσης για τα προϊόντα και σε συμφωνία με τις σύγχρονες διατροφικές απαιτήσεις (υγιεινά, ασφαλή, πιστοποιημένα προϊόντα κλπ.)

Συγκεντρωτικά, ο πρωτογενής τομέας παρουσίασε αύξηση τα τελευταία δέκα χρόνια, ωστόσο τα τελευταία δυο χρόνια βρίσκεται σε ελαφρά πτωτική πορεία. Αντιμετωπίζει δυσκολίες εκσυγχρονισμού και οργάνωσης σε επιχειρηματική βάση παραμένοντας για μακρό χρονικό διάστημα παραδοσιακός, μη αποδοτικός με χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας και στηριζόμενος κυρίως στις κοινοτικές ενισχύσεις. Οι απαιτούμενες παρεμβάσεις και αλλαγές

στην οργάνωση και διάθρωση της αγροτικής δραστηριότητας έχουν σημαντικό βαθμό δυσκολίας στην εφαρμογή τους, απαιτούν έντονες και μακρόχρονες προσπάθειες για την αποδοχή και υλοποίηση τους, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι τους.

6.3.3 Δευτερογενής Τομέας

Η Λήμνος και πολύ περισσότερο ο πρώην Δήμος Αττικής δεν παρουσιάζει αξιοσημείωτο βιομηχανικό παρελθόν. Ενδεικτικά αναφέρουμε τη γεωγραφική της θέση, η οποία δεν προδιέθετε για ευρείες εμπορικές ανταλλαγές με την ηπειρωτική ενδοχώρα, αλλά και με τα παράλια της Μικράς Ασίας, το μικρό μέγεθος και τα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα και οι ελλείψεις φυσικοί της πόροι.

Ιστορικά, η βιοτεχνική της βάση στηρίχθηκε στις αρχές του αιώνα από περιορισμένο αριθμό βιοτεχνικών μονάδων με κύριο αντικείμενο την αξιοποίηση της παραγωγής των προϊόντων του πρωτογενή τομέα (άλεση δημητριακών, συσκευασία φάβας κ.α.) και της αλιευτικής παραγωγής (παρασκευή αλιπάστων). Στους υποκλάδους της ξυλουργικής και της σιδηρουργίας λειτουργούσαν λίγα μικρά εργαστήρια που κάλυπταν τις ανάγκες του νησιού.

Στο μεγαλύτερό τους μέρος, οι πρώτες ύλες των επιχειρήσεων προέρχονται από την Ελλάδα. Από τις χώρες προέλευσης εισαγόμενων πρώτων υλών ξεχωρίζουν η Σουηδία και η Ιταλία.

Σε γενικές γραμμές, ο δευτερογενής τομέας δεν μπορεί να αποτελέσει τομέα αιχμής για την παραγωγική βάση της Δ.Ε.. Οποσδήποτε, αναμένεται μικρή τόνωση της μεταποιητικής δραστηριότητας εξαιτίας της τόνωσης του κλάδου των κατασκευών και των κλάδων που έχουν συνάφεια με αυτόν (έπιπλα, προϊόντα από μέταλλο, μη μεταλλικά ορυκτά κ.α.), με πιθανή συνέπεια τη μικρή αύξηση των επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα και την τόνωση της απασχόλησης σε αυτόν.

Καλές προοπτικές - με τη συμβολή ωστόσο κρατικών ενισχύσεων - διαφαίνονται και για τον τομέα της πρώτης μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και κυρίως αυτών της κτηνοτροφίας.

ΚΛΑΔΟΣ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
1	ΕΞΟΥΡΥΚΤΙΚΕΣ & ΛΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1
2	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΠΟΤΩΝ	14
3	ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΑΛΕΥΡΟΜΥΛΩΝ	1
4	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΕΛΟΠΟΙΙΑΣ	1
5	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΞΥΛΟΥ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΞΥΛΟ	6
6	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΓΥΑΛΙΟΥ & ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙ	2
7	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ – ΑΣΒΕΣΤΗ – ΓΥΨΟΥ/ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ, ΓΥΨΟ κ.τ.λ.	2
8	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΟΜΙΚΩΝ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	12
9	ΓΕΝΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝ. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗ &	1

	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ	
10	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΠΛΩΝ	1
11	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΖΕΣΤΟΥ ΝΕΡΟΥ	1
12	ΣΥΛΛΟΓΗ – ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΝΕΡΟΥ	3
13	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ	6
14	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ- ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ)	35
15	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ, ΥΔΡΑΥΛΙΚΕΣ κ.τ.λ.	11
16	ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ	7
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	104

Πηγή: Αναπτυξιακή Λήμνου Α.Ε.

Παρά τη σχετικά περιορισμένη βιομηχανική – βιοτεχνική δραστηριότητα παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια σημαντικά προβλήματα που σχετίζονται με τις δυνατότητες χωροθέτησης και τη δημιουργούμενη όχληση ή και περιβαλλοντική υποβάθμιση σε ορισμένες περιοχές της Δ.Ε. και ιδιαίτερα στην όμορη Δ.Ε. Μύρινας, η οποία έχει και τον μεγαλύτερο αριθμό εγκαταστάσεων του δευτερογενή τομέα.

Παρατηρείται ότι προς το παρόν οι υφιστάμενες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της μεταποίησης βρίσκονται διάσπαρτες στις περιοχές που προαναφέρθηκαν και δεν έχουν πραγματοποιηθεί συγκεκριμένες δράσεις προς την κατεύθυνση δημιουργίας οργανωμένης ζώνης υποδοχής.

Οι επιχειρήσεις είναι μικρού μεγέθους οικογενειακού χαρακτήρα, χαμηλής έντασης κεφαλαίου και με περιορισμένες δυνατότητες ενσωμάτωσης τεχνολογικών καινοτομιών με μικρή γενικά εξωστρέφεια και εγγενείς δυσχέρειες στην εφαρμογή ενδοεπιχειρησιακών πολιτικών, που θα οδηγήσουν σε αναβάθμιση του ανθρώπινου ενεργού κεφαλαίου.

Οι περισσότεροι εξωστρεφείς επιχειρήσεις είναι αυτές που παράγουν τα σημαντικά προϊόντα της περιοχής μελέτης (κρασί, τυροκομικά, ζυμαρικά κλπ.), αλλά ακόμη και για αυτές, οι διαφορές και οι ανισότητες που υπάρχουν είναι πολλές και σημαντικές, με μερικές επιχειρήσεις μεσαίου και μεγάλου μεγέθους με έντονα εξαγωγικό χαρακτήρα και πολλές μικρές που ικανοποιούν τις ανάγκες της τοπικής ή και πολύ τοπικής αγοράς με την παραγωγή τους.

Μία δραστηριότητα, που με τις κατάλληλες παρεμβάσεις, αναμένεται να τονωθεί είναι αυτή της πρώτης μεταποίησης προϊόντων του πρωτογενή τομέα, και κυρίως προϊόντων που συνδέονται με την κτηνοτροφία. Οποσδήποτε μία τέτοια εξέλιξη απαιτεί συνδυασμένες δράσεις ενίσχυσης και του πρωτογενή τομέα και κυρίως του ανθρώπινου δυναμικού που δραστηριοποιείται σε αυτόν.

Με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ, προτείνεται η δυνατότητα θεσμοθέτησης ενδιάμεσου βαθμού οργανωμένης ζώνης-υποδοχέα δραστηριοτήτων Β' γενούς κατ' αρχήν ως περιοχή Π.Ε.Π.Δ. με κωδικό ΥΠΔ. (Υποδοχής Παραγωγικών Δραστηριοτήτων,) στην περιοχή βορειοανατολικά του οικισμού Καρπασίου και συγκεκριμένα σε επαφή με την δημοτική οδό και με αγροτική οδό στα βόρεια της ζώνης. (ΧΑΡΤΗΣ ΣΜΠΕ 1)

Σε ένα οργανωμένο περιβάλλον η διαχείριση των αποβλήτων πραγματοποιείται ενιαία από τις επιχειρήσεις, επιπλέον τα δίκτυα αναβαθμίζονται (ενεργειακά, μεταφορικά κτλ.) και δημιουργούνται οι καλύτερες δυνατές συνθήκες για μεγιστοποίηση της παραγωγής και διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος.

6.3.4 Τριτογενής Τομέας

Η κυριαρχία των εμπορικών επιχειρήσεων (χονδρικού και λιανικού εμπορίου) είναι προφανής, καθώς αποτελούν το 70.45% (93 επιχειρήσεις σε σύνολο 132) του συνόλου των επιχειρήσεων του τομέα των υπηρεσιών στη Δ.Ε. Αττικής.

6.3.4.1 Εμπόριο

Οι καταναλωτικές ανάγκες των κατοίκων της περιοχής μελέτης σε είδη άμεσης ανάγκης καλύπτονται εν μέρει από τα εμπορικά καταστήματα τα οποία βρίσκονται στην πλειοψηφία τους στον οικισμό της Αττικής. Σε κάθε περίπτωση είναι δεδομένη η καταναλωτική εξάρτηση των οικισμών του Δ.Ε. από το αστικό κέντρο της Μύρινας.

Παρατηρούμε ότι ιδιαίτερα στη Τ.Κ. Βάρους υπάρχει σημαντική υπεροχή του τριτογενούς τομέα και ακολουθεί ο Αγ. Δημήτριος και η Αττική. Οι υπόλοιποι οικισμοί, οι οποίοι δεν βρίσκονται επί του κύριου οδικού άξονα του νησιού στηρίζονται κυρίως στο πρωτογενή τομέα.

6.3.4.2 Μεταφορές-Συγκοινωνίες

Η συγκοινωνία στη Δ.Ε. διεξάγεται με τα λεωφορεία του ΚΤΕΛ Λήμνου. Η περιορισμένη επιβατική κίνηση δεν επιτρέπει ικανοποιητική πυκνότητα δρομολογίων και η σύνδεση με το αστικό κέντρο του νησιού (Μύρινα) χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα προβληματική.

Για τους κατοίκους της Δ.Ε. Αττικής δεν υπάρχει δυνατότητα μετάβασης στη Μύρινα τις απογευματινές ώρες, ενώ και τα πρωινά δρομολόγια είναι ένα ή δυο στους μεγαλύτερους οικισμούς.

Το σύνολο των οικισμών συνδέεται με ασφαλτοστρωμένο Επαρχιακό Οδικό δίκτυο, το οποίο βρίσκεται σε γενικά ικανοποιητική κατάσταση, όχι τόσο λόγω της ποιότητας κατασκευής και του επιπέδου συντήρησης, όσο λόγω του ομαλού γενικά εδάφους και του περιορισμένου κυκλοφοριακού φόρτου.

Σημαντικότερα προβλήματα του Επαρχιακού Οδικού δικτύου είναι:

- Η μη συστηματική συντήρηση των τεχνικών έργων και του ασφαλτοτάπητα.
- Η έλλειψη κάθετων συνδέσεων μεταξύ των κύριων οδικών αξόνων (Αγ. Δημήτριος-Αγκαρυώνες, Αγ. Δημήτριος-Αττική).

Η γενική εικόνα των έργων δημοτικής οδοποιίας αντανακλά την αποσπασματικότητα και την έλλειψη γενικού σχεδιασμού και επαρκούς συντήρησης των έργων. Παρουσιάζονται συνολικά

προβλήματα λειτουργικότητας, αλλά και αισθητικής με συνέπεια την υποβάθμιση της εικόνας οικισμών με ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά και πολεοδομικά χαρακτηριστικά.

Η πρόσβαση στις παραλίες του νησιού διασφαλίζεται κυρίως μέσω του δικτύου αγροτικής οδοποιίας και στις περισσότερες περιπτώσεις απαιτεί μικρές βελτιώσεις και μικρά τεχνικά έργα, που θα μειώσουν μακροπρόθεσμα το κόστος της σχεδόν αναγκαστικής ετήσιας συντήρησης.

6.3.4.3 Τουρισμός

Ο τέως Δήμος Αττικής, αλλά και η Λήμνος ολόκληρη αποτελεί περιοχή με μικρή τουριστική συγκέντρωση, η οποία επίσης δεν διαθέτει διαμορφωμένο τουριστικό προφίλ.

Σημειώνουμε ότι η βελτίωση της τουριστικής προσφοράς, όπως αυτή εκφράστηκε με την αύξηση του αριθμού των κλινών και των ξενοδοχειακών μονάδων, αποδίδεται στο σύνολό της σχεδόν στη συγχρηματοδότηση των επενδύσεων από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους και στην εισροή κεφαλαίων αποδήμων Λημνίων.

Η σχετική βελτίωση της προσπελασιμότητας, η βελτίωση της οδικής υποδομής και η επίδραση των κινήτρων της αναπτυξιακής νομοθεσίας είχαν ως αποτέλεσμα τη σταδιακή αναβάθμιση του νησιού ως τουριστικού προορισμού. Παρόλα αυτά, η προσπελασιμότητα εξακολουθεί να αποτελεί κυρίαρχο πρόβλημα με ποικίλες συνέπειες στη τουριστική ζήτηση, καθώς η συχνότητα των ακτοπλοϊκών κυρίως δρομολογίων και η ποιότητα των χρησιμοποιούμενων μέσων δεν είναι ικανοποιητική. Τη δυσμενή κατάσταση εντείνει η γεωγραφική θέση της νήσου, η οποία επιτρέπει την σχετικά εύκολη πρόσβαση από τη Β. Ελλάδα, είναι ιδιαίτερα όμως απομακρυσμένη από τον μεγαλύτερο λιμένα της χώρας. Ταυτόχρονα για μεγάλο μέρος – Ελλήνων κυρίως – επισκεπτών, το νησί εξακολουθεί να αποτελεί μάλλον προορισμό εκπλήρωσης των στρατιωτικών υποχρεώσεων, παρά τουριστικό.

Σύμφωνα με στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος για το 2008 δεν υπήρχαν ξενοδοχειακές μονάδες στην περιοχή, ενώ για το 2011 καταγράφηκαν 6 ξενοδοχειακές μονάδες στον οικισμό του Βάρους, οι οποίες αποτελούν μία επιχείρηση (VAROS VILLAGE).

Εκτός του παραπάνω ξενοδοχειακού συγκροτήματος που είναι ένα από τα καλύτερα του νησιού, ο Δ. Αττικής ως τουριστική υποδομή περιλαμβάνει και μία επιχείρηση με ενοικιαζόμενα δωμάτια στον οικισμό της Αττικής.

Η απουσία ειδικών τουριστικών εξυπηρετήσεων είναι χαρακτηριστική της χαμηλής στάθμης τουριστικής υποδομής της περιοχής.

Ωστόσο στον όρμο του Κότσινα υπάρχουν τρεις (3) εγκαταστάσεις - προβλήτες ελλιμενισμού αλιευτικών σκαφών και μικρών σκαφών αναψυχής, με δυνατότητα επέκτασης και εκσυγχρονισμού.

Υπό κατασκευή βρίσκεται μονάδα κάμπινγκ στην περιοχή του Κέρους (Δ.Ε. Μούδρου) στο νησί με παράλληλη λειτουργία σχολής εκμάθησης ιστιοσανίδας (wind surf), εκμεταλλεζόμενοι τους ισχυρούς ανέμους, που πνέουν στην περιοχή.

Εν γένει, η συγκέντρωση της τουριστικής δραστηριότητας υπάρχει κυρίως στο δυτικό τμήμα του νησιού και ειδικά στην περιοχή Θάνους, Πλατύ, Μύρινας, Κάσπακα (με μικρή εξαίρεση το Μούδρο). Τούτο είναι αποτέλεσμα του προσανατολισμού σε κλασικού τύπου προσφερόμενο προϊόν (ενδιαφέροντες οικισμοί, παραλίες, εξυπηρετήσεις), αλλά και της αποψίλωσης του υπόλοιπου νησιού από το ανθρώπινο δυναμικό, των ελλείψεων της υποδομής και της

συγκέντρωσης της συνολικής οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας στην περιοχή γύρω από το βασικό αστικό κέντρο.

Η τουριστική υποδομή περιλαμβάνει μια σύγχρονη, μεσαίου μεγέθους ξενοδοχειακή μονάδα στον οικισμό του Βάρους και ένα μικρού μεγέθους παραδοσιακό ξενοδοχείο με επιπλωμένα διαμερίσματα, που βρίσκεται στον οικισμό της Αττικής. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ξενοδοχειακή υποδομή της Δ.Ε.

Πίνακας 12: Ξενοδοχειακό Δυναμικό Δ.Ε. Αττικής

ΟΝΟΜΑ	ΚΛΙΝΕΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
«VAROS VILLAGE HOTEL»	155	A
Αρχοντικό Τσικαρη	10	B

Πηγή: Ξ.Ε.Ε.

Πίνακας 13: Ενοικιαζόμενα δωμάτια

Τοπική Κοινότητα	Μονάδες	Αριθμός Δωματίων
Αγ Δημητρίου	6	36
Αττικής	6	25
Καρπασίου	0	0
Βάρους	1	26
Οικισμός Προπουλίου	1	4
Κατάλακκου	0	0
Σαρδών	0	0
Δάφνης	0	0
Σύνολο	14	91

Πηγή: Δήμος Λήμνου

Η Λήμνος είναι το τέταρτο νησί σε μήκος ακτών με ακτογραμμή που φτάνει τα 259 χιλιόμετρα και σχηματίζει αρκετά μικρά λιμανάκια, καθώς και αμμουδερές παραλίες, που οι ντόπιοι τις ανεβάζουν στις 102. Οι ακτές αποτελούν το συγκριτικό πλεονέκτημα της Λήμνου και έχουν κάνει πολλούς επισκέπτες να επισκέπτονται συχνά το νησί για να τις απολαύσουν. Οι μισές απ' αυτές είναι αμμόωδεις και οι μισές με βότσαλα ή με φύκια.

Με την παραδοχή ότι για κάθε λουόμενο χρειάζονται 5 τετραγωνικά μέτρα, μπορεί να υπολογισθεί η χωρητικότητα των ακτών. Από άποψη χωρητικότητας οι δυο (2) παραλίες της Δ.Ε. Αττικής, Γομάτι και Αγ. Ερμόλαος, καθώς και αυτής της Κότσινας στο όριο της Δ.Ε., έχουν ικανοποιητικό μέγεθος.

Πίνακας 14: Χωρητικότητα ακτών

Παραλία	Χωρητικότητα (άτομα)
Αγ. Ερμόλαου	1.236
Γομάτι	1.800

Κότσινα	1.200
Σύνολο	4.236

Συμπεράσματα

Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι ο δυναμικός τομέας στον οποίο πρέπει να στηριχθεί ο μεσομακροπρόθεσμος αναπτυξιακός σχεδιασμός, είναι αυτός του τουρισμού. **Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα εξακολουθεί να είναι η προσπελασιμότητα στην περιοχή μελέτης, υπό την έννοια της συχνότητας και της ποιότητας των ακτοπλοϊκών συνδέσεων.** Η έντονη εποχικότητα και η μικρή διάρκεια της τουριστικής περιόδου, πλην του γεγονότος ότι αποτελεί χαρακτηριστικό των περισσότερων τουριστικών προορισμών της ελληνικής νησιωτικής επικράτειας, στην περίπτωση της Λήμνου συνδέεται επιπλέον με την εικόνα του νησιού, το οποίο παραμένει στη συνείδηση των Ελλήνων κυρίως επισκεπτών ως νησί στρατιωτικής θητείας.

Ωστόσο, **η ανάδειξη και η προστασία περιοχών οικολογικού ενδιαφέροντος μπορεί να προσδώσει χαρακτηριστικά προορισμού συνδεδεμένου με ήπιες μορφές τουρισμού και να αποτελέσει ισχυρό κίνητρο προσέλκυσης επισκεπτών, ιδιαίτερα εάν συνδυασθεί με την ανάδειξη των πολιτιστικών στοιχείων, της ιδιαιτερότητας του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος, και με τις παραδοσιακού χαρακτήρα παραγωγικές δραστηριότητες και τα προϊόντα.** Ιδιαίτερη προσοχή, θα πρέπει να δοθεί και στην εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα τουριστικής παιδείας, η έλλειψη της οποίας αποτελεί οπωσδήποτε ανασχετικό παράγοντα στις όποιες επιδιώξεις για ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.

Ολόκληρο το νησί, την τελευταία επταετία βρίσκεται σε φάση διεργασιών προσδιορισμού της τουριστικής του ταυτότητας και εξειδίκευσης του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, με σημαντικά πλεονεκτήματα, αλλά και σημαντικά προβλήματα προς αντιμετώπιση.

Οι δημόσιες επενδύσεις στον τομέα της ανάδειξης των τουριστικών πόρων συγκεντρώθηκαν σχεδόν αποκλειστικά στους αρχαιολογικούς χώρους, με σημαντικά θετικά αποτελέσματα στην επισκεψιμότητά τους. Αντίθετα, **δεν σημειώθηκαν αξιόλογες πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση της προστασίας και αξιοποίησης του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς,** πέρα από ορισμένες σημαντικές αλλά αποσπασματικές πρωτοβουλίες της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η ανάδειξη και προστασία περιοχών οικολογικού ενδιαφέροντος μπορεί να προσδώσει χαρακτηριστικά «φυσιολατρικού» προορισμού και να αποτελέσει ισχυρό κίνητρο προσέλκυσης, αν συνδυασθεί με την ανάδειξη και προβολή των πολιτιστικών στοιχείων της ιδιαιτερότητας του δομημένου περιβάλλοντος των απομονωμένων αγροτικών οικισμών και κυρίως με τις παραδοσιακού χαρακτήρα παραγωγικές διαδικασίες και προϊόντα.

Το μεγάλο μήκος ακτογραμμής, σε συνδυασμό με το ιδιαίτερο ανάγλυφο του εδάφους δημιουργούν ένα τοπίο με ιδιαίτερη φυσική ομορφιά και προοπτική για ανάπτυξη. Το πλήθος των ακτών, που έχουν μείνει ανεκμετάλλευτες φανερώνουν τις δυνατότητες που υπάρχουν για ανάπτυξη.

Επιγραμματικά, η κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στον κλάδο είναι δυνατόν να αλλάξει εάν πραγματοποιηθούν ορισμένες δράσεις στην κατεύθυνση εξυγίανσης του τουρισμού όπως:

- Αξιοποίηση των αρχαιολογικών, πολιτιστικών χώρων της περιοχής, των ακτών με ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (περιηγητικός, αθλητικός κ.α.), που δεν χαρακτηρίζονται από την εποχικότητα του παραθεριστικού τουρισμού.
- Επενδύσεις σε υψηλής ποιότητας τουριστικές υποδομές, οι οποίες θα προσελκύσουν υψηλά εισοδηματικά στρώματα τουριστών.
- Βελτίωση των υδρευτικών και αποχετευτικών δικτύων, ώστε να μην δημιουργούνται προβλήματα σε περιόδους πληθυσμιακής φόρτισης της περιοχής.
- Έλεγχο των χρήσεων γης, πολεοδομική οργάνωση, εξυγίανση της περιοχής.
- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- Αξιοποίηση των ακτών.
- Αναβάθμιση των χώρων ελλιμενισμού για την φιλοξενία σκαφών αναψυχής.
- Αξιοποίηση των ιδιαίτερων καιρικών συνθηκών του Νησιού με την ανάπτυξη τουρισμού στοχευόμενου σε ναυταθλητικές δραστηριότητες, που απαιτούν την ύπαρξη ισχυρών ανέμων (ιστιοπλοΐα, ιστιοσανίδα κ.α.).

Σε οποιαδήποτε περίπτωση, οι νέες τουριστικές μονάδες που δύνανται να αναπτυχθούν εντός της Δημοτικής Ενότητας, θα πρέπει να αναπτυχθούν εντός των προτεινόμενων ζωνών, τουριστικής ανάπτυξης ή εντός των ορίων οικισμών. Τα λύματα των τουριστικών μονάδων θα υποχρεούνται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία και όταν αυτές έχουν εκτεταμένο κήπο θα πρέπει να υποχρεούνται και σε διάθεση των λυμάτων για πότισμα προκειμένου να εξοικονομούνται υδατικοί πόροι.

Επίσης, στα πλαίσια εξοικονόμησης υδατικών πόρων προτείνεται η χρήση θαλασσινού νερού στις κολυμβητικές δεξαμενές, η χρήση ομβροδεξαμενών και τα δίκτυα ανακύκλωσης νερών. Σε γενικές γραμμές λόγω των περιορισμένων υδατικών πόρων και της χαμηλής ποιότητας των νερών προτείνεται να παρακινούνται οι τουριστικές μονάδες να αυτονομούνται όσον αφορά τις υδατικές τους απαιτήσεις.

6.3.5 Τεχνική Υποδομή

Στο Κεφάλαιο αυτό μελετάται η κατάσταση της τεχνικής υποδομής του Δ.Ε. Αττικής. Πιο συγκεκριμένα, περιγράφονται οι οδικές, μεταφορικές και συγκοινωνιακές υποδομές, οι υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης, η διάθεση των απορριμμάτων, η τηλεπικοινωνιακή υποδομή και οι υποδομές ασφάλειας.

6.3.5.1 Οδική- μεταφορική- συγκοινωνιακή υποδομή

Η οδική, μεταφορική και συγκοινωνιακή υποδομή των οικισμών, δηλαδή τα υπεραστικά και αστικά (εσωτερικά) οδικά δίκτυα, οι υποδομές-ρυθμίσεις για τις μεταφορές, την κυκλοφορία και τη στάθμευση, αποτελούν τις βασικότερες τεχνικές υποδομές της περιοχής.

Η οδική υποδομή της περιοχής μελέτης, σύμφωνα με τη διοικητική ιεράρχηση του Υ.ΠΕ.Κ.Α., αποτελείται από Επαρχιακές Οδούς (Επ.Ο.), πρωτεύουσες και δευτερεύουσες, δημοτικές οδούς (Δ.Ο.) και αγροτικές οδούς (ΑΓ.Ο.).

Πίνακας 15: Ιεράρχηση οδικού δικτύου περιοχής μελέτης

Α/Α	ΟΔΟΣ	ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ		ΜΗΚΟΣ (χλμ)
		Διοικητική	Λειτουργική	
1	Η Επ.Ο. Μύρινas - Αγ. Δημήτριος – Αεροδρόμιο - Μούδρος	Πρωτεύουσα Επαρχιακή	Δευτερεύουσα Αρτηρία	17,6
2	Δημοτική οδός Αττικής -Προπουλίου	Δημοτική	Συλλεκτήρια	3,0
3	Δημοτική οδός Αττικής - Δάφνης	Δημοτική	Συλλεκτήρια	5,5
4	Δημοτική οδός Δάφνης - Κατάλακκου	Δημοτική	Συλλεκτήρια	3,1
5	Δημοτική οδός Αττικής - Καρπασίου	Δημοτική	Συλλεκτήρια	0,4
6	Δημοτική οδός Δάφνης - Σαρδών	Δημοτική	Συλλεκτήρια	3,4
7	Δημοτική οδός Βάρους - Κότσινα	Δημοτική	Συλλεκτήρια	2,0
8	Δημοτική οδός Αττικής έως την Επαρχιακή Οδό	Δημοτική	Συλλεκτήρια	2,0
9	Δημοτική οδός Βάρους έως την Επαρχιακή Οδό	Δημοτική	Συλλεκτήρια	1,0

Η σύνδεση της περιοχής με το οδικό δίκτυο του νησιού γίνεται μέσω της πρωτεύουσας Επαρχιακής Οδού Μύρινas - Αγ. Δημητρίου – Αεροδρομίου –Μούδρου.

Το οδικό δίκτυο της Δ.Ε., είναι ποιοτικά μέτριο με χαμηλά γεωμετρικά χαρακτηριστικά χάραξης, προσφέρει σχετικά άνετες και σύντομες μετακινήσεις λόγω του περιορισμένου συγκοινωνιακού φόρτου. Το οδικό δίκτυο της Δ.Ε. κρίνεται ικανοποιητικό από άποψη κάλυψης των μεταφορικών αναγκών και όλοι οι οικισμοί της συνδέονται με ασφαλτοστρωμένο δίκτυο δημοτικών δρόμων μεταξύ τους ή μέσω της Επ.Ο. Το αγροτικό δίκτυο είναι χωμάτινο και χρειάζεται βελτιώσεις (κατασκευή τεχνικών) για την ενίσχυση και καλύτερη αξιοποίηση των καλλιεργειών.

Τα κύρια προβλήματα της περιοχής στον τομέα των δικτύων εντοπίζονται:

1. στην ασφαλτόστρωση των υπαρχόντων (τοπικών) χωμάτινων δρόμων, κυρίως αυτών που εξυπηρετούν τη μετακίνηση εντός των οικισμών, αλλά και αυτών που οδηγούν σε σημαντικές παραλίες και αρχαιολογικούς χώρους, τη βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών, την συντήρηση, ενίσχυση (κατασκευή τεχνικών) και καλύτερη αξιοποίηση των αγροτικών δρόμων.
2. στην δημιουργία κάθετων συνδέσεων για το τμήμα Αγ. Δημήτριος - Αγκαριώνες και Αγ. Δημήτριος - Αττική.
3. στην εξυπηρέτηση της διακίνησης του παραθεριστικού πληθυσμού με την δημιουργία χώρων στάθμευσης-ελιγμών οχημάτων κλπ., εξυπηρέτησεων στις αξιόλογες παραλιακές ζώνες.

6.3.5.2 Θαλάσσιες, αεροπορικές συγκοινωνίες - υποδομές

Πέραν της οδικής σύνδεσης, που εξυπηρετεί τις μετακινήσεις του πληθυσμού ανάμεσα στις Δ.Ε. του νησιού, η άλλη δυνατότητα εξυπηρέτησης των προσώπων που κινούνται προς και από την περιοχή μελέτης γίνεται αεροπορικώς. Η περιοχή μελέτης διαθέτει σύγχρονο και ασφαλές αεροδρόμιο με απόλυτη επάρκεια χώρων εγκαταστάσεων και μέσω του οποίου εξυπηρετείται σήμερα η επιβατική κίνηση εσωτερικού, οι έκτατες πτήσεις εξωτερικού (charters), καθώς και πτήσεις της γενικής αεροπορίας.

Η πυκνότητα των δρομολογίων αυξάνεται ελάχιστα τη θερινή περίοδο και δεν καλύπτει γενικά τη ζήτηση σε περιόδους αιχμής. Οι ώρες πραγματοποίησης των δρομολογίων τόσο από την Αθήνα, όσο και από την Θεσσαλονίκη συνιστούν επίσης σημαντικό πρόβλημα στην εξυπηρέτηση των κατοίκων και των επισκεπτών.

Οι υπεραστικές συγκοινωνίες προς τα χωριά εκτελούνται από το ΚΤΕΛ Λήμνου με δύο (2) δρομολόγια την ημέρα,(7:15, 14:30) εκτός Κυριακής. Επίσης, υπάρχουν τα ταξί που εδρεύουν στην Μύρινα.

Ακτοπλοϊκές εγκαταστάσεις και συνδέσεις δεν υπάρχουν στην περιοχή μελέτης. Η εξυπηρέτηση των προσώπων που κινούνται προς τη Δ.Ε. Αττικής πραγματοποιείται μέσω του λιμανιού της Μύρινας.

6.3.5.3 Ύδρευση

Η ύδρευση των οικισμών της περιοχής πραγματοποιείται κυρίως από γεωτρήσεις, τρεις (3) πηγές και τρία (3) πηγάδια. Στη Δ.Ε. Αττικής υπάρχουν 24 υδρευτικές γεωτρήσεις. Η ευρύτερη περιοχή αντιμετωπίζει πρόβλημα επάρκειας, το οποίο είναι εντονότερο την θερινή περίοδο, λόγω της αύξησης του πληθυσμού και σε πολλές περιπτώσεις της ποιότητας του νερού ύδρευσης. Η μέχρι τώρα αντιμετώπιση του προβλήματος της ύδρευσης έχει γίνει αποσπασματικά από τις επιμέρους κοινότητες και ανάλογα με τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα. Απουσιάζει ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός, τόσο σε επίπεδο μελέτης, όσο και σε επίπεδο έργων. Αν και στο παρελθόν έγιναν κάποιες προσπάθειες (Υπ. Γεωργίας τη δεκαετία του '60 και από το ΙΓΜΕ 1994) σε επίπεδο υδρογεωλογικών μελετών δεν κατέληξαν σε ενιαίο διαχειριστικό σχέδιο.

Με δεδομένη την υδατική ανεπάρκεια της περιοχής και το δυσμενές γεωλογικό υπόβαθρο για την ανάπτυξη ικανοποιητικής υπόγειας υδροφορίας, η συστηματική διερεύνηση και ο μακροχρόνιος σχεδιασμός θα πρέπει να επεκταθεί σε ολόκληρη την Λήμνο σε συνδυασμό με τα προγραμματιζόμενα έργα εγγείων βελτιώσεων του Υπ. Γεωργίας (λιμνοδεξαμενές). Σημειώνεται ότι, με δεδομένα τα κλιματολογικά και γεωλογικά στοιχεία της περιοχής, οι γεωτρήσεις δεν αποτελούν την ιδανική λύση, που σε αρκετές περιπτώσεις είναι ακατάλληλες λόγω υποβαθμισμένης ποιότητας των υδάτων.

Τα δίκτυα ύδρευσης έχουν συντηρηθεί στο σύνολο τους και ευρίσκονται σε σχετικά καλή κατάσταση. Συχνές βλάβες παρουσιάζουν τα τμήματα των δικτύων, που δεν έχουν επισκευαστεί λόγω παλαιότητας, ενώ σε μερικούς οικισμούς υφίστανται ακόμα, σε τμήματα του δικτύου, σωλήνες από αμιαντοσιμέντο. Οι δεξαμενές ύδρευσης είναι εν γένει σε καλή κατάσταση και το νερό χλωριώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Σε όλους τους οικισμούς, πλην του Προπουλίου υπάρχει δίκτυο ύδρευσης, το οποίο έγινε κατόπιν μελέτης. Μόνο στο Προπούλι το δίκτυο είναι ιδιαίτερα παλιό και έγινε εμπειρικά. Η ποιότητα του νερού στους οικισμούς Αττικής και Προπουλίου δεν είναι καλή, ενώ η ποσότητα

του δεν επαρκεί του θερινούς μήνες. Στο Βάρος, τόσο η ποιότητα, όσο και η ποσότητα είναι ικανοποιητικές οριακά.

Στους υπόλοιπους οικισμούς η κατάσταση είναι καλύτερη, τόσο ως προς την ποσότητα, όσο και ως προς την ποιότητα.

Την ευθύνη λειτουργίας και διαχείρισης των δικτύων έχει ο Δήμος Λήμνου.

Σύμφωνα με την **Γεωλογική Μελέτη** και στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των υδρευτικών προβλημάτων και στη γενικότερη προστασία και αξιοποίηση των διαθέσιμων υδατικών πόρων, συνίσταται η ορθή εκμετάλλευση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων, η οποία μακροπρόθεσμα είναι σε θέση να λύσει σε σημαντικό βαθμό το πρόβλημα ύδρευσης του νησιού και προτείνονται επιγραμματικά τα ακόλουθα:

- προσανατολισμός προς τη λύση της αφαλάτωσης σε συνδυασμό με την παροχή της απαιτούμενης ενέργειας από εναλλακτικές μορφές (ανεμογεννήτριες και κυρίως ανάπτυξη φωτοβολταϊκών).
- κατάλληλη χωροθέτηση νέων υδρογεωτρήσεων μετά από κατάλληλη έρευνα κατά μήκος τεκτονικών γραμμών σε συνδυασμό πιθανά με την ταμίευση μέρους των παραγωγικών υδάτων σε εξωποτάμιας λιμνοδεξαμενές ή φράγματα εμπλουτισμού σε παρακείμενες περιοχές με αυξημένα προβλήματα.
- μικρά ορεινά φράγματα ανάσχεσης και εμπλουτισμού.
- χωροθέτηση μετά από κατάλληλη έρευνα φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών, κυρίως στην περιοχή Αγ. Δημητρίου - Σαρδών - Κατάλακκου και στο πεδινό τμήμα της Αττικής, αντίστοιχα. Σημειώνεται παράλληλα ότι είναι εφικτός ο συνδυασμός αυτών των έργων με την περαιτέρω οικοτουριστική ανάπτυξη διαμορφώνοντας πρόσθετο πόλο έλξης.
- έργα εμπλουτισμού των υπόγειων υδροφορέων (φρεάτια και γεωτρήσεις εμπλουτισμού).
- ταμίευση του βρόχινου νερού, τόσο σε οικιακό, όσο και σε επίπεδο οικισμών, καθώς και εντός των ανενεργών πηγαδιών με περαιτέρω δράση στον εμπλουτισμό της υπόγειας υδροφορίας.
- επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων στο πνεύμα της ΚΥΑ 145116 (ΦΕΚ 354/Β/08-03-2011), και η μέσω αυτής εξοικονόμηση υδατικών πόρων, για γεωργική χρήση (άρδευση), για την τροφοδότηση υπόγειων υδροφορέων, για αστική και περιαισθητική χρήση, για βιομηχανική χρήση και για τα υδατικά συστήματα.
- ανάπτυξη των αποχετευτικών δικτύων και των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (Ε.Ε.Λ.) για την αποφυγή περαιτέρω μόλυνσης των υδατικών πόρων στο πλαίσιο της προστασίας τους.
- ανάπτυξη συστημάτων επεξεργασίας των αποβλήτων των κτηνοτροφικών μονάδων.

6.3.5.4 Αποχέτευση - επεξεργασία λυμάτων

Σε μεγάλο ποσοστό, η αποχέτευση γίνεται σε βόθρους, οι οποίοι μπορούν να θεωρηθούν στεγανοί λόγω των αδιαπέραστων γεωλογικών στρωμάτων, η υπερχειλίση των οποίων διοχετεύεται σε αγωγό ή σε κεντρικό βόθρο. Από το σύνολο των οικισμών, πλήρες δίκτυο αποχέτευσης διαθέτει μόνο ο οικισμός του Κατάλακκου, ενώ οι υπόλοιποι διαθέτουν είτε μόνο βόθρους, είτε μικτό σύστημα (βόθρους και αγωγούς- στοιχειώδες δίκτυο).

Για τον οικισμό της Αττικής έχει κατασκευασθεί ΕΕΛ με σύστημα επεξεργασίας με φυσικές λίμνες οξειδωσης, ο οποίος λειτουργεί και υπάρχει επάρκεια ως προς τις ανάγκες αποχέτευσης.

Για τον οικισμό του Αγ. Δημήτριου και της Δάφνης υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη ΕΕΛ, όμως προς το παρόν τα λύματα καταλήγουν σε ρέματα.

Στον οικισμό του Βάρους υπάρχει παλιό δίκτυο αποχέτευσης για το οποίο προβλέπεται η βελτίωση και επέκτασή του κατόπιν σχετικής μελέτης. Δεν υπάρχει ΕΕΛ και τα λύματα καταλήγουν προς το παρόν σε ρέμα που διέρχεται νοτιοανατολικά του Καρπασίου. Ωστόσο, συντάσσεται μελέτη για την μεταφορά των λυμάτων του οικισμού στην ΕΕΛ Αττικής-Καρπασίου.

Στον οικισμό του Προπουλίου δεν υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, αλλά υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη για την κατασκευή του. Δεν υπάρχει ΕΕΛ και βάση της υπάρχουσας μελέτης τα λύματα θα μεταφέρονται στην ΕΕΛ Αττικής.

Στις Σαρδές υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν μελέτης. Δεν υπάρχει ΕΕΛ, ωστόσο εκπονείται τώρα μελέτη. Προς το παρόν, τα λύματα συγκεντρώνονται σε δυο (2) απορροφητικούς βόθρους σε απόσταση 200 μ. από τον οικισμό. Η ποσότητα, που υπερχειλίζει οδηγείται στα παρακείμενα ρέματα.

Στο Καρπάσι υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν μελέτης. Υπάρχει κατασκευασμένη ΕΕΛ και υπάρχει επάρκεια ως προς τις ανάγκες αποχέτευσης.

Στον Κατάλακκο υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο έγινε κατόπιν μελέτης. Δεν υπάρχει ΕΕΛ και τα λύματα καταλήγουν σε ρέματα.

Εν γένει επιβάλλεται η κατασκευή ή ολοκλήρωση των αποχετευτικών δικτύων σε όλους τους οικισμούς της Δημοτικής Ενότητας και η σύνδεση τους με τις προβλεπόμενες μονάδες επεξεργασίας λυμάτων (ΕΕΛ). Προτείνεται οι κύριοι αγωγοί ακαθάρτων να εξυπηρετούν και τις ζώνες τουρισμού - αναψυχής (Τ-Α) Το σύστημα επεξεργασίας λυμάτων πρέπει να συνάδει με τους περιορισμούς της ΚΥΑ. 42699/ ΦΕΚ 98/ΤΑΠΘ/8-11-2006.

6.3.5.5 Διαχείριση απορριμμάτων

Η διάθεση των απορριμμάτων των οικισμών του Δ.Ε. Αττικής γίνεται στον κεντρικό ΧΥΤΑ, που βρίσκεται βορειοδυτικά του οικισμού των Σαρδών (όρος Βίγλα).

Στην ίδια περιοχή προβλέπεται από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό ΧΥΤ Αδρανών σε έκταση περίπου 109 στρεμμάτων στη θέση «Βίγλα 3».

Η συλλογή και διάθεση των απορριμμάτων γίνεται από τα απορριμματοφόρα του Δήμου Λήμνου. Η συλλογή γίνεται τρεις (3) φορές την εβδομάδα.

Δεν υπάρχει κανένα σύστημα ανακύκλωσης.

6.3.5.6 Ηλεκτρική Ενέργεια

Όλοι οι οικισμοί του νησιού είναι ηλεκτροδοτημένοι και σύμφωνα με τα στοιχεία της ΔΕΗ υπάρχει επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες του νησιού σε ηλεκτρική ενέργεια καλύπτονται από το εργοστάσιο της Δ.Ε.Η., το οποίο για την περίοδο του καλοκαιριού ενισχύεται και με φορητές μονάδες των 1.000 KW για την κάλυψη της αυξημένης ζήτησης και τυχόν έκτακτων αναγκών.

Η αύξηση της παραγωγής αιολικής ενέργειας πιθανόν θα καλύψει τα μεγέθη κατανάλωσης, ισοσκελίζοντας τη ζήτηση ή, τουλάχιστον, μην επιβαρύνοντας το κεντρικό σύστημα, τις περιόδους αιχμής.

6.3.5.7 Τηλεπικοινωνίες

Όλοι οι οικισμοί έχουν τηλεφωνικό δίκτυο, που έχει σχεδόν ολοκληρωθεί η ψηφιοποίησή του. Η εξέλιξη της τηλεφωνικής πυκνότητας και του αριθμού των παροχών είναι γενικά ικανοποιητική. Η περιοχή μελέτης καλύπτεται και από τις τρεις (3) εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, αν και σε ορεινές περιοχές η κάλυψη δεν είναι ικανοποιητική.

Παρά τη σημαντική βελτίωση των τελευταίων ετών μέσω των προγραμμάτων του ΟΤΕ, αλλά και των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας, η τηλεπικοινωνιακή υποδομή χωλαίνει εξαιτίας της γενικής ποιότητας του δικτύου.

Με δεδομένη την ύψιστη σημασία των τηλεπικοινωνιών στο περιβάλλον της «Κοινωνίας των Πληροφοριών» επιβάλλεται η αναβάθμισή τους, ώστε να είναι εφικτή η αποτελεσματική και έγκαιρη αξιοποίηση των τεχνολογικών δυνατοτήτων στους τομείς της δημόσιας διοίκησης, της υγείας, του ηλεκτρονικού εμπορίου και της εκπαίδευσης.

6.4 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Στην περιοχή της Δημοτικής Ενότητας υπάρχουν αρκετοί χώροι, που τελούν υπό καθεστώς νομικής προστασίας, λόγω της σημαντικής αρχαιολογικής και πολιτιστικής τους ταυτότητας. Ο καθορισμός των περιοχών αυτών, αποσκοπεί στην προστασία των αρχαιολογικών χώρων και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι περιοχές αυτές, περιλαμβάνουν θεσμοθετημένους αρχαιολογικούς χώρους, που έχουν καθορισμένη εδαφική έκταση (όπως έχουν οριστεί με ΦΕΚ ή με Αποφάσεις του Υπουργείου Πολιτισμού). Παράλληλα, προστατεύονται και τα μεμονωμένα μνημεία ή διατηρητέα κτίσματα.

Σύμφωνα με τα έγγραφα των οικείων Εφορειών Αρχαιοτήτων στην περιοχή της Δ.Ε. Αττικής, οι χώροι αρχαιολογικού ενδιαφέροντος έχουν ως εξής:

6.4.1 Κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι

- «Αρχαιολογικός χώρος περιοχής Διαπορίου, Τροχαλιάς, Κάστρου, Αλεξόπουλου, Πολιόχνης, Λιβαδοχωρίου, Κορνού, Αγ. Δημητρίου, Παλαιόκαστρου» (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/47043/2916/7-11-1997, ΦΕΚ 1070/Β/4-12-1997).

Με την παραπάνω απόφαση κηρύχθηκε ως αρχαιολογικός χώρος περιοχή στον Άγιο Δημήτριο (Κωδικός ΧΑΡΤΗΣ **ΣΜΠΕ 1- ΑΧ1**) λόγω της εύρεσης Ελληνιστικών Τάφων.

- Αρχαιολογικοί Χώροι Προγόμυλου & Μικρό Καστέλλι (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/13948/746/28-3-1991, ΦΕΚ 257/Β/25-4-1991) - Κωδικός ΧΑΡΤΗΣ **ΣΜΠΕ 1- ΑΧ2 & ΑΧ3**.

Αξιόλογοι χαρακτηριστικοί χώροι είναι στην τοποθεσία «Καστέλλι» και «Προγόμυλος», οι οποίοι χαρακτηρίστηκαν για την προστασία των αρχαιοτήτων που βρέθηκαν στην εν λόγω περιοχές.

- Αρχαιολογικός Χώρος Αγ. Ερμούλου - Κότσινα (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/53952/3247/2001, ΦΕΚ 1460/Β/26-10-2001) - Κωδικός ΧΑΡΤΗΣ **ΣΜΠΕ 1- ΑΧ4**.

Πρόκειται για αξιόλογο κηρυγμένο χώρο, ο οποίος καταλαμβάνει την ευρύτερη περιοχή του Αγ. Ερμούλου – Κότσινα.

6.4.2 Κηρυγμένα μεμονωμένα βυζαντινά μνημεία

Τα κηρυγμένα βυζαντινά μνημεία της Δ.Ε. Αττικής είναι τα παρακάτω:

- Μύλοι του χωριού Βάρους (Υ.Α. 15794/19-12-1961, ΦΕΚ 35/Β/02-02-1962) – Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ1 – Μ1**.

Οι Μύλοι στον οικισμό του Βάρους χαρακτηρίστηκαν ως αρχαιολογικός χώρος και ιστορικό διατηρητέο μνημείο.

- Ι.Ν. Εισοδίων της Θεοτόκου στο Βάρος (ΥΠΠΕ/ ΑΡΧ/Β1Φ28/32576/899'/07-06- 1980, ΦΕΚ 570/ Β/25-09-1980)– Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 2.1α- Μ2**.

Ο Ι.Ν. Εισοδίων Θεοτόκου Βάρους Λήμνου, κηρύχθηκε ιστορικό διατηρητέο μνημείο, διότι είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα αναπτύξεως της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής των νήσων του Αιγαίου κατά τον 19^ο αιώνα.

- I. Μονή Θεοτόκου στο Γομάτι (ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ28/40698/967π.ε./8-1-1991, ΦΕΚ 355/Β/24- 05-1991) – Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ1 – Μ3**.

Με την εν λόγω Απόφαση:

α) Χαρακτηρίστηκαν τα κατάλοιπα του συγκροτήματος της Μονής Θεοτόκου Γοματίου Λήμνου, ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, επειδή πρόκειται για ένα από τα σημαντικότερα δείγματα μοναστηριακής αρχιτεκτονικής της Λήμνου, η διάσωση του οποίου από τέλειο αφανισμό και η προστασία από τις διαφαινόμενες τάσεις "αξιοποίησης" της περιοχής κρίθηκαν αναγκαίες για λόγους εθνικούς και ιστορικούς.

β) Ορίστηκε ζώνη προστασίας 300 μ. γύρω από τον περίβολο της Μονής και στη ζώνη αυτή απαγορεύουμε την οικοδόμηση.

- I.N. Αγ. Δημητρίου στον οικισμό Σαρδές (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ39/61960/2034 π.ε./28-1-2000, ΦΕΚ 213/Β/25-2-2000) – Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 2.1β– Μ4**.

Ιδρύθηκε το 1852. Πρόκειται για κοιμητηριακό ναό στον τύπο της τρίκλιτης ξυλόστεγης μεταβυζαντινής βασιλικής, με επίπεδη οροφή στο κεντρικό κλίτος, διακοσμημένη με λαϊκότερα στοιχεία, ευθύγραμμο εξωνάρθηκα, χωρίς προεξοχές και αξιόλογο ξυλόγλυπτο τέμπλο. Με την εν λόγω Υ.Α. χαρακτηρίστηκε ως μνημείο χρήζοντος ειδικής κρατικής προστασίας με περιβάλλοντα χώρο 50 μ. περιμετρικά.

- I.M. Αγίας Σωτήρας στη θέση "Αλεξόπυργος", οικισμού Αγ. Δημητρίου (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ39/43619/1579/4-1-2000, ΦΕΚ 53/Β/26-1-2000), εντός του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου «Αλεξόπυργου», ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο.

Πρόκειται για μοναστηριακό συγκρότημα του 17^{ου} αιώνα, σύμφωνα με τη χρονολόγηση της ενεπίγραφης στήλης που είναι εντοιχισμένη στο Αρχονταρίκι. Στον περιβάλλοντα χώρο του μοναστηριού εντοπίστηκαν διάσπαρτα αρχιτεκτονικά μέλη παλαιοχριστιανικής περιόδου.

6.4.3 Μη κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία:

Μη κηρυγμένα μνημεία, που προστατεύονται αυτοδίκαια από την αρχαιολογική νομοθεσία (Ν.3028/02, άρθρ. 6, παρ. 1α,4), είτε χρήζουν προστασίας με την παρούσα μελέτη:

- Ερείπια οχυρού στη θέση «Μικρό Καστέλλι» Γοματίου- Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1- ΜΚ12**.
- Πύργος του Σφουγγαρά στο Γομάτι - Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1 - ΜΚ13**.
- Ιερός Ν. Αγ. Αναργύρων στη Δάφνη - Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 2.1β - ΜΚ14**.
- Οικιστικά λείψανα στη θέση «Προφήτης Ηλίας» μεταξύ Αγ. Δημητρίου και Αττικής - Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1 - ΜΚ15**.
- Κτήμα Μητρόπολης κοντά στο Καρπάσι - Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1 - ΜΚ16**.
- Μεταβυζαντινό Κάστρο Κατάλακκου-Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1-ΜΚ11**.
- I.N. Αγ. Γεωργίου Αττικής & Οικιστικά Λείψανα στη θέση «Κρηνίδα» – Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 2.1α – ΜΚ5 και ΣΜΠΕ 1-ΜΚ6**.
- Αγ. Μαρίνα στο Κωβιού/ Τούρκικο Τσιφλίκι στον οικισμό Αγ. Δημητρίου– Κωδ. Χάρτη **ΣΜΠΕ 1 – ΜΚ7**.
- I.N. Αγ. Μόδεστου στον οικισμό του Κατάλακκου– Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 2.1β – ΜΚ8**.

- Βυζαντινός Πύργος στο Γομάτι και Ι.Μ. Παναγίας Τρυγής στον οικισμό του Προπουλίου– Κωδικός Χάρτη **ΣΜΠΕ 1 – ΜΚ9 και ΜΚ10.**

6.4.4 Παραδοσιακοί Οικισμοί

Με το Π.Δ.../2002 (ΦΕΚ 208/Δ/19-3-2002) περί «*Χαρακτηρισμός Παραδοσιακών Οικισμών της Νήσου Λήμνου και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτών*» χαρακτηρίστηκαν ως παραδοσιακοί οι οικισμοί Σαρδές, Βάρος, Κατάλακκο και η οικιστική ενότητα Κρηνίδα της Δ.Ε. Αττική και καθορίστηκαν οι όροι και οι περιορισμοί δόμησης αυτών.

Για τους οικισμούς αυτούς προτείνεται Μελέτη Ανάπλασης τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν.2508/97.

6.4.5 Πολιτισμός και Τουρισμός

Θα μπορούσε να ισχυρισθεί κανείς ότι το διαφοροποιημένο, υψηλής ποιότητας τουριστικό προϊόν πρέπει να αποτελεί στόχο όλων των παραγόντων που ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη ενός τόπου. Το ζήτημα συνεπώς είναι να συνεχισθεί η σύνδεση του τουρισμού με την πολιτιστική παράδοση ενός τόπου διότι αποτελεί τον πιο κρίσιμο παράγοντα για την ανάπτυξη τουρισμού υψηλής ποιότητας. Ωστόσο, η προσπάθεια αυτή δεν είναι εύκολη. Αντίθετα πολύ ευκολότερη είναι η ισοπέδωση και η ανάπτυξη μαζικού τουρισμού, όμως η απόδοση του είναι προσωρινή και η καταστροφή του πολιτισμού του τόπου δεδομένη (Μαραβέγιας, 2003).

Για αυτό η πολιτιστική ταυτότητα και ζωή ενός τόπου θα πρέπει να συνάδει με ένα μοντέλο βιώσιμου τουρισμού και οικονομικής παραγωγής ώστε να αναπτύσσονται με αυτό τον τρόπο οι κατάλληλες πολιτιστικές δεξιότητες - δραστηριότητες των κατοίκων και να διαμορφώνεται το πλαίσιο του πολιτιστικού τοπικού επιχειρείν. Η τοπική κοινωνία θα πρέπει να συνεχίζει να παράγει πολιτισμό και όχι απλώς να προσπαθεί να διαφυλάττει και μόνο το πολιτιστικό και πολιτισμικό έργο των προηγούμενων γενεών.

Το πολιτιστικό περιβάλλον και η πολιτιστική επιχειρηματικότητα αποτελούν όχι μόνο ισχυρή εξωτερική οικονομία για την προστασία του τοπικού περιβάλλοντος αλλά λειτουργούν ως σημαντικός παράγοντας προστιθέμενης αξίας για την βιώσιμη τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη και την άρση των περιφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Η πολιτιστική κληρονομιά έχει αναγνωριστεί διεθνώς ως μη ανανεώσιμος ανθρωπογενής πόρος, του οποίου απαιτείται η προστασία σε μια αδιάσπαστη ενότητα με το φυσικό περιβάλλον. Ο συσχετισμός της ανάπτυξης με τον πολιτισμό θεωρείται ότι είναι προϋπόθεση για να ενισχυθεί η δημιουργικότητα, να αναχαιτιστεί η τυποποίηση και να ενθαρρυνθεί η έκφραση των ιδιαιτεροτήτων των τοπικών κοινωνιών.

Συμπερασματικά, ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά ως πολιτιστικό περιβάλλον συμβάλλουν στην ελκυστικότητα των προστατευόμενων περιοχών και αποτελούν ένα πεδίο πολιτιστικής απασχόλησης και επιχειρηματικότητας, ενώ δημιουργούν ένα πολιτιστικό εισόδημα για την κοινωνία (Ζήσης, 2003).

Τέλος, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η διεύρυνση των ορισμών της φέρουσας ικανότητας πέρα από τα όρια της περιβαλλοντικής τους διάστασης, φέρνει την έννοια της φέρουσας ικανότητας εγγύτερα προς αυτή του βιώσιμου τουρισμού. Ο βιώσιμος τουρισμός εμπερικλείει από την αρχή ενσωματωμένες τις έννοιες της περιβαλλοντικής διατήρησης αλλά και της κοινωνικής δικαιοσύνης και οικονομικής αποτελεσματικότητας. Η βασική διαφορά όμως που εντοπίζεται στους δυο όρους είναι το ότι στο βιώσιμο τουρισμό δεν υπάρχουν όρια που δεν πρέπει να ξεπεραστούν από την τουριστική ανάπτυξη, αλλά μια συνεχής προσπάθεια

βελτίωσης των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών της επιδόσεων (Σπιλάνης & Βαγιάννη, 2002).

6.5 ΠΙΘΑΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Τα φυσικά οικοσυστήματα του τόπου θεωρούνται λιγότερο ή περισσότερο σταθερά, αφού στις μέρες μας, οι αγροτικές δραστηριότητες έχουν σταθεροποιηθεί σημαντικά. Το γεγονός ότι έχουν σταματήσει οι εκτεταμένοι ψεκασμοί, όπως και το ότι έχει μειωθεί στο ελάχιστο η χρήση φυτοφαρμάκων στις καλλιέργειες έχει συμβάλει στο να διατηρηθεί η ποιότητα του τοπικού αγροτικού φυσικού περιβάλλοντος των οικοσυστημάτων σε καλή κατάσταση.

Η πληθυσμιακή αύξηση, που παρατηρείται κατά τους θερινούς μήνες και οι ανθρώπινες δραστηριότητες, που σχετίζονται με τον τουρισμό και το κυνήγι, φαίνεται να είναι ένας πραγματικός κίνδυνος για την χλωρίδα και την πανίδα του νησιού.

Το παράνομο ψάρεμα, η ρύπανση των ακτών και η σχετική όχληση που προκαλείται από την αυξημένη θαλάσσια τουριστική κίνηση των σκαφών το καλοκαίρι, καθώς και η δυνατότητα των επισκεπτών (τουριστών) να προσεγγίσουν περιοχές, που πριν λίγα χρόνια θεωρούνταν απρόσιτες (π.χ. βραχώδεις ακτές), συνιστούν λόγους υποβάθμισης των ακτών.

Ειδικά, η περίπτωση του μηδενικού σεναρίου θα ευνοήσει την άναρχη εκτός ορίων δόμηση και την εντατική εκμετάλλευση, τόσο των αγροτικών εκτάσεων, όπου θα συνεχίσει η χρήση συμβατικών ουσιών, αλλά και των χορτολίβαδων για βόσκηση.

Οι κύριες μορφές απειλών-διαταραχών της περιοχής προέρχονται από τις ανθρώπινες δραστηριότητες όπως:

- τη προσπάθεια επέκτασης του τουρισμού με την κατασκευή τουριστικών υποδομών γενικής φύσης κ.ά.,
- τα τεχνικά έργα υποδομής που υλοποιούνται όπως π.χ. η οδοποιία,
- το παράνομο κυνήγι και οι μη επιτρεπόμενες μέθοδοι αλιείας,
- τη αυξημένη πυκνότητα ναυσιπλοΐας τους καλοκαιρινούς μήνες και η σχετική όχληση και ρύπανση που προκαλείται στο θαλάσσιο περιβάλλον κλπ.,
- και από άλλους τυχαίους παράγοντες όπως: οι πυρκαγιές κλπ.

Γενικά όμως θα συμπεραίναμε ότι η κατάσταση του τόπου κρίνεται ως καλή και δεν αντιμετωπίζει αμεσοτάτα προβλήματα ταχείας υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος του. Η όποια υποβάθμιση, πραγματοποιείται με αργούς ρυθμούς, κάτι που σημαίνει ότι υπάρχουν τα περιθώρια αναστροφής της κατάστασης, όπως αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και προστασία των φυτικών και ζωικών ειδών,

Η προτεραιότητα προστασίας κρίνεται ως δευτερευούσης σημασίας, χωρίς να σημαίνει ότι δεν πρέπει να παρθούν ειδικά μέτρα προστασίας, διατήρησης και ανάδειξης του πλούσιου φυσικού περιβάλλοντος.

6.6 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Τα κυριότερα περιβαλλοντικά προβλήματα της περιοχής και κατ' επέκταση του νησιού είναι:

1. Οι υδατικοί πόροι του νησιού είναι πολύ περιορισμένοι και δεν γίνεται ορθολογική χρήση αυτών, ενώ στη Δ.Ε. Αττικής είναι και ποιοτικά υποβαθμισμένοι στο μεγαλύτερο μέρος τους.
2. Η έλλειψη ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης αποβλήτων (αποχετευτικό δίκτυο – μονάδες επεξεργασίας) για όλους τους οικισμούς της Δημοτικής Ενότητας.
3. Ο χώρος Υγειονομικής Ταφής υποδέχεται το σύνολο των στερεών αποβλήτων του νησιού. χωρίς την ύπαρξη συστήματος διαχείρισης των ανακυκλώσιμων.
4. Η βιολογική καλλιέργεια εφαρμόζεται ατομικά από καλλιεργητές, ενώ θα μπορούσε να είναι πρακτική για το σύνολο των καλλιεργημένων εκτάσεων προστατεύοντας και τους υδατικούς πόρους του νησιού αλλά και το έδαφος.
5. Η κτηνοτροφία πραγματοποιείται με τρόπο άναρχο στις χορτολιβαδικές εκτάσεις της Δημοτικής Ενότητας, χωρίς να έχει εκτιμηθεί η φέρουσα ικανότητα τους.
6. Οι προστατευόμενες περιοχές δεν διέπονται από θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας, που προκύπτει μέσα από τις ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες.
7. Δεν έχει καθοριστεί η έκταση του απολιθωμένου δάσους της Λήμνου και στις περισσότερες περιπτώσεις κατά τις εκσκαφές δεν υπάρχει επιτήρηση.
8. Σε εγκαταλελειμμένες γεωργικές εκτάσεις παρατηρείται το φαινόμενο της ερημοποίησης με υποβάθμιση του εδάφους απώλεια της βλάστησης και διάβρωση.
9. Το καθεστώς προστασίας του αγροτικού τοπίου, αλλά και των φυσικών πόρων του νησιού ευρύτερα είναι ασαφές και ανεπαρκές.

7. ΕΚΤΙΜΗΣΗ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

7.1 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Στο σενάριο «Ήπιας Παρέμβασης» διατηρούνται σε μεγάλο βαθμό οι χρήσεις γης της Δ.Ε. Αττική, όπως αυτοί έχουν αναπτυχθεί έως σήμερα.

Παρόλαυτα, θα πρέπει να διασφαλιστεί η ποιοτική επέκταση των οικισμών εξασφαλίζοντας χώρους πρασίνου και εύκολη πρόσβαση. Επίσης, θα πρέπει να διασφαλιστεί και ο αρχιτεκτονικός χαρακτήρας των οικισμών μέσω αυστηρών ελέγχων των νέων κατασκευών. Σε γενικές γραμμές, οι οικισμοί της Δ.Ε. μαζί με τις προτεινόμενες επεκτάσεις καλύπτουν όλα τα σενάρια πληθυσμιακής αύξησης και ζήτησης κατοικίας μέχρι και το 2027, όπως αυτό υπολογίζεται στην Α΄ Φάση.

Στην μεγαλύτερη έκταση του, η Δ.Ε. χαρακτηρίζεται από συμπληρωματικές μεταξύ τους χρήσεις γης. Παρόλο αυτά και δεδομένου ότι στην υπό μελέτη περιοχή υπάρχουν στοιχεία τουριστικού ενδιαφέροντος (προστατευόμενες περιοχές, αξιόλογες παραλίες, παραδοσιακοί οικισμοί, αρχαιολογική χώροι) θα πρέπει να αναβαθμιστεί και να διαφυλαχτεί και το αγροτικό τοπίο. Συνεπώς, προτείνεται η διατήρηση των πετρόχτιστων τοιχιών και η παρότρυνση για χρήση της ξερολιθιάς ως φράχτης ανάμεσα στις ιδιοκτησίες, η στροφή προς την βιοκαλλιέργεια (προκειμένου να διαφυλαχτεί και η ποιότητα των ελάχιστων υδατικών πόρων της περιοχής), η εκτίμηση βοσκοϊκανότητας και η κατάρτιση Σχεδίου Διαχείρισης των βοσκοτόπων και του ζωικού κεφαλαίου των κατοίκων του τέως Δήμου, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα υπερβόσκησης και κατ' επέκταση υποβάθμισης τοπίου.

Στη συνολική έκταση της Δ.Ε. το Σενάριο «Τάσεων» παρουσιάζει ανάλογο περιβαλλοντικό κόστος με το Σενάριο «Ήπιας Παρέμβασης», καθώς οι χρήσεις γης της υπό μελέτη περιοχής παραμένουν ανάλογες. Αρνητικό στοιχείο αποτελεί η σταδιακή εγκατάλειψη των άλλων οικισμών και η διόγκωση του οικισμού του Αγ. Δημήτριου δημιουργώντας παράλληλα μια πιο σημειακή αφενός ανάγκη πόρων, αφετέρου παραγωγή όχλησης.

Το σενάριο «Έντονης Παρέμβασης» παρουσιάζει ασύγκριτα μεγαλύτερο κόστος πολεοδόμησης για όλους τους οικισμούς, σε βαθμό που να μην μπορεί να υποστηριχθεί άμεσα από το Δήμο Λήμνου.

Σε περίπτωση θεαματικής διόγκωσης του πληθυσμού της Λήμνου συνολικά, θα πρέπει να αναβαθμιστούν όλες οι υποδομές του νησιού. Οι ανάγκες για ενέργεια θα πολλαπλασιαστούν, όπως και οι ανάγκες για νερό και για διαχείριση των λυμάτων και απορριμμάτων.

Όπως έχουμε προαναφέρει, το φυσικό περιβάλλον της Δ.Ε. Αττικής αποτελεί ενδεχομένως το σημαντικότερο συγκριτικό πλεονέκτημα για την μελλοντική ανάπτυξή του. Στο βαθμό αυτό, κατά το σχεδιασμό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία-διατήρησή του και στην αποκατάστασή του, όπου αυτό έχει υποβαθμιστεί. Ειδικότερα, στον σχεδιασμό θα πρέπει να ληφθούν υπόψη περιβαλλοντικοί παράμετροι, οι οποίοι έχουν να κάνουν με:

- την προστασία της υπάρχουσας βιοποικιλότητας χλωρίδας και πανίδας,
- τον περιορισμό της κατανάλωσης γης για δόμηση,
- τους διαθέσιμους για ύδρευση και άρδευση υδάτινους πόρους,
- την συλλογή και επεξεργασία των αστικών αποβλήτων,
- την διαχείριση των απορριμμάτων,

- την διαχείριση των στερεών αποβλήτων.

Τα κυριότερα περιβαλλοντικά προβλήματα της περιοχής και κατ' επέκταση του νησιού είναι:

1. Οι υδατικοί πόροι του νησιού είναι πολύ περιορισμένοι, ενώ στη Δ.Ε. Αττικής είναι και ποιοτικά υποβαθμισμένοι στο μεγαλύτερο μέρος τους.
2. Η έλλειψη ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης αποβλήτων (αποχετευτικό δίκτυο – μονάδες επεξεργασίας) για όλους τους οικισμούς της Δ.Ε.
3. Ο χώρος Υγειονομικής Ταφής υποδέχεται το σύνολο των στερεών αποβλήτων του νησιού, χωρίς την ύπαρξη συστήματος διαχείρισης των ανακυκλώσιμων.
4. Η βιολογική καλλιέργεια εφαρμόζεται ατομικά από καλλιεργητές, ενώ θα μπορούσε να είναι πρακτική για το σύνολο των καλλιεργημένων εκτάσεων προστατεύοντας και τους υδατικούς πόρους του νησιού, αλλά και του εδάφους.
5. Η κτηνοτροφία πραγματοποιείται με τρόπο άναρχο στις χορτολιβαδικές εκτάσεις της Δ.Ε., χωρίς να έχει εκτιμηθεί η φέρουσα ικανότητα τους.
6. Οι προστατευόμενες περιοχές δεν διέπονται από θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας, που προκύπτει μέσα από τις ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες.
7. Δεν έχει καθοριστεί η έκταση του απολιθωμένου δάσους της Λήμνου και στις περισσότερες περιπτώσεις κατά τις εκσκαφές δεν υπάρχει επιτήρηση.
8. Σε εγκαταλελειμμένες γεωργικές εκτάσεις παρατηρείται το φαινόμενο της ερημοποίησης με υποβάθμιση του εδάφους απώλεια της βλάστησης και διάβρωση.

Σύμφωνα με την ανάλυση και την καταγραφή του φυσικού περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης, καθώς και τα όσα αναφέρθηκαν στο παρόν Κεφάλαιο, υπάρχει η δυνατότητα να δοθεί μια αρχική σύνοψη των κρίσιμων περιβαλλοντικών παραμέτρων, για την χωρική και οικιστική οργάνωση της περιοχής της Δ.Ε. Αττικής.

Πίνακας 16: Κρίσιμες Περιβαλλοντικές Παράμετροι για τον μελλοντικό σχεδιασμό της Δ.Ε.

α/α	Κρίσιμη περιβαλλοντική παράμετρος	Χαρακτηριστικά - Παρατηρήσεις
1	Έδαφος	Ερημοποίηση (συμπεριλαμβανομένων της διάβρωσης και της αφαλάτωσης), Κατολισθήσεις – ασταθείς καταστάσεις, Μείωση και υποβάθμιση της ποσότητας, Μείωση της παραγωγικότητας των εδαφικών πόρων και την υποβάθμιση της ποσότητας και ποιότητας των υδατικών πόρων.
2	Τοπίο	Προστασία τόπων φυσικού κάλλους, Γεωπεριβαλλοντικό ενδιαφέρον, Αποκατάσταση ανενεργών λατομείων, Προστασία και ανάδειξη φυσικής κληρονομιάς, Προστασία από πιέσεις έργων υποδομής,

3	Οικοσυστήματα Βιοποικιλότητα	Υποβάθμιση ή καταστροφή των υγροτόπων, λόγω οικιστικής ανάπτυξης, τουριστικής «αξιοποίησης» και διέλευσης οδικών αξόνων και οχημάτων από την ζώνη επιρροής τους, Απόρριψη αστικών λυμάτων σε ρέματα, κοιλάδες παράκτιες περιοχές κλπ., Πιέσεις φρυγανικών οικοσυστημάτων από υπερβόσκηση, Πιέσεις στη φυσική βλάστηση από την απώλεια εδαφών, Ένταξη σε καθεστώς περιβαλλοντικής προστασίας των προτεινόμενων περιοχών, Πιέσεις σε παραλίες και ακτές, Πρώθηση βιοποικιλότητας και φυσικής προστασίας.
4	Υδατικό Περιβάλλον	Προστασία της ποιότητας των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, Διαχείριση υδατικών πόρων για ύδρευση – άρδευση, διασφάλιση των απαιτούμενων ποσοτήτων, Σημαντική ανισοκατανομή στις υδατικές ανάγκες λόγω τουριστικής περιόδου, Προστασία των υδατορεμάτων και εξασφάλιση της ανεμπόδιστης φυσικής ροής – οριοθέτηση, Προστασία υδατορεμάτων, ακτών και θαλάσσιου χώρου από την ρύπανση αποχετεύσεων, απορριμμάτων, ρύπων από την ναυσιπλοΐα.
5	Πολιτιστική Κληρονομιά	Προστασία των Πολιτιστικών – Ιστορικών - Αρχαιολογικών – Θρησκευτικών χώρων, Μεμονωμένα κτίρια και σύνολα αστικής αρχιτεκτονικής, Αξιόλογα οικιστικά σύνολα και παραδοσιακοί οικισμοί.
6	Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον	Πρωτογενής τομέας, αναδιάρθρωση καλλιεργειών και εκμεταλλεύσεων προς τη κατεύθυνση καινοτόμων προϊόντων και μεθόδων, Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (αξιοποίησης φυσικών πόρων, όπως η ηλιακή, η αιολική, η κυματική και η γεωθερμική ενέργεια), Οικιστική ανάπτυξη, Τουριστική ανάπτυξη –εναλλακτικές μορφές τουρισμού ανάπτυξη σε όλη την περίοδο του έτους.

Η εκτίμηση των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις προτάσεις του ΣΧΟΟΑΠ διεξάγεται στον παρακάτω πίνακα μέσα από μία σειρά κριτηρίων.

ΟΧΙ: Αναμένονται μεταβολές της παραμέτρου και θα πρέπει να μελετηθούν τρόποι ανάσχεσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

ΜΗΔΕΝ: Δεν αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές. Οι εξεταζόμενες ρυθμίσεις δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλλουν ουσιαστικά τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική παράμετρο.

ΝΑΙ: Η περιβαλλοντική παράμετρος προστατεύεται με αυστηρό πάγιο ρυθμιστικό πλαίσιο. Συνεπώς, η αυτονόητη συμμόρφωση των έργων ΣΧΟΟΑΠ με το πλαίσιο αυτό θα αποτρέψει ενδεχόμενες μεταβολές.

Βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην προστασία - διατήρηση της βιοποικιλότητας?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην προστασία - διατήρηση προστατευόμενων οικοτόπων και ενδιαιτημάτων?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην προστασία - διατήρηση προστατευόμενων ειδών, χλωρίδας και πανίδας?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην διατήρηση των σπάνιων ενδιαιτημάτων?	ΝΑΙ
Έδαφος	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην προστασία των χαρακτηριστικών του εδάφους?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα προωθήσουν το στόχο της αειφόρου διαχείρισης των αποβλήτων?	ΝΑΙ
Κλιματικοί	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα οδηγήσουν σε μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων?	ΜΗΔΕΝ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα οδηγήσουν σε μείωση των εκπομπών αερίων του Θερμοκηπίου?	ΜΗΔΕΝ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα υποστηρίξουν την παραγωγή ενέργειας με την χρήση ΑΠΕ?	ΝΑΙ
Υδατα	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα επηρεάσουν την ποιότητα των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην προστασία της υδρομορφολογίας των ποταμιών και θαλάσσιων συστημάτων?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα επηρεάσουν τον στόχο της επίτευξης "επιθυμητής επάρκειας υδατικών πόρων" ?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην ελαχιστοποίηση της σημειακής ρύπανσης?	ΝΑΙ
Ανθρώπινος Παράγοντας	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην ανάσχεση δημογραφικής μείωσης πληθυσμού?	ΜΗΔΕΝ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην βελτίωση μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού?	ΜΗΔΕΝ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών κινδύνων για την υγεία?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη αειφόρου ανάπτυξης πρωτογενή τομέα?	ΝΑΙ
Τουρισμός	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη ήπιων εναλλακτικών μορφών τουρισμού?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην βελτίωση ποιότητας υπηρεσιών προς τον επισκέπτη?	ΜΗΔΕΝ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην συνεργασία προώθησης τοπικών προϊόντων και τουρισμού?	ΜΗΔΕΝ

	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα οδηγήσουν στην υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος προς τουριστικό όφελος?	ΟΧΙ
Πολιτιστική Κληρονομιά	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην αύξηση ζήτησης γης για αστική ανάπτυξη?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην διατήρηση ή ανάπλαση του αξιόλογου τοπίου?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν στην προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς?	ΝΑΙ
	Οι δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ θα συμβάλλουν επαρκώς στην προστασία της περιοχής από φυσικές καταστροφές?	ΜΗΔΕΝ

7.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Στο στάδιο της αξιολόγησης εκτιμώνται τα χαρακτηριστικά των αλλαγών, που κρίθηκαν ως πιθανές, π.χ. θετική ή αρνητική αλλαγή, βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη επίπτωση κ.α. Η αξιολόγηση των επιπτώσεων γίνεται με βάση:

1. την κατεύθυνση της επίπτωσης, δηλαδή εάν πρόκειται για θετική ή αρνητική μεταβολή.
2. την ένταση της επίπτωσης, δηλαδή εάν πρόκειται για μικρής, μέσης ή μεγάλης έντασης μεταβολή.
3. την έκταση της επίπτωσης, δηλαδή την εκτιμώμενη γεωγραφική της εξάπλωση.
4. το χρονικό ορίζοντα της μεταβολής, δηλαδή εάν πρόκειται για βραχυ- μεσο-ή μακροπρόθεσμη αλλαγή.
5. το μηχανισμό εμφάνισης, δηλαδή εάν πρόκειται για πρωτογενή ή δευτερογενή επίπτωση.
6. τη συσσώρευση ή τη συνέργια, που η υπό χαρακτηρισμό μεταβολή μπορεί να δημιουργήσει είτε με άλλες επιπτώσεις του προγράμματος, είτε με άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα της περιοχής.
7. τη δυνατότητα πρόληψης.
8. τη δυνατότητα εκ των υστέρων αντιμετώπισης.

Παρακάτω ακολουθεί η αξιολόγηση των επιπτώσεων, που εκτιμήθηκαν και δίνεται μία συνοπτική και πιο ομαδοποιημένη εικόνα της αξιολόγησης των επιπτώσεων σε κάποιες κατηγορίες.

Επιπτώσεις στη Βιοποικιλότητα, τη Χλωρίδα και την Πανίδα

Από τα προτεινόμενα μέτρα του ΣΧΟΟΑΠ προκύπτει ότι προστατεύονται επαρκώς οι σημαντικοί οικότοποι της Δ.Ε., που είναι τόσο οι περιοχές NATURA 2000, όσο και οι μικροί υγρότοποι.

Το Απολιθωμένο Δάσος προστατεύεται από την γενική περιβαλλοντική νομοθεσία, αλλά προκύπτει ανάγκη για έρευνα των ορίων εξάπλωσης του στο σύνολο του νησιού, οπότε και μπορεί να προκύψει κάποια εντοπισμένη περιοχή, που θα χρήζει απολύτου προστασίας.

Επιπρόσθετα, μέσα από το ΣΧΟΟΑΠ προτείνεται η επέκταση της βιολογικής γεωργίας και η εκτίμηση βοσκοικανότητας των χορτολιβαδικών εκτάσεων, οπότε να αποφευχθεί η περαιτέρω υποβάθμιση του τοπίου.

Επίσης, σημαντικά θετικό βήμα αποτελεί και ο ορισμός ζωνών χρήσεων γης, καθώς και η αύξηση του ορίου αρτιότητας για την εκτός ορίων οικισμού δόμηση.

Έδαφος

Οι προτάσεις του ΣΧΟΟΑΠ σχετικά με την επέκταση της βιοκαλλιέργειας και την εκτίμηση βοσκοϊκανότητας συμβάλλουν στην προστασία του εδάφους της Δ.Ε., δεν υπάρχουν προτάσεις σχετικά με αντιπλημμυρικά ή αντιδιαβρωτικά έργα.

Κλιματικοί παράγοντες

Ουσιαστικά το ΣΧΟΟΑΠ δεν προτείνει οποιαδήποτε δράση σχετικά με την μείωση αερίων ρύπων, καθώς δεν εντοπίζονται στη Δ.Ε. και αντίστοιχες πηγές ούτε προβλέπονται να αναπτύσσονται. Θετική δράση, θα έχει η βελτίωση του οδικού δικτύου και οι παρακαμπτήριες οδοί, που προτείνονται.

Υδάτα

Επίσης για την προστασία υδάτων, σημαντική κίνηση αποτελεί η επέκταση των βιοκαλλιεργειών και η εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας κτηνοτροφίας των χορτολιβαδικών εκτάσεων της Δημοτικής Ενότητας.

Το ΣΧΟΟΑΠ προτείνει και την επέκταση των αποχετευτικών δικτύων των οικισμών και τη καλύψει όλου του πληθυσμού σε Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων.

Επιπρόσθετα, στην παρούσα ΣΜΠΕ προτείνεται η ένωση του χώρου υποδοχής 2^ο γενούς τομέα με την ΕΕΛ Αττικής έπειτα από προεπεξεργασία των λυμάτων, καθώς επίσης σημειώνεται ότι είναι υποχρεωτική και η δευτεροβάθμια επεξεργασία λυμάτων των τουριστικών μονάδων.

Τα ρέματα και το θαλάσσιο περιβάλλον προστατεύονται επαρκώς.

Τέλος, δεν είναι στην αρμοδιότητα του συγκεκριμένου σχεδίου η πρόταση και χωροθέτηση κατασκευής λιμνοδεξαμενών, συνεπώς το σχέδιο δε συμβάλει στην επίτευξη επιθυμητής επάρκειας υδατικών πόρων.

Ανθρώπινος Παράγοντας

Στα πλαίσια του ΣΧΟΟΑΠ δεν προτείνονται κίνητρα για την επιστροφή του πληθυσμού προς τη Δ.Ε Αττικής, παρά μόνο η γενική αναβάθμιση του περιβάλλοντος και η οργάνωση του τοπίου, επίσης δεν υπάρχουν προτάσεις για τη βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου των κατοίκων. Η ολοκληρωμένη διαχείριση, τόσο των υγρών, όσο και των στερεών αποβλήτων, μαζί με την βιοκαλλιέργεια και την υπό όρους κτηνοτροφία ελαχιστοποιούν τους περιβαλλοντικούς κινδύνους για την υγεία των κατοίκων και μαζί με την οργάνωση του τοπίου, βελτιώνουν το βιοτικό τους επίπεδο. Επίσης, οι προτεινόμενες δράσεις προστατεύουν και αναβαθμίζουν τον πρωτογενή τομέα.

Τουρισμός

Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι ο δυναμικός τομέας στον οποίο πρέπει να στηριχθεί ο μεσομακροπρόθεσμος αναπτυξιακός σχεδιασμός, είναι αυτός του τουρισμού. Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα εξακολουθεί να είναι η προσπελασιμότητα στην περιοχή μελέτης, υπό την έννοια της συχνότητας και της ποιότητας των ακτοπλοϊκών συνδέσεων. Η έντονη εποχικότητα και η μικρή διάρκεια της τουριστικής περιόδου, πλην του γεγονότος ότι αποτελεί χαρακτηριστικό των περισσότερων τουριστικών προορισμών της ελληνικής νησιωτικής επικράτειας, στην περίπτωση της Λήμνου συνδέεται επιπλέον με την εικόνα του νησιού, το

οποίο παραμένει στη συνείδηση των Ελλήνων κυρίως επισκεπτών ως νησί στρατιωτικής θητείας.

Ωστόσο, η ανάδειξη και η προστασία περιοχών οικολογικού ενδιαφέροντος μπορεί να προσδώσει χαρακτηριστικά προορισμού συνδεδεμένου με ήπιες μορφές τουρισμού και να αποτελέσει ισχυρό κίνητρο προσέλκυσης επισκεπτών, ιδιαίτερα εάν συνδυασθεί με την ανάδειξη των πολιτιστικών στοιχείων, της ιδιαιτερότητας του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος και με τις παραδοσιακού χαρακτήρα παραγωγικές δραστηριότητες και τα προϊόντα. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί και στην εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα τουριστικής παιδείας, η έλλειψη της οποίας αποτελεί οπωσδήποτε ανασχετικό παράγοντα στις όποιες επιδιώξεις για ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.

Επιγραμματικά, η κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στον κλάδο είναι δυνατόν να αλλάξει εάν πραγματοποιηθούν ορισμένες δράσεις στην κατεύθυνση εξυγίανσης του τουρισμού όπως:

- Αξιοποίηση των αρχαιολογικών, πολιτιστικών χώρων της περιοχής, των ακτών με ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (περιηγητικός, αθλητικός κ.α.), που δεν χαρακτηρίζονται από την εποχικότητα του παραθεριστικού τουρισμού.
- Επενδύσεις σε υψηλής ποιότητας τουριστικές υποδομές, οι οποίες θα προσελκύσουν υψηλά εισοδηματικά στρώματα τουριστών.
- Βελτίωση των υδρευτικών και αποχετευτικών δικτύων, ώστε να μην δημιουργούνται προβλήματα σε περιόδους πληθυσμιακής φόρτισης της περιοχής.
- Έλεγχο των χρήσεων γης, πολεοδομική οργάνωση, εξυγίανση της περιοχής.
- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- Αξιοποίηση των ακτών.
- Αναβάθμιση των χώρων ελλιμενισμού για την φιλοξενία σκαφών αναψυχής.
- Αξιοποίηση των ιδιαίτερων καιρικών συνθηκών του Νησιού με την ανάπτυξη τουρισμού στοχευόμενου σε ναυταθλητικές δραστηριότητες, που απαιτούν την ύπαρξη ισχυρών ανέμων (ιστιοπλοΐα, ιστιοσανίδα κ.α.).

Πολιτιστική κληρονομιά

Το πολιτιστικό περιβάλλον και η πολιτιστική επιχειρηματικότητα αποτελούν όχι μόνο ισχυρή εξωτερική οικονομία για την προστασία του τοπικού περιβάλλοντος, αλλά λειτουργούν ως σημαντικός παράγοντας προστιθέμενης αξίας για την βιώσιμη τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη και την άρση των περιφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Η πολιτιστική κληρονομιά έχει αναγνωριστεί διεθνώς ως μη ανανεώσιμος ανθρωπογενής πόρος, του οποίου απαιτείται η προστασία σε μια αδιάσπαστη ενότητα με το φυσικό περιβάλλον. Ο συσχετισμός της ανάπτυξης με τον πολιτισμό θεωρείται ότι είναι προϋπόθεση για να ενισχυθεί η δημιουργικότητα, να αναχαιτιστεί η τυποποίηση και να ενθαρρυνθεί η έκφραση των ιδιαιτεροτήτων των τοπικών κοινωνιών.

Συμπερασματικά, ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά ως πολιτιστικό περιβάλλον συμβάλλουν στην ελκυστικότητα των προστατευόμενων περιοχών και αποτελούν ένα πεδίο πολιτιστικής απασχόλησης και επιχειρηματικότητας, ενώ δημιουργούν ένα πολιτιστικό εισόδημα για την κοινωνία (Ζήσης, 2003).

7.3 ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΟΑΠ

7.3.1 Οικιστικοί υποδοχείς

Ο μόνος οικισμός για τον οποίο προτείνεται επέκταση είναι αυτός του Αγ. Δημητρίου προς τα βόρεια του οικισμού, έκτασης 165 στρεμμάτων.

Σύμφωνα με την πρόταση του ΣΧΟΟΑΠ, η προτεινόμενη επέκταση θεωρήθηκε ότι είναι μονοσήμαντη, εξ αιτίας της ύπαρξης των παρακάτω:

- i) ΚΑΖ στην Ν-ΝΑ πλευρά του οικισμού, όπου βάσει του Ν.3937/11 δεν επιτρέπεται η πολεοδόμηση,
- ii) του νεκροταφείου του οικισμού στη Ν-ΝΑ πλευρά, αλλά και άλλων εγκαταστάσεων στη νότια πλευρά, που απαγορεύουν την δυνατότητα επέκτασης οικισμού,
- iii) αλλά και λόγω τις ακαταλληλότητας του εδάφους στα νότια του οικισμού,

ενώ παράλληλα (στην βορειοανατολική πλευρά) πληρούνται οι απαιτούμενες από γεωλογικής άποψης (πεδινές περιοχές με κατάλληλα για οικιστική ανάπτυξη εδάφη) προϋποθέσεις.

Κατά την αυτοψία στα πλαίσια της ΣΜΠΕ διαπιστώθηκε ότι το μεγαλύτερο τμήμα της προτεινόμενης επέκτασης καταλαμβάνει γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, κυρίως με αμπέλια και λαχανόκηπους, ενώ ένα μικρότερο τμήμα καταλαμβάνει μέρος του υφιστάμενου αλυσυλλίου πεύκων στα βορειοδυτικά.

Με βάσει τα παραπάνω και γνωρίζοντας, ότι:

- i) Η τροποποίηση των ορίων του ΚΑΖ θεωρείται ότι είναι εφικτή και περιβαλλοντικά δεκτή, καθώς τα όρια του ΚΑΖ δεν ανταποκρίνονται στο Ν.3937/11, αλλά προέρχονται από την προ 30ετία οριοθέτηση ως Καταφύγια Θηραμάτων με εντελώς διαφορετική προσέγγιση από τα σημερινά ΚΑΖ. Άλλωστε υπάρχει μελέτη επαναξιολόγησης του που πραγματοποιήθηκε από την Δ/ση Δασών Λέσβου (2010), που το επανακαθορίζει με καταργούμενη τη μικρή περιοχή νότια του Αγίου Δημητρίου, όπου το ΚΑΖ δεν πρέπει να εφάπτεται στα όρια του οικισμού, ώστε να δοθεί απόσταση μεταξύ των ορίων των ΚΑΖ και των οικισμών.
- ii) Η απαγορευτική απόσταση για τις προς πολεοδόμηση επεκτάσεις από υφιστάμενα νεκροταφεία, περιορίζεται σημαντικά και δύναται να μειωθεί μέχρι και 50m ή ακόμη περισσότερο (αρθ.29 Ν.2508/97 και αρθ.11 Ν.4237/14).
- iii) Η νότια πλευρά είναι δημοτικός βοσκότοπος με χαμηλή χορτολιβαδική βλάστηση και υποβαθμισμένα φρύγανα, δηλαδή άγονη γη και η ακαταλληλότητα του εδάφους για οικιστική ανάπτυξη, έγκειται περισσότερο στις βραχώδεις εξάρσεις (μικρής έκτασης) και στην αυξημένη κλίση (όχι απαγορευτική). Άλλωστε σύμφωνα με την Μελέτη Γεωλογικής Καταλληλότητας στον Αγ. Δημήτριο η περιοχή νότια του οικισμού (ηφαιστειακά πετρώματα και πυροκλαστικά – Δακίτοειδείς) θεωρείται κατάλληλη για δόμηση (μικρό τμήμα υπάρχει και στην βόρεια πλευρά).

Καταλήγοντας, θεωρείται ότι μετά την τροποποίηση των ορίων του υφιστάμενου ΚΑΖ (εφόσον αυτό ζητηθεί από το Δήμο Λήμνου στη Δ/ση Δασών Λέσβου) θα μπορούσε να επανεξεταστεί η δυνατότητα επέκτασης των ορίων του οικισμού και προς την νότια πλευρά του, ώστε να μειωθεί σε έκταση η προτεινόμενη επέκταση στη βορειοανατολική πλευρά του οικισμού, με σκοπό την όσο το δυνατόν μικρότερη κατάληψη γεωργικής γης.

Απαραίτητη συνθήκη αποτελεί η κατασκευή – ολοκλήρωση των υδρευτικών και αποχετευτικών δικτύων και η σταδιακή σύνδεση όλων των οικισμών με ΕΕΛ.

Το ΣΧΟΟΑΠ διαχωρίζει τους παραδοσιακούς οικισμούς και προστατευόμενα τμήματα οικισμών, τα οποία όμως προστατεύονται με ίδιο καθεστώς προστασίας.

Στους οικισμούς των Σαρδών, του Βάρου, του Κατάλακκου και στην οικιστική ενότητα της Κρηνίδας, ισχύουν οι διατάξεις του Π.Δ./28.2-19-3-2002 (ΦΕΚ 208/Δ).

Δεν αναμένονται περιβαλλοντικές επιπτώσεις, αντιθέτως η προστασία των οικισμών αυτών θα αποδώσει πρόσθετη αξία στην ευρύτερη περιοχή.

Η ΣΜΠΕ προτείνει:

- *Εφόσον, γίνει η τροποποίηση των ορίων του υφιστάμενου ΚΑΖ «Αττικής - Καρπασίου - Βάρου - Αγ. Δημητρίου», τα οποία χρήζουν επανακαθορισμό (εάν αυτό ζητηθεί από το Δήμο Λήμνου στη Δ/ση Δασών Λέσβου), να επανεξεταστεί η δυνατότητα επέκτασης των ορίων του οικισμού Αγ. Δημητρίου και προς την νότια πλευρά, ώστε να μειωθεί σε έκταση η προτεινόμενη επέκταση στη βορειοανατολική πλευρά του οικισμού, με σκοπό την όσο το δυνατόν μικρότερη κατάληψη γεωργικής γης.*
- *Να προστεθεί, η απαγόρευση για την κατεδάφιση και η κάθε είδους καταστροφή ή αλλοίωση των παραδοσιακών λιθόκτιστων κτισμάτων, που απαντώνται στην ύπαιθρο υπό την μορφή συγκροτημάτων εξειδικευμένης αγροτικής χρήσης ή μεμονωμένων κτισμάτων, όπως κατοικιών, νταμιών, αλωνιών, βρυσών κλπ.*

7.3.2 Περιοχές Ειδικής Προστασίας Αρχαιολογικών Χώρων & Μνημείων (ΑΧ, Μ & ΜΚ στο Χάρτη ΣΜΠΕ 1)

Έχει πραγματοποιηθεί πλήρης καταγραφή των κηρυγμένων και μη, μνημείων και οι προτεινόμενοι περιορισμοί δόμησης προστατεύουν επαρκώς την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου.

Αρχαιολογικός χώρος περιοχής Διαπορίου, Τροχαλιάς, Κάστρου, Αλεξόπυργου, Πολιόχνης, Λιβαδοχωρίου, Κορνού, Αγ. Δημητρίου, Παλαιόκαστρου (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/47043/2916/7-11-1997, ΦΕΚ 1070/Β/4-12-1997), όπου χαρακτηρίζονται ως προστατευόμενα μνημεία τα ευρήματα στις θέσεις: α) «Διαπόρι», β) «Τροχαλιά», γ) «Πορτιανού», δ) «Βριόκαστρο», ε) «Αγκαριώνες», στ) «Αλεξόπυργος», ζ) «Παλαιόκαστρο Αγ. Δημητρίου», η) «Πολιόχνη-Μητρόπολη Λιβαδοχωρίου», θ) «Κουρούνη-Παλαιόκαστρο», ι) «Αγ. Δημήτριος», ια) «Ψύλλοι Αγ. Δημητρίου», ιβ) «Κορνός», ιγ) «Μαύρα Αμπέλια Κορνού» και ιδ) Στην περιοχή γύρω από τον Κάκκαβο Θάνους.

Οι ζώνες προστασίας χερσαίων αρχαιολογικών χώρων, που βρίσκονται εκτός σχεδίου πόλεως ή εκτός ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών διακρίνονται στη λεγόμενη Ζώνη προστασίας Α και Ζώνη Β.

- *Επειδή για τον παραπάνω Αρχαιολογικό Χώρο δεν έχουν οριστεί ζώνες προστασίας, αλλά έχει γίνει μόνο εντοπισμός ευρημάτων και μνημείων στις παραπάνω δεκατέσσερις (14) θέσεις, η ΣΜΠΕ προτείνει: (μέχρι τον καθορισμό ζωνών από τις υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ) να οριστεί ζώνη προστασίας ακτίνας 500 μ. περιμετρικά των μνημείων και ευρημάτων. Εντός της οποίας, δεν θα επιτρέπεται η εγκατάσταση οχλουσών δραστηριοτήτων (μέσης και υψηλής όχλησης).*

Στους χερσαίους αρχαιολογικούς χώρους, που βρίσκονται εκτός σχεδίου πόλεως ή εκτός ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών, η άσκηση γεωργίας, κτηνοτροφίας, θήρας ή άλλων συναφών δραστηριοτήτων, καθώς και η οικοδομική δραστηριότητα είναι δυνατή μετά από άδεια, που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Οι

όροι άσκησης γεωργίας, κτηνοτροφίας, θήρας ή άλλων συναφών δραστηριοτήτων μπορεί να τίθενται και κανονιστικά με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.

- Η παραπάνω πρόταση της ΣΜΠΕ για θεσμοθέτηση ζώνης προστασίας δύναται να εφαρμοστεί σε όλη τη Δ.Ε. σε σημεία που θα υποδειχθούν από την αρμόδια Αρχαιολογική Υπηρεσία σε τυχόν νέα αρχαιολογικά ευρήματα.

Ανάλογη ζώνη προστασίας προτείνεται να θεσμοθετηθεί και για τη «**Μονή Θεοτόκου Γοματίου**» (ΦΕΚ 355/Β/1991).

Στην προτεινόμενη ΠΕΠ ΑΧ4 (Αρχαιολογικός χώρος Αγ. Ερμούλου - Κότσινα) και δεδομένου ότι αφορά ζώνη αρχαιολογικού ελέγχου η ΣΜΠΕ προτείνει **να επιτρέπεται η κατασκευή τουριστικών καταλυμάτων με δυναμικότητα μέχρι 100 κλίνες με σπαστούς όγκους κτιρίων για τη διαφύλαξη του χαρακτήρα της ευρύτερης περιοχής.**

7.3.3 Περιοχές Ειδικής Προστασίας Τοπίου (ΠΤ στο Χάρτη ΣΜΠΕ1)

Περιλαμβάνονται όλες οι άγονες χορτολιβαδικές εκτάσεις, οι οποίες συνθέτουν το ιδιαίτερο τοπίο στην περιοχή της Δημοτικής Ενότητας, αλλά και ολόκληρου του νησιού. Οι περιοχές αυτές, εντοπίζονται κυρίως στα ορεινά της Δ.Ε. (όρος Βίγλα). Οι περιοχές δεν μπορούν να ορισθούν έτσι ώστε να περιλαμβάνουν μόνο τις άγονες εκτάσεις, αλλά περιλαμβάνουν και ενδιάμεσες διάσπαρτες περιοχές με απλά αγροκτήματα. Ως εκ τούτου, οι επιτρεπόμενες στην περιοχή χρήσεις είναι σκόπιμο να διαχωρίζονται.

Όσον αφορά την προστασία του τοπίου στην Ελλάδα, παρατηρούμε ότι, τόσο στο πρωτογενές, όσο και στο δευτερογενές δίκαιο, δεν έχει εκφραστεί μέχρι στιγμής μια διακριτή πολιτική για το τοπίο, αλλά με έμμεσο τρόπο φαίνεται να γίνεται προσπάθεια αναβάθμισης του ρόλου του.

Το τοπίο προστατεύεται από το Ν.3827/10 (ΦΕΚ-30/Α/2010) «*Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου*». Βάσει της Υ.Α. 15277/2012 (ΦΕΚ 1077/Β/2012): «*Εξειδίκευση Διαδικασιών για την ενσωμάτωση στις Αποφάσεις έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις της προβλεπόμενης από τις διατάξεις Δασικής Νομοθεσίας έγκρισης επέμβασης, για έργα και δραστηριότητες κατηγοριών Α & Β της Υ.Α. με αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ 21/Β/2012) σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν 4014/2011*», απαιτείται Πράξη Χαρακτηρισμού της έκτασης, καθώς και τελεσιδικία της για οποιαδήποτε ανέγερση κτιρίου, αλλά και για κτηνοτροφική χρήση.

- Προτείνεται από τη ΣΜΠΕ να επιτραπεί η λήψη επιφανειακής πέτρας και η επεξεργασία της, προκειμένου να αποφεύγονται φαινόμενα παράνομης λήψης υλικών ανεξέλεγκτα.

Οι προτεινόμενες επιτρεπόμενες χρήσεις μαζί με τους περιορισμούς δόμησης του ΣΧΟΟΑΠ σε συνδυασμό με την νομοθεσία για την προστασία του τοπίου δεν αναμένονται να φέρουν περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί:

1. η ολοκληρωμένη διαχείριση των λυμάτων του συνόλου των παραγωγικών εγκαταστάσεων (βιοτεχνικών και πτηνοκτηνοτροφικών),
2. η τήρηση των περιορισμών, που τίθενται με το Ν.4056/2011 για τις κτηνοτροφικές μονάδες,

3. καθώς επίσης και η εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας και η τήρηση της φέρουσας ικανότητας των περιοχών αυτών, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα νιτρορρύπανσης και υπερβόσκησης.
- Για τα παραπάνω κρίνεται βασική η προώθηση της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας στο σύνολο του νησιού της Λήμνου, η εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας των χορτολιβαδικών εκτάσεων, προώθηση ξηρικών καλλιεργειών και τοπικών σπόρων.

7.3.4 Περιοχές Ειδικής Προστασίας Περιβάλλοντος και Φυσικών Σχηματισμών (ΠΠΦΣ στο Χάρτη ΣΜΠΕ 1)

Σε γενικές γραμμές έχει προβλεφθεί, η προστασία όλων των αξιόλογων οικολογικά και γεωλογικά σχηματισμών της Δ.Ε., ενώ και οι επιτρεπόμενες χρήσεις μαζί με τους περιορισμούς δόμησης θα προφυλάξουν την αξία των οικοτόπων και γεωτόπων.

- Η ΣΜΠΕ προτείνει την προσθήκη των εξής απαγορεύσεων:
1. Σε όλες τις ΠΠΦΣ απαγορεύεται η αμμοληψία και η λήψη πέτρας κάθε είδους.
 2. Απαγορεύεται η απόθεση αδρανών υλικών (μπάζων).
 3. Δεν επιτρέπεται η διάνοιξη νέων δρόμων. Επιτρέπεται η συντήρηση και βελτίωση του υφιστάμενου αγροτικού δικτύου.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. της 19-6-2012 (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012) για τους μικρούς νησιωτικούς υγροτόπους, ισχύουν οι παρακάτω όροι.

Επιτρέπονται δραστηριότητες που στοχεύουν ιδίως:

- (α) Στη διατήρηση και ανάδειξη των υγροτοπικών εκτάσεων και των λειτουργιών τους και στην αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων τους.
- (β) Στη δημιουργία ελαφρών υποδομών για την προστασία και τη διατήρηση των υγροτόπων, καθώς και την πρόσβαση σε αυτούς, όπου απαιτείται.
- (γ) Στην επιστημονική έρευνα στους αντίστοιχους τομείς.
- (δ) Στην ενημέρωση των επισκεπτών.

Απαγορεύονται οι ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) Οι εργασίες δόμησης και ειδικότερα η ανέγερση οποιασδήποτε μόνιμης ή προσωρινής κατασκευής, που δεν σχετίζεται άμεσα με την προστασία και διατήρησή τους, την επιστημονική παρακολούθηση της κατάστασης διατήρησής τους και την περιβαλλοντική ενημέρωση των επισκεπτών.
- β) Η διάνοιξη οδικού δικτύου.
- γ) Οι εκχερσώσεις της φυσικής βλάστησης. Επιτρέπονται κατ' εξαίρεση, οι παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αποκατάσταση ή/και στη διαχείριση των υγροτόπων, στο πλαίσιο εφαρμογής εγκεκριμένων διαχειριστικών σχεδίων.
- δ) Οι αποξηράνσεις και τα αποστραγγιστικά έργα.

- ε) Οι επιχωματώσεις.
- στ) Η απόρριψη στερεών και υγρών αποβλήτων.
- ζ) Η εισαγωγή ξενικών ειδών πανίδας και χλωρίδας.
- η) Οι εξορύξεις αδρανών και άλλων υλικών.
- θ) Η επέκταση των καλλιεργειών.
- ι) Η βόσκηση, εκτός αν από ειδική μελέτη, προκύπτει ότι σχετίζεται με τη διατήρηση και οικολογική διαχείριση του υγροτόπου.
- ια) Η αλιεία και οι ιχθυοκαλλιέργειες.
- ιβ) Οι αμμοληψίες, εκτός αν από ειδική μελέτη, προκύπτει ότι σχετίζονται με τη διαχείριση του.
- ιγ) Η συλλογή αμφιβίων.
- ιδ) Οι παρεμβάσεις, που προκαλούν αλλαγή του υδρολογικού καθεστώτος, συμπεριλαμβανομένων των γεωτρήσεων και της άντλησης υδάτων, εκτός αν αποσκοπούν στη διατήρηση του υγροτόπου.
- ιε) Οι παρεμβάσεις, που αλλοιώνουν το τοπίο.

7.3.4.1 Λημνία Γη

Στο πλαίσιο προστασίας και ανάδειξης της περιοχής Λημνίας Γης, η Δ.Ε. θα πρέπει να προβεί σε απαραίτητες εργασίες, προκειμένου ο χώρος να καταστεί επισκέψιμος και να παρέχονται οι απαραίτητες πληροφορίες στους επισκέπτες της περιοχής. Ειδικότερα, προβλέπονται εργασίες που αφορούν:

1. Διαμόρφωση - αποκατάσταση πρόσβασης μονοπατιών – διαδρομών. Θα χρησιμοποιηθούν κατά το δυνατόν τα υφιστάμενα αγροτικά μονοπάτια-δρόμοι.
2. Εργασίες διαμόρφωσης σημείου ανάπαυσης – υποδοχής επισκεπτών με την τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων, καθώς και του αναγκαίου εξοπλισμού, όπως καθίσματα, σκίαστρα, κάδοι απορριμμάτων.
3. Κατασκευή και τοποθέτηση πινακίδων σήμανσης (κατεύθυνσης, πληροφόρησης) ειδικών προδιαγραφών, φιλικών προς το περιβάλλον.
4. Έκδοση πληροφοριακού εντύπου-φυλλαδίων με πληροφορίες για τη Λημνία Γη (τρόπο εξόρυξης, χρήση κλπ.).

7.3.4.2 Προστασία αμμοθινών - περιοχής Φαρακλού

Για την αποτελεσματικότερη προστασία των αμμοθινών και της ευρύτερης περιοχής του Φαρακλού, προτείνεται η οριοθέτηση τους με φυσικό τρόπο και η σήμανση τους, έτσι ώστε να είναι ορατά τα όρια τους. Με τον τρόπο αυτό, θα αποφευχθούν επιβλαβείς δραστηριότητες για το τοπίο. Ο τρόπος διαχωρισμού των εν λόγω περιοχών από την ευρύτερη περιοχή και η σήμανση, δύναται να καθοριστούν με την εκπόνηση ανάλογης μελέτης. Απαιτούνται επίσης υποδομές υποδοχής επισκεπτών.

7.3.4.3 Νήσος Σεργίτσι SPA: GR4110008

Ορίζεται ως περιοχή απολύτου προστασίας ως ΖΕΠ και δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε χρήση μέχρι την εκπόνηση Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης ή Έκθεσης.

Η επέκταση της προστατευόμενης περιοχής στο θαλάσσιο χώρο νότια της νήσου και επί της παραλιακής ζώνης βόρεια του Γοματίου συμβάλλει στη δημιουργία ενός ενιαίου οικοτόπου σε σύνδεση με το ΚΑΖ Γοματίου, που θα λειτουργήσει ως χώρος τροφοληψίας των προστατευόμενων ειδών μαυροπετρίτη και αιγαιόγλαρου.

7.3.4.4 Δασικές Εκτάσεις

- Βάσει της Υ.Α. 15277/2012 (ΦΕΚ 1077/Β/2012): «*Εξειδίκευση Διαδικασιών για την ενσωμάτωση στις Αποφάσεις έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις της προβλεπόμενης από τις διατάξεις Δασικής Νομοθεσίας έγκρισης επέμβασης, για έργα και δραστηριότητες κατηγοριών Α & Β*», απαιτείται Πράξη Χαρακτηρισμού της έκτασης, καθώς και τελεσιδικία της για οποιαδήποτε ανέγερση κτιρίου, αλλά και για κτηνοτροφική χρήση.
- Συγκεκριμένα για τις δασικές εκτάσεις στον Άγιο Δημήτριο (Χάρτης ΣΜΠΕ 1 1:25.000) θα πρέπει αυτές να ορίζονται από απόλυτη προστασία λόγω της μοναδικότητας τους και της περιορισμένης τους έκτασης.

7.3.4.5 Ρέματα

Για την προστασία των υδατορεμάτων καθορίζονται οι ακόλουθοι περιορισμοί:

- Δεν επιτρέπεται η δόμηση, οι περιφράξεις και οι διαμορφώσεις εδάφους, που εμποδίζουν την ελεύθερη απορροή του νερού.
- Επιβάλλεται η οριοθέτηση τους πριν από κάθε μελέτη πολεοδόμησης της περιοχής του παρόντος.
- Τα έργα υποδομής (δρόμοι, γέφυρες) μελετώνται λαμβάνοντας υπόψη τη μέγιστη πλημμυρική παροχή 50ετίας.
- Η περιβαλλοντική προστασία των υδατορεμάτων κρίνεται απαραίτητη και αναγκαία, γι' αυτό και οποιαδήποτε επέμβαση σε αυτά πρέπει να χαρακτηρίζεται και να καθοδηγείται από τις παρακάτω αρχές και κανόνες:
 - Πριν την έναρξη οποιασδήποτε επέμβασης, απαιτείται η υδρολογική μελέτη της συνολικής λεκάνης απορροής.
 - Να διατηρείται η φυσική κατάσταση των υδατορεμάτων.
 - Όλα τα αντιπλημμυρικά και τα έργα διευθέτησης υδατορεμάτων θα πρέπει να εντάσσονται σε ένα γενικό αντιπλημμυρικό σχεδιασμό σε επίπεδο λεκάνης απορροής.
 - Στα τοπογραφικά διαγράμματα για την έκδοση οικοδομικών αδειών, που αφορούν σε περιοχές εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών είναι υποχρεωτική η αποτύπωση των όχθων των υδατορεμάτων, που βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των 30 μ. από το αδειοδοτούμενο κτίσμα (Ν.4258/2014, ΦΕΚ 94 Α').
 - Καθορίζεται Ζώνη Προστασίας (βάσει ΓΟΚ) σε όλα τα ρέματα, πλάτους 20 μ. από την οχθογραμμή, η οποία ισχύει εκτός ορίων οικισμού. Στην συγκεκριμένη Ζώνη απαγορεύεται η οικιστική ανάπτυξη. Σε περιπτώσεις, όπου προτείνεται δόμηση σε μικρότερη απόσταση από τα 20 μ. θα πρέπει να γίνεται οριοθέτηση χειμάρρου σε απόσταση 50 μ. εκατέρωθεν του έργου, οπότε και θα επιτρέπεται η δόμηση σε απόσταση 10 μ. από την οριοθετημένη γραμμή.

Για την προστασία των ρεμάτων και γενικά των υδάτων της περιοχής, η διαχείριση των μεταχειρισμένων ορυκτελαίων θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 82/2004. Σε περίπτωση διαρροής καυσίμων ή πίσσας πρέπει να γίνεται χρήση προσροφητικών υλικών, όπως άμμος, ροκανίδι ή ειδικού γεωυφάσματος, αμέσως μετά τη διαρροή προς τα ρέματα της περιοχής.

Θα πρέπει επίσης, να αποφεύγεται η ρίψη μπαζών και άλλων στερεών αποβλήτων, μέσα σε ρέματα, ώστε να μην επηρεάζεται η επιφανειακή ροή των υδάτων. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να απαγορεύεται η οποιαδήποτε διακοπή κοίτης και η δημιουργία λιμναζόντων υδάτων.

7.3.4.6 Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ)

Σύμφωνα με το Ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/2011) «*Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις*», εντός των Καταφυγίων Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) «*απαγορεύονται η θήρα, οι αγώνες κυνηγετικών ικανοτήτων σκύλων δεικτών, η αλιεία, η σύλληψη της άγριας πανίδας, η συλλογή της άγριας χλωρίδας, η καταστροφή ζώνης με φυσική βλάστηση με κάθε τρόπο, η καταστροφή των φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση, η επιχωμάτωση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών συστημάτων, η διάθεση ή απόρριψη αποβλήτων, η ανάπτυξη ιχθυοκαλλιέργειών, η διενέργεια στρατιωτικών ασκήσεων, καθώς και η υπαγωγή έκτασης του καταφυγίου σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό. Επιτρέπεται, η εγκατάσταση παρατηρητηρίων της άγριας πανίδας. Η εκτέλεση λατομικών και μεταλλευτικών δραστηριοτήτων, όπως και δρόμων επιτρέπεται, εάν έχει υποβληθεί Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων τύπου Α και έχει χορηγηθεί έγκριση περιβαλλοντικών όρων*».

Μέσα στα ΚΑΖ, οι αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσίες μπορούν να εγκρίνουν ή να προγραμματίζουν και να εκτελούν ειδικά έργα βελτίωσης του βιοτόπου και έργα ικανοποίησης των οικολογικών αναγκών του βιολογικού κύκλου των ειδών της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας και ιδίως αναδάσωση, διατήρηση ακαλλιέργητων εκτάσεων, διατήρηση εκτάσεων με τοπικές ποικιλίες, διατήρηση φυτοφρακτών, έργα αναβάθμισης και αποκατάστασης υδροτοπικών εκτάσεων, δημιουργία και ανάπτυξη ζωνών φυσικής βλάστησης, δημιουργία δενδροστοιχιών κατά μήκος των αγροτικών δρόμων και ελωδών εκτάσεων.

Επιπρόσθετα, εντός των ΚΑΖ μπορούν να κατασκευαστούν και να λειτουργούν βιοτεχνικές μονάδες με την προϋπόθεση ότι δεν παρατηρείται η καταστροφή των φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση, η επιχωμάτωση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών συστημάτων και η διάθεση ή απόρριψη αποβλήτων.

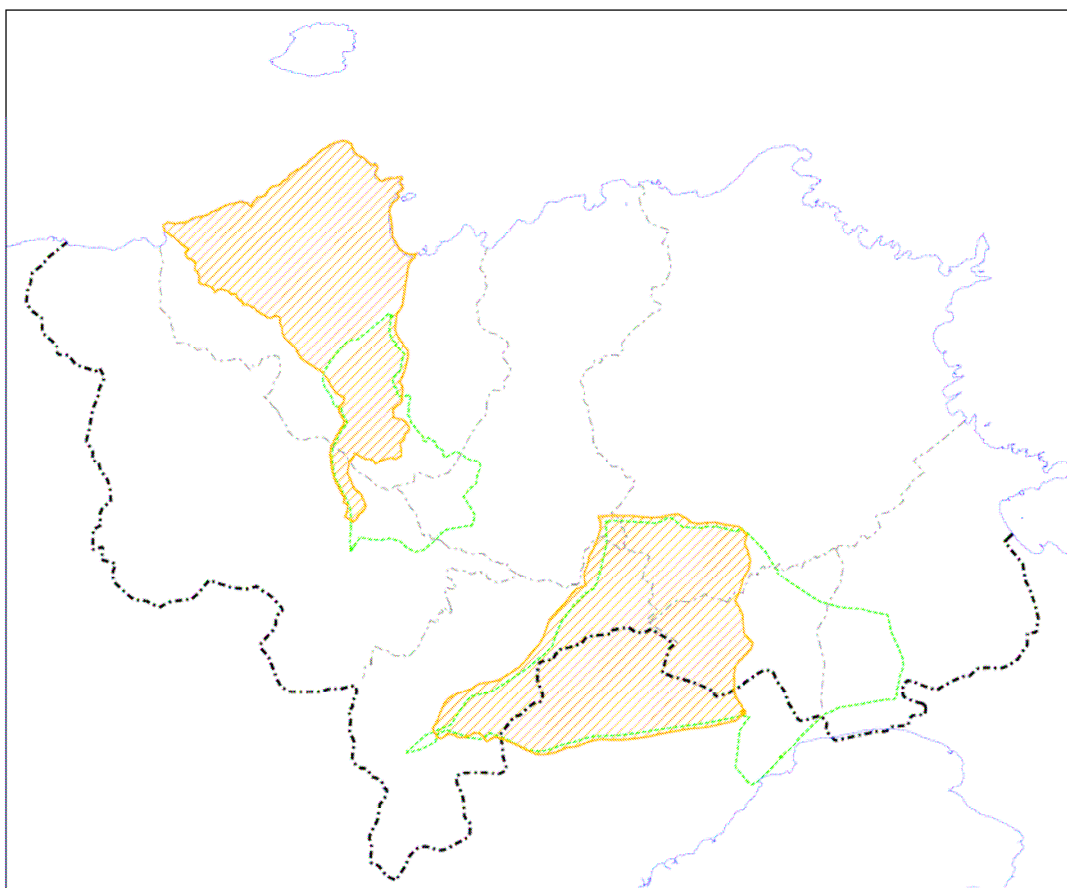
Ισχύουν οι επιτρεπόμενες χρήσεις και δόμηση στην περιοχή, σύμφωνα με τις οριζόμενες στο παρόν ΣΧΟΟΑΠ περιοχές Π.Ε.Π. και Π.Ε.Π.Δ., τις οποίες καλύπτει το καταφύγιο, πλέον των περιορισμών που υπάρχουν από την γενική νομοθεσία για τα Καταφύγια Άγριας Ζωής.

Προκειμένου να περιοριστούν οι προκαλούμενες ζημιές στην γεωργική παραγωγή λόγω υπερπληθυσμού του αγριοκούνελου έχει εκδοθεί η με αριθμό 168042/1277 ΚΥΑ, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1581/Β/2012, με την οποία καθορίζονται τα εξής: Επιτρέπεται η λήψη ειδικών μέτρων για τον έλεγχο του πληθυσμού του αγριοκούνελου, λόγω υπερπληθυσμού, σε περιοχές της νήσου Λήμνου, σύμφωνα με το άρθρο 259 του Ν.Δ. 86/1969 για τον περιορισμό των προκαλούμενων ζημιών στην γεωργική παραγωγή από 15/9 μέχρι 30/11/2012. Ως περιοχές ρύθμισης του πληθυσμού ορίζονται αποκλειστικά αυτές που έχουν χαρακτηριστεί πληγείσες από την «Επιτροπή Διερεύνησης Προβλημάτων Αγριοκούνελου Λήμνου» και

απεικονίζονται σε σχετικό χάρτη κλίμακας 1:50.000. Στις περιοχές εντός των ΚΑΖ δεν επιτρέπεται το κυνήγι αγριοκουνελου από ιδιώτες.

Στη Β1΄ Φάση του ΣΧΟΟΑΠ αποτυπώνονται τα υφιστάμενα ΚΑΖ, τα οποία αποτελούν τα παλαιά Καταφύγια Θηραμάτων. Για αυτά τα ΚΑΖ έγινε έρευνα-μελέτη επαναοριοθέτησής τους, οπότε προέκυψαν προτάσεις για τα όρια και την έκταση των ΚΑΖ «Αττικής - Καρπασίου - Βάρους - Αγ. Δημητρίου» και «Σαρδές-Δάφνη-Κατάλακκο», τα οποία αξιολογήθηκαν θετικά, αλλά δεν έχουν θεσμοθετηθεί έως σήμερα.

Τα διορθωμένα, από τις μελέτες επαναξιολόγησης της Δ/σης Δασών Λέσβου, όρια των υφιστάμενων ΚΑΖ, παρουσιάζονται στο παρακάτω ΧΑΡΤΗ με πορτοκαλί διαγράμμιση.

Συνοψίζοντας, όσον αφορά τα ΚΑΖ στην Δ.Ε. Αττική προτείνεται:

- *Να θεσμοθετηθούν τα διορθωμένα όρια των δύο (2) υφιστάμενων ΚΑΖ (οριοθετήθηκαν προ 30ετία ως Καταφύγια Θηραμάτων με εντελώς διαφορετική προσέγγιση από τα σημερινά ΚΑΖ), που έγιναν στα πλαίσια της Μελέτης Επαναξιολόγησης τους από την Δ/ση Δασών, σύμφωνα με το νέο νομοθετικό πλαίσιο που τα καθορίζει.*
- *Για την περιοχή που θα αποτελεί το τροποποιημένο ΚΑΖ «Σαρδές-Δάφνη-Κατάλακκο» και μέχρι τη θεσμοθέτησή του, να ισχύουν οι επιτρεπόμενες χρήσεις και οι όροι προστασίας του Ν.3937/2011, προκειμένου να προστατευτεί η ιδιαίτερη οικολογικής αξίας περιοχή του Γοματίου.*

7.3.4.7 Αξιόλογοι γεωλογικοί σχηματισμοί - Απολιθωμένο Δάσος

Η προστασία των γεωτόπων και γεωλογικών ευρημάτων διέπεται από την υφιστάμενη περιβαλλοντική νομοθεσία:

- Ν.998/1979 «Προστασία Δασών και Δασικών Εκτάσεων».
- Ν.1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος».
- Ν.4042/2012 (ΦΕΚ 24/Α/13-02-2012) «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής».
- Ν.4014/2011 (ΦΕΚ 209/Α/21-09-2011) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος».
- Ν.3208/2003 «Προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, κατάρτιση δασολογίου, ρύθμιση εμπράγματων δικαιωμάτων επί δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων και άλλες διατάξεις».
- Ν.3937/2011 «Διατήρηση Βιοποικιλότητας»: Ως προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί (Protected natural formations) χαρακτηρίζονται λειτουργικά τμήματα της φύσης ή μεμονωμένα δημιουργήματά της, που έχουν ιδιαίτερη επιστημονική, οικολογική, γεωλογική, γεωμορφολογική, ή αισθητική αξία ή συμβάλλουν στη διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων, όπως δέντρα, συστάδες δέντρων και θάμνων, θαλάσσια, προστατευτική βλάστηση, παρόχθια και παράκτια βλάστηση, φυσικοί φράχτες, καταρράκτες, πηγές, φαράγγια, θίνες, ύφαλοι, σπηλιές, βράχοι, απολιθωμένα δάση, δέντρα ή τμήματά τους, παλαιοντολογικά ευρήματα, κοραλλιογενείς, γεωμορφολογικοί σχηματισμοί, γεώτοποι και οικότοποι προτεραιότητας κοινοτικού ενδιαφέροντος. Προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί που έχουν μνημειακό χαρακτήρα, χαρακτηρίζονται ειδικότερα ως διατηρητέα μνημεία της φύσης (Protected natural monuments). Ενέργειες ή δραστηριότητες, που μπορούν να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή αλλοίωση των προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, όπως και των προστατευόμενων τοπίων ή των επί μέρους στοιχείων τους, απαγορεύονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις προστασίας της απόφασης χαρακτηρισμού.
- Επίσης αποτελούν μνημεία της φύσης: Ως Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης κηρύσσονται εκτάσεις, δημόσιες ή μη, που παρουσιάζουν παλαιοντολογικό, γεωμορφολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον, καθώς και συστάδες δένδρων ή δένδρα ή και σπάνια είδη φυτών που έχουν ιδιαίτερη βοτανική, φυτογεωγραφική, αισθητική και ιστορική σημασία. Στις περιοχές αυτές ισχύουν οι ίδιες απαγορεύσεις όπως και στους πυρήνες Εθνικών Δρυμών. Ν.996/1971.
- Με την αριθ. Αριθμ. 75247/4865/2013 πραγματοποιήθηκε Κήρυξη του Απολιθωμένου Δάσους Λήμνου ως «Διατηρητέου Μνημείου της Φύσης».

7.3.5 Περιοχές ελέγχου και περιορισμού δόμησης (Π.Ε.Π.Δ.)

Για την λοιπή περιοχή της Δ.Ε., που βρίσκεται εκτός των εγκεκριμένων – οριοθετημένων οικισμών και των προτεινόμενων στα πλαίσια του παρόντος ΣΧΟΟΑΠ περιοχών προς πολεοδόμηση και εκτός των περιοχών προστασίας (Π.Ε.Π.), ορίζονται κατά ζώνες οι επιτρεπόμενες χρήσεις και περιορισμοί δόμησης, ώστε να προστατευτεί η ευρύτερη περιοχή

της Δ.Ε. από την άναρχη δόμηση και να επιτραπούν συμβατές μεταξύ τους κατά περιοχές χρήσεις.

Δεν αναμένονται περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τον ορισμό και τη λειτουργία αυτών των περιοχών, οι προτεινόμενες επιτρεπόμενες χρήσεις δεν είναι τέτοιες που θα επιφέρουν επιπτώσεις.

Βασική προϋπόθεση η ολοκληρωμένη διαχείριση των λυμάτων των εγκαταστάσεων.

Παράλληλα προτείνουμε την επέκταση της βιοκαλλιέργειας των αμπελώνων με στόχο την αποκλειστική παραγωγή βιολογικού ΠΟΠ κρασιού με ορίζονται 10ετίας.

7.3.6 Περιοχές Γεωργικής Παραγωγικής Γης

Δεν αναμένονται περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την υιοθέτηση των προτάσεων του ΣΧΟΟΑΠ για τις γεωργικές περιοχές της Δ.Ε.

➤ *Ειδικότερα για τους αμπελώνες της Αττικής και του Αγίου Δημητρίου προτείνουμε τον ορισμό τους ως Γεωργική Γη Ειδικής Τοπικής Αξίας, καθώς από αυτούς παράγεται το ΠΟΠ Κρασί Λήμνου.*

Παράλληλα προτείνουμε την επέκταση της βιοκαλλιέργειας των αμπελώνων με στόχο την αποκλειστική παραγωγή βιολογικού ΠΟΠ κρασιού με ορίζονται 10ετίας.

➤ *Ειδικά για την περιοχή του «Αγροκτήματος της Μητρόπολης», με την τόσο σημαντική γεωργική και κτηνοτροφική ιστορική διαδρομή, προτείνεται να γίνουν οι απαραίτητες εργασίες, προκειμένου ο χώρος να καταστεί επισκέψιμος και να διαμορφωθούν χώροι έκθεσης, όπου οι επιχειρήσεις που παράγουν τοπικά προϊόντα, οι παραγωγοί και οι Συνεταιρισμοί θα μπορούν να εκθέτουν τα προϊόντα τους.*

7.3.7 Δραστηριότητες β' γενούς

Με το παρόν ΣΧΟΟΑΠ προτείνεται η δυνατότητα θεσμοθέτησης ενδιάμεσου βαθμού οργανωμένης ζώνης-υποδοχέα δραστηριοτήτων β' γενούς κατ' αρχήν ως περιοχή Π.Ε.Π.Δ. με κωδικό ΥΠΔ. (Υποδοχής Παραγωγικών Δραστηριοτήτων,) στην περιοχή βορειοανατολικά του οικισμού Καρπασίου και συγκεκριμένα σε επαφή με την δημοτική οδό και με αγροτική οδό στα βόρεια της ζώνης (Χάρτης ΣΜΠΕ 1).

Δεν αναμένονται σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την ίδρυση του οργανωμένου υποδοχέα, οι επιτρεπόμενες εγκαταστάσεις είναι χαμηλής ή μέσης όχλησης.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση για την έκδοση άδειας λειτουργίας ή υπεύθυνης δήλωσης λειτουργίας πρέπει να τηρούνται:

- Το Ειδικό πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία (ΚΥΑ 11508/2009).
- Οι διαδικασίες της Υ.Α. 15277/2012 (ΦΕΚ 1077/Β/2012): «*Εξειδίκευση Διαδικασιών για την ενσωμάτωση στις Αποφάσεις έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις της προβλεπόμενης από τις διατάξεις Δασικής Νομοθεσίας έγκρισης επέμβασης, για έργα και δραστηριότητες κατηγοριών Α & Β*», απαιτείται Πράξη Χαρακτηρισμού της έκτασης, καθώς και τελεσιδικία της για οποιαδήποτε ανέγερση κτιρίου.

- Τα σημεία που περιγράφονται από το Ν.3325/2005 (ΦΕΚ 68/Α/2005) «*Ίδρυση και λειτουργία βιομηχανικών – βιοτεχνικών εγκαταστάσεων στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης και άλλες διατάξεις*».
- Τα σημεία που περιγράφονται στην Υ.Α. Φ15/Οικ7815/2005 (ΦΕΚ 542/Β/2005) «*Καθορισμός δικαιολογητικών και διαδικασίας για τη χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας των δραστηριοτήτων του Ν.3325/2005 (ΦΕΚ 68/Α/2005), καθώς και για την τροποποίηση αυτών*».
- Τα σημεία του Ν.3982/2011 (ΦΕΚ 143/Β/2011) «*Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις*».
- Τα σημεία που περιγράφονται από την Υ.Α. Αριθ. οικ. 3137/191/Φ.15 (ΦΕΚ 1048/Β/2012) «*Αντιστοίχιση των κατηγοριών των βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων και των δραστηριοτήτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με τους βαθμούς όχλησης που αναφέρονται στα πολεοδομικά διατάγματα*».
- Τα σημεία της Υ.Α. Φ.15/4187/266 (ΦΕΚ 1275/Β/2012) «*Καθορισμός Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων (ΠΠΔ), κατά κλάδο δραστηριότητας, στην Άδεια Εγκατάστασης – Λειτουργίας, για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν.3982/11 και κατατάσσονται στην Β Κατηγορία του Άρθρου 1 του Ν.4014/11*».
- Τα στοιχεία της ΚΥΑ 37393/2028/29.9.2003 «*Μέτρα και όροι για τις εκπομπές θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους*».

Επίσης, θα πρέπει να μελετηθεί η ένωση της περιοχής υποδοχής δραστηριοτήτων δευτερογενούς τομέα με την Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Ατσαϊκής, κατόπιν των απαραίτητων σταδίων προεπεξεργασίας.

7.3.8 Δραστηριότητες Τουρισμού-Αναψυχής

Η εγκατάσταση τουριστικών δραστηριοτήτων σε χωροθετημένες ζώνες αναμένεται να φέρει:

1. Επιπτώσεις στα αποθέματα υδατικών πόρων της περιοχής.
2. Ανάγκη για ολοκληρωμένη επεξεργασία των λυμάτων τους.
3. Αλλαγή στο τοπίο υπό την έννοια της δημιουργίας κήπων.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση για την έκδοση άδειας λειτουργίας πρέπει να τηρούνται:

- Οι διαδικασίες της Υ.Α. 15277/2012 (ΦΕΚ 1077/Β/2012): «*Εξειδίκευση Διαδικασιών για την ενσωμάτωση στις Αποφάσεις έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις της προβλεπόμενης από τις διατάξεις Δασικής Νομοθεσίας έγκρισης επέμβασης, για έργα και δραστηριότητες κατηγοριών Α & Β*», απαιτείται Πράξη Χαρακτηρισμού της έκτασης, καθώς και τελεσιδικία της για οποιαδήποτε ανέγερση κτιρίου.
- Τα σημεία, που αναφέρονται στην ΚΥΑ 24208/2009 (ΦΕΚ 1138/Β/2009) «*Έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού*».
- Οι Οδηγίες του Ν.3937/2011 «*Διατήρηση Βιοποικιλότητας*».

- Οι διαδικασίες του Ν.4014/2011 (ΦΕΚ 209/Α/21-09-2011) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος».
- Τα σημεία του Ν.4042/2012 (ΦΕΚ 24/Α/13-02-2012) «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής».
- Η Οδηγία 2002/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25^{ης} Ιουνίου 2002, σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου.
- Τα όρια της ΚΥΑ 37393/2028/29-9-2003 «Μέτρα και όροι για τις εκπομπές θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους».

Επίσης, στις περιοχές τουριστικής ανάπτυξης υποχρεωτική θα πρέπει να είναι και η δευτεροβάθμια επεξεργασία των υγρών αποβλήτων των ανεγειρόμενων μονάδων βάσει των:

- Υ.Α. οικ. 145116/2011 (ΦΕΚ 354/Β/8-3-2011) «Καθορισμός μέτρων, όρων και διαδικασιών για την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων και άλλες διατάξεις».
- Εγκύκλιος υπ' Αρ. Πρωτ. οικ. 186585/2661/2008 «Άδειες διαχείρισης υγρών επικίνδυνων αποβλήτων σε περιπτώσεις διάθεσής τους, μετά από επεξεργασία εντός ή επί του εδάφους».
- Υ.Α. 19661/1982/1999 (ΦΕΚ 1811/Β/29-9-1999) τροποποίηση της ΚΥΑ 5673/400/97 «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων» (Β/192) - Κατάλογος ευαίσθητων περιοχών για τη διάθεση αστικών λυμάτων σύμφωνα με το άρθ. 5 (παρ. 1) της απόφασης αυτής.
- Υ.Α. οικ. 5673/400/1997 (ΦΕΚ 192/Β/14-3-1997) «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων».
- Υ.Α. 90461/2193/1994 (ΦΕΚ 843/Β/11-11-1994) Συμπλήρωση του παραρτήματος του άρθρου 12 της υπ αριθ. 55648/2210/91 ΚΥΑ «Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών των επικίνδυνων ουσιών στα υγρά απόβλητα» (323/Β).
- Σε οποιαδήποτε περίπτωση οι νέες τουριστικές μονάδες που δύνανται να αναπτυχθούν εντός της Δ.Ε., θα πρέπει να αναπτυχθούν εντός των προτεινόμενων ζωνών, τουριστικής ανάπτυξης ή εντός των ορίων οικισμών, με εξαίρεση την πρόταση της ΣΜΠΕ για τον αρχαιολογικό χώρο Αγ. Ερμούλου - Κότσινα. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, τα λύματα των τουριστικών μονάδων θα υποχρεούνται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία και όταν αυτές έχουν εκτεταμένο κήπο θα πρέπει να υποχρεούνται και σε διάθεση των λυμάτων για πότισμα, προκειμένου να εξοικονομούνται υδατικοί πόροι.
- Επίσης, στα πλαίσια εξοικονόμησης υδατικών πόρων προτείνεται η χρήση θαλασσινού νερού στις κολυμβητικές δεξαμενές (αλλά γλυκού νερού για την πλύση των φίλτρων τους), η χρήση ομβροδεξαμενών και τα δίκτυα ανακύκλωσης νερών. Σε γενικές γραμμές, λόγω των περιορισμένων υδατικών πόρων και της χαμηλής ποιότητας των νερών προτείνεται να παρακινούνται οι τουριστικές μονάδες να αυτονομούνται, όσον αφορά τις υδατικές τους απαιτήσεις.

7.3.9 Χώρος ιδιαίτερων χρήσεων – εγκαταστάσεις αστικών υποδομών

Ο χώρος του παλαιού εγκαταλελειμμένου λατομείου στην περιοχή νότια του οικισμού του Αγίου Δημητρίου αποτελεί μία επίπεδη έκταση προστατευμένη από την κοινή θέα. Στο χώρο του λατομείου επιτρέπεται η χωροθέτηση Σταθμού Μεταφόρτωσης Ανακυκλώσιμων Υλικών ή/και η δημιουργία Πράσινου Σημείου ή/και Χώρου Εναλλακτικής Διαχείρισης και Αποθήκευσης Αποβλήτων.

- *Πρόταση της ΣΜΠΕ για το χώρο αυτό αποτελεί η εγκατάσταση χώρου διαχείρισης των ανακυκλώσιμων προϊόντων για το σύνολο του νησιού, καθώς αποτελεί καλή θέση αξιολογώντας την κεντροβαρικότητα παραγωγής ανακυκλώσιμων στο νησί της Λήμνου.*

Οι επιτρεπόμενες χρήσεις θα έχουν να κάνουν μόνο με τη διαχείριση ανακυκλώσιμων και μπορούν να είναι:

- 1. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις χαμηλής και μέσης όχλησης.*
- 2. Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις χαμηλής και μέσης όχλησης.*
- 3. Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής και μέσης όχλησης.*
- 4. Κτίρια γήπεδα αποθήκευσης.*

Κατά τα λοιπά, στις ιδιαίτερες χρήσεις, το ΣΧΟΟΑΠ καλύπτει τις προβλεπόμενες επιτρεπόμενες χρήσεις, ενώ σε οποιαδήποτε περίπτωση η χωροθέτηση νέων δραστηριοτήτων θα ακολουθήσει επιμέρους περιβαλλοντική αδειοδότηση.

7.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Σε οποιαδήποτε περίπτωση και μετά την έγκριση του ΣΧΟΟΑΠ, όπου θα προκύψει ένα πλαίσιο καθορισμένων χρήσεων γης ανά ζώνη, η υφιστάμενη περιβαλλοντική νομοθεσία εφόσον ακολουθείται πιστά δύναται να προστατέψει το τοπίο και να καλύψει την υγιή ανάπτυξη της Δ.Ε. Αττική.

Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα, τη χλωρίδα, την πανίδα

- Η ΣΜΠΕ προτείνει την προσθήκη των εξής απαγορεύσεων:
- Σε όλες τις ΠΠΦΣ απαγορεύεται:
1. η αμμοληψία και η λήψη πέτρας κάθε είδους.
 2. η απόθεση αδρανών υλικών (μπάζων).
 3. η διάνοιξη νέων δρόμων. Επιτρέπεται η συντήρηση και βελτίωση του υφιστάμενου αγροτικού δικτύου.
- Όσο αφορά την περιοχή NATURA 2000 με κωδικό «GR411006: Λίμνες Χορταρόλιμνη και Αλυκή, Κόλπος Μούδρου, Έλος Διαπόρι και Χερσόνησος Φακός», όπου η Δ.Ε. Αττικής κατέχει ένα πολύ μικρό κομμάτι έκτασης θα πρέπει να εκπονηθεί Ειδική Έκθεση σε εφαρμογή του Ν.3937/2011, για τον καθορισμό ζωνών με επιτρεπόμενες χρήσεις.
- Για τους μικρούς νησιωτικούς υγρότοπους πρέπει να ακολουθούνται οι διατάξεις του Π.Δ. 229/2012 (ΦΕΚ 229/Δ/2012).

- Για τα Καταφύγια Άγριας Ζωής ισχύουν οι διατάξεις του Ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/2011) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις».
- Συγκεκριμένα για τις δασικές εκτάσεις στον Άγιο Δημήτριο (Χάρτης ΣΜΠΕ 1, 1:25.000) προτείνεται να ορίζονται από απόλυτη προστασία λόγω της μοναδικότητάς τους και της περιορισμένης τους έκτασης.
- Η ΣΜΠΕ προτείνει: α) *Να θεσμοθετηθούν τα διορθωμένα όρια των δύο (2) υφιστάμενων ΚΑΖ (οριοθετήθηκαν προ 30ετία ως Καταφύγια Θηραμάτων με εντελώς διαφορετική προσέγγιση από τα σημερινά ΚΑΖ), που έγιναν στα πλαίσια της Μελέτης Επαναξιολόγησης τους από την Δ/νση Δασών, σύμφωνα με το νέο νομοθετικό πλαίσιο που τα καθορίζει και β) Για την περιοχή που θα αποτελεί το τροποποιημένο ΚΑΖ «Σαρδές-Δάφνη-Κατάλακκο» και μέχρι τη θεσμοθέτησή του, να ισχύουν οι επιτρεπόμενες χρήσεις και οι όροι προστασίας του Ν.3937/2011, προκειμένου να προστατευτεί η ιδιαίτερη οικολογική αξία περιοχή του Γοματίου.*

Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο έδαφος

- Όσον αφορά τη ρύπανση του εδάφους από τη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων προτείνονται οι εναλλακτικές ή βιολογικές καλλιέργειες, οι οποίες μπορούν να προωθηθούν και από επιδοτούμενα προγράμματα.
- Για την υγεία του εδάφους και για την αποφυγή της νιτρορύπανσης προτείνεται και η εκτίμηση της βοσκοικανότητας των χορτολίβαδων της Δημοτικής Ενότητας, οπότε θα προκύψει κι ένα σύστημα ελέγχου της κτηνοτροφίας.

Αντιμετώπιση των επιπτώσεων στα νερά

Μεγαλύτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην διαχείριση – εξοικονόμηση των υδατικών πόρων που αποτελούν και τον περιοριστικό παράγοντα της μέχρι τώρα ανάπτυξης της Δ.Ε. Αττικής.

- Προτείνεται η εγκατάσταση των βιοτεχνικών μονάδων στον προτεινόμενο υποδοχέα δευτερογενούς τομέα, όπου θα υπάρχει δίκτυο ύδρευσης και αποχέτευσης. Τα λύματα του βιοτεχνικού πάρκου μετά από προεπεξεργασία μπορούν να οδηγούνται στην ΕΕΛ Αττικής.
- Σε οποιαδήποτε περίπτωση, τα λύματα των τουριστικών μονάδων θα υποχρεούνται σε δευτεροβάθμια επεξεργασία και όταν αυτές έχουν εκτεταμένο κήπο θα πρέπει να υποχρεούνται και σε διάθεση των λυμάτων για πότισμα, προκειμένου να εξοικονομούνται υδατικοί πόροι (περιορισμένη άρδευση βάσει της ΚΥΑ 145116/2011).
- Επίσης στα πλαίσια εξοικονόμησης υδατικών πόρων προτείνεται η χρήση θαλασσινού νερού στις κολυμβητικές δεξαμενές (πλύσιμο των φίλτρων με γλυκό νερό), η χρήση ομβροδεξαμενών και τα δίκτυα ανακύκλωσης νερών. Σε γενικές γραμμές, λόγω των περιορισμένων υδατικών πόρων και της χαμηλής ποιότητας των νερών προτείνεται να παρακινούνται οι τουριστικές μονάδες να αυτονομούνται, όσον αφορά τις υδατικές τους απαιτήσεις.

Καλλιέργειες

- Ειδικότερα για τους αμπελώνες της Αττικής και του Αγίου Δημητρίου προτείνουμε τον ορισμό τους ως Γεωργική Γη ειδικής τοπικής αξίας, καθώς από αυτούς παράγεται το ΠΟΠ Κρασί Λήμνου με τις εξής επιτρεπόμενες χρήσεις:

1. Αγροτικές Αποθήκες.

2. Βιομηχανικές – βιοτεχνικές εγκαταστάσεις και επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής και μέσης όχλησης, σχετικές με την μεταποίηση των σταφυλιών (οινοποιία, αποστακτήρια, συσκευαστήρια).
3. Αγροτουριστικά Καταλύματα.

Παράλληλα προτείνουμε την επέκταση της βιοκαλλιέργειας των αμπελώνων με στόχο την αποκλειστική παραγωγή βιολογικού ΠΟΠ κρασιού με ορίζονται 10ετίας.

- Ειδικά για την περιοχή του «αγροκτήματος της Μητρόπολης», με την τόσο σημαντική γεωργική και κτηνοτροφική ιστορική διαδρομή, προτείνεται να γίνουν οι απαραίτητες εργασίες, προκειμένου ο χώρος να καταστεί επισκέψιμος και να διαμορφωθούν χώροι έκθεσης, όπου οι επιχειρήσεις που παράγουν τοπικά προϊόντα, οι παραγωγοί και οι συνεταιρισμοί θα μπορούν να εκθέτουν τα προϊόντα τους.

Εγκατάσταση ΑΠΕ

Στο χώρο υποδοχής ΑΠΕ στη θέση Βίγλα επιτρέπονται: Κάθε είδους εγκαταστάσεις Α.Π.Ε., Χ.Υ.Τ.Α./Χ.Υ.Τ.Υ., Σ.Μ.Α. (Σταθμός Μεταφόρτωσης Ανακυκλώσιμων (Σ.Μ.Α.) Υλικών και Αποβλήτων από Εναλλακτική Διαχείριση Αστικών Στερεών Αποβλήτων, Εγκαταστάσεις ανακύκλωσης στερεών αποβλήτων, Χώροι-εγκαταστάσεις απόθεσης αδρανών υλικών – Χ.Υ.Τ. Αδρανών.

Η συγκεκριμένη περιοχή αποτελεί και χορτολιβαδική έκταση, οπότε παράλληλα αποτελεί και βοσκητικό πεδίο.

Στην γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας (αμπελώνες Αττικής και Αγίου Δημητρίου), η ΣΜΠΕ προτείνει να επιτραπεί η εγκατάσταση ΑΠΕ (φωτοβολταϊκών κυρίως) στις οροφές των βιοτεχνικών κτιρίων για την ενεργειακή αυτονόμηση των μονάδων.

Τέλος, στο υπόλοιπο τοπίο της Δ.Ε. (χορτολιβαδικές εκτάσεις και καλλιέργειες), η ΣΜΠΕ προτείνει ως ανώτατο όριο κάλυψης από ΑΠΕ το 15% της έκτασης.

Βάσει του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ (ΦΕΚ 2464/Β/2008) το ΣΧΟΟΑΠ «δύναται να εξειδικεύσει και να συμπληρώσει τις επιλογές και ρυθμίσεις του», οπότε η ΣΜΠΕ προτείνει την επέκταση ισχύος των τηρούμενων αποστάσεων των αιολικών εγκαταστάσεων από γειτνιάζουσες χρήσεις γης. δραστηριότητες και δίκτυα τεχνικής υποδομής και στις εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης ηλιακής ενέργειας

8. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Στο παρόν Κεφάλαιο γίνεται προσπάθεια να αποτυπωθούν τα στοιχεία της κανονιστικής πράξης περιβαλλοντικής έγκρισης των οικοδομικών εργασιών, έργων υποδομής, καθώς και εγκατάστασης και λειτουργίας παραγωγικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του προτεινόμενου χωροταξικού σχεδιασμού, εφόσον τελικά απαιτηθεί.

Όπως αναφέρεται στο κείμενο της Οδηγίας για τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση τα σχέδια, όπως το παρόν Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) του τέως Δήμου Αττικής, πρέπει να καθορίζει το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες.

Η φράση σημαίνει κανονικά ότι το σχέδιο περιέχει κριτήρια ή όρους, που δείχνουν τον τρόπο με τον οποίο η αδειοδοτούσα αρχή αποφασίζει σχετικά με κάποια αίτηση για άδεια. Τα κριτήρια αυτά μπορεί να θέτουν όρια στον τύπο δραστηριότητας ή ανάπτυξης που πρέπει να επιτρέπεται σε μια δεδομένη περιοχή ή μπορεί να περιέχουν όρους που πρέπει να πληρούνται από τον αιτούντα, προκειμένου να του χορηγηθεί άδεια ή μπορεί να είναι σχεδιασμένα, έτσι ώστε να διατηρηθούν ορισμένα χαρακτηριστικά της υπόψη περιοχής.

Υπό την έννοια αυτή, ήδη στο ΣΧΟΟΑΠ καθορίζεται με σαφήνεια το περιεχόμενο των όρων, καθώς και η διαδικασία για την αδειοδότηση οικιστικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων και έργων υποδομής, καθώς και οργανωμένων υποδοχέων (λ.χ. όρια οικισμών), ενώ τα μέτρα αντιμετώπισης των σημαντικών αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων έχουν ήδη παρουσιαστεί σε προηγούμενο Κεφάλαιο.

8.1 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η κανονιστική πράξη θα περιλαμβάνει συνοπτικά τα κύρια μέτρα και κατευθύνσεις του ΣΧΟΟΑΠ. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, ήδη το ΣΧΟΟΑΠ έχει ενσωματώσει τις αρχές προστασίας του περιβάλλοντος ικανοποιητικά στις προτεινόμενες κατευθύνσεις και πρότυπο χωρικής οργάνωσης της περιοχής. Επίπλέον μπορούν να συμπληρωθούν τα μέτρα με αυτά που προτείνονται συμπληρωματικά στο Κεφάλαιο -7-, καθώς και με την εξειδίκευση των κατευθύνσεων για συστηματική παρακολούθηση που προτείνεται στο Κεφάλαιο – 8- της παρούσας.

Η γενική και κύρια κατεύθυνση για την εφαρμογή του ΣΧΟΟΑΠ και την ένταξη των σχετικών έργων σε αυτό, είναι ότι θα πρέπει να τηρείται η ισχύουσα νομοθεσία σχετικά με την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων. Η ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία θέτει όρια για τη διάθεση ρυπογόνων ουσιών στην ατμόσφαιρα και στα ύδατα και για την παραγωγή και διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και για τις βασικές προδιαγραφές δόμησης.

Σε περίπτωση κατασκευής έργων, που συμπεριλαμβάνονται στις δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ, θα υλοποιούνται οι απαιτούμενες κατά περίπτωση μελέτες, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία, στις οποίες θα περιγράφονται με σαφήνεια και πληρότητα τα μέτρα, οι όροι και οι περιορισμοί, που πρέπει να εφαρμοστούν για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των έργων που θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα.

Κατά την υλοποίηση των δράσεων του ΣΧΟΟΑΠ και με σκοπό την αειφόρο ανάπτυξη της τοπικής αγροτικής οικονομίας και τουριστικών δραστηριοτήτων, να δίνεται κατά το δυνατόν έμφαση στα έργα που θα επιφέρουν μεταξύ των άλλων στόχων τους και θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αυτά να προκρίνονται έναντι άλλων που έχουν αρνητικές επιπτώσεις.

Επιπλέον, ισχύει η απαίτηση του Ν.4014/2011 (ΦΕΚ 209/Β/2011) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων...».

Έτσι, οι απαιτήσεις της Εθνικής Νομοθεσίας για την τήρηση των αρχών διαχείρισης αποβλήτων και φυσικών πόρων, των ορίων εκπομπής διαφόρων ρύπων και των όρων διάθεσης των αποβλήτων στους δυνητικούς αποδέκτες (υδάτινοι, ατμόσφαιρα, έδαφος) τίθενται εξειδικευμένα στις Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) και πρέπει να τηρούνται κατά τη λειτουργία εγκαταστάσεων και υποδομών, που η λειτουργία τους εντάσσεται στο παρόν Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού.

Το νομικό πλαίσιο, που διέπει τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στην Ελλάδα καθορίζεται πλέον από:

1. το Ν.2939/2001 (ΦΕΚ 179/Α/06-08-2001) «Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών άλλων προϊόντων – Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε με το Ν.3854/10 (ΦΕΚ 94/Α/23-06-2010) «Τροποποίηση της νομοθεσίας για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων και τον Εθνικό Οργανισμό Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.) και άλλες διατάξεις».
2. το Ν.4042/2012 (ΦΕΚ 24/Α/13-2-2012) «Ποινική Προστασία του περιβάλλοντος – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ – Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ – Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής», που ενσωματώνει στο Εθνικό Δίκαιο την Οδηγία-Πλαίσιο 2008/98/ΕΕ για τα απόβλητα.
3. τις ειδικές προβλέψεις του Ν.4014/11 (ΦΕΚ 209/Α/21-9-11) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στο Εθνικό Δίκαιο έχουν επίσης ενσωματωθεί βασικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα απόβλητα, όπως:

1. η ΚΥΑ 29407/3508/2002 (ΦΕΚ 1572 Β') «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων», προς ενσωμάτωση της Οδηγίας 1999/31/ΕΚ και
2. η ΚΥΑ 22912/1117/2005 (ΦΕΚ 759 Β') «Μέτρα και όροι για την πρόληψη και τον περιορισμό της ρύπανσης του περιβάλλοντος από την αποτέφρωση των αποβλήτων», προς ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/76/ΕΚ.

Για τη ρύθμιση επιμέρους θεμάτων έχει εκδοθεί σειρά Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων, οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι:

1. ΚΥΑ με αρ. 50910/2727/2003 «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης», όπως έχει τροποποιηθεί με το Ν.4042/2012.
2. ΚΥΑ 13588/725/2006 «Μέτρα, όροι και περιορισμοί για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ «για τα επικίνδυνα απόβλητα» του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991», όπως έχει τροποποιηθεί με το Ν.4042/2012.

3. ΚΥΑ με αρ. 146163/2012 «*Μέτρα και όροι για τη Διαχείριση Αποβλήτων Υγειονομικών Μονάδων 1991*», που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 38, παρ.7 του Ν.4042/2012.

Οι Οδηγίες, που έχουν εκδοθεί μέχρι σήμερα και αφορούν στην ποιότητα της ατμόσφαιρας είναι:

1. Εναρμόνιση της Οδηγίας 1996/62/ΕΚ για την εκτίμηση και διαχείριση της ποιότητας του αέρα του περιβάλλοντος (ΚΥΑ 3277/209/2000, ΦΕΚ 180/Β/17-2-2000).
2. Εναρμόνιση της Οδηγίας 1999/30/ΕΚ για τις οριακές τιμές διοξειδίου του θείου, οξειδίων του αζώτου, σωματιδίων και μολύβδου, στον αέρα του περιβάλλοντος (ΠΥΣ 34/30-5-2002, ΦΕΚ125/Α/ 5-6-02).
3. Εναρμόνιση της Οδηγίας 2000/69/ΕΚ για τις οριακές τιμές βενζολίου και μονοξειδίου του άνθρακα στον αέρα του περιβάλλοντος (ΚΥΑ 9238/332, ΦΕΚ 405Β/27-2-05).
4. Εναρμόνιση της Οδηγίας 2002/3/ΕΚ σχετικά με το όζον στον ατμοσφαιρικό αέρα (ΚΥΑ ΗΠ 38638/2016, ΦΕΚ 1334Β/21-9-05).
5. Εναρμόνιση της Οδηγίας 2004/107/ΕΚ σχετικά με το αρσενικό, το κάδμιο, τον υδράργυρο, το νικέλιο και τους πολυκυκλικούς υδρογονάνθρακες στον ατμοσφαιρικό αέρα (ΚΥΑ ΗΠ 22306/1075/Ε103, ΦΕΚ 920Β/8-6-07).
6. Οδηγία 2008/50/ΕΚ για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη, η οποία συσσωματώνει την 96/62/ΕΚ και τις τρεις θυγατρικές της (1999/30/ΕΚ, 2000/69/ΕΚ και 2002/3/ΕΚ), όπως και την απόφαση 97/101/ΕΚ για την καθιέρωση διαδικασίας για την αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων ατμοσφαιρικής ρύπανσης από μεμονωμένους σταθμούς και δίκτυα.

Η νομοθεσία, που διέπει τη διαχείριση και διάθεση υγρών αποβλήτων είναι:

1. Υ.Α. οικ. 145116/2011 (ΦΕΚ 354/Β/8-3-2011) «*Καθορισμός μέτρων, όρων και διαδικασιών για την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων και άλλες διατάξεις*», όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 191002/2013.
2. Εγκύκλιος υπ' αρ. πρωτ. οικ. 186585/2661/2008 «*Άδειες διαχείρισης υγρών επικίνδυνων αποβλήτων σε περιπτώσεις διάθεσής τους, μετά από επεξεργασία εντός ή επί του εδάφους*».
3. Υ.Α. οικ. 4859/726/2001 (ΦΕΚ 253/Β/9-3-2001) «*Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδατικού περιβάλλοντος από απορρίψεις και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο ΙΙ της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 4ης Μαΐου 1976*».
4. Υ.Α. 19661/1982/1999 (ΦΕΚ 1811/Β/29-9-1999) τροποποίηση της 5673/400/97 ΚΥΑ «*Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων*» (Β/192) - *Κατάλογος ευαίσθητων περιοχών για τη διάθεση αστικών λυμάτων σύμφωνα με το άρθ. 5 (παρ. 1) της απόφασης αυτής*».
5. Υ.Α. 90461/2193/1994 (ΦΕΚ 843/Β/11-11-1994) Συμπλήρωση του παραρτήματος του άρθρου 12 της π αριθ. 55648/2210/91 ΚΥΑ «*Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών των επικίνδυνων ουσιών στα υγρά απόβλητα*» (323/Β).

Τέλος, η βασική νομοθεσία για την προστασία από ηχητική ρύπανση είναι:

1. Αποφ. Τ/ΠΡΟΠΕ/21275/616/Φ.ΝΟΜ/2006 (ΦΕΚ 815/Β/4-7-2006) Υιοθέτηση και Ενσωμάτωση στο Εθνικό Δίκαιο της Χώρας του Παραρτήματος 16 «Περιβαλλοντική Προστασία», Τόμος 1, της Σύμβασης του Σικάγου.
2. Π.Δ. 149/2006 (ΦΕΚ 159/Α/28-7-2006) Ελάχιστες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (θόρυβος) σε εναρμόνιση με την οδηγία 2003/10/ΕΚ.
3. Αρ. Πρωτ. οικ. 130238/2006 «*Ελάχιστες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (θόρυβος), σε εναρμόνιση με την οδηγία 2003/10/ΕΚ*».
4. Υ.Α. 37393/2028/2003 (ΦΕΚ 1418/Β/1-10-2003) Μέτρα και όροι για τις εκπομπές θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους.
5. Υ.Α. 7034/1298/2000 (ΦΕΚ 368/Β/24-3-2000) Ελάχιστες αποστάσεις ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων.

8.2 ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ - ΔΕΙΚΤΕΣ

8.2.1 Πλαίσιο Συστήματος Παρακολούθησης

Η παρακολούθηση - έλεγχος (monitoring) με την έννοια που τίθεται στη ΣΜΠΕ χρησιμοποιείται για να δώσει απαντήσεις σε ερωτήσεις όπως:

1. Οι προβλέψεις της εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ήταν ακριβείς?
2. Η υλοποίηση του Προγράμματος τελικά συμβάλλει στην επίτευξη των επιθυμητών περιβαλλοντικών στόχων?
3. Τα προτεινόμενα μέτρα αντιμετώπισης πρόληψης είναι, ως αναμενόταν, αποτελεσματικά?
4. Υπάρχουν οποιεσδήποτε δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις? Είναι αυτές εντός αποδεκτών ορίων, ή απαιτούνται κάποια διορθωτικά μέτρα?

Από τη μορφή του Σχεδίου εκτιμάται ότι είναι δύσκολο να αποτιμηθούν μεμονωμένα οι επιπτώσεις των επιμέρους έργων, μίας και σε πολλές περιπτώσεις αποτελούν αθροιστικά και συνεργιστικά αποτελέσματα μικρών επιμέρους έργων (όπως μεμονωμένες μικρές τουριστικές ή αγροτικές εγκαταστάσεις ή οικίες). Το προτεινόμενο σύστημα παρακολούθησης έτσι, περιλαμβάνει τη μέτρηση δεικτών που μπορούν να διασφαλίσουν μια αξιόπιστη σχέση μεταξύ της συνολικής εφαρμογής των δράσεων του ΣΧΟΟΑΠ και της πιθανής σημαντικής επίπτωσης που παρακολουθείται. Δεν είναι πάντοτε εύκολο να προσδιορίζεται επακριβώς η αιτία στη μεταβολή της τιμής ενός δείκτη, εφόσον σε αυτή συμβάλλουν περισσότερες από μια πηγές και εκτός των δράσεων του ΣΧΟΟΑΠ. Κατά την επιλογή των δεικτών για την παρακολούθηση, εξετάζεται πώς αυτοί θα αναλυθούν. Η ανάλυση των δεικτών μπορεί να περιλαμβάνει:

- ο Αλλαγή στις τιμές των δεικτών.
- ο Υφιστάμενη κατάσταση και εκτιμώμενες επιπτώσεις.
- ο Benchmarking: Οι αλλαγές στις τιμές των δεικτών μπορούν επίσης να μετρηθούν σε σχέση με τιμές δεικτών σε άλλες συγκρίσιμες θέσεις ή αποδέκτες για να διαπιστωθεί εάν εμφανίζονται παρόμοιες επιπτώσεις.

- ο Χρήση ποιοτικών και ποσοτικών πληροφοριών: Η παρακολούθηση των περισσότερων δεικτών θα βασιστεί στη συλλογή ποσοτικών πληροφοριών, αλλά μπορεί επίσης να υπάρξει μια ανάγκη να ενσωματωθούν κάποιες ποιοτικές πληροφορίες στην ανάλυση για να βελτιωθεί η κατανόηση αυτών.
- ο Κριτήρια ή οριακές τιμές για λήψη μέτρων αντιμετώπισης (π.χ. ποιες είναι οι συνθήκες που θα θεωρούνταν ως περιβαλλοντικά ανεπιθύμητες ή απαράδεκτες). Σε αυτήν την περίπτωση και για τις ανάγκες της ΣΠΕ γίνεται αποδεκτό ότι οι οριακές τιμές για τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης δίνονται από την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία.

Μετά τα παραπάνω γίνεται στο σημείο αυτό η σύνδεση και ο συνδυασμός των δεικτών (άμεσων και έμμεσων), που έχουν προταθεί στο προηγούμενο Κεφάλαιο με τις υπάρχουσες σχετικές πληροφορίες και τα υφιστάμενα δίκτυα παρακολούθησης, ώστε να προκύψουν ρεαλιστικές και εφικτές προτάσεις παρακολούθησης

Καταγράφεται στο σημείο αυτό, η δυσκολία άμεσης και ακριβούς σύνδεσης αναμενόμενης επίπτωσης ανά κατηγορία δράσης και μετρούμενου δείκτη αφού στη διαμόρφωση της τιμής, του προφίλ και της εικόνας του δείκτη συμβάλλουν σε διαφορετικό βαθμό και με διαφορετικό τρόπο περισσότερες από μια από τις προγραμματιζόμενες δράσεις, καθώς και οι υφιστάμενες δραστηριότητες. Ωστόσο, η παρακολούθηση των δεικτών, η κατανόηση και η ανάλυση των τάσεων τους σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα των δράσεων είναι δυνατό να δώσει αξιολογικά συμπεράσματα, ικανά να απαντήσουν στα ερωτήματα που αναφέρονται στην εισαγωγή του παρόντος Κεφαλαίου.

Το σύστημα παρακολούθησης διαμορφώνεται ανά περιβαλλοντικό θεματικό πεδίο (κατ' αντιστοιχία με τις περιβαλλοντικές παραμέτρους) ως προς τα οποία έχουν εκτιμηθεί οι πιθανές σημαντικές δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Βιοποικιλότητα: Χλωρίδα, Πανίδα

Η απογραφή και εκτίμηση της βιοποικιλότητας στην Ελλάδα, σε εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ξεκίνησε τον Ιούνιο του 1994 με την υλοποίηση του έργου με τίτλο: «*Καταγραφή, Αναγνώριση, Εκτίμηση και Χαρτογράφηση των Τύπων Οικοτόπων και των Ειδών Χλωρίδας και Πανίδας της Ελλάδας*» (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ).

Τα στοιχεία των διαφόρων βάσεων καταγραφών (όπως του ΥΠΕΚΑ και της ιστοσελίδας του CORINE) ενημερώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα στο πλαίσιο έργων και μελετών που υλοποιούνται από αρμόδιους φορείς (π.χ. ΕΚΒΥ, ΥΠΕΚΑ, κλπ.).

Η τακτική ενημέρωση των παραπάνω στοιχείων θα δώσει απαντήσεις σε μια σειρά δεικτών, που μπορεί να συνδέονται με τις δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ:

1. μεταβολή πληθυσμού ειδών χλωρίδας και πανίδας (κατά είδος, ρυθμό μείωσης ή αύξησης των πληθυσμών των προστατευόμενων ειδών),
2. μεταβολές στην βιοποικιλότητα,
3. μεταβολές εκτάσεων οικοτόπων κλπ.

Το είδος της ανάλυσης είναι αυτό της σύγκρισης με την υφιστάμενη κατάσταση. Το περιεχόμενο των δεικτών είναι κυρίως ποιοτικό και περιλαμβάνει σύνθετη πληροφορία και όχι απλές τιμές και μεταβολή αυτών.

Υδατα

Στο πλαίσιο των απαιτήσεων παρακολούθησης της Οδηγίας για τη ΣΜΠΕ και σε συνδυασμό με τα υπάρχοντα δίκτυα θα πρέπει να προσδιορισθούν επακριβώς τα σημεία μέτρησης για τα επιφανειακά, υπόγεια, πόσιμα, και πιθανώς ακτές κολύμβησης, που βρίσκονται σε υδάτινους φορείς, οι οποίοι πρόκειται να επηρεαστούν από τις δράσεις των Μέτρων, καθώς επίσης και οι παράμετροι οι οποίες καταγράφονται.

Είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί η υποδομή συνεχούς παρακολούθησης αυτών των μετρήσεων, ώστε να αποτυπώνονται άμεσα οι τάσεις και οι αλλαγές στις παραμέτρους των μετρήσεων της ποιότητας των υδάτων και να γίνεται προσπάθεια να συνδέονται αυτές οι αλλαγές πιθανώς με την υλοποίηση ή λειτουργία των έργων του ΣΧΟΟΑΠ (υπόγεια, επιφανειακά και θαλάσσια ύδατα). Η ανάλυση μπορεί να περιλαμβάνει ανάλυση των αλλαγών των δεικτών, αλλά και benchmarking, εφόσον σε αρκετές περιπτώσεις (π.χ. επιφανειακά νερά) η παρακολούθηση της ποιότητας σε έναν αποδέκτη γίνεται σε περισσότερες από μια θέσεις.

Στα πλαίσια της εφαρμογής των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων του ΣΧΟΟΑΠ, οι τελικοί δικαιούχοι πρέπει να διατηρούν και στοιχεία, που αφορούν στη χρήση φυτοπροστατευτικών ουσιών. Έτσι, τα στοιχεία αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε συνδυασμό και με τις τιμές των δεικτών.

Προκειμένου οι δείκτες ποιότητας υδάτων να χρησιμοποιηθούν για αποτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των παρεμβάσεων του ΣΧΟΟΑΠ, θα πρέπει να συνδυάζονται και με άλλες ποιοτικές πληροφορίες (π.χ. στοιχεία για δραστηριότητες, παρεμβάσεις και έργα άλλων προγραμμάτων κλπ.).

Τα όρια και οι ουσίες, που πρέπει να εξετάζονται περιγράφονται από την εξής νομοθεσία:

1. **Υ.Α. ΔΥΓ2/Γ.Π. οικ 38295/2007** (ΦΕΚ 630/Β/26-4-2007) Τροποποίηση της Υγειονομικής Διάταξης ΚΥΑ Υ2/2600/2001 «*Ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης*», σε συμμόρφωση προς την οδηγία 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 3^{ης} Νοεμβρίου 1998.
2. **Υ.Α. οικ. 1811/2011** (ΦΕΚ 3322/Β/30-12-2011) Ορισμός ανώτερων αποδεκτών τιμών για τη συγκέντρωση συγκεκριμένων ρύπων, ομάδων ρύπων ή δεικτών ρύπανσης σε υπόγεια ύδατα, σε εφαρμογή της παρ.2 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 39626/2208/Ε130/2009 ΚΥΑ (2075/Β').
3. **Υ.Α. Η.Π. 48416/2037/Ε.103/2011** (ΦΕΚ 2516/Β/7-11-2011) Μέτρα και όροι για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς - Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 29457/1511/2005 (992/Β) ΚΥΑ, του Π.Δ 51/2007 (54/Α') και του Π.Δ. 148/2009 (190/Α'), σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Απριλίου 2009 «*σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2008/1/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1013/2006*».
4. **Υ.Α. Η.Π. 51354/2641/Ε103/2010** (ΦΕΚ 1909/Β/8-12-2010) Καθορισμός Προτύπων Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) για τις συγκεντρώσεις ορισμένων ρύπων και ουσιών προτεραιότητας στα επιφανειακά ύδατα, σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2008 «*σχετικά με Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) στον τομέα της πολιτικής των*

υδάτων και σχετικά με την τροποποίηση και μετέπειτα κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 82/176/ΕΟΚ, 83/513/ΕΟΚ, 84/156/ΕΟΚ, 84/491/ΕΟΚ και 86/280/ΕΟΚ και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου», καθώς και για τις συγκεντρώσεις ειδικών ρύπων στα εσωτερικά επιφανειακά ύδατα και άλλες διατάξεις.

5. **Αποφ. 30/οικ. 2885/2010** (ΦΕΚ 1079/Β/15-7-2010) «Καθορισμός χρήσεων επιφανειακών υδάτων και ειδικών όρων για τη διάθεση λιμμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων σε κάθε αποδέκτη του Ν. Θεσσαλονίκης».
6. **Υ.Α. 20488/2010** (ΦΕΚ 749/Β/31-5-2010) «Καθορισμός ποιοτικών περιβαλλοντικών προτύπων στον ποταμό Ασωπό και οριακών τιμών εκπομπών υγρών βιομηχανικών αποβλήτων στη λεκάνη απορροής του Ασωπού».
7. **Υ.Α. 39626/2208/Ε130/2009** (ΦΕΚ 2075/Β/25-9-2009) Καθορισμός μέτρων για την προστασία των υπόγειων νερών από τη ρύπανση και την υποβάθμιση, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2006/118/ΕΚ «σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση», του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2006.
8. **Υ.Α. Δ.ΥΓ2/Γ.Π.οικ. 133551/2008** (ΦΕΚ 2089/Β/9-10-2008) Τροποποίηση της περίπτωσης (γ) της παρ. 1 του άρθρου 8 της υπ αριθμ. Ε1β/221/65 Υγειονομικής διάταξης.
9. **Π.Δ. 51/2007** (ΦΕΚ 54/Α/8-3-2007) Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2000/60/ΕΚ «για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000.

Ανθρώπινος παράγοντας

Η παρακολούθηση της κατάστασης του ανθρώπινου πληθυσμού πρόκειται κυρίως να στηριχθεί, όπως και η ανάλυση του ΣΧΟΟΑΠ και της παρούσας, σε στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.).

Έδαφος

Σε αυτή την περιβαλλοντική παράμετρο προτείνεται να παρακολουθούνται οι αλλαγές στις χρήσεις γης (π.χ. μέσα από τα στοιχεία του ΟΚΧΕ - CORINE LAND COVER, αεροφωτογραφίες κλπ.), στοιχεία από βάσεις δεδομένων της «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», καθώς και οι μεταβολές της αξίας της γης. Επίσης, στο CORINE Land Cover, που χειρίζεται ο ΟΚΧΕ είναι καταγεγραμμένες οι αλλαγές των χρήσεων γης στο σύνολο της χώρας, ανά δεκαετία.

Επιπρόσθετα, ένας έμμεσος τρόπος παρακολούθησης των χρήσεων γης είναι η παρακολούθηση της ποσότητας και ποικιλίας της γεωργικής παραγωγής κατ' έτος. Μπορούν με αυτό τον τρόπο να εκτιμηθούν οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις, καθώς και αυτές που βρίσκονται είτε σε αγρανάπαυση, είτε σε εγκατάλειψη.

Πολιτιστική Κληρονομιά

Σε αυτή την περιβαλλοντική παράμετρο συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς, χρησιμοποιείται ως στοιχείο παρακολούθησης η αλλαγή των στοιχείων της πολιτιστικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς. Κυριότερος δείκτης της

κατάστασης και των τάσεων αυτής της παραμέτρου, ο οποίος σχετίζεται και με τις δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ είναι ο βαθμός διατήρησης/ανάδειξης της τοπικής αρχιτεκτονικής κληρονομιά, όπως αυτός απεικονίζεται στο καθεστώς κήρυξη οικισμών ως ενδιαφερόντων και αξιόλογων, μεμονωμένων κτιρίων ως διατηρητέων, ή της κατάστασης κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων.

Τουρισμός

Ο τουρισμός διαδραματίζει σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη της περιοχής και ως εκ τούτου θα πρέπει να είναι άμεσα συνυφασμένος με την προστασία και την ανάδειξη του περιβάλλοντος. Το τοπίο αποτελεί ιδιαίτερη αξία της Δ.Ε. Αττικής, η κατάσταση του οποίου όμως δύσκολα αποτιμάται ποσοτικά, μιας και δεν υπάρχει κοινό σύστημα αξιολόγησής της. Παρόλα αυτά, παρεμφερείς δείκτες που σχετίζονται με χρήσεις γης, όπως το CORINE Land Cover μπορούν να συμπεριλαμβάνονται σε Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών και κατόπιν ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης, να απεικονίζουν το βαθμό μεταβολής ή κατακερματισμού του τοπίου από ανθρώπινες δραστηριότητες.

8.2.2 Προτεινόμενοι δείκτες για τις δράσεις του ΣΧΟΟΑΠ

Χρησιμοποιώντας τα δίκτυα παρακολούθησης και πηγές στοιχείων που παρατηρήθηκαν παραπάνω, καθώς και λαμβάνοντας υπόψιν την ανάλυση που έχει ήδη λάβει χώρα στα πλαίσια του ΣΧΟΟΑΠ και της ΣΜΠΕ, προτείνονται συγκεκριμένοι δείκτες μέτρησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δράσεων του ΣΧΟΟΑΠ.

Οι ποσοτικοί στόχοι αυτών των δεικτών θα είναι σύμφωνοι με την κείμενη εθνική νομοθεσία και περιφερειακό σχεδιασμό και θα καθορίζονται κατόπιν διαβούλευσης από τον φορέα εφαρμογής του ΣΧΟΟΑΠ σε ετήσια βάση. Τονίζεται ότι επιλέγονται κατά κανόνα δείκτες για τους οποίους έχουν ήδη υπάρξει μετρήσεις (έστω και εάν τα στοιχεία είναι αποσπασματικά). Στον παρακάτω πίνακα συμπεριλαμβάνονται οι προτεινόμενοι δείκτες:

Βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα (σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα)

- Μεταβολή της έκτασης των οικοτόπων (%)
- Ποσοστό των προστατευόμενων περιοχών που βελτιώθηκε η κατάστασή τους (%)
- Βαθμός κατάτμησης οικοσυστημάτων (%)
- Ποσοστό των προστατευόμενων περιοχών που παρακολουθούνται (%)
- Ρυθμός μείωσης ή αύξησης των πληθυσμών των προστατευόμενων ειδών (κατά είδος εάν είναι εφικτό) (%)
- km² αποκατεστημένων/ επαναφυτεμένων εκτάσεων
- Απώλειες ειδών πανίδας (%)
- Έκταση δασών και δασικών εκτάσεων km²
- Ποσοστό αναδασωμένων εκτάσεων σε σχέση με τις εκτάσεις των καμένων δασών (%)

Πληθυσμός και Ανθρώπινη υγεία

- Αριθμός καταγγελιών το έτος ως προς τα όρια θορύβου και την έλλειψη μέτρων διαχείρισης αποβλήτων
- Επίπεδα θορύβου dB

- Επίπεδα εκπομπής αερίων ρύπων (ιδιαίτερα για το όζον, τα αιωρούμενα σωματίδια και τα οξείδια του αζώτου όπου υπάρχουν υπερβάσεις των ορίων)
- Προσδόκιμα έτη υγιούς ζωής

Έδαφος

- Αριθμός αποκαταστάσεων χώρων
- Αριθμός έργων προστασίας εδάφους από την διάβρωση
- Αριθμός αναπλάσεων/ φυτεύσεων που υλοποιήθηκαν
- Αριθμός εγκατεστημένων και λειτουργούντων μέτρων πρόληψης – προστασίας από διαρροές
- Ποσότητες στερεών αποβλήτων που διατίθενται σε ΧΥΤΑ
- Ποσότητες υγρών αποβλήτων που υπόκεινται επεξεργασία σε ΜΕΛ

Υδατα

- Αλλαγές στις παραμέτρους των μετρήσεων της ποιότητας των υδάτων
- Ποιότητα επιφανειακών υδάτων
- Ποιότητα υπόγειων νερών
- Χρήση νερού κατά τομέα (%)
- Ποσότητες υγρών αποβλήτων που υπόκεινται επεξεργασία σε ΕΕΛ
- Αριθμός κυρώσεων για παραβάσεις της Νομοθεσίας περί διαχείρισης υδάτων και επεξεργασίας και διάθεσης υγρών αποβλήτων.
- Ποιότητα υδάτων θερμοπηγών και θερμοκρασία

Ατμόσφαιρα και Κλιματικοί παράγοντες

- Μεταβολή σε τη/έτος των εκπομπών στην ατμόσφαιρα

Υλικά περιουσιακά στοιχεία

- Ποσοστό μεταβολής των χρήσεων γης (%)
- Ποσοστό μεταβολής της αξίας των περιουσιακών στοιχείων στην Δ.Ε. (%)
- Πλήθος νέων κατοικιών

Πολιτιστική κληρονομιά συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής Κληρονομιάς

- Αριθμός διατηρητέων κτιρίων που αποκαταστάθηκαν
- Αριθμός επισκεπτών των επισκέψιμων χώρων

Τοπίο

- Ποσοστό εφαρμογής μέτρων αποκατάστασης ή ενσωμάτωσης στο τοπίο της περιοχής παρέμβασης

Οικιστική ανάπτυξη

- Δημιουργία χώρων αναψυχής
- Κατάληψη εδαφών στην αγροτική γη και τις αποχαρακτηρισμένες εκτάσεις εντός δασών
- Πλήθος νέων κατοικιών

9. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

Τα βασικά θέματα τα οποία και αντιμετωπίζονται κατά την εκπόνηση κάθε Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι η έλλειψη επικαιροποιημένων στοιχείων και συγκεκριμένων οδηγιών εκπόνησης των ΣΜΠΕ.

Για τη Λήμνο στο σύνολο της δεν υπάρχουν αρκετές μελέτες και έρευνες, που να έχουν υλοποιηθεί, τα στοιχεία που υπάρχουν δεν είναι επαρκή και πολλές φορές δεν είναι επικαιροποιημένα, έτσι ώστε να μπορούν να παρουσιαστούν με ένα βαθμό ασφάλειας.

Προκειμένου να αντιμετωπίσει, η ομάδα μελέτης, τη έλλειψη σαφών οδηγιών ως προς την εκπόνηση της ΣΜΠΕ, βασίστηκε στην μέχρι τώρα εμπειρία της στην εκπόνηση τέτοιων μελετών και χρησιμοποίησε τις μεθοδολογίες, που έχουν αναπτυχθεί μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος (DG Environment).

10. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

Στην ενότητα αυτή καταγράφονται οι αναγκαίες πρόσθετες βασικές περιβαλλοντικές μελέτες και έρευνες, οι οποίες προτείνονται να εκπονηθούν μετά την έγκριση του ΣΧΟΟΑΠ, ώστε να διασφαλιστεί η περιβαλλοντική προστασία της περιοχής.

Τα σημαντικότερα είδη έργων που προβλέπεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΣΧΟΟΑΠ και περιλαμβάνουν υλικές υποδομές και σχετίζονται άμεσα με την προστασία του περιβάλλοντος είναι:

- Υποδομές για παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ,
- Έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων,
- Έργα διαχείρισης υγρών αποβλήτων,
- Υδραυλικά έργα (άρδευσης, εγγείων βελτιώσεων),
- Έργα ανάδειξης, προστασίας και διαχείρισης οικολογικά ευαίσθητων περιοχών, περιοχών NATURA κλπ.

Κατά περίπτωση, είναι δυνατόν να απαιτείται και η εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων, όπως για παράδειγμα η εκπόνηση προγραμμάτων παρακολούθησης παραμέτρων του περιβάλλοντος στα νερά, στο έδαφος ή στους βιοτόπους.

Επιπλέον, πέρα από τις θεσμοθετημένες υποχρεωτικές έρευνες, μελέτες και ενέργειες, όπως περιγράφηκαν παραπάνω υπάρχουν και μια σειρά από υποχρεώσεις, που απορρέουν από τις απαιτήσεις παρακολούθησης των δράσεων του ΣΧΟΟΑΠ.

Στο εδάφιο εδώ, αναφέρονται συγκεκριμένες μελέτες που υλοποιούμενες πριν από την έναρξη ορισμένων έργων, θα ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα των έργων, αλλά και θα συμβάλλουν στην παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ΣΧΟΟΑΠ και στην προστασία του περιβάλλοντος. Φυσικά, η παρακάτω λίστα δεν καλύπτει το σύνολο των απαραίτητων μελετών και έχει ενδεικτικό χαρακτήρα.

Συγκεκριμένα, προτείνεται η υλοποίηση των παρακάτω:

Ένα εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών παραμέτρων και της χωρικής κατανομής τους, καθώς και των χρήσεων γης (ανθρωπογενών και φυσικών) της περιοχής μελέτης είναι ένα **Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (GMS)**. Για την εγκατάσταση του, θα χρειαστεί αποτύπωση των χρήσεων γης, ψηφιοποίηση διαθέσιμων περιγραφικών πληροφοριών, κατηγοριοποίηση (λ.χ. με CORMNE), καταχώρηση τους σε βάση δεδομένων και επεξεργασία τους. Τα χωρικά στοιχεία από το κτηματολόγιο μπορούν να συντεθούν με περιβαλλοντικά στο GMS και, κατόπιν, να χαρτογραφηθούν και να αναλυθούν. Η ανάπτυξη αυτού του συστήματος θα χρειαστεί την εκπόνηση εξειδικευμένων αποτυπώσεων και μελετών γεωπληροφορικής.

Μελέτη ολοκληρωμένης διαχείρισης υδατικών πόρων

Η διαχείριση των υδατικών πόρων θα χρειαστεί ολοκληρωμένη προσέγγιση με έμφαση στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ του υδρολογικού συστήματος, του οικοσυστήματος και των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων, η οποία θα συνάδει με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά. Θα στηριχθεί σε εξειδικευμένες μελέτες, οι οποίες θα προσδιορίζουν με

ακρίβεια το υδρολογικό σύστημα της περιοχής μελέτης, τις ανάγκες για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές σε διαφορετικούς τομείς ανθρώπινων δραστηριοτήτων (συμπεριλαμβανομένων και τομέων δράσης του ΣΧΟΟΑΠ, καθώς και του τουρισμού).

Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη

Η παρούσα μελέτη θα έχει κύριο ρόλο να αποτυπώσει τις αλλαγές των τύπων οικοτόπων, την καταγραφή των ειδών χλωρίδας και πανίδας. Βάσει νομοθεσίας, είναι απαραίτητη η εκπόνηση της εν λόγω μελέτης σε περιοχές NATURA 2000 και πολύ περισσότερο όταν αποτελούν τόπο κοινοτικής σημασίας. Η Ε.Π.Μ. θα οριοθετήσει ζώνες προστασίας ενδιαιτημάτων και θα ορίσει διαχειριστικά μέτρα με κύριο στόχο την προστασία της βιοποικιλότητας. Η Ε.Π.Μ. αναδεικνύει την εξαιρετικά μεγάλη σημασία της ποιότητας και επάρκειας των φυσικών πόρων για την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής, αλλά και για τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες.

Προϊόν της Ε.Π.Μ. θα αποτελέσει η σύσταση Φορέα Διαχείρισης, που κύριους στόχους θα έχει την εφαρμογή των διαχειριστικών μέτρων προστασίας και ανάδειξης της βιοποικιλότητας, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών στα περιβαλλοντικά ζητήματα και την ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού.

Μελέτη για την παραγωγή ενέργειας από βιομάζα ή μονάδας κομποστοποίησης

Μία εγκατάσταση λιπασματοποίησης θα μπορούσε να επεξεργάζεται απόβλητα γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, ιλύ βιολογικών, βιοαποδομήσιμα αστικά στερεά απόβλητα και κλαδέματα (από ελιές, αμπελώνες και αγροτικές εκμεταλλεύσεις) με τρόπο αειφορικό και με αποτέλεσμα την παραγωγή εδαφοβελτιωτικού, τη σημαντική μείωση της ρύπανσης, ενώ παρέχεται και η δυνατότητα παραγωγής ενέργειας με εφαρμογή τεχνολογιών, όπως αναερόβια χώνευση. Επίσης, θα μείωνε τον όγκο των απορριμμάτων που οδηγούνται στο ΧΥΤΑ Λήμνου μεγαλώνοντας έτσι τον χρόνο ζωής του.

Μελέτη αειφόρου γεωργικής διαχείρισης

Η γεωργική δραστηριότητα ασκεί σημαντικές πιέσεις στο περιβάλλον της περιοχής, οι οποίες αναλύθηκαν και στην παρούσα μελέτη. Για την αντιμετώπισή τους χρειάζεται συντονισμένη διαχείριση του οικοσυστήματος και των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, η οποία θα βασιστεί σε ολοκληρωμένη μελέτη. Σε αυτήν, θα συμπεριλαμβάνονται αναλυτικές αποτυπώσεις των πρακτικών και των καλλιεργειών και θα προταθούν αειφόρες πρακτικές και θα προωθηθούν οι βιολογικές καλλιέργειες.

Μελέτη διαχείρισης ανοικτού τοπίου – βοσκοτόπων

Στα πλαίσια αυτής της μελέτης, θα καταγραφεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς των βοσκοτόπων της Δ.Ε., θα γίνει έλεγχος του χαρακτήρα των περιοχών (προστατευόμενος από το δασικό νόμο ή μη). Στη συνέχεια, θα πραγματοποιηθεί υπολογισμός της βοσκητικής ικανότητας των χώρων με άξονα την προστασία από υπερβόσκηση και υποβάθμιση του τοπίου καθώς και χωροθέτηση απλών υποδομών όπως ποτίστρες, ταϊστρες, βάσεις για μελίσινα κλπ.

Επιχειρησιακό σχέδιο αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών

Η πολιτική προστασία προσφέρεται, όπως πολλοί άλλοι τομείς που αναφέρθηκαν παραπάνω, ως πρόσφορο πεδίο για την συνεργασία των νησιών του Βορείου Αιγαίου. Ένα κοινό διαχειριστικό σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών θα είναι και αποτελεσματικότερο.

Μελέτη ανάπλασης παραδοσιακών οικισμών

Για την ανάδειξη του ανθρωπογενούς τοπίου και τοπικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς προτείνεται αναβαθμίσεις των κοινόχρηστων και γενικά ελεύθερων χώρων. Σημαντικός αριθμός παλαιών κτηρίων είναι σήμερα εγκαταλελειμμένα, ενώ οι οικισμοί είτε μεμονωμένα είτε στο σύνολο τους έχουν προοπτική αξιοποίησης ως τουριστικοί και πολιτιστικοί πόροι, μιας και αποτελούν πολύ καλό δείγμα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Αρχιτεκτονικές και στατικές μελέτες θα χρειαστούν για την αποκατάσταση των κτιρίων τους, ενώ η περαιτέρω αξιοποίησή τους ως αειφόρο τουριστικό προϊόν θα πρέπει να βασιστεί σε προσεκτική οργάνωση, κατόπιν εξειδικευμένων μελετών τουριστικής ανάπτυξης και περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

SWOT analysis για τον τόπο ως οικοτουριστικό προορισμό, καθώς και για κάθε προτεινόμενη οικοτουριστική δραστηριότητα που μπορεί να αναπτυχθεί, εάν αυτό είναι δυνατόν.

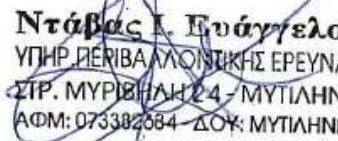
Μια οικονομοτεχνική ανάλυση η οποία θα εξετάζει τους περιορισμούς-εμπόδια πλήρης ανάπτυξης του οικοτουρισμού. Ο οικοτουρισμός σε μικρά νησιά δεν μπορεί να εγγυηθεί πολύ μεγάλα οικονομικά εισοδήματα, αφού οι προτεινόμενες δράσεις θα πρέπει να είναι συμβατές με την τοπική περιορισμένη χωρική κλίμακα και το εύθραυστο νησιωτικό φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Ο οικοτουρισμός σίγουρα έχει μειονεκτήματα από την πλευρά της οικονομικής του απόδοσης και ανταγωνιστικότητας. Αυτό συμβαίνει, γιατί δεν έχουν ακόμη αναγνωριστεί και αναδειχθεί πλήρως τέτοιοι οικοτουριστικοί προορισμοί, όπως και ολοκληρωμένα συστήματα τουριστικής διαχείρισης τέτοιων προορισμών στα πλαίσια του βιώσιμου τουρισμού, ο οποίος συν τοις άλλοις αποτελεί τουρισμό υψηλού κόστους διαχείρισης και παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών.

Επιπρόσθετα για τα έργα που προτείνονται με το ΣΧΟΟΑΠ:

1. Μελέτες ποδηλατόδρομων.
2. Μελέτες περιπατητικών διαδρομών.
3. Μελέτη παρακαμπτήριας οδού Αγίου Δημητρίου.
4. Επέκταση του αποχετευτικού δικτύου στον προτεινόμενο χώρο υποδοχής βιοτεχνικών δραστηριοτήτων στην περιοχή της Αττικής.
5. Νομιμοποιήσεις - μελέτες αναβάθμισης αλιευτικών καταφυγίων.
6. Μελέτη- άδεια λειτουργίας και αποκατάστασης λατομείων του Αγίου Δημητρίου.
7. Υδρολογική μελέτη για τη Νήσο Λήμνο και χωροθέτηση ταμιευτήρων και ομβροδεξαμενών.

8. Ίδρυση Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης Λήμνου, προκειμένου να συντονίζεται και να διαχειρίζεται κεντρικά τους υδατικούς πόρους και τα λύματα σε επίπεδο νησιού. Η πρόταση αυτή, θεωρείται από την ΣΜΠΕ η κυριότερη και απαραίτητη δομή, που θα έχει πολλαπλασιαστικά αποτέλεσμα τώρα και στο μέλλον.

Ο Σ Υ Ν Τ Α Ξ Α Σ

Ντάβας Ι. Ευάγγελος
ΥΠΗΡ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΣΤΡ. ΜΥΡΙΒΙΛΙΑΣ 4 - ΜΥΤΙΛΗΝΗ
ΑΦΜ: 073382684 - ΔΟΥ: ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

A. ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Υ.Α. 40332/14 ΦΕΚ 2383/Β/2014, «*Εθνική Στρατηγική & Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα*», Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, 2014.
2. Υ.Α. 15277/2012 (ΦΕΚ 1077/Β/2012): «*Εξειδίκευση Διαδικασιών για την ενσωμάτωση στις Αποφάσεις έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις της προβλεπόμενης από τις διατάξεις Δασικής Νομοθεσίας έγκρισης επέμβασης, για έργα και δραστηριότητες κατηγοριών Α & Β της υπουργικής απόφασης με αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ 21/Β/2012) σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν 4014/2011*».
3. Ν. 4067/2012 (ΦΕΚ 79 Α'), «*Νέος Οικοδομικός Κανονισμός*».
4. Ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α'), «*Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις*».
5. Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'), «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης*».
6. ΚΥΑ 37338/1807/2010 (ΦΕΚ 1495/Β/6.9.10), «*Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της Άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων / ενδιαιτημάτων της...*».
7. Ν.3827/10 (ΦΕΚ-30/Α/2010) «*Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου*».
8. ΚΥΑ 168040/2010 (ΦΕΚ 1528 Β'), «*Καθορισμός κριτηρίων, με τα οποία διαβαθμίζεται η αγροτική γη σε ποιότητες και κατατάσσεται σε κατηγορίες παραγωγικότητας*», όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 72528/2011 (ΦΕΚ 102 Β').
9. ΚΥΑ 11508/2009 (ΦΕΚ 151 ΑΑΠ'), «*Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού*».
10. Απόφαση Υπουργικής Επιτροπής Αριθμ. 24208/2009 (1138 Β'), «*Έγκριση τροποποίησης Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού*».
11. Τα κείμενα προετοιμασίας για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2014 - 2020.
12. ΚΥΑ 49828/2008 (ΦΕΚ 2464 Β'), «*Έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού*».
13. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την επίτευξη της συμβολής των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στην τελική κατανάλωση ενέργειας σε ποσοστό 20% έως το 2020.
14. ΚΥΑ 6876/4871/2008 (ΦΕΚ 128 Α'), «*Έγκριση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης*».
15. Υ.Α. Οικ 107017/2006 «*Εκτίμηση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ*».

16. Ν.3399/2005 (ΦΕΚ 255 Α'), «*Ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων-Προσαρμογή στην νέα Κ.Α.Π. και άλλες διατάξεις*».
17. ΚΥΑ 125347/568/2004 (ΦΕΚ 142 Β'), «*Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής*».
18. ΥΑ 26297/2003 (ΦΕΚ 1473 Β'), «*Έγκριση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου*».
19. Ν.3028/2002 (ΦΕΚ 153 Α'), «*Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς*».
20. Ν.3010/2002 (ΦΕΚ 91 Α'), «*Εναρμόνιση του Ν.1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/61, διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις*».
21. Ν.2971/2001 (ΦΕΚ 285 Α'), «*Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις*».
22. ΥΑ 9572/1845/2000 (ΦΕΚ 209 Δ') «*Τεχνικές προδιαγραφές μελετών Γ.Π.Σ. και Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. και αμοιβές μηχανικών για την εκπόνηση μελετών*».
23. Απόφαση υπ' αριθμ. Δ.Π.Α./10081/20/10/2000, όπου η νήσος Λήμνος χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.
24. Ν.2742/1999 (ΦΕΚ 207 Α'), «*Χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη & άλλες διατάξεις*».
25. Π.Δ./1999 (ΦΕΚ 580 Δ'), «*Κώδικας βασικής πολεοδομικής νομοθεσίας*».
26. ΚΥΑ της 11.12.1998 (ΦΕΚ 1289 Β'), «*Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων), καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας*».
27. Ν.2508/1997, (ΦΕΚ 124 Α'), «*Βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών της χώρας και άλλες διατάξεις*».
28. ΥΑ 3046/304/1989 (ΦΕΚ 59 Δ'), «*Κτιριοδομικός Κανονισμός*».
29. Π.Δ. 244/1985 (ΦΕΚ 181 Δ'), το οποίο τροποποιήθηκε με το Π.Δ.4-11-2011 (ΦΕΚ 289 ΑΑ.ΠΘ) και θέτει τους όρους δόμησης οικισμών με πληθυσμό μικρότερο των 2000 κατοίκων.
30. Ν.998/1979 (ΦΕΚ 289 Α'), "*Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας*", όπως τροποποιήθηκε με το Ν.3208/2003 (ΦΕΚ 303 Α') και ισχύει σήμερα.

B. ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

ΥΠΕΚΑ περιοχές NATURA 2000

ΟΙΚΟΣΚΟΠΙΟ

ΥΔΡΟΣΚΟΠΙΟ

ΤΑΙΠΕΔ – πίνακες ακινήτων χαρτοφυλακίου

1. <http://www.statistics.gr> Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ)
2. <http://www.filotis.itia.ntua.gr>, Τράπεζα στοιχείων για την ελληνική φύση του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου
3. <http://www.ypeka.gr> Βάση δεδομένων για τις περιοχές NATURA 200
4. <http://www.wwf.gr> οικοσκόπιο – υδροσκόπιο, βάση δεδομένων υγροτόπων
5. http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού – Διαρκής Κατάλογος των Κηρυγμένων Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων της Ελλάδος
6. <http://www.ypai.gr/site/home/Basic+Menu/Centre+of+Information/Listed+Building.csp> Γ.Γ. Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής – Διατηρητέα Κτίρια
7. <http://estia.minenv.gr/> ΥΠΕΚΑ – Παραδοσιακοί Οικισμοί και Διατηρητέα Κτίρια
8. <http://www.ita.org.gr/Default.aspx?lang=gr&CheckFail> Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης
9. <http://www.yra.gr/home/index.asp> Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας
10. <http://www.ypes.gr/Karodistrias/greek/kapo/ie4ver.html> Πρόγραμμα Καποδίστριας
11. <http://www2.egeonet.gr/aigaio/FORMS/flLemma.aspx?lemmaId=6873> Πολιτιστική Πύλη του Αρχιπελάγους του Αιγαίου
12. <http://www.northaegean.gr> Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου
13. <http://mapsrv1.terra.gr/eettutilities/map.aspx> Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Δικτύων – Γεωγραφικό Σύστημα Ευρυζωνικότητας
14. <http://www.ypro.gr> Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού
15. <http://www.emy.gr> Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία Ελλάδος
16. <http://www.lesvos.gr> Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λέσβου
17. <http://www.taiped.gr> πίνακες ακινήτων χαρτοφυλακίου ΤΑΙΠΕΔ
18. <http://www.limnos.gov.gr> επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Λήμνου
19. <http://www.limnosgreece.gr> Τουριστικός Οδηγός Λήμνου
20. <http://www.visitlimnos.gr> Τουριστικός Οδηγός Λήμνου
21. <http://www.mylemnos.gr>
22. silogosatsikioton.blogspot.com